

AZ ELŐTERJESZTÉS SORSZÁMA: 243.
MELLÉKLET: 3 db

TÁRGY: *Javaslat Szekszárd Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája felülvizsgálatának elfogadásáról*

ELŐTERJESZTÉS

**SZEKSZÁRD MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÖZGYŰLÉSÉNEK
2022. NOVEMBER 24 -i RENDES NYÍLT ÜLÉSÉRE**

ELŐTERJESZTŐ: *Ács Rezső polgármester*

AZ ELŐTERJESZTÉST KÉSZÍTETTE: *Neiner András, stratégiai tervezési munkatárs*

ELŐADÓ: *Magyarné Somogyvári Tünde osztályvezető*

KEZELÉSI MEGJEGYZÉS:

**VÉLEMÉNYEZÉSRE MEGKAPTA:
EGYÉB SZERVEZET:**

MEGTÁRGYALTA:	HATÁROZAT SZÁMA:
<i>Gazdasági és Városfejlesztési Bizottság</i>	<i>...../2022. (.....)</i>
<i>Pénzügyi Bizottság</i>	<i>...../2022. (.....)</i>
<i>Oktatás, Sport és Ifjúsági Bizottság</i>	<i>...../2022. (.....)</i>
<i>Kultúra, Civil szervezetek, Városmarketing Bizottság</i>	<i>...../2022. (.....)</i>
<i>Szociális, Egészségügyi, Környezeti és Fenntarthatósági Bizottság</i>	<i>...../2022. (.....)</i>

TÖRVÉNYESSÉGI VÉLEMÉNYEZÉSRE BEMUTATVA: _____
dr. Gábor Ferenc jegyző

Terjedelem: 1+ 4 oldal

Tisztelt Közgyűlés!

Az európai uniós támogatások jelenlegi ciklusa a 2021-2027-es programozási időszak, amelynek keretében a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Pluszhoz (a továbbiakban: TOP Plusz) kapcsolódóan megjelent a TOP Plusz-1.3.1-21 kódszámú, „Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása” című felhívás. A felhívás célja az Európai Parlament és a Tanács ERFA rendelet 11. cikke szerinti fenntartható városfejlesztési intézkedések támogatása. A részt vevő városok lehetőséget kapnak a fenntartható városfejlesztést szolgáló dokumentumaik kidolgozására. A felhívás keretében a dokumentumok elkészítését finanszírozó forrás elnyeréséhez a városoknak el kellett készíteniük az Irányító Hatóság által kiadott módszertani útmutató szerint a Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájukat (FVS), valamint - jogszabályi előírás alapján - ki (vagy át) kellett dolgozniuk az Integrált Településfejlesztési Stratégiájukat (ITS). Az FVS készítése Szekszárd MJV számára a 2011/2021. (XII. 29.) Korm. határozatban meghatározott forrás lehívásának alapfeltételévé vált, azonban nem válhatta ki a szaktárca (Miniszterelnökség Építésügyi és Örökségvédelmi Helyettes Államtitkárság) és a jogszabály, A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012.(XI.8.)Korm. rendelet (a továbbiakban Kr.) által időszakosan előírt ITS felülvizsgálatának és módosításának szükségességét.

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata egy évvel ezelőtt, a 789/2021. (XII.17.) számú határozatával fogadta el a város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának (ITS) felülvizsgálatáról szóló döntést.

Az önkormányzat megbízásából 2022. október 30-ig elkészült a város 2014-ben elfogadott, majd 2018-ban módosított Integrált Településfejlesztési Stratégiájának (ITS) felülvizsgálata. Az ITS felülvizsgálatát a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet írja elő, illetve szükségessé tette a felülvizsgálatot az a tény is, hogy elkészült az országos és megyei szintű területrendezési és területfejlesztési eszközök felülvizsgálata, valamint a 2021-2027-es időszakra elkészült Tolna Megye Előzetes Integrált Területi Programja (ITP), amely dokumentumokkal a stratégiai tervezés során meg kellett teremteni az összhangot.

Az integrált településfejlesztési stratégia 7-10 éves viszonylatban rögzíti a településfejlesztési célokat és praktikusán az aktuális Európai Uniós tervezési ciklusra (2021-2027) meghatározott uniós szintű alapelvekhez és a források elérhetőségét figyelembe véve készül a város településfejlesztési koncepciójával, valamint a megyei területfejlesztési programmal összhangban. Az ITS integráltsága az jelenti, hogy a különböző szakpolitikai megközelítések (pl. gazdaságfejlesztés, környezeti fejlesztés, közlekedésfejlesztés, műszaki infrastruktúra fejlesztés, társadalmi programok stb.), a települési partnerek (önkormányzat, lakosság, vállalkozói szektor, civil szektor, közsféra stb.) céljainak, elvárásainak megfelelően készül,

széleskörben tükrözi a helyi szándékokat. Szekszárd esetében a célrendszer egyértelműen rámutat arra, hogy a város a jövedelemtermelő, helyi adottságokra épülő gazdasági tevékenységek megtartásában és bevonzásában, a szakképzett munkaerő helyben történő hosszútávú megtartásában, a helyi adottságokat és tradíciókat figyelembe vevő gazdasági szerkezet revitalizálásában látja a kitörési utat a jelenleg tapasztalható népességfogyás megállításához és az életszínvonal emeléséhez.

A szolgáltatások színvonalának emeléséhez szükséges városi szintű bevételek növelése, a jövedelmezőség ugyanakkor a klímavédelmi és energetikai beavatkozások, fejlesztések jövőbeli kulcsa is. A város célja továbbá a lakosság életminőségének javítása, a leszakadó társadalmi rétegek felzárkóztatása és a helyi esélyegyenlőség megteremtése. Az ITS ezért antiszegregációs intézkedéseket is tartalmaz. Az ITS meghatároz kulcsprojekteket (Új születési tömb építése, Startup inkubátor központ kialakítása, Szekszárd város települési szennyvizének környezetbarát komplex újrahasznosítása energetikai fejlesztéssel kiegészítve, Rekreációs területek kialakítása, Víziközmű rendszerek rekonstrukciója, energetikai korszerűsítési projektek), amelyek prioritást élveznek a fejlesztések között. Ezen kívül meghatároz ún. akcióterületeket (városközpont, iparváros) és akcióterületi projekteket. Az akcióterületek egy-egy nagyobb városi egység ütemezett, több szektort és területet érintő fejlesztési projektjeit koncentrálnak. Az ITS tartalmaz ezen kívül hálózatos (pl. közlekedési, közmű infrastruktúra fejlesztéseket) és pontszerű, egyedi fejlesztéseket, valamint soft (nem beruházási jellegű) projekteket. A projektek megvalósítása az önkormányzat irányítása alatt, de széleskörű szereplői bevonással történik. Az önkormányzat számára legfontosabb feladat az előzetes ütemezés betartása mellett megtalálni a szükséges forrásokat (uniós, hazai, közvetlen brüsszeli, hitelek, befektetői források, önerő stb.) annak érdekében, hogy az ITS-ben megfogalmazott célok és konkrét fejlesztések megvalósulhassanak, valamint hosszú távon fenntarthatóak maradjanak és a településfejlesztési koncepcióban meghatározott hosszútávú célok eléréséhez hozzájárulhassanak. Az önkormányzat az általa működtetett intézmények és szervezeti struktúra felkészítésével, a folyamatok tervezésével, nyomonkövetésével és a helyi szereplők igényeinek folyamatos visszacsatolásával a stratégiát az adott időszakon belül rugalmasan alakíthatja, változtathatja.

A dokumentum elkészítése során folyamatos egyeztetés zajlott a város érintett intézményeivel, a hivatal igazgatóságaival, be lettek vonva a város lakói, a civil szervezetek, a gazdasági szféra képviselői, a beérkezett észrevételek pedig beépítésre kerültek a Megalapozó Vizsgálatba, majd az ITS-be. Ezt követően a jogszabályi előírások szerint lefolytattuk a partnerségi egyeztetést a területileg szomszédos településekkel, a megyei, -és állami főépítéssel, illetve a város lakóinak bevonása érdekében lakossági fórumot tartottunk.

Az elkészült végleges dokumentumokat (Megalapozó Vizsgálat, ITS, partnerségi egyeztetés terviratai) az előterjesztés mellékletként csatoljuk.

A képviselő-testület jóváhagyását követően a dokumentum mindenki számára elérhető és megtekinthető lesz Szekszárd város hivatalos honlapján a „Gazdaság/Fejlesztési dokumentumok” fül alatt.

Kérem a Közgyűlést, hogy szíveskedjen az előterjesztést megtárgyalni és a határozatot elfogadni.

Szekszárd, 2022. november 14.

Ács Rezső
polgármester

Határozati javaslat

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének
...../2022 (XI. .) határozata

a Szekszárd Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája felülvizsgálatának elfogadásáról

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése

1. elfogadja Szekszárd Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája felülvizsgálatát a hozzá tartozó Megalapozó Vizsgálattal és a partnerségi egyeztetés során beérkezett vélemények beépítésével.

Határidő: Döntéshozatal napja

Felelős: Ács Rezső polgármester

2. felkéri a Polgármesteri Hivatalt, hogy Szekszárd Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának nyilvánosságra hozataláról Szekszárd város hivatalos honlapján a „Gazdaság/Fejlesztési dokumentumok” fül alatt gondoskodjon.

Határidő: döntéshozatalának napját követő 5 naptári napon belül

Felelős: Magyarne Somogyvári Tünde osztályvezető

SZEKSZÁRD MEGYEI
JOGÚ VÁROS
Integrált
Településfejlesztési
Stratégiájának
felülvizsgálata

1. kötet: Megalapozó Vizsgálat

Készítette:

EX ANTE Tanácsadó Iroda Kft.

Farkas László
TT 01-6199; Tkö 01-16873

Településtervező

Dr. Mérei András

Projektmenedzser, terület- és
településfejlesztő geográfus
Ügyvezető, közgazdász

Janza Frigyes

Ügyvezető, közgazdász

Moldrich Dávid Gergő

közgazdász

Megbízó:

Szekszárd Megyei Jogú Város
Önkormányzata
Cím: 7100 Szekszárd, Béla király tér 8.
Tel.: 06 (74) 504 100
E-mail: postmaster@szekszard.hu
Honlap: <https://szekszard.hu>

Dátum: 2022.08.30.

www.exante.hu

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS.....	8
A tervezés előzményei	8
A tervezés eljárása.....	8
1. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ	9
1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok	9
1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Konceptióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata.....	12
1.2.1. Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK).....	12
4.1.1. Tolna megye pozicionálása a Nemzeti Fejlesztés 2030 dokumentumban.....	15
1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata.....	16
1.4 A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai	28
1.5 Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása	32
1.5.1 A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai 32	
1.5.2 Hatályos településfejlesztési szerződések.....	33
1.6 A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata	34
1.6.1 A hatályban lévő településrendezési eszközök	34
1.6.2 A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek	34
1.7 A település társadalma.....	37
1.7.1 Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség	37
1.7.2 Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok.....	47
1.7.3 Települési identitást erősítő tényezők.....	50
1.8 A település humán infrastruktúrája.....	55
1.8.1 Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.)	55
1.8.2 Esélyegyenlőség biztosítása	68
1.9 A település gazdasága	69
1.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre	69
1.9.2 A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői	70
1.9.3 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fejlesztési elképzelései	76
1.9.4 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)	77

1.9.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)	80
1.10 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere	83
1.10.1. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere	85
1.10.2. Gazdaságfejlesztési tevékenység	87
1.10.3. Foglalkoztatáspolitiká.....	89
1.10.4. Lakás és helyiséggazdálkodás	90
1.11 Településüzemeltetési szolgáltatások, okos város települési szolgáltatások	91
1.12 Zöldfelületi rendszer vizsgálata	101
1.13 Közlekedés	104
1.14 Közművesítés	115
1.15 Környezetvédelem (és településüzemeltetés).....	130
1.16 Városi klíma	132
2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ	136
2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra gyakorolt hatásuk összevetése	136
2.1.1 Társadalom, humáninfrastruktúra	136
2.1.2 Gazdaság	139
2.1.3 Közlekedés, közművesítés.....	141
2.1.4 Zöldfelületi rendszer	142
2.1.5 Környezetvédelem	143
3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	145
3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis	145
3.1.1. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése	145
SWOT Társadalom, Humáninfrastruktúra.....	145
SWOT Gazdaság	146
SWOT Zöldfelületi rendszer.....	147
SWOT Közlekedés, közművesítés	148
3.1.2. A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata	149
3.2. Probléma-és értéktérkép	150
3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek.....	152
3.3.1. Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása	152
3.3.2. Szegregált és szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése.....	153

1. MELLÉKLET: SZEKSZÁRD MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSÉNEK 789/2021. (XII. 17.) SZ. HATÁROZATA SZEKSZÁRD VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK FELÜLVIZSGÁLATÁRÓL	155
2. MELLÉKLET: FŐÉPÍTÉSZI NYILATKOZAT A MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT MÓDOSÍTÁSÁHOZ	157

ÁBRAJEGYZÉK

---

1. ábra: Tolna megye.....	9
2. ábra:Városhálózat.....	12
3. ábra: Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció célrendszere	14
4. ábra: Tolna megye.....	15
5. ábra: Az integrált településfejlesztési stratégia célrendszere.....	32
6. ábra: Az integrált településfejlesztési stratégia célhierarchiája	33
7. ábra: Szekszárd népességdinamikája 2000-2020. év között.....	37
8. ábra: Nemek szerinti eloszlás 2000-2020. év között	38
9. ábra: Nemek közötti arány 2000-2020. év között	38
10. ábra: Élveszülések és halálozások száma 2000-2020. év között.....	39
11. ábra: Vándorlási egyenleg 2000-2020. év között	40
12. ábra: Tolna megye korfája 2020-ban.....	41
13. ábra: Legmagasabb iskolai végzettség a 2011-es népszámlálási adatok alapján	42
14. ábra: Foglalkoztatási ráta 2010, 2020, 2021 években	43
15. ábra: Nyilvántartott álláskeresők az állandó lakossághoz viszonyítva Szekszárdon 2020-ban	44
16. ábra: Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó lakossághoz viszonyítva Szekszárdon 2020-ban	44
17. ábra: Álláskeresők száma életkor szerinti eloszlásban 2020-ban Szekszárdon.....	45
18. ábra: Foglalkoztatottak száma a napi ingázás aránya szerint a 2011-es népszámlálási adatok szerint.....	46
19. ábra: A helyben dolgozók, napiingázók és külföldön tartózkodók arányának összehasonlítása a 2011-es népszámlálási adatok alapján	47
20. ábra: Egy lakosra jutó összes nettó jövedelem 2010-2019 között.....	48
21. ábra: Egy óvodai férőhelyre jutó óvodások száma 2010-2019 között.....	56
22. ábra: Általános iskolai feladatellátási helyek átlagos létszáma 2010-2019 között.....	57

23.	ábra: Középiskolák száma Szekszárdon 2006-2015 között.....	58
24.	ábra: Nappali tagozatos egyetemi és főiskolai szintű képzésben résztvevő hallgatók száma a felsőfokú oktatási intézményekben (fő) Szekszárdon 2010-2019.években	59
25.	ábra: Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma 2010-2019 között.....	61
26.	ábra: Ezer lakosra jutó működő kórházi ágyak száma 2010-2019 között.....	61
27.	ábra: Ezer lakosra jutó működő kórházi ágyszám 2019. évben	62
28.	ábra: Az idősek nappali intézményeinek kapacitás kihasználtságának alakulása 2010-2019 között	64
29.	ábra: A szociális ellátórendszer intézményei Szekszárdon	65
30.	ábra: Szekszárd MJV önkormányzati kezelésében lévő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények kapacitás kihasználtsága (ezrelékben)	66
31.	ábra: Egy működő bölcsődei férőhelyre jutó bölcsődék száma 2010-2019 között.....	67
32.	ábra: Közművelődési intézmények Szekszárdon.....	67
33.	ábra: Regisztrált vállalkozások megoszlása jogi forma szerint 2000-2020 között	69
34.	ábra: Regisztrált vállalkozások méret szerinti megoszlása Szekszárdon 2014-2020 között	70
35.	ábra: A vállalkozások méret szerinti megoszlása 2020-ban Szekszárdon	71
36.	ábra: A regisztrált vállalkozások száma és aránya Szekszárdon 2020-ban	74
37.	ábra: Egy lakosra jutó jegyzett tőke (1000 Ft)	76
38.	ábra: A szekszárdi Ipari Park helyszínrajza	78
39.	ábra: Átlagos lakóingatlan m ² -árak megyei bontásban.....	81
40.	ábra: Átlagos lakóingatlan m ² -árak járási bontásban	81
41.	ábra: Szekszárdi ingatlanok átlagos ára 2022 1. félév	82
42.	ábra: Az önkormányzat bevételei és kiadásai 2014-2020 között	83
43.	ábra: Az önkormányzat bevételei 2014-2020 között	83
44.	ábra: Az önkormányzat bevételei 2014-2020 között	84
45.	ábra: A legfontosabb önkormányzati kiadások 2014-2020 között.....	85
46.	ábra: A kormányhatározatok által meghatározott költségvetési források településenként	87
47.	ábra: Közfoglalkoztatottak átlagos létszáma Szekszárdon 2013-2021 között.....	89
48.	ábra: Lakásállomány alakulása Szekszárdon 2000-2020 között.....	90
49.	ábra: Szekszárd MJV intézményeinek IKT fejlesztése 2014-2020 évek közötti időszakban	95
50.	ábra: Internet-előfizetések száma Szekszárdon a 2020. évben	98
51.	ábra: Megvalósított üzleti IKT projektek földrajzi megoszlása megyénként.....	98

52.	ábra: Szekszárd MJV lakosságának informatikai eszközállománya	99
53.	ábra: Felszínborítás a Corine adatfelvétel alapján	103
54.	ábra: 2030-re javasolt gyorsforgalmi úthálózat (OTrT szerint)	105
55.	ábra: Közúthálózat megoszlása Tolna megyében	106
56.	ábra: Járműállomány (autóbusz) Szekszárd MJV-ban 2021. dec. 31-i állapot szerint.....	107
57.	ábra: Szekszárd város helyi autóbuszos tömegközlekedésének vonalhálózata	108
58.	ábra: Adatok Szekszárd város helyi tömegközlekedéséről, 2021	108
59.	ábra: Adatok Szekszárd város helyi tömegközlekedéséről, 2021	109
60.	ábra: Magyarország vasúthálózata.....	110
61.	ábra: Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog- és kerékpárút hossza (km).....	111
62.	ábra: Parkolózónák Szekszárd MJV-ban 2022. évben.....	112
63.	ábra: Közúti személygépjárművek száma Szekszárdon 2006-2020 között.....	113
64.	ábra: Száz lakosra jutó személygépkocsi száma	114
65.	ábra: Szekszárd víz-, szennyvíz-, csatorna- és távhőhálózati kiépítettsége Szekszárd MJV-ban 2021. évben.....	115
66.	ábra: Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%).....	116
67.	ábra: Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)	117
68.	ábra: Háztartásoknak szolgáltatott víz egy lakosra jutó mennyisége (1000 m3)	118
69.	ábra: A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatban (közcsatornában) elvezetett	119
	összes szennyvíz mennyisége egy lakosra (m3).....	119
70.	ábra: Egy lakosra jutó háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége (1000 kWh) 121	
71.	ábra: A háztartási gázfogyasztókból a fűtési fogyasztók száma Szekszárdon (db)	122
72.	ábra: A távfűtéses lakások aránya Szekszárdon (%)	123
73.	ábra: Szekszárd város hírközlési vonalainak száma 2000-2011.év között.....	127
74.	ábra: Legalább 30 Mbps sáv szélességre képes vezeték nélküli internet-hozzáféréssel rendelkező lakosság száma Szekszárdon (fő).....	128
75.	ábra: Szekszárd 2021. évben mért klimatikus adatai.....	132
76.	ábra: Az évi átlagos szélsőségek [m/s] és az uralkodó szélirányok Magyarországon 133	
77.	ábra: Szekszárd biológiailag aktív területeinek mérete (ha)	135
78.	ábra: Szekszárd városrészei.....	152

BEVEZETÉS

A megalapozó vizsgálat „a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 314/2012. (XI.8.) kormányrendelet 3/A. § és 3/C. § értelmében szükséges tartalommal készül el, a tervezési terület kiterjedésének és adottságainak figyelembevételével, valamint az önkormányzattal kötött szerződés értelmében.

Jelen megalapozó vizsgálat Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának a megbízásából készült. Az integrált településfejlesztési stratégia főépítési nyilatkozatának értelmében a dokumentum csak az aktualizált fejezeteket tartalmazza.

A tervezés előzményei

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata a 2014-2020-as tervezési időszakra készített Integrált Településfejlesztési Stratégiát a 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet szerint. Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata a 789/2021. (XII. 17.) sz. határozatában döntött az Integrált Településfejlesztési Stratégia felülvizsgálatáról. (1. sz. melléklet)

A tervezés eljárása

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata az Integrált Településfejlesztési Stratégia felülvizsgálatát a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 28. § - 30. § alapján végezte el.

A tervezés szakaszai:

- Munkaközi tájékoztató szakasz (314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 29. § és 29/A. § szerint)
- Képviselőtestületi döntés az Integrált Településfejlesztési Stratégia elfogadásáról

A partnerségi egyeztetés Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a településfejlesztési, településrendezési és településképi feladataival összefüggő partnerségi egyeztetések szabályairól szóló 10/2017. (III. 6.) rendelete szerint történt.

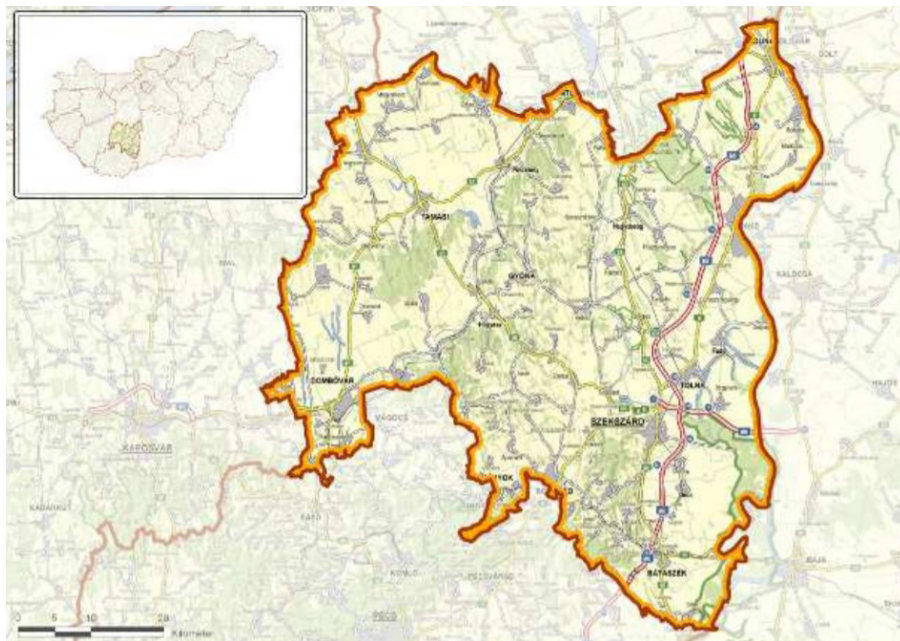
1. HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ

1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

Tolna megye jellemzően vidékies térség, Szekszárd mellett 10 kisváros¹ található a megye területén. A megye demográfiai szempontból nem egyközpontú, a többi város nagyságrendjében nem szakad el Szekszárdtól. Tolna megyében a járásszékhelyek lakosság száma a járás lakosságának arányában Bonyhádon 41%, Dombóváron 57%, Pakson 38%, Szekszárdon 54%, Tamásiban 21%, Tolnán 64%. Az ország területének 4%-a esik Tolna megyébe. Fontos kiemelni, hogy Tolna megye négy másik megyével szomszédos (Baranya, Bács-Kiskun, Fejér, Somogy), melyek közül háromnak van százezer főnél nagyobb lélekszámú megyeszékhelye (Kecskemét, Pécs, Székesfehérvár), amelyek vonzáskörzetei Tolna megye egyes részeire is kiterjednek, mint ahogy a tolnai megyeszékhelynél nagyobb közeli városok (Baja, Dunaújváros, Kaposvár) hatásai is. Hagyományosan a legerősebb kapcsolat a Dombóvár-Pécs/Kaposvár, a Szekszárd-Bonyhád-Pécs, Dunaföldvár-Dunaújváros, illetve a Tamási-Siófok tengelyen figyelhető meg, de Budapest elszívó hatása is erősen érvényesül főként a felsőoktatás és munkaerőpiac területén.

Szekszárd - Magyarország legkisebb megyeszékhelye - a Dél-dunántúli régió keleti határán fekszik, és a várossal azonos nevű járás központja, mely szomszédos a Dél-dunántúli régióban levő Paksi, Tamási, Bonyhádi és Mohácsi, valamint a Dél-Alföldi régióban található Kalocsai és Bajai járásokkal.

1. ábra: Tolna megye

FORRÁS: VÁTI

---

¹ Paks, Dombóvár, Tolna, Bonyhád, Simontornya, Gyöng, Nagymányok, Bátaszék, Tamási, Dunaföldvár

Tolna megye városhálózatának jellegzetessége a nagyváros hiánya: a megyeszékhelyen kívül még két, közel 20 ezer lakosú várossal (Dombóvár és Paks) rendelkezik. Paks, mint foglalkoztatási központ, Dombóvár pedig, mint vasúti közlekedési csomópont szárnyalják túl a megyeszékhely jelentőségét. A megye városai – Tamási és Gyöngyös kivételével – a megye peremén helyezkednek el, tehát a megye középső része város és központhiányos. Szekszárd fekvése a megyén belül excentrikus, de „potenciálisan magában hordozza a meghatározott területi rendszerből való külső kapcsolatteremtés és építés lehetőségeit. Szekszárd pozíciója mégsem tekinthető kedvezőtlennek Magyarország mai térszerkezetében, hiszen a város azon a nyomvonalon fekszik, mely a Duna jobb partján (évezredes római nyomvonalon haladva) fontos interregionális összeköttetést biztosít Budapest és a Kárpát-medence déli része között. A térségi és nemzetközi kapcsolatokban az észak-déli irányú vonalak erősek, a keresztirányú, kelet-nyugati tengely nem alakult ki.

A közúti közlekedésben elfoglalt helyzetére jellemző, hogy itt ágazik el a Pécset érintő, majd Horvátország felé tovább folytatódó nemzetközi útvonal, valamint a város mellett halad el az M6-os autópálya. A Szekszárdtól északra megépített Szent László híd köti össze a Dunántúlt az Alfölddel. Az M9 autópálya megépítése a megyeszékhelyet kiemelkedő fontosságú Észak-Dél, Kelet-Nyugati forgalmi csomóponttá teszi, mely várhatóan kedvező hatással lesz a város logisztikai funkciójának kialakításában.

A város elhelyezkedésének hátránya ugyanakkor, hogy ezen a fontos térszerkezeti vonalon nem épült ki nagykapacitású vasútvonal. Szekszárdot Budapesttel való gyorsvonati összeköttetése megoldott, de tangenciális irányban csak átszállással kapcsolódhat a személyforgalomba. A megye vasúti csomópontja Dombóvár, másodlagos fontosságú csomópontja Szekszárdtól délre, Bátaszéken alakult ki. A Dunának, mint vízi útnak még nincs meg a lehetséges jelentősége, ezért a Duna kínálta turisztikai lehetőségek jobb kiaknázása a térség kiemelt célja. A Szekszárdot érintő Sió csak időszakosan, és kisebb testű hajókkal hajózható, ezért szükséges lenne a Sió vízi szállításra alkalmassá tétele, valamint turisztikai célú hasznosítása is.

A megyeszékhelytől 7,6 km-re fekvő Ócsény településen található a megye egyetlen belföldi, légi közlekedésre alkalmas repülőtere, amelynek személyszállításra alkalmassá tételéhez jelentős infrastrukturális beruházás megvalósítására lenne szükség. A repülőtér turisztikai szempontú fejlesztése igényként és egyben lehetőségként jelentkezik a térségben.

Tolna megye és Szekszárd -a Kétkeréken munkába-kerékpárút megépítése ellenére- sem rendelkezik kiterjedt kerékpárút hálózattal, ugyanakkor igény merül fel egy teljes megyei kerékpárút hálózat kialakítására, mind a lakosság, mind a turizmus szempontjából. A megyei fejlesztési elképzelések között szerepel a Kölesd-Kistormás, az Ócsény-Szekszárd kerékpárút kialakítása, mivel a Szekszárdi rurális térségben (<120 Fő/km²) Szekszárd, mint megyeszékhely jelenti az urbánus központot.

A megye településszerkezete jellemzően aprófalvas jellegű, ezért Szekszárd a városban élő és a környező agglomerációban élő lakosság számára gazdasági-, pénzügyi szolgáltatási-, szolgáltatási-, foglalkoztatási-, közoktatási-, közigazgatási-, közösségi-, humán szolgáltatási-, szociális- és kulturális-, igazságszolgáltatási centrum szerepkörét látja el, mint például a Szekszárdhoz közeli Ócsény, Decs, Kakasd, Sióagárd, Tolna, Möszt, Szálka, Várdomb, Szedres, Bogyszló, Fácánkert, Zomba, Harc, Bata esetében. Tolna megye államigazgatási intézményrendszere, egészségügyi ellátórendszere (Tolna Megyei Balassa János Kórház) szintén Szekszárd központú. A megye egyetlen felsőoktatási intézménye a Pécsi Tudományegyetem Kultúratudományi, Pedagógusképző és vidékfejlesztési Kara, amely kiváló kapcsolatot épített ki a Pécsi Tudományegyetem társ Karaival, így Szekszárd és Pécs között tudásalapú kapcsolat jön létre.

A Szekszárdtól 37 km-re fekvő Pakson, az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. a megye legnagyobb foglalkoztatója, és a köréje szerveződött beszállítói társaságok jelentős szerepet játszanak a munkaerő-piacon a megyeszékhely mellett. Szekszárd kiemelt gazdasági társaságai között tartják számon a Tolnatej Zrt., a nagyobb borászatok (pl. Eszterbauer Borászat)², az autóiipari beszállítók, mint a CabTec Szekszárd Kábelkonfekció gyártó Kft., Prettl-Hungária Kábelgyártó Kft., és a BHG-ASZ Kft., a Jako Fémárugyár Kft., és a táska és a bőrdíszgártással foglalkozó nagynevű Samsonite Hungária Kft.

A napi ingázás jellemzően Szekszárd-Paks, Szekszárd és a megyeszékhely környéki falvak, települések vonatkozásában jelentkezik a megyeszékhely ellátási körzetei és a funkcionális szerepköröknek volta miatt. Szekszárdon a naponta ingázó foglalkoztatottak száma az országos adatokhoz viszonyítva 0,17%-os arányt mutat, a szekszárdi járásban ugyanezt vizsgálva 0,60%-os az arány (Forrás: KSH A foglalkoztatottak a napi ingázás irányában 2011 évben³).

A szekszárdi borvidék (Alsónána, Bába, Bábászék, Decs, Harc, Medina, Mórág, Ócsény, Sióagárd, Szálka, Szekszárd, Zomba-Szentgál-szőlőhegy, Várdomb, Zomba), a Szekszárdhoz közeli Sárköz kulturális turizmusa (Sárpilis, Decs, Bába), a Gemenci erdőhöz kapcsolódó vadászturizmus erősíti a térség települései közötti kapcsolatot. Szekszárdon található a hazánkban egyedülálló, német nemzetiségi értékeket is közvetítő Magyarországi Német Színház, amely előadásaival a megyei és a szomszédos megyékben lévő német nemzetiségi oktatási intézmények diákjai számára is szervez előadásokat. A szintén német nemzetiségi értékekhez kötődő Mondschein Kórus Egyesület a Tolna megye falvaiból Szekszárdra beköltözött német származású lakosság hagyományait, népdalait népszerűsíti bel- és külföldön egyaránt. A Bartina Néptánc Együttes 300 táncosával Tolna megye és a Sárköz hagyományait népszerűsíti világszerte.

Szekszárdon 40 bejegyzett sportegyesület vonzza a településre a Szekszárd környéki fiatalokat, fiatal felnőtteket. Szekszárd városfejlesztési elképzelései harmonizálnak a várost körülölelő vidékies térség fejlesztéseivel. Szekszárd térségi partner-kapcsolatokat épít ki a szomszédos városokkal és kistérségekkel, elsősorban Tolna, Bonyhád, Dombóvár és Paks irányában.

Az országos jövőkép és az átfogó térségi és területi célok megvalósulása érdekében fontos szempont a fejlesztési pólusok és a városhálózati kapcsolatrendszer fejlesztése. Szekszárd MJV célja a jelenleginél intenzívebben kooperáló, kiegyensúlyozott városhálózat megteremtése, melyben a pólusok és a nagyobb - megyei jogú - városok, mint regionális alközpontok hálózatosan együttműködnek, mely együttműködés a nagyvárosok szerepének megerősítése szempontjából fontos. A Dél-Dunántúlon Pécs, mint fejlesztési pólus Szekszárddal és Kaposvárral, mint fejlesztési alközpontokkal működik együtt. Tolna megye a szomszédos megyékkel -különösen Baranya megyével- elmélyítette az együttműködést a területfejlesztés, természetmegóvás, tudomány, oktatás területén. A szomszédos megyéken és a nemzetközi szervezeteken túl számos, elsősorban kulturális és gazdasági jellegű kapcsolatot alakított ki Tolna megye Fehér/Alba megyével (Románia), Szecsuán tartománnyal (Kína), Main-Tauber, Bautzen (Németország), Stájerországgal (Ausztria), Aube megye (Franciaország) és Pozsega-Szlavónia megyével (Horvátország).

Szekszárd a Budapest és Szarajevó által meghatározott nemzetközi fejlesztési tengely vonalában fekszik. A Szekszárdi járás nem közvetlen határos Horvátországgal, de az Európai Unió külső határához közel fekszik, ezért az Európai Unió tagságunkkal felértékelődtek a határmenti kapcsolatok. A következő években, különösen Horvátország schengeni övezetbe való

---

² Szekszárdra üzemméretileg a kis- és közepes pincészetek jellemzőek.

³ https://www.ksh.hu/nepszamlalas/tablak_ingazas

csatlakozását követően, Szekszárd MJV a határközeli fekvéséből adódó előnyöket - úgy, mint hídszerep, fejlesztési többletforrások, nemzetköziségből adódó lokális szinergiák, gazdasági-kereskedelmi lehetőségek - a megújulás erőforrásaként kamatoztatva tudja fejlődése motorjává formálni.

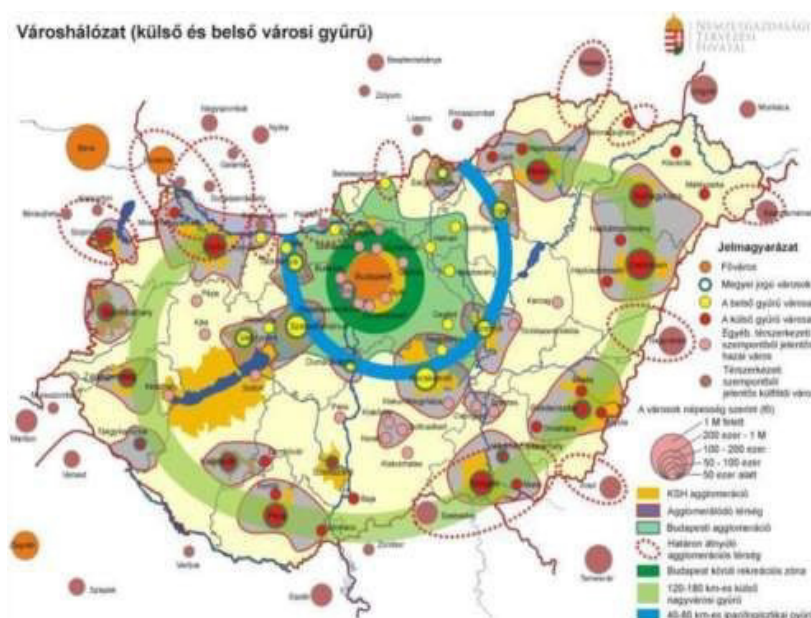
1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Konceptióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata

Szekszárd városát az alábbi területfejlesztési dokumentumok érintik:

- Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (továbbiakban: OFTK), ami a 1/2014. (I.3.) OGY határozat mellékleteként került elfogadásra;
- Tolna Megye Területfejlesztési Konceptiója - Helyzetfeltáró munkarészt 2012.november 30-án a 50/2012. (XI. 30.) számú közgyűlési határozattal elfogadva, mely megerősítésre került a 2/2021. (I. 25.) számú közgyűlési határozatával;
- Tolna Megye Területfejlesztési Konceptiója a 2021. szeptember 24-én a 45/2021.(IX. 24.) számú közgyűlési határozattal elfogadva;
Tolna Megye Területfejlesztési Programja a 2021. szeptember 24-én a 46/2021.(IX. 24.) számú közgyűlési határozattal elfogadva.

1.2.1. Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)

A 2014-2020 közötti európai uniós fejlesztési időszakra való felkészülés idején hazánkban alapvetően megváltoztak a terület- és településfejlesztés törvényi és szervezeti keretei. Az Országgyűlés 2014. január 3-án elfogadva a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról szóló határozatot, új irányt szabott az ország, a térségek és a települések fejlesztéséhez.

2. ábra:Városhálózat

FORRÁS:OFTK

Szekszárd az országos városhálózatot bemutató ábrán a 120-180 km-es külső nagyvárosi gyűrű közelében helyezkedik el, a koncepció szerint a külső városgyűrű meghatározó gazdasági szerepkörrel rendelkező városai közé tartozik. Közvetlen városi vonzáskörzete kiegészül a Szekszárdi-Geresdi-dombság egyes településeivel, a Sárköz és kisebb részben a Völgység egyes területeivel, hatása a Duna mentén Pakstól Mohácsig érzékelhető.

A Nemzeti Fejlesztés 2030 koncepció a további tervezés során is figyelembe veendő horizontális szempontként határozta meg:

- a) a befogadást – a társadalmi felzárkózás támogatását,
- b) az esélyegyenlőség megteremtését, a nemzetiségi identitás erősítését,
- c) a fenntartható fejlődést – fenntartható növekedést,
- d) az értékmegőrzést és az intelligens növekedést.

A fejlesztési források felhasználásának a Nemzeti Fejlesztés 2030 koncepcióban rögzített alapelvei:

- a) nemzeti fejlesztési célok és prioritások érvényesítése,
- b) a közpénzfelhasználás közhasznú eredményezzen,
- c) partnerség és közösségi részvétel,
- d) foglalkoztatáshoz való hozzájárulás,
- e) a természeti erőforrások mennyiségi és minőségi megőrzése, a környezet állapotának és értékeinek megőrzése, javítása,
- f) a megtermelt értékek hasznosulása a helyi közösség javára, kedvezményezettség,
- g) a területfejlesztési szempontból kedvezményezett, ezen belül a leghátrányosabb helyzetű kistérségek és települések fejlesztésére rendelkezésre álló forrásokat meghatározott támogatási szabályok alapján indokolt felhasználni,
- h) a területfejlesztési szempontból kedvezményezett, ezen belül a leghátrányosabb helyzetű kistérségekből és településekről benyújtott pályázatokat a pályázatok értékelése során a felzárkóztatás elősegítése érdekében indokolt előnyben részesíteni.

A nemzeti jövőkép elérése érdekében az országgyűlési határozat négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt jelölt ki:

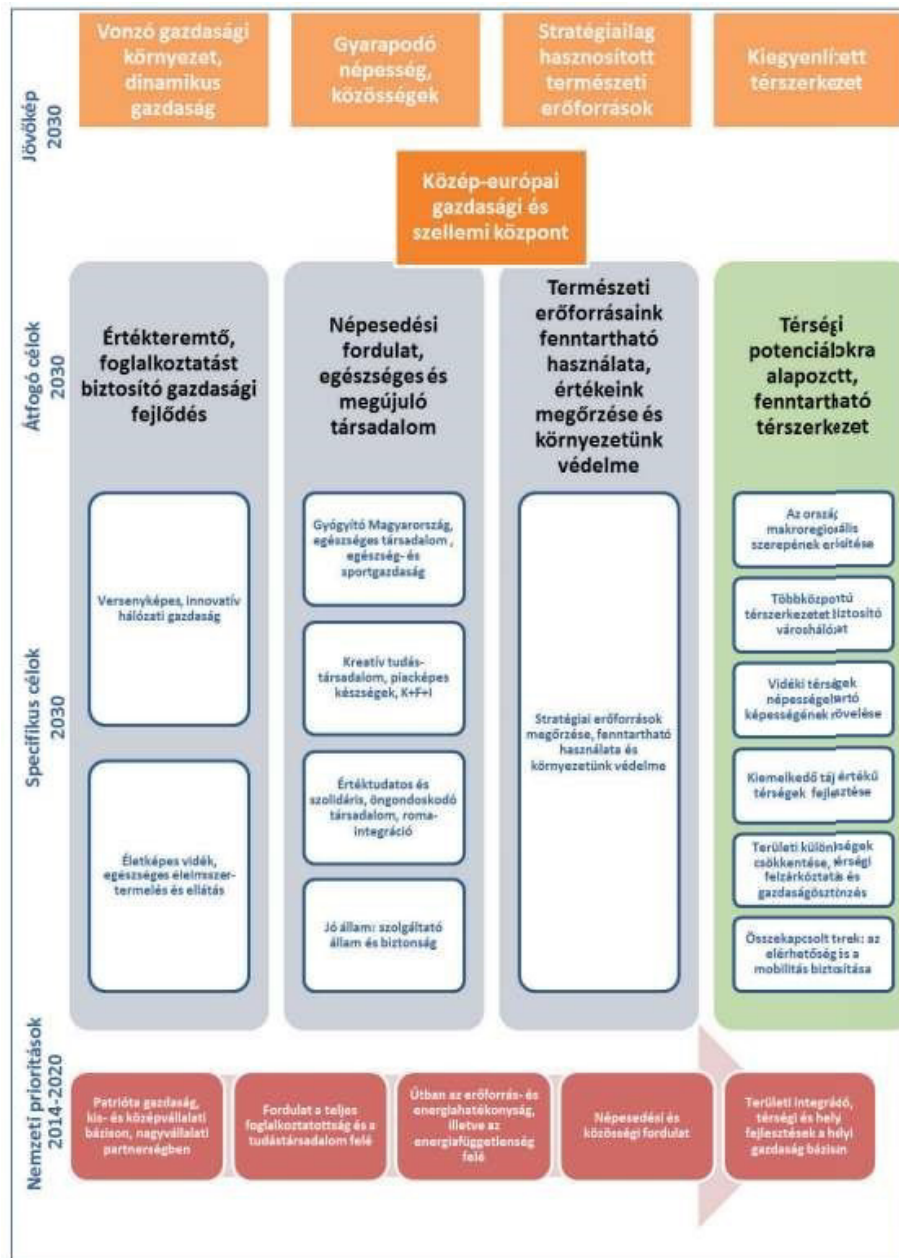
- a) értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés,
- b) népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,
- c) természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme,
- d) térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet.

Az ország jövőképe és fejlesztési célrendszere a Nemzeti Fejlesztés 2030 koncepcióban.

Az átfogó, közép- és hosszú távú célok megvalósulása érdekében specifikus és területi célkitűzések kerültek meghatározásra: a célok a társadalom és a gazdaság egészének, valamint minden ágazatnak, térségi és helyi szereplőnek egyaránt szólnak, így Szekszárd MJV számára is láthatóvá teszik azokat a fejlesztési súlypontokat, amelyekre a középtávra fókuszált fejlesztési feladatok épülhetnek.

A szakpolitikában érvényesítendő specifikus célok:

- versenyképes, innovatív gazdaság,
- gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság,
- életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás,
- kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I,
- értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom,
- jó állam, szolgáltató állam és biztonság,
- stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme.

3. ábra: Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció célrendszere

FORRÁS: NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 1/2014. (I. 3.) OGY HATÁROZAT

Tolna megye pozicionálása a Nemzeti Fejlesztés 2030 dokumentumban

4. ábra: Tolna megye

FORRÁS: NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 1/2014. (I. 3.) OGY HATÁROZAT

4.1.1. Tolna megye pozicionálása a Nemzeti Fejlesztés 2030 dokumentumban

A Nemzeti Fejlesztés 2030 dokumentum Tolna megye térségét jellemzően vidékies térségként jellemezte. Szekszárd mellett 10 kisváros található a megye területén. A térség erőteljes agrárjellege meghatározza a települések arculatát. A mezőgazdasági termékek előállításuk jelentős, és a megye jól képzett szakembergárdával rendelkezik, de az adottságokra épülő feldolgozóipar szinte teljesen hiányzik. Paks, mely az ország villamosenergia szükségletének 40%-át termeli, stratégiai szerepet játszik a megye gazdasági életében, termelése pozitív irányba téríti el a gazdasági mutatóit. Az egy főre jutó termelés és export a textiliparban, a bőrgyártásban és a feldolgozásban, az utóbbi években meghaladja az országos átlagot. Turisztikai vonzerőt a Duna, az erdők, a népművészet, a gyógy- és termálfürdők, a történelmi borvidékek jelentenek. Jelentős a német nemzetiségű lakosság aránya.

A Nemzeti Fejlesztés 2030 dokumentum Tolna megye fejlesztési irányainak a következőket jelöli meg:

- *„Innovatív környezeti és energetika lehetőségeinek megteremtése működő tudásbázisokkal, a Paksi Atomerőmű fejlesztéséhez kapcsolódó szak- és felsőoktatási képzés biztosítása.*

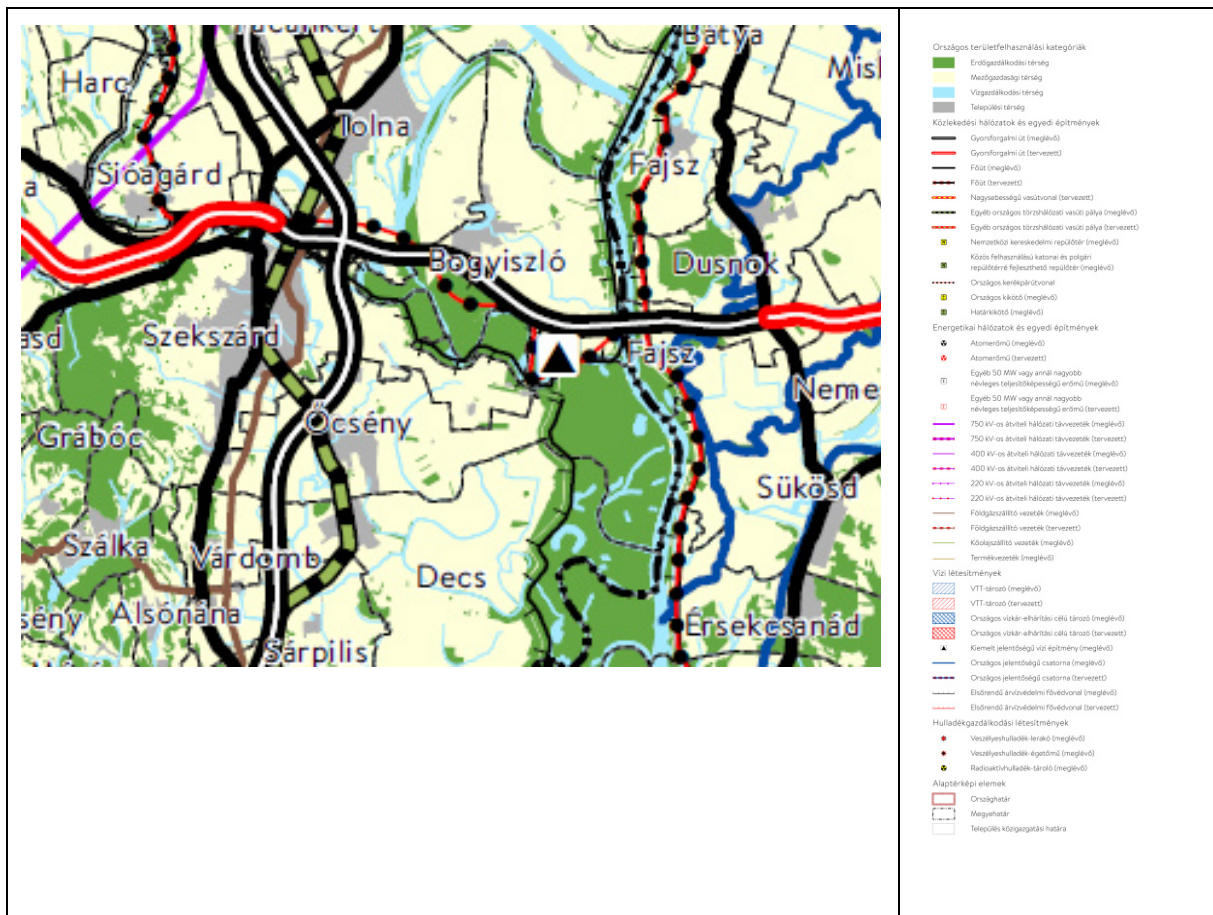
- *Piacképes, hagyományosan jelenlévő ipari ágazatok fejlesztése (élelmiszeripar, textil-és bőripar, fémfeldolgozás), mezőgazdasági termékek feldolgozása, piaci értékesítése, a biotermelés ösztönzése, az agrármarketing tevékenység fejlesztése*
  - *Közúti és vasúti közlekedés infrastruktúra fejlesztése (M9 gyorsforgalmi út), a táji, környezeti szempontok figyelembevételével*
  - *termálvízkincs egészségturisztikai, energetikai és mezőgazdasági hasznosítása*
  - *A turizmus jelenlévő ágazatainak fejlesztése, tematikus összekapcsolása (termál és gyógyturizmus: Dombóvár, Hőgyész, Tamási, Tengelic, Bonyhád; vadászturizmus: Gemenc, Gyulaj; tájjellegű és kulturális turizmus: Sárköz, szekszárdi fesztiválok, vízi turizmus: Fadd-Dombori, a Sió-csatorna fejlesztése; horgászturizmus: Duna és horgásztavak; borturizmus: Szekszárdi borvidék, Tolnai borvidék).*
  - *Szekszárd, mint megyei fejlesztési pólus központi és idegenforgalmi funkcióinak megerősítése és a megye városainak képessé tételé az innováció befogadására.”*
- Forrás: http://www.terport.hu/webfm_send/4616

1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

Az **OTrT.** az **Ország Szerkezeti Tervét**, valamint az **Országos Övezeti Tervet** és az ezekre vonatkozó szabályokat foglalja magában.

Az ország területrendezési terve meghatározza az országos terület-felhasználás rendszerét, a települések térbeli rendjét, az országos műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények térbeli rendjét, és ezek összefüggéseit.

Az országos területrendezési terv térképi melléklete, szerkezeti terve Szekszárdra vonatkozóan:

Szekszárd elhelyezkedése az ország szerkezeti tervén

A település területének a települési térségen kívüli legnagyobb része a mezőgazdasági térség, kis része erdőgazdasági, illetve vízgazdálkodási térség.

Az OTrT szerkezeti tervlapja szerint Szekszárd területét érintő szerkezeti elemei a következők:

a) Gyorsforgalmi utak

- M6 autópálya (meglévő);
- M9 gyorsforgalmi út (meglévő és tervezett).

b) Országos főutak

- 6. sz. Budapest – Barcs országos főút;
- 56. sz. országos főút újabb nyomvonala (belterületen Szentmiklósi út, Pollack Mihály út, Tartsay Vilmos út, Bátaszéki út);
- 65. sz. Szekszárd – Siófok országos főút.

Meglévő földgázszállító vezetékek:

- 329: Szank - Soltvadkert - Kalocsa - Fadd – Szekszárd meglévő szénhidrogén szállító vezeték
- 163. 331a: Bata - Bátaszék - Várdomb - Szekszárd

- 164. 331-01:Várdomb
- 165. 331-02:Várdomb - Mőcsény - Bonyhád
- 166. 331-03:Szekszárd

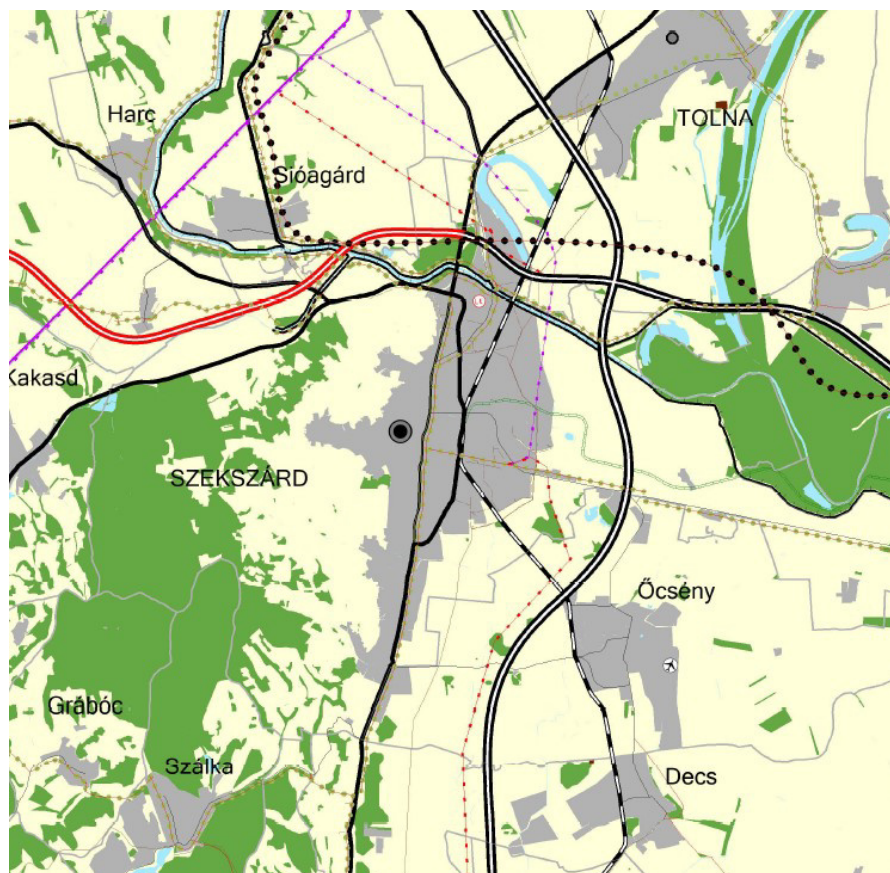
Országos kerékpárút hálózat törzshálózati elemei:

62. Sió-völgyi kerékpárútvonal: Fajsz - Szekszárd - Sióagárd - Kölesd - Sárszentlőrinc - Simontornya - (61. Közép-magyarországi kerékpárút Simontornya és Tolnanémedi közötti szakasza) - Szabadhídvég – Siófok (tervezett)

Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya: a városban a MÁV 46 (Bátaszék-Sárbogárd) számú vasútvonala halad keresztül.

A TMTTrT. Tolna megye Területrendezési terve Tolna megye Övezeti Tervét és az ezekre vonatkozó szabályokat foglalja magában.

Tolna Megye Szerkezeti Terve Szekszárdra vonatkozóan:

TMTTrT kivonata (2020)

FORRÁS: TMTTrT : [HTTP://WWW.TOLNAMEGYE.HU/FOOLDAL/RENDEZESI-TERVEK/MEGYEI-RENDEZESI-TERV](http://www.tolnamegye.hu/fooldal/rendezesi-tervek/megyei-rendezesi-terv)

A TMTTrT szerkezeti tervében feltüntetett hálózati elemek és egyedi építmények:

Országos mellékutak

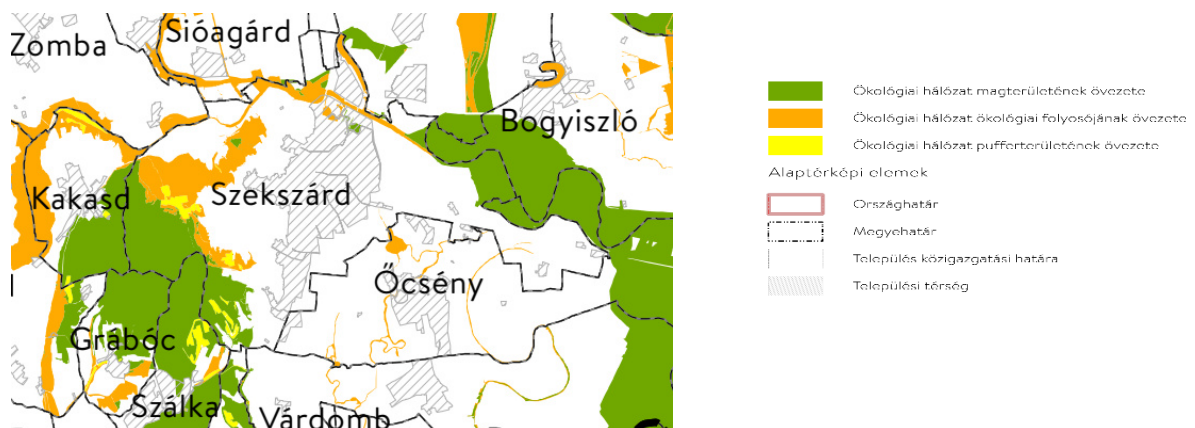
- 5112 sz. Szekszárd – Dunaszentgyörgy út (belterületen Palánki út);
- 5113 Szekszárd – (Decs) – Várdomb út (belterületen Damjanich utca);
- 5114 sz. Szekszárd – Őcsény út;
- 51369 sz. Keselyúsi bekötő út
- OBI körforgalom – M6 autópálya – Őcsény között tervezett 5126 jelű új út Szekszárd délkeleti részén

A TMTTrT - a készítésére vonatkozó tartalmi követelményeket rögzítő 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet előírásaival összhangban - térségi területfelhasználási kategóriákat alkalmaz.

Országos Övezeti Terv tervlapjait az 2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről 3.sz. melléklet és a 9/2019. (VI.14.) MVM rendeletben tartalmazza, melynek szekszárdi érintettsége a következők:

A törvény térképei (hatályos: 2019.03.15-től)

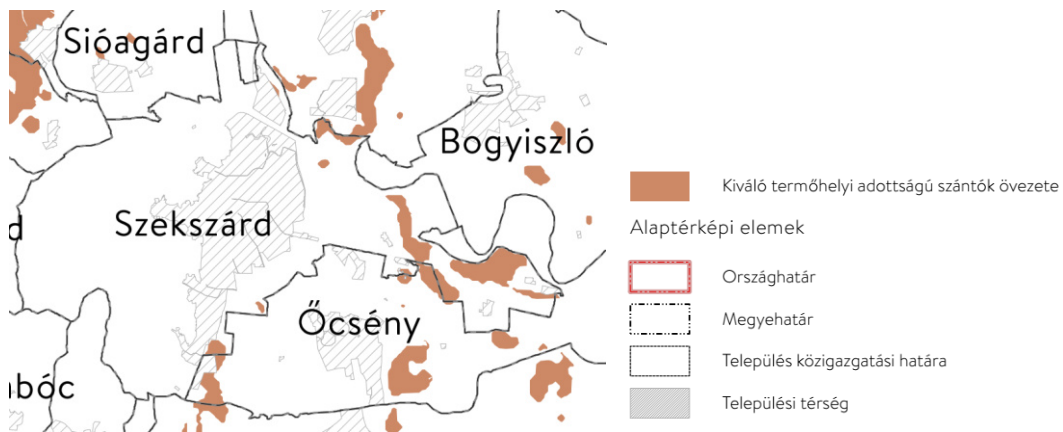
3/1. melléklet az ökológiai hálózat magterületének övezete, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete és az ökológiai hálózat puffertérületének övezete.

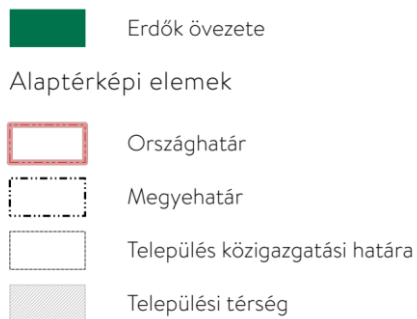

2018. évi CXXXIX. törvény – országos övezetek

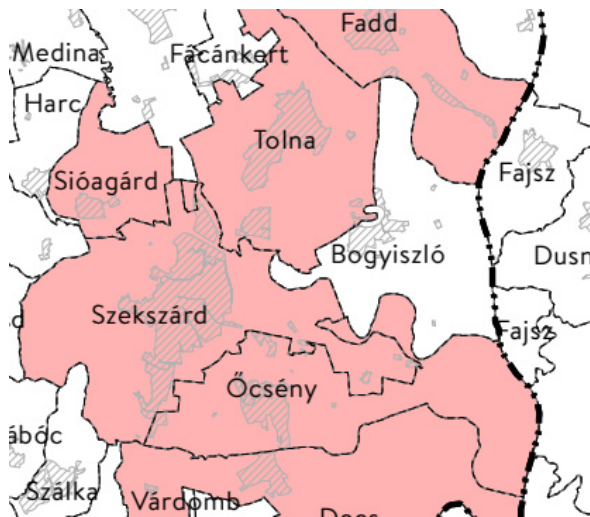
3/2. melléklet: kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete:

3/3. melléklet: Erdők övezete

3/4. melléklet: Erdők övezete

- Világörökségi területek által érintett települések
- Világörökségi várományos területek által érintett települések
- Világörökségi és világörökségi várományos területek által érintett települések

Alaptérképi elemek

- Országhatár
- Megyehatár
- Település közigazgatási határa
- Települési térség

Honvédelmi és katonai célú terület övezete

- Honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett települések

Alaptérképi elemek

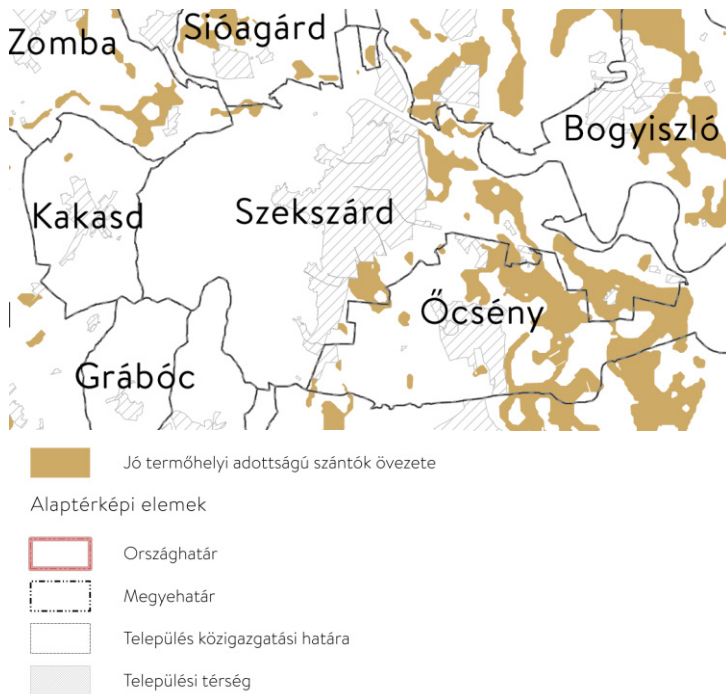
- Országhatár
- Megyehatár
- Település közigazgatási határa
- Települési térség

A jó termőhelyi adottságú szántók övezetének, az erdőtelepítésre javasolt terület övezetének, a tájképvédelmi terület övezetének, a vízminőség-védelmi terület övezetének, a rendszeresen belvízjárta terület övezetének terülapjait, valamint az ásványi nyersanyagvagyon övezete által

érintett településeket és a földtani veszélyforrás terület övezete által érintett településeket a területrendezésért felelős miniszter rendelete tartalmazza.

A területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI.14.) MVM rendeletben (a továbbiakban: TTK) rögzített kiegészítő övezetek:

Jó termőhelyi adottságú szántók övezete (TTK 1. melléklet)

Erdőtelepítésre javasolt terület övezete rendkívül kis mértékben érinti Szekszárd területét (TTK 2. melléklet)

 Erdőtelepítésre javasolt terület övezete

Alaptérképi elemek

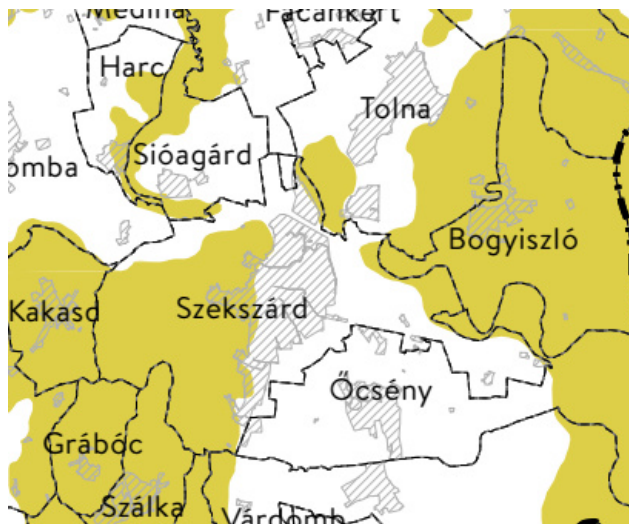
 Országhatár

 Megyehatár

 Település közigazgatási határa

 Települési térség

Tájképvédelmi terület övezete

 Tájképvédelmi terület övezete

Alaptérképi elemek

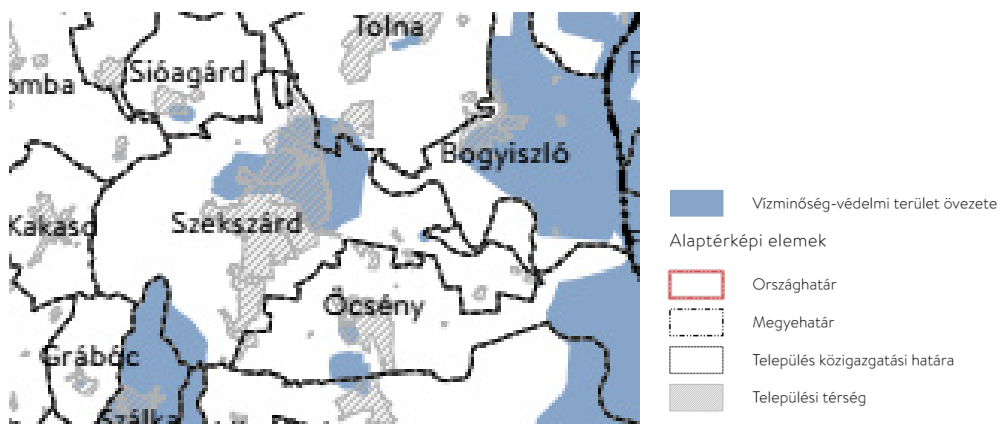
 Országhatár

 Megyehatár

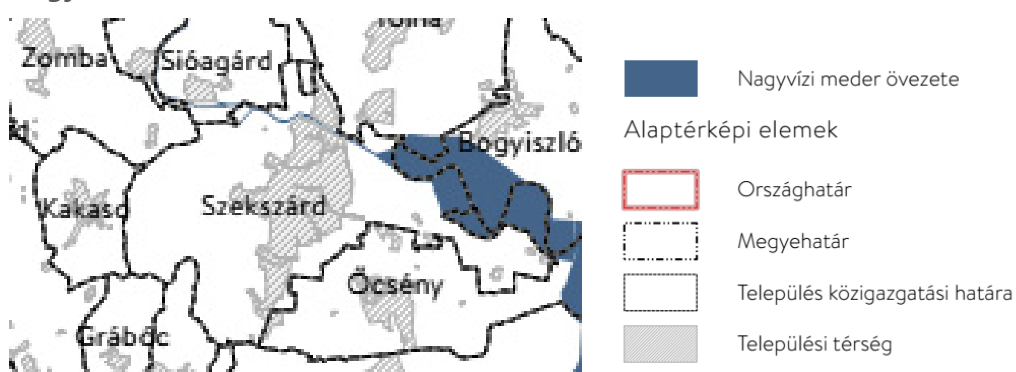
 Település közigazgatási határa

 Települési térség

Vízminőségvédelmi terület övezete

Nagyvízi meder övezete

Tolna Megyei Közgyűlés elnökének 8/2020. (X.29.) önkormányzati rendelete⁴ Tolna Megye Területrendezési Tervében az egyedileg meghatározott övezetek területi hatálya kiterjed a megye teljes közigazgatási területére, Szekszárdra is. (1) A megyei övezetekre vonatkozó előírásokat az MvM rendelet állapítja meg.

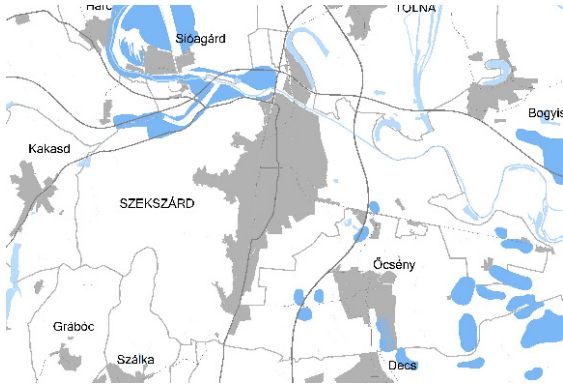
Tolna megye egyedileg meghatározott megyei övezetei és Szekszárd érintettsége:

Ásványi nyersanyagvagyon övezete (3.9. melléklet)

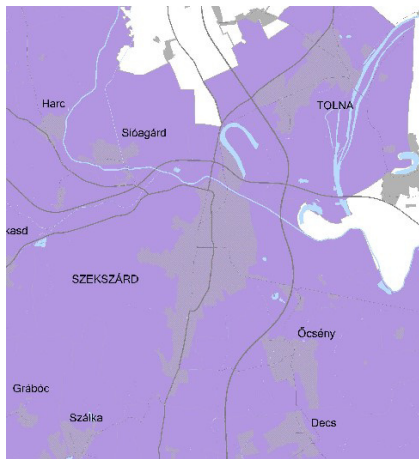

Rendszeresen belvízjárta területek övezete (3.10. melléklet)

⁴ Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 8/2020.(X.29.) önkormányzati rendelete Tolna megye területrendezési tervéről

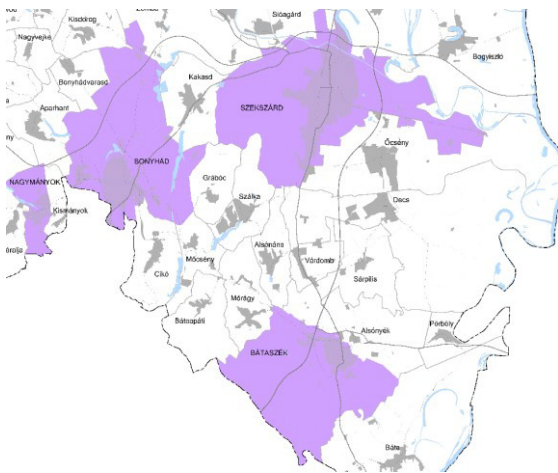
Földtani veszélyforrás terület övezete

 Földtani veszélyforrás terület övezete által érintett település

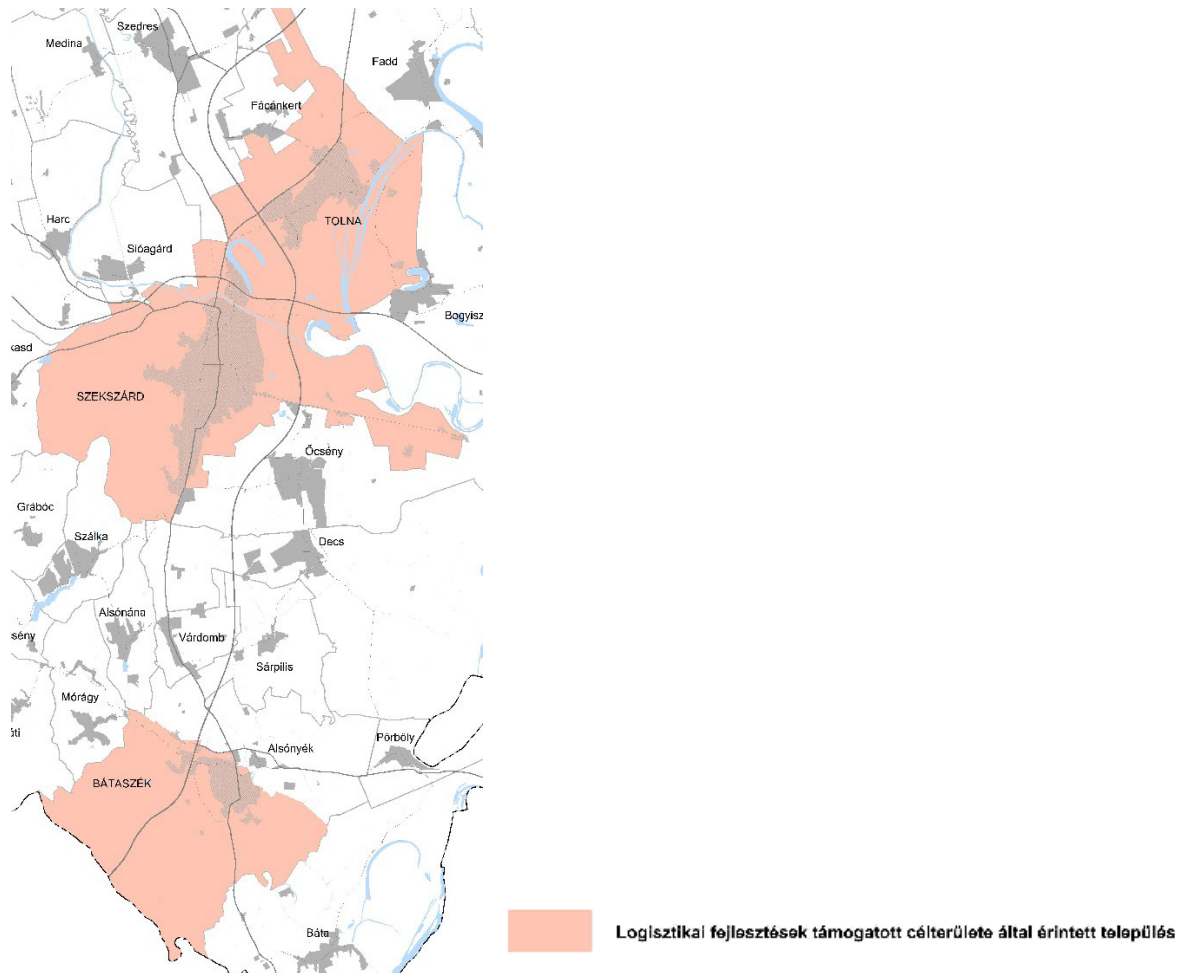
Egyedileg meghatározott megyei övezetek (3.12. melléklet).

Innovációs-technológiai fejlesztés támogatott célterületének övezete

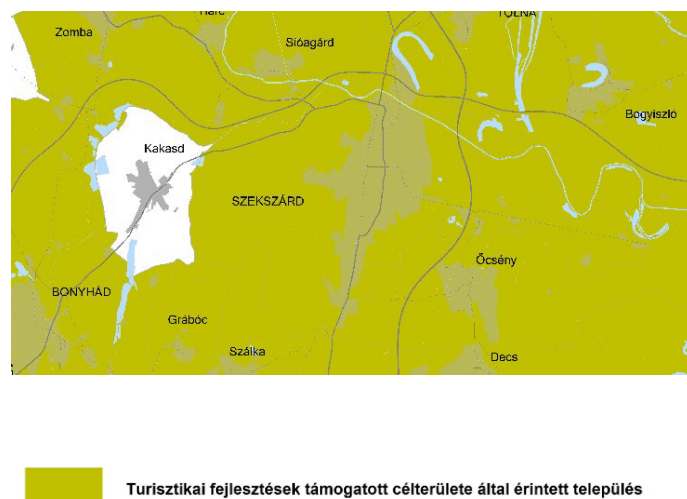

 Innovációs-technológiai fejlesztés támogatott célterülete által érintett település

Logisztikai fejlesztések célterületének övezete

Turisztikai fejlesztések célterületének övezete

A fentiek közül - a természetföldrajzi adottságokon túl - a megyei rendezési terv szerint Szekszárd térségi jelentőségű logisztikai központ, turisztikai fejlesztések támogatott célterületének övezetébe és az innovációs-technológiai fejlesztés támogatott célterületének övezetébe tartozik.

1.4 A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai

Bogyiszló

A településfejlesztési koncepció számolt az M6 és az M9 gyorsforgalmi utak megépítését követően a gyorsforgalmi utak és csomópontjainak gazdaságot vonzó hatásával. A községet érintő csomópontok környezetében ipari, kereskedelmi és szolgáltató funkciók megtelepedésére alkalmas fejlesztési területeket jelölt ki a szerkezeti terv, mely tervezett területfelhasználás konkurenciát jelent Szekszárd Város területén tervezett gazdasági fejlesztéseknek. Mérlegelni szükséges, hogy Szekszárd Város és a szomszédos település területén kijelölt fejlesztési területek összessége nem jelent-e a potenciális gazdasági fejlesztések számára túlméretezettséget, valamint mérlegelni szükséges, hogy az egyes településeknél a kijelölt gazdasági terület hol rendelkezik kedvezőbb fejlesztési lehetőségekkel és hol zavarja kevésbé a természeti és táji környezetet.

A község fejlesztése új lakóterületek kialakításával számol megfogalmazottan a Szekszárdról kiköltöző népesség fogadására. A község tervezett lakóterületi fejlesztése gyengíti Szekszárd népességmegtartó erejét, a két település a lakónépesség vonzásának kérdésében konkurensei egymásnak.

A község fejlesztési terveiben szerepel a Duna-menti regionális kerékpárút kialakítása, mely Szekszárd Város hatályos városfejlesztési programjával találkozik, ugyanakkor Szekszárd településszerkezeti terve nem jelöl kapcsolatot e tervezett kerékpárút nyomvonalhoz.

Bogyiszló község fejlesztési programjában szerepel bizonyos önkormányzati feladatok kistérségi szintű ellátásához szükséges fejlesztések végrehajtása. Az elérhető dokumentumok e feladatok pontosítását nem tartalmazták, így azok Szekszárd fejlesztési programjával nem összevethetők.

A településfejlesztési programnak eleme a Dunai kikötő megépítése, mely a térség, így Szekszárd Város gazdasági és idegenforgalmi fejlesztésére kedvező hatással bír.

Őcsény

Őcsény község fejlesztési programjában szerepel a repülőtér jelenlegi létesítményeinek fejlesztése, a repüléssel kapcsolatos programok, rendezvények szervezése. Az őcsényi repülőtér fejlesztésével Szekszárd fejlesztési programja is számol az idegenforgalom és a gazdaság igényeinek minél jobb kiszolgálása érdekében.

A fejlesztési tervekben és a szerkezeti terven szerepel az Országos Területrendezési Terv alapján Szekszárd és a Gemenci szabadidő központ kerékpárúttal való összekötése, melynek Szekszárd szerkezeti tervében hiányzik a kapcsolata.

A szerkezeti tervben a kerékpárút a Keselyűsi út (5113 számú út) mellett kerül kialakításra, ami Őcsény belterületétől 4 km-re halad.

Őcsény község fejlesztési programjában szerepel az 5113 számú közút Szekszárd –Várdomb közötti szakaszának rekonstrukciója.

Tervezett a Megyei Területrendezési Terv és a településszerkezeti terv alapján a község keleti tehermentesítő útjának (Szekszárd Keselyűsi út – Őcsény, repülőtér) kiépítése. A nyomvonal a sztráda Keselyűsi úti csomópontjához kapcsolódik, az Szekszárd közigazgatási területét nem érinti.

Önkormányzati fejlesztési elképzelések között szerepel Szekszárdot Őcsénnyel közvetlenül összekötő út kiépítése a vasút É-i oldalán, amely a jelenlegi ~ 5 km utat 2,5 km-re csökkentené. A tervezett nyomvonal Szekszárd településszerkezeti tervében nem szerepel.

A kisvasút kihasználtsága növelése érdekében, a vasút vonal észak-nyugati irányban Szekszárdig, dél-keleti irányban pedig Baja-Dunafürdőig történő kiépítése. Szekszárd településszerkezeti terve a kisvasút várossal történő kapcsolatát nem tartalmazza.

Decs

Decs és Szekszárd rövid szakaszon, kertes mezőgazdasági területekkel kapcsolódik egymáshoz, a város és község településszerkezeti tervei a meglévő természeti kapcsolódáshoz képest egyéb tervezett változtatást nem tartalmaznak. A község Szekszárddal kapcsolatos tervezett fejlesztései csak a településszerkezeti terv ismeretében került rögzítésre, településfejlesztési koncepció a vizsgálathoz nem állt rendelkezésre.

Az 5113. sz. Szekszárd - Várdomb összekötő út átkelési szakaszának új nyomvonalra helyezésével a lakóterületeit élhetőbbé és biztonságosabbá kívánja tenni.

Alsónána

Decshez hasonlóan Alsónána és Szekszárd rövid szakaszon, kertes mezőgazdasági területekkel kapcsolódik egymáshoz, a város és község településszerkezeti tervei a meglévő természeti kapcsolódáshoz képest egyéb tervezett változtatást nem tartalmaznak. A község Szekszárddal kapcsolatos tervezett fejlesztései csak a településszerkezeti terv ismeretében került rögzítésre, településfejlesztési koncepció a vizsgálathoz nem állt rendelkezésre.

Szálka

Alsónána és Szekszárd települések csatlakozása dombtető vonulatában, erdők és kertes mezőgazdasági területek mentén helyezkedik el, a települések között közvetlen közlekedési és egyéb funkcionális kapcsolat nincs és az a hatályos szerkezeti tervekben sem szerepel. A község Szekszárddal kapcsolatos tervezett fejlesztései csak a településszerkezeti terv ismeretében került rögzítésre, településfejlesztési koncepció a vizsgálathoz nem állt rendelkezésre.

Grábóc

Grábóc és Szekszárd települések kapcsolatát nagy kiterjedésű erdőterületek találkozási jelenti. A két település között új közlekedési, vagy területfelhasználási kapcsolat kialakítása nem szerepel.

Kakasd

A község és a város településszerkezeti terveinek kapcsolatában a 6-os főútvonal mentén tervezett kerékpárút szerepel új elemként, mely kerékpárút összeköttetés Szekszárd szerkezeti tervéből hiányzik. Egyéb tervezett új kapcsolat a két település között nincs. A község Szekszárddal kapcsolatos tervezett fejlesztései csak a településszerkezeti terv ismeretében kerül rögzítésre, településfejlesztési koncepció a vizsgálatához nem állt rendelkezésre.

Zomba

Zomba és Szekszárd települések közös határán a Völgységi-patak helyezkedik el, melynek környezetében általános mezőgazdasági területek találhatók, a két település között közvetlen szerkezeti és funkcionális kapcsolat nincs. A község Szekszárddal kapcsolatos tervezett fejlesztéseinek vizsgálatához dokumentumok nem álltak rendelkezésre, a fenti megállapítás a települések kapcsolatának ismeretében került rögzítésre.

Sióagárd

A településfejlesztési koncepció számol az M6 és az M9 gyorsforgalmi utak megépítését követően a gyorsforgalmi utak és csomópontjainak gazdaságot vonzó hatásával. A községet érintő csomópont környezetében ipari, kereskedelmi és szolgáltató funkciók megtelepedésére alkalmas fejlesztési területet jelöl ki a szerkezeti terv. A tervezett fejlesztési terület kis mérete nem jelent konkurenciát Szekszárd fejlesztési területei számára. A sióagárdi fejlesztési program a térség településeinek együttműködését szorgalmazza a sikeres fejlesztések érdekében, kiemelt fontosságúnak tartva a tervezett regionális térségi kerékpárutak megépítésének fontosságát. A sióagárdi program rendkívül kihangsúlyozza a közös fejlesztések megvalósítását, annak érdekében, hogy a térség turisztikai potenciálja országos, regionális szinten is jobban érvényesüljön, versenyképesebb legyen, így a gazdasági fejlődés egyik alapja legyen.

Szedres

A község Szekszárddal határos területén nem tervez fejlesztéseket, a településfejlesztési koncepcióban Szekszárd vonatkozásában a város közelségére építve a település népességmegtartó erejének fejlesztését tűzte ki célul: „helyben történő foglalkoztatásra, valamint Szekszárd közelségére alapozva minőségi lakóterületek, zöldfelületi rendszerek, játszóterek kialakítása, amely segíti a családok letelepedését.”

Tolna

Tolna és Szekszárd településszerkezeti terve a 9-es és 6-os sztráda csomóponttól É-ra jelentős mértékű fejlesztési területet, logisztikai központot jelöl, mely területnek a szerkezeti tervben szereplő csomópontja a M6-os gyorsforgalmi út építése során nem készült el. A tervezett területfelhasználás konkurenciát jelent Szekszárd Város területén tervezett gazdasági

fejlesztéseknek. Mérlegelni szükséges, hogy Szekszárd Város és a szomszédos település területén kijelölt fejlesztési területek összessége nem jelent-e a potenciális gazdasági fejlesztések számára túlméretezettséget, valamint mérlegelni szükséges, hogy az egyes településeknél a kijelölt gazdasági terület hol rendelkezik kedvezőbb fejlesztési lehetőségekkel és hol zavarja kevésbé a természeti és táji környezetet.

Tolna településszerkezeti tervében a vasút Ny-i oldalán kerékpárút kialakítása tervezett Szekszárd irányába.

1.5 Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása

1.5.1 A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai

Településfejlesztési Koncepció

A településfejlesztési koncepció a Viriditas Bt. tervezésében 2013 decemberében készült el. Azóta nem fogadott el a Közgyűlés új településfejlesztési koncepciót. A koncepció megállapításai a 2013-ban elkészült Megalapozó Vizsgálatban megtalálhatóak.

Integrált Településfejlesztési Stratégia

A korábbi IVS-t követő stratégiai szintű településfejlesztési eszköz a 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet alapján készült a 2014-2020-as tervezési időszakra.

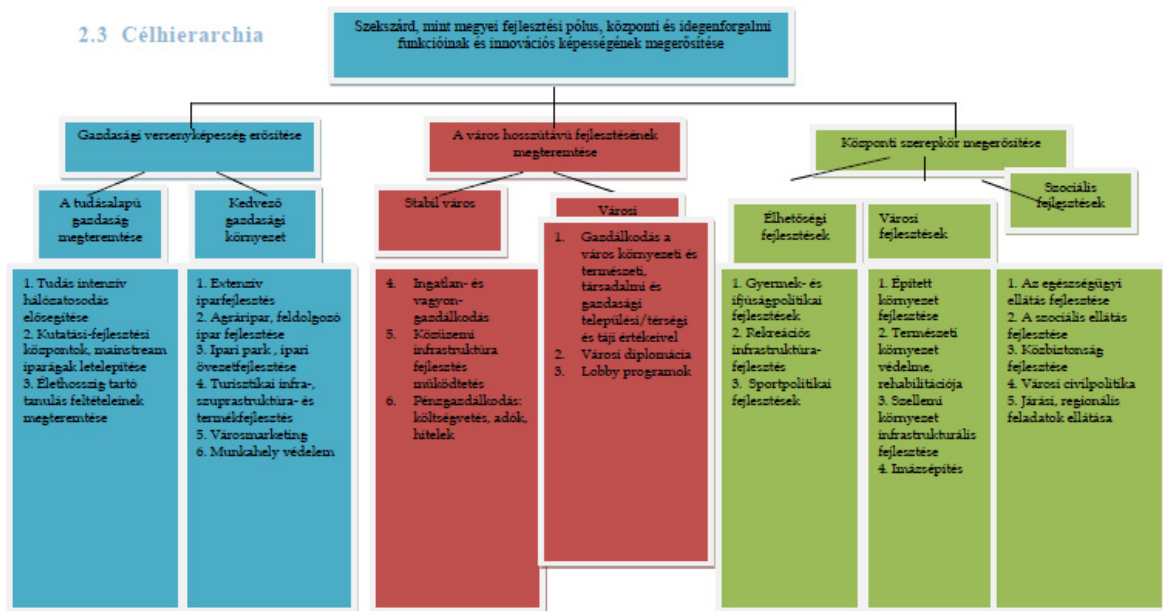
A stratégia célrendszere:

Jövőkép	Átfogó célok	Specifikus célok
Szekszárd MJV kulturális hagyományaira és gazdasági eredményeire építve olyan fejlesztési pólussá váljon, amely az agrár és feldolgozó ipari innováció központja és vonzó turisztikai és kulturális célpont	Gazdasági versenyképesség erősítése	A tudásalapú gazdaság megteremtése
		Kedvező gazdasági környezet kialakítása
	A város hosszú távú fejlesztéseinek megteremtése	Stabil város
		Városi értékgazdálkodás
	Központi szerepkör megerősítése	Élhetőségi fejlesztések
		Városi fejlesztések
		Szociális fejlesztések

5. ábra: Az integrált településfejlesztési stratégia célrendszere

FORRÁS: SZEKSZÁRD ITS, 2013

A stratégia célhierarchiája:

6. ábra: Az integrált településfejlesztési stratégia célhierarchiája

FORRÁS: SZEKSZÁRD ITS, 2013

1.5.2 Hatályos településfejlesztési szerződések

Nincs folyamatban lévő településfejlesztési és településrendezési szerződés.

1.6 A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata

1.6.1 A hatályban lévő településrendezési eszközök

Településrendezési Terv

Szekszárdi Önkormányzat többször módosított 8/2004.(III.1.) rendelete állapította meg Szekszárd Város Helyi Építési Szabályzatát és a szabályozási tervet. A településrendezési terv korábbi megállapításai a 2013-ban elkészült Megalapozó Vizsgálatban megtalálhatóak.

1.6.2 A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek

A településszerkezeti terv az Aedis Kft. és a Pécsi Építész Kör Kft. közös tervezésében Szekszárd MJV Közgyűlésének 36/2004. (IV. 26.) sz. határozatával került elfogadásra. A terv megállapításai a 2013-ban elkészült Megalapozó Vizsgálat szerint az alábbiakban foglalhatók össze:

Általános elemek

A 10 évvel ezelőtt jóváhagyott településszerkezeti terv településrendezési programjában megfogalmazza, hogy a közlekedési pozíció javulása, az M9-es és M6-os gyorsforgalmi utak megépítése, valamint az ország UNIO-s csatlakozása a gazdaságfejlesztés szempontjából új elvárásokat, kihívásokat és versenyfeltételeket fogalmaz meg, melyek megvalósításában különösen a közlekedési struktúra révén Szekszárd jó pozíciókkal rendelkezik. A gazdaságfejlesztést a településrendezés programja előtérbe helyezi.

A dokumentum prognosztizálja a lakónépesség kismértékű csökkenését, így lakóterületek vonatkozásában a mennyiségi helyett a minőségi jegyekre helyezi a hangsúlyt. A programban szerepel a minőségi lakó funkció domboldalakra, borvidék területére történő kiterjesztése, a városközpont forgalmi tehermentesítése az 56.sz. út elkerülő szakaszának megépítésével, valamint a gyalogos belváros kialakítása.

A program megfogalmazza a városszerkezet D-i irányú továbbterjesztését, a Szilfa városrész létrehozásával, a várostengely tehermentesítésével, valamint a D-i városrészben alközpont, kereskedelmi-szolgáltató központ kialakítását.

Közlekedési struktúra fejlesztése

Gyorsforgalmi utak

A hatályos településszerkezeti terv készítése óta megvalósult az M6-os gyorsforgalmi út és az M9-es gyorsforgalmi út 6-os főúttól K-re lévő szakasza az új Duna-híddal. A gyorsforgalmi úthálózat nagyarányú fejlesztésével egyidejűleg elkészültek azok csomópontjai a városhoz bekötő meglévő úthálózathoz. A város az M6-os gyorsforgalmi útról É-ról elérhető a 138 km-nél a 6-os számú főúton keresztül, a 142 km-nél az M9-es és 6-os úton keresztül. A városközpont fő megközelítési iránya a 14 -es km-től a Keselyűsi úton keresztül közelíthető meg, míg délről a 151 km-től az Őcsényi úton keresztül a Szőlőhegy városrész déli részébe érkezünk. A gyorsforgalmi útcsatlakozások a város megközelítésével egyidejűleg biztosítják a település É-i, K-i és D-i részén elhelyezkedő gazdasági területek gyorsforgalmi kapcsolatát, csökkentve a gazdasági területekkel kapcsolatos teher szállítás városon átvezető forgalomterhelését.

Országos főútvonalak

A várost elkerülő gyorsforgalmi úthálózat mellett megvalósult az 56-os út városközpontot elkerülő nyomvonalának a teljes kiépítése északon csatlakozva a 6-os főforgalmi úthoz, délen pedig az Alisca úti új körforgalmi csomóponthoz. Az elkerülő út megépítésével biztosítottá vált a gazdasági területek forgalmának városközpontot elkerülő É-D irányú felfűzése, ugyanakkor nem tudott megvalósulni az 56-os főút belvárosi szakaszával kapcsolatos tervezett forgalomcsillapítás.

Az 56-os főút belvárosi szakasza és az említett elkerülő út az É-D irányú közlekedést megosztva bonyolítja le, melyek közül az 56-os út belvárosi szakasza elsősorban a tőle Ny-ra lévő lakóterületek, völgyek forgalmát gyűjti össze, az elkerülő út pedig a gazdasági területekét. A település úthálózati struktúrája és domborzati adottsága, a közlekedési lehetőségeket Ny-ról behatároló domboldalak és keresztvölgyek elhelyezkedése nem teszi lehetővé Ny-ról elkerülő út kialakítását. Az 56-os út belvárosi szakaszán a forgalomterhelés a jelenlegihez képest csak kismértékben csökkenthető, a meglévő nyomvonal és a kialakult K-i elkerülő együttesen tudja lebonyolítani a város belső forgalmát, a tervezett forgalomcsillapítás csak forgalomszervezési eszközökkel és csak behatárolt kereteken belül végrehajtható. Az 56-os számú főközlekedési út városon áthaladó szakaszának további Szőlőhegy városrész mellett lévő részének kiváltását határozta el a településszerkezeti terv. Ez a tervezett szakasz É-on az Alkony utca és Tartsay Vilmos út csomópontjából indulva halad dél felé és csatlakozik az 5411 sz. Őcsénybe vezető út és az 56.sz. út csomópontjában. A tervezett szakasz célja egyrészt, hogy csökkentse az 56.sz. út Alisca utcai csomóponttól délre lévő szakaszán a forgalmat, másrészt hogy feltárja Szekszárd tervezett új Szilfa városrészét, az ottani gazdasági és kertvárosias lakóterületeket. E fejlesztés megvalósítása napjainkig nem kezdődött meg. A Szilfa városrészben található beépített területek az 56.sz. útra felfűződő gazdasági rendeltetésű telkek, melyek az 56.sz. út K-i oldalán szórvány jelleggel helyezkednek el.

Városi gyűjtőút hálózat

A városi gyűjtőút hálózat bővítése a gazdasági területek bővítésével összefüggésben került kijelölésre, melynek két fő eleme van. Északon az Iparterület városrészben az új ipari park K-i határa mentén a Damjanich utcától indulva gyűjtőút kialakítása tervezett, mely É-ra, később Ny-ra haladva, keresztezve a vasutat csatlakozik az 56.sz. út korábban említett elkerülő szakaszához. A tervezett

gyűjtőút É-i és D-i kezdeménye épült meg, összefüggő kialakításának igénye ugyanakkor csak a tervezett gazdasági terület beépítése esetén fog jelentkezni.

A gazdasági területeket D-ről feltáró gyűjtőút, D-i külső gyűrű kialakítása tervezett, a Damjanich utca D-i folytatásaként, annak Keselyűsi úti csomópontjától indulva, majd „A” és „B” változattal érkeztetve a tervezett Szilfa városrészt K-ről határoló 56.sz. út elkerülő szakaszához. A tervezett külső gyűrű építése nem kezdődött meg, kialakításához a terület biztosított.

Kerékpárút-hálózat

A város tervezett településszerkezeti tervében jelölt kerékpárút hálózata egyrészt a város belterületi részén, az egyes városrészeket fűzi fel, másrészt külső kapcsolatok kialakítását tervezi a következő irányokba:

1. ÉNy irányába a 6.sz. úttal párhuzamosan a 65.sz. út torkolatáig, ugyanakkor a terv nem jelöli annak folytatását É-i irányba Sióagárd felé, valamint Ny-i irányba Kakasd felé.
2. É felé a Palánki út és az 5112.sz. országos mellékút mentén Tolna irányába.
3. A Sió csatorna D-i partja mentén, melyet a József pusztán keresztül a Kendergyárnál csatlakoztat a Keselyűsi úthoz, majd azon keresztül visszavezetve a városközpontba.
4. Az előzőekben leírt körhöz kapcsolódik Őcsény irányába az 5113 sz. országút mentén a kerékpárút kiépítésének terve, ugyanakkor nem szerepel tervezett kapcsolat a Kendergyártól kelet felé Gemenci tájvédelmi terület és a Duna menti regionális kerékpárút irányába.
5. D-i irányba az 56.sz. út mentén Decs felé és az 56.sz. útról leágazóan Őcsény felé.

Gyalogos belváros

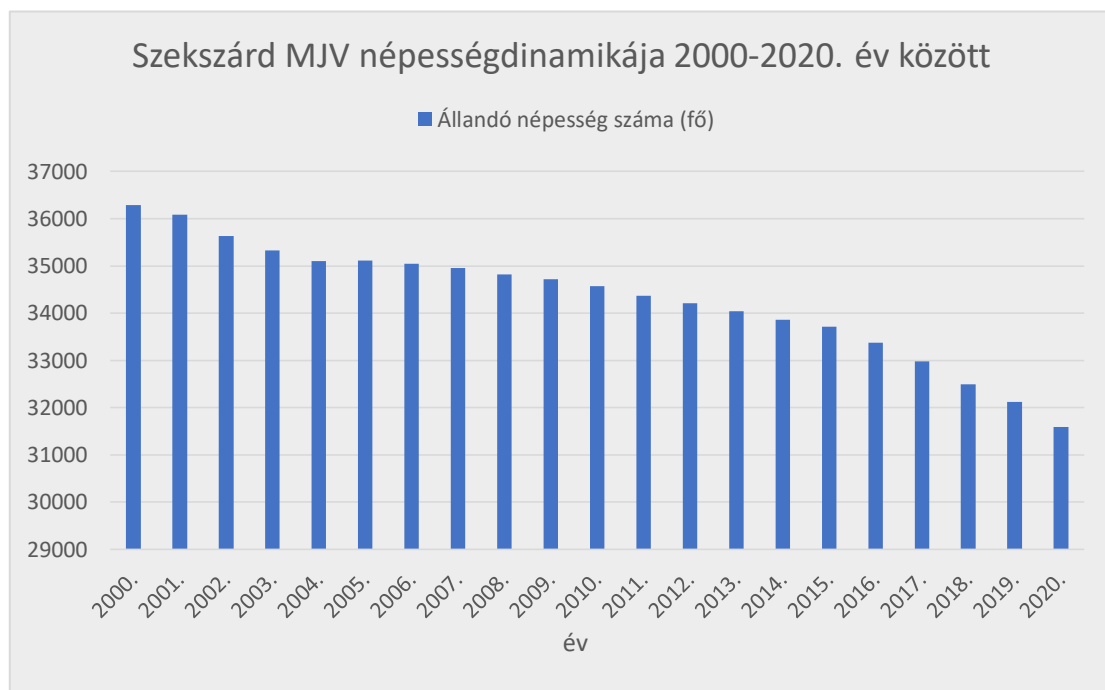
A hatályos településszerkezeti terv a gyalogos belváros kialakítását tűzte kis programjául. A terv készítése óta eltelt időszak jelentős változást eredményezett. A történelmi városközpont területén a Béla király tér és Garay tér átépítésével a Szent István tér modern városközpontjának gyalogos területe Ny-i irányba bővült.

1.7 A település társadalma

1.7.1 Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség

Szekszárd MJV jövőbeni elképzelései között szerepel a népességmegtartó képességének javítása, mely stratégiai cél megegyezik az EU célkitűzéseivel. A településen a természetes környezet és a városias közösség szimbiózisa valósulhat meg, amennyiben a rendelkezésre álló munkalehetőségek hiánya nem generálja a lakosság elvándorlását. Szekszárd népessége az elmúlt évtizedekben csökkenő tendenciát mutat, melynek oka egyrészt a negatív vándorlási egyenleg, valamint az országosan is jellemző, előregedő lakosság és ezzel párhuzamosan a természetes szaporodás és fogyás negatív egyenlege.

A megyeszékhely állandó lakosainak száma⁵ 2000-ben 36 288 fő, 2010-ben 34 576 fő, majd 2020-ra 31 595 főre csökkent, ami az elmúlt 20 év alatt 12,93 %-os lakosságszám csökkenést jelentett a városban.

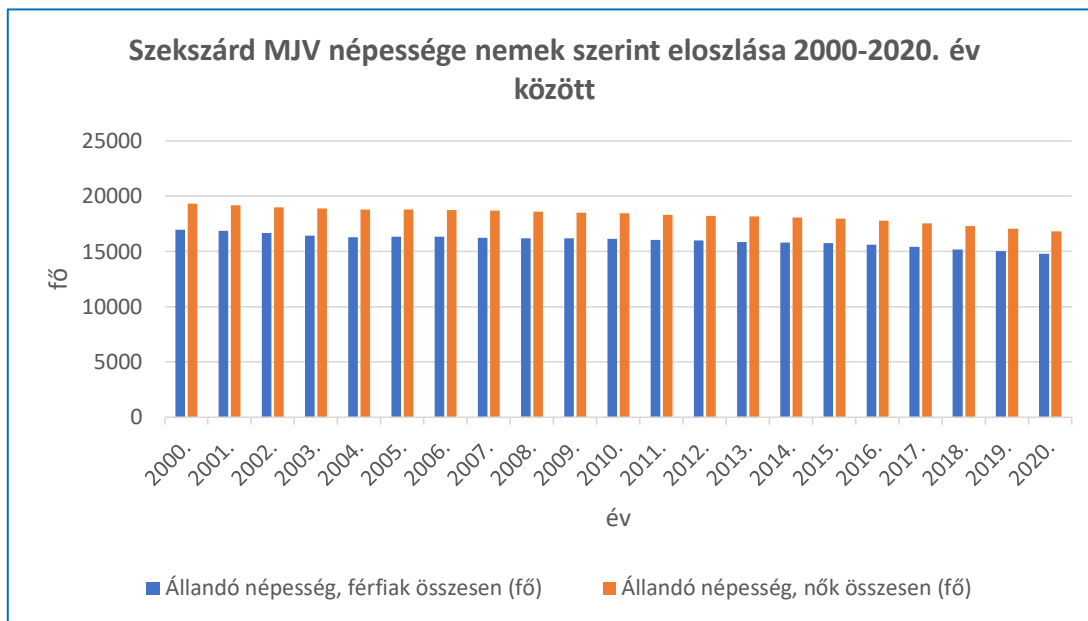

7. ábra: Szekszárd népességdinamikája 2000-2020. év között

FORRÁS: KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

A nők 13,09%-os és a férfiak 12,75%-os népességcsökkenése a település állandó lakosságának csökkenésével párhuzamosan és arányosan csökkent az elmúlt 2 évtizedben.

⁵ Forrás: KSH Statinfo v39; <https://statinfo.ksh.hu/Stainfo/haViewer.jsp>

8. ábra: Nemek szerinti eloszlás 2000-2020. év között

FORRÁS: KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

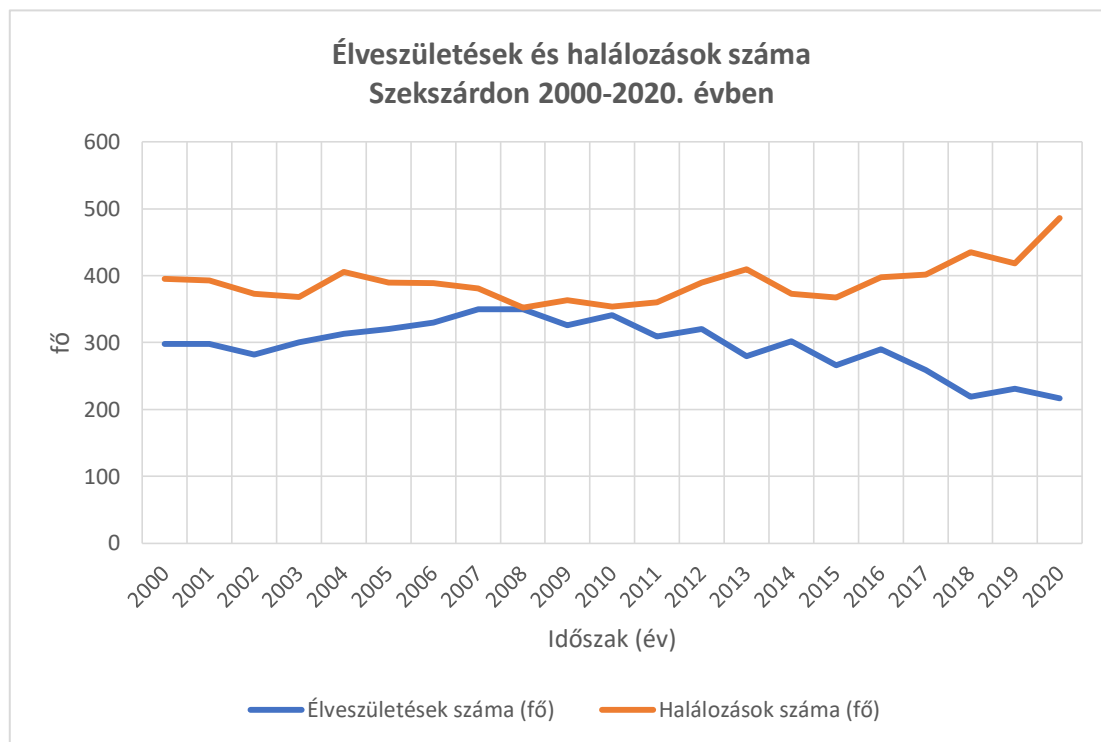
A vizsgált időszakban a nemek arányának átlaga 46,67% / 53,33 % volt, ami kiegyensúlyozott létszámarányt mutat. A nők átlagos létszáma 2286 fővel magasabb a férfiakénál 2000 és 2020 évek között, és ezen időszakban jelentősebb változás nem történt.

9. ábra: Nemek közötti arány 2000-2020. év között

FORRÁS: KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

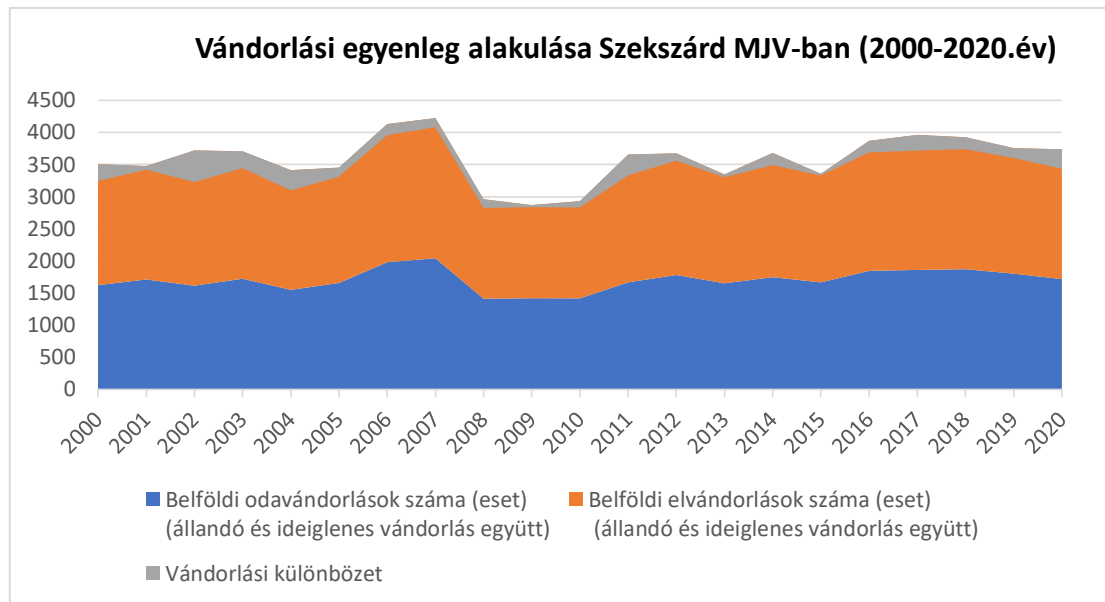
Az elmúlt 20 évben a természetes fogyás az elhalálozások 23 %-os növekedésével és a születések számának 27 %-os csökkenésével magyarázható. Amíg 2000-ben a természetes fogyás mutatószáma a megyeszékhelyen -97 volt, addig ez a szám 2020-ban -216-ra emelkedett.

10. ábra: Élveszületések és halálozások száma 2000-2020. év között

FORRÁS: KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

2000 óta a megyei jogú városok népessége 17 ezer fővel (0,8%-kal), az országosnál (2,1%) kisebb mértékben csökkent. A népesség fogyás oka elsősorban a természetes fogyás (a megyei jogú városokban az országosnál jóval kedvezőbb mértékben), de a népesség csökkenéséhez a természetes fogyás mellett az elvándorlás is hozzájárult, ami a 2000 évhez viszonyítva 7,21 %-kal nőtt. A vizsgált időszakban az odavándorlások száma 5,85%-os emelkedést mutatott.

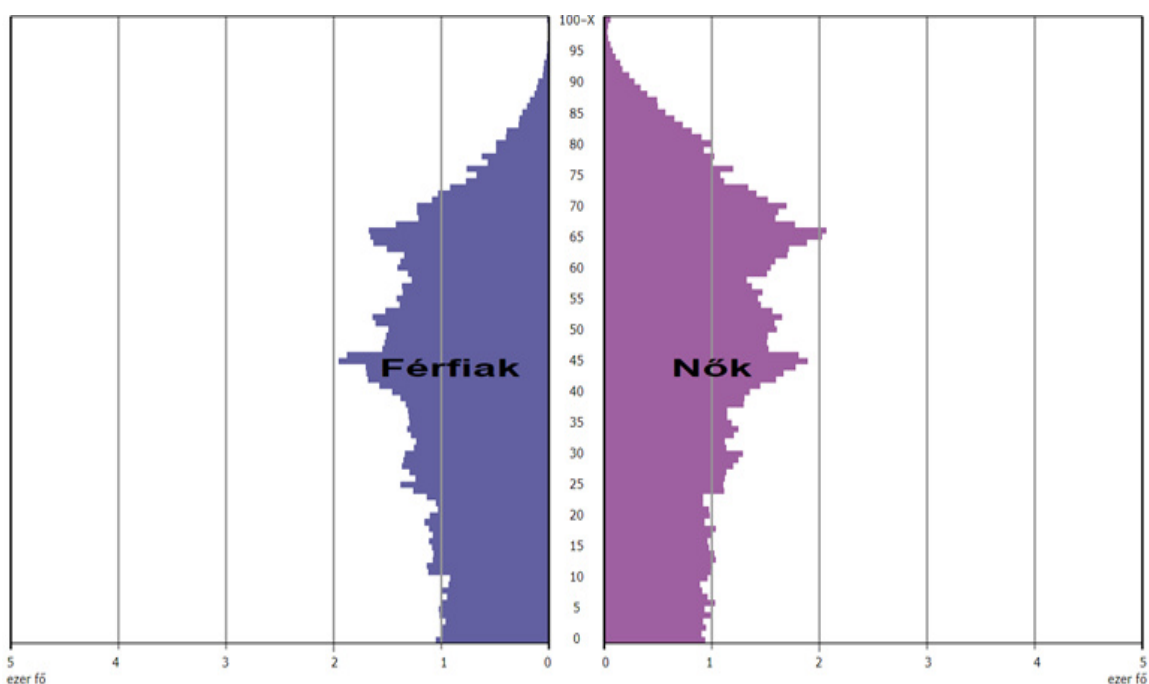

11. ábra: Vándorlási egyenleg 2000-2020. év között

FORRÁS: KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

Az odavándorlást elősegítette, hogy Szekszárd, mint megyeszékhely többirányú városfunkciót tölt be Tolna megye vonatkozásában. A lakosság elvándorlása a rendszerváltás után a szocialista iparosítás, a megyei élelmiszeripari és könnyűipari vállalatok megszűnésével indult meg. A népességszám csökkenését azonban napjainkban már nem a gazdaság strukturális változása, hanem elsősorban a fiatalok elvándorlása okozza. Ebben szerepet játszik a magasan kvalifikált munkahely lehetőségek hiánya, mely a képzett fiatalok számára megfelelő jövedelemforrást és fejlődési lehetőséget biztosítana az életésélyek javítása érdekében. A felsőfokú végzettség megszerzése érdekében az egyetemi városokba - elsősorban Budapestre és Pécsre - tanulni költöző fiatalok gyakran végleg elhagyják Szekszárdot. A felsőfokú végzettséget szerzők mellett a szakmával rendelkező fiatalok elvándorlása is magasszámú. A főváros elszívó ereje a legerősebb, de külföldre (Németország, Ausztria, skandináv országok, Anglia) is sokan távoznak. Az elvándorlás okozza egyrészt a munkaképes korúak arányának csökkenését az időskorúak számához viszonyítva, mely tendencia növekvő terhet jelent a jövőben a munkaképes korúak számára a szociális szolgáltatások költségeinek előteremtésének vonatkozásában. Másrészt az elvándorlás a település lakosságának korösszetételére is kedvezőtlen hatással van, folyamatosan nő az időskorúak aránya.

Tolna megye népességének száma nemek és életkor szerint 2020. évben

12. ábra: Tolna megye korfája 2020-ban

FORRÁS: KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL⁶

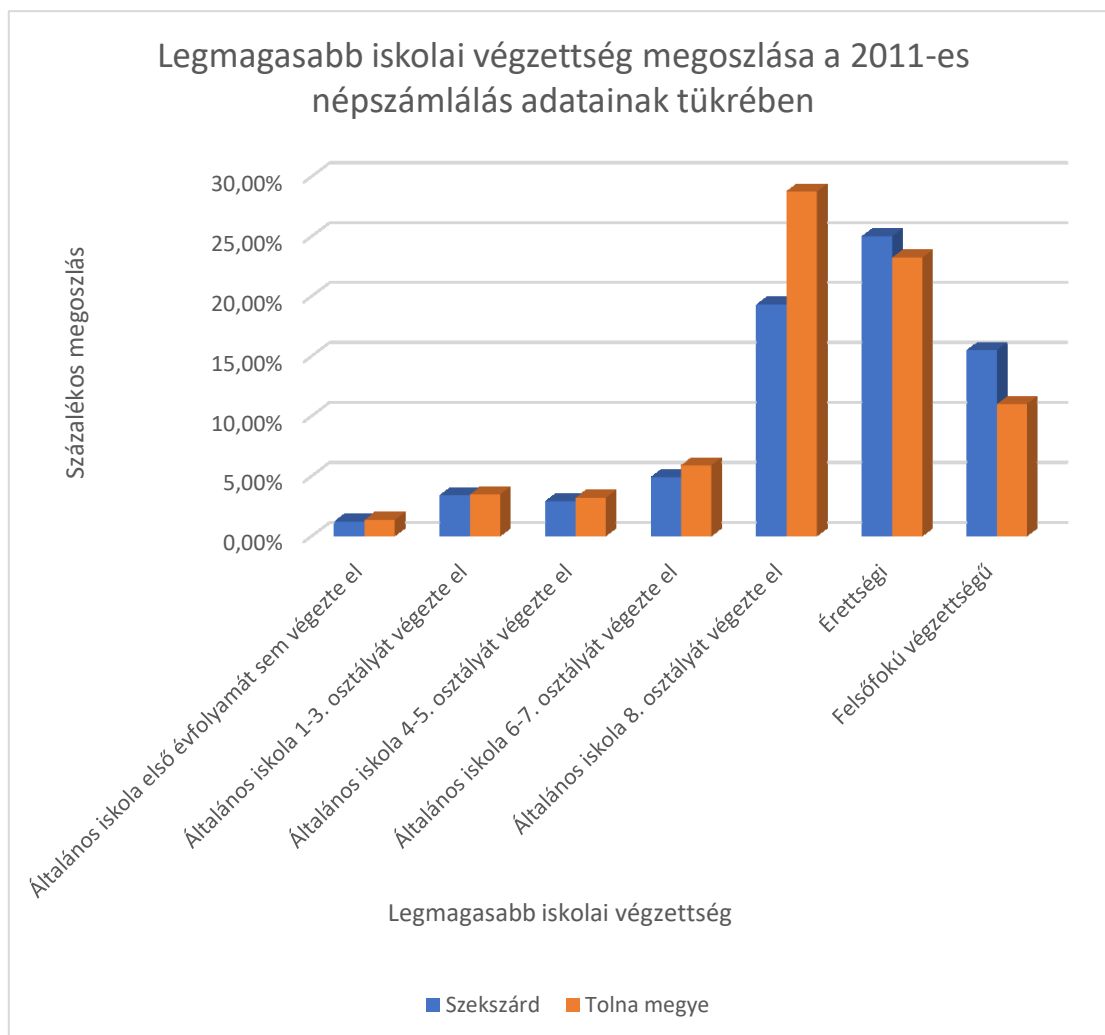
Tolna megye népességének száma nemek és életkor szerinti megoszlása 2021. évben szintén az egyre előregedő társadalomra utaló képet mutatja hasonlóan a szekszárdi tendenciához. Az öregedési index mérőszáma segít a népesség öregedési tendenciáinak vizsgálatában. Magyarország népessége - sok másik európai országéhoz hasonlóan - egyre jobban előregedik. Az öregedési index alapján míg 2005-ben 100 gyermekre (0-14 év közöttiek) 99,9 időskorú (legalább 65 éves) jutott, addig 2010-ben 112,6 fő, majd 10 évvel később ez a szám már 136,6 fő volt.⁷ Az országos 136-os öregedési indexet meghaladja a Tolna megyei vonatkozó adat, mely 160 volt 2021. évben.

Szekszárd város lakosságának legmagasabb iskolai végzettsége szerinti megoszlását a 2011-es népszámlálás adatainak tükrében vizsgáljuk. Jelenleg ez az utolsó rendelkezésre álló adatsor, mivel a COVID-19 járvány miatt a 2021-es tervezett népszámlálás a későbbiekben kerül megtartásra. A legnagyobb csoportot az érettségivel rendelkezők teszik ki (25%), ami a megyei 23,23%-os átlagnál 1,77%-kal magasabb. A második legnagyobb csoportot a befejezett alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezők teszik ki (19,3%), ami a megyei 28,74%-os adatnál számottevően alacsonyabb. A megyeszékhely lakosságának 15,5%-át a felsőfokú végzettségűek teszik ki, és 2,6%-a felsőfokú

⁶ https://www.ksh.hu/interaktiv_korfa

⁷ Forrás: <https://www.ksh.hu/thm/tablak.html>

tanulmányait még nem fejezte be. A felsőfokú végzettségűek aránya meghaladja a megyei felsőfokú végzettségűek 10,99%-os arányát. A város lakosságának 1,2%-a az általános iskola első osztályát sem végezte el, aminek aránya megyei vonatkozásában 1,34 %-kal, azaz minimálisan tér csak el. A befejezett alapfokú iskolai végzettséget (általános iskola 8. osztályát) a lakosság 11,2%-a nem szerezte meg. 5,7 %-ot tesz ki azoknak a száma, akik szakmai oktatásban részesültek, de azt nem fejezték be. Szakmai végzettséget a lakosság 19,5%-a szerzett. Összességében elmondható, hogy az érettségizett és felsőfokú tanulmányokat folytató lakosság száma a településen élők számának a felét teszik ki, ami a város jövőbeli fejlődésének egyik kulcsa lehet.

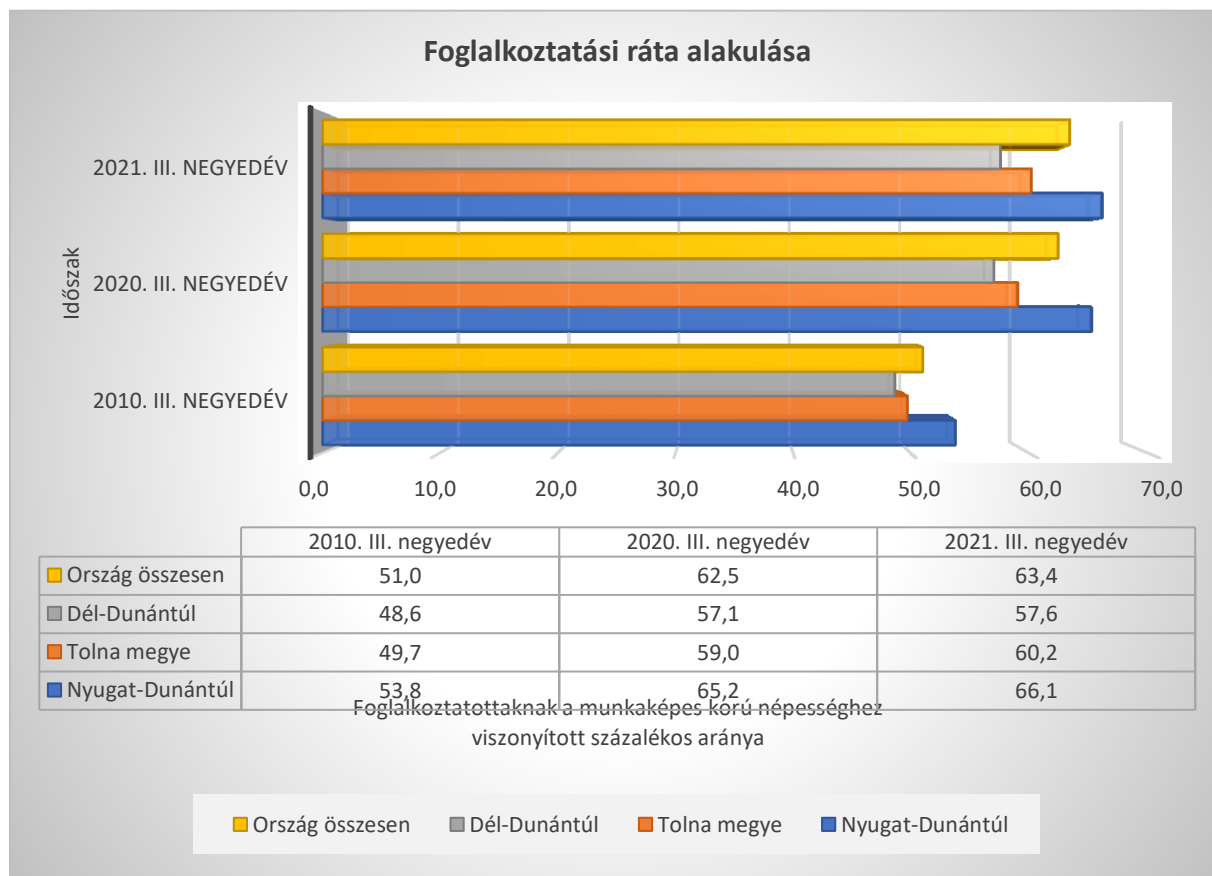
13. ábra: Legmagasabb iskolai végzettség a 2011-es népszámlálási adatok alapján

FORRÁS: KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

Az időskorú népesség eltartottsági rátája – a 65 éves, vagy idősebb népesség aránya az aktív korúakhoz képest- is meglehetősen kedvezőtlen tendenciákat tükröz, ellentétben a foglalkoztatási ráta alakulásával.

A 63,4%-os 2021. III. negyedéves országos foglalkoztatási ráta -mely 2021. decemberében már 74,3% volt-, azaz a foglalkoztatottaknak a munkaképes korú népességhez viszonyított százalékos aránya a vizsgált időszakban 3,2 százalékponttal magasabb volt, mint Tolna megyében (60,2%). Szekszárdon a 2021. decemberi állapot szerint a munkaképes korú népesség száma 19558 fő, ezzel

szemben a nyilvántartott álláskeresők száma 721 fő volt. Szekszárdon a nyilvántartott álláskeresők száma a munkavállalási korú népesség százalékában 3,69% volt, ami az országos 3,73%-nál kismértékben alacsonyabb. Szekszárdon az országos relatív mutatóhoz viszonyított arány 0,99%, azaz szinte megegyező arányában⁸. A nyilvántartott álláskeresők száma 2020-ban 898 fő volt, számuk 2021-re 177 fővel csökkent, ami közel 20%-os csökkenést jelent az álláskeresési ellátásban résztvevők számának alakulásában.

14. ábra: Foglalkoztatási ráta 2010, 2020, 2021 években

FORRÁS: KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

A 2020. évben nyilvántartott 898 fő álláskeresőből 413 fő férfi és 485 fő volt a nő. Az álláskeresők nemek közötti megoszlása 2020-ban közel azonosan alakult az állandó lakosok nemenkénti megoszlásával. A megyeszékhelyen élő állandó lakosok egymáshoz viszonyított nemenkénti aránya (88,00 %) közel megegyező a nyilvántartott álláskeresők egymáshoz viszonyított nemenkénti arányával (85,15 %) a vizsgált évben.

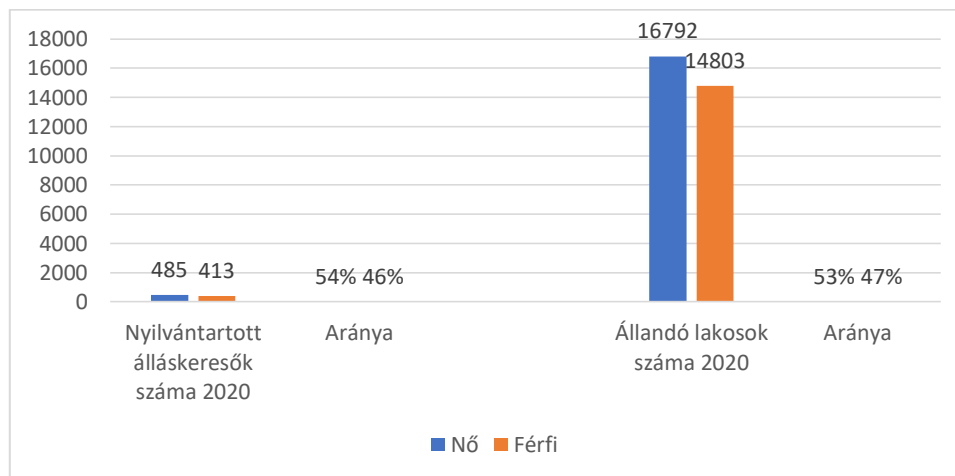
⁸ Forrás: NFSZ munkaerőpiaci statisztikák elemzések; https://nfsz.munka.hu/tart/stat_telepulessoros_adatok

Nyilvántartott álláskeresők 2020. évben		Állandó lakosok 2020. évben	
Nő	Férfi	Nő	Férfi
485 fő	413 fő	16 792 fő	14 803 fő
54 %	46 %	53 %	47 %

15. ábra: Nyilvántartott álláskeresők az állandó lakossághoz viszonyítva Szekszárdon 2020-ban

FORRÁS: WWW.TEIR.HU; TELEPÜLÉSI T-STAR ÉS EGYÉB ADATOK

16. ábra: Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó lakossághoz viszonyítva Szekszárdon 2020-ban

FORRÁS: WWW.TEIR.HU; TELEPÜLÉSI T-STAR ÉS EGYÉB ADATOK

A nyilvántartott álláskeresők közül 35 fő nem fejezte be az általános iskola 8. osztályát, 276 fő befejezett általános iskolai végzettségű, 197 fő a szakmunkásvégzettségű, 262 fő az érettségizett, és 97 fő felsőfokú végzettséggel rendelkezik. A szellemi foglalkozású álláskeresők száma 208 fő, a fizikai foglalkozásúaké 690 fő.

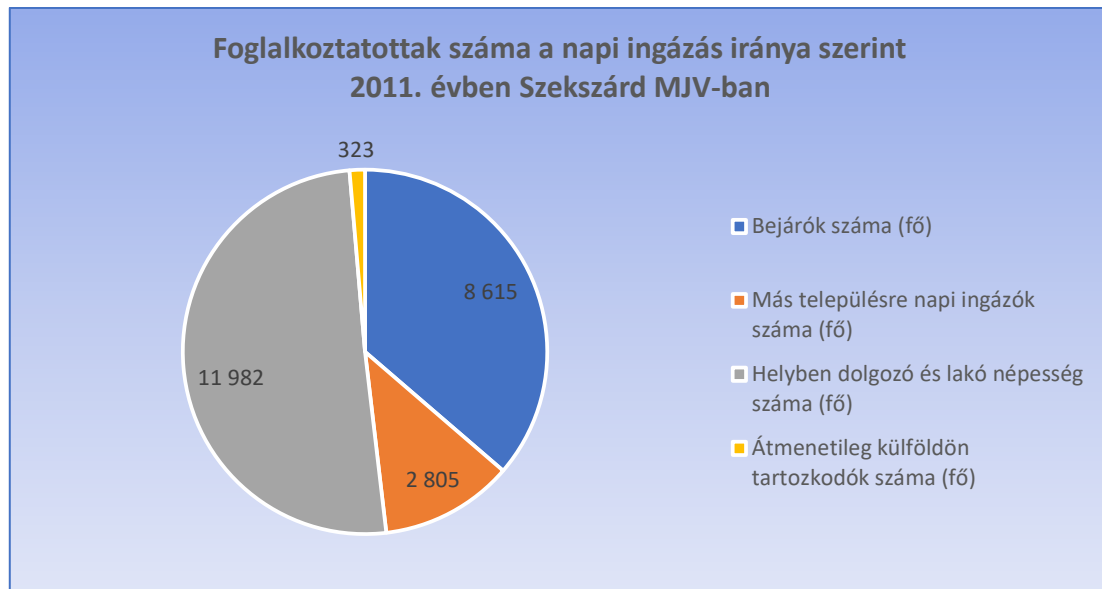

17. ábra: Álláskeresők száma életkor szerinti eloszlásban 2020-ban Szekszárdon

FORRÁS: WWW.TEIR.HU; TELEPÜLÉSI T-STAR ÉS EGYÉB ADATOK

Az álláskeresők között 2020 évben a 41-50 év közöttiek száma a legmagasabb, őket a pályakezdő fiatalok követik. A legalacsonyabb a 61-65 év között lévő álláskeresők száma, valószínűleg védett koruknak köszönhetően. A többi korosztály aránya közel azonos mértékben oszlik meg. Összességében azonban az álláskeresők korosztályi arányai között nincs túl nagy eltérés, pedig általánosságban elmondható, hogy az iskolázottsági szint jelentősen befolyásolhatja a foglalkoztatási rátákat. A felsőfokú végzettséggel, vagy ezekkel egyenértékű (ISCED 5–8. szintű) képzésben szerzett végzettséggel rendelkezők munkaszerezési esélye magasabb, mint az alacsonyabb iskolai végzettségűeké.

A városban foglalkoztatottak számát emeli a Szekszárdot körülölelő falvak, alvótelepülések (pl. Sióagárd, Kakasd, Decs, Sárpilis, Őcsény, Szálka, Grábóc) munkahelyre ingázó lakossága. Az utolsó népszámlálás adatai alapján a Szekszárdra bejáró napi ingázók száma 8 615 fő, a helyben lakó és dolgozók száma 11 982 fő. A Szekszárdól más településekre eljárók száma 2085 fő, és az átmenetileg külföldön tartózkodó munkavállalók száma 323 fő.

18. ábra: Foglalkoztatottak száma a napi ingázás aránya szerint a 2011-es népszámlálási adatok szerint

FORRÁS: KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

A 2011. évi népszámlálás által realizált 34 368 fő állandó lakosra jutó napi más településre -főként a Paksi Atomerőműhöz- ingázók aránya 6,1 % volt, míg a Szekszárdra bejárók aránya 25,1 %. A megyeszékhelyre bejárók száma 6530 fővel magasabb volt, mint a Szekszárdról más településekre ingázók számánál. Az ideiglenesen külföldön tartózkodók száma, a helyben lakó és dolgozók létszámára vetített százalékos aránya megegyezik az országos 3%-kal, míg a Szekszárdi járás százalékos aránya 2 %-kal haladja meg az országos átlagot.

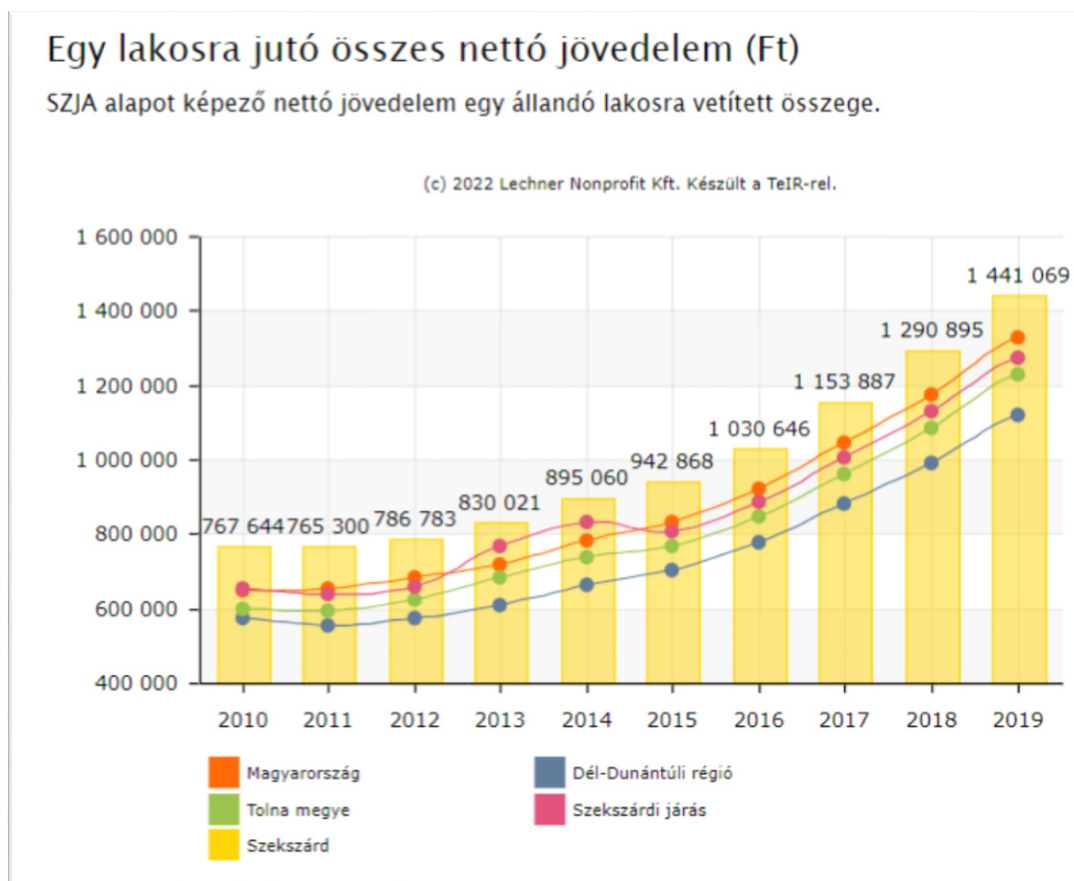
2011. évi népszámlálási adatok				
	Bejárók aránya az országos átlaghoz viszonyítva	Más településre napi ingázók aránya az országos átlaghoz viszonyítva	Helyben dolgozó és lakó népesség aránya az országos átlaghoz viszonyítva	Átmenetileg külföldön tartózkodók aránya az országos átlaghoz viszonyítva
Tolna megye	2,69%	2,48%	2,87%	5,53%
Szekszárdi járás	1,06%	0,60%	0,85%	1,49%
Szekszárd MJV	0,92%	0,22%	0,65%	0,65%

19. ábra: A helyben dolgozók, napiingázók és külföldön tartózkodók arányának összehasonlítása a 2011-es népszámlálási adatok alapján

FORRÁS: KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

1.7.2 Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

Az egy lakosra jutó összes nettó jövedelem Szekszárdon 2019. évben 1 441 069,-Ft volt, ami meghaladta a Szekszárdi járás, Tolna megye, és a Dél-Dunántúli régió egy állandó lakosra vetített értékét ugyanezen időszakban. 2010 és 2019 évek között az egy lakosra jutó nettó jövedelem megduplázódott a megyeszékhelyen, míg az állandó lakosok száma csökkenő tendenciájú volt.

20. ábra: Egy lakosra jutó összes nettó jövedelem 2010-2019 között

FORRÁS: TEIR – HELYZET-TÉR-KÉP

Mindezek ellenére a népességfogyás, az öregedési index növekedése, a munkanélküliség, a válások magas száma az életszínvonal romlását és a társadalmi elidegenedést idézi elő. A negatív folyamatok kiegyensúlyozására ad lehetőséget a helyben képzett szakemberek munkaerő potenciálja a város területén működő vállalkozások számára. Ez egyrészt a lakosság megtartását, másrészt a szakképzettek munkaerő-piaci elhelyezkedését, harmadrészt a vállalkozások munkaerő igényét elégítheti ki.

Nemzetiségi kötődés

Szekszárd népességén belül a nemzetiségek aránya - részben asszimilatív folyamatok miatt - majdnem elenyészett. Jelenleg német kisebbségi önkormányzat működik a városban. A 2011. évi népszámlálás adatai szerint 1275 fő német, 659 fő roma és 205 fő egyéb (horvát, román, lengyel, szerb, szlovák) vallotta magát valamelyik kisebbséghez tartozónak. Szekszárdon 2001-ben a hazai nemzeti kisebbséghez tartozó népesség aránya 5,7% volt, ez 2011-re már csak 5,2%-os arányt jelentett az állandó lakosok számához képest. A romani és beás etnikai kisebbség ugyanezen időszak alatt 1,2%-ról 2%-ra növekedett.

A 2001-es népszámlálás adatok szerint⁹ Szekszárd város lakossága 36 219 fő volt, ebből a válaszadók 39 642 fő volt (a kettős identitások miatt a végösszeg nagyobb lehet 100%-nál), 34 656 fő magyarnak, míg 417 fő cigánynak vallotta magát, azonban meg kell jegyezni, hogy a magyarországi cigányok (romák) aránya a népszámlálásokban szereplőnél lényegesen magasabb. 1812 fő német, 53 fő horvát és 42 fő szerb etnikumnak vallotta magát.

A 2011-es népszámlálás adatok¹⁰ szerint a megyeszékhely lakossága 34 296 fő volt, ebből a válaszadók 31 831 fő volt, 29 058 fő magyarnak vallotta magát, az adatokból az derül ki, hogy a magyarnak vallók száma jelentősen csökkent tíz év alatt, ennek egyik fő oka, hogy többen nem válaszoltak. Az elmúlt tíz év alatt, a nemzetiségiek közül a cigány (698 fő) és a román (62 fő) nemzetiségűek száma megkétszereződött Szekszárdon. Németnek (1569 fő), horvátnak (40 fő) és szerbnek (38 fő) vallók száma kismértékben csökkent, az elmúlt tíz év alatt. A megyén belül, Szekszárdon él a legtöbb magát románnak, szerbnek, szlováknak és lengyelnek valló nemzetiségi, míg a német nemzetiségűek a megye más településein jelennek meg nagyobb arányban.

Vallásfelekezeti kötődés

A település vallásfelekezeti összetétele lényegében nem változott az évek során, a város többségében katolikus lakossága mellett számottevő a reformátusok aránya. Ezen kívül az evangélikusoknak és a metodistáknak van saját templomuk, a Jehova tanúi pedig imaházat építettek.

A 2001-es népszámlálási adatok alapján, Szekszárdon a lakosság több mint fele (68,3%) kötődik valamelyik vallási felekezethez. A legnagyobb vallás a városban a kereszténység, melynek legelterjedtebb formája a katolicizmus (53,9%). A katolikus egyházon belül a római katolikusok száma 19 399 fő, míg a görögkatolikusok 113 fő. A városban népes protestáns közösségek is élnek, főleg reformátusok (3756 fő) és evangélikusok (1156 fő). Az ortodox kereszténység inkább az országban élő egyes nemzeti kisebbségek (oroszok, románok, szerbek, bolgárok, görögök) felekezetének számít, számuk elenyésző az egész városi lakosságához képest (14 fő). Szerte a városban számos egyéb kisebb keresztény egyházi közösség működik. A zsidó vallási közösséghez tartozók száma 12 fő. Jelentős a száma azoknak a városban, akik vallási hovatartozásukat illetően nem kívántak válaszolni (8%). Felekezeten kívülinek a város lakosságának 22,6%-a vallotta magát.

A 2011-es népszámlálás adatai alapján, Szekszárdon a lakosság kevesebb mint a fele (47,6%) kötődik valamelyik vallási felekezethez. Az elmúlt tíz év alatt a városi lakosság vallási felekezethez tartozása jelentősen csökkent, ennek egyik oka, hogy sokan nem válaszoltak. A legnagyobb vallás a városban a kereszténység, amelynek legelterjedtebb formája a katolicizmus (36,8%). Az elmúlt tíz év alatt, a katolikus valláshoz tartozók száma negyedével esett vissza. A katolikus egyházon belül a római katolikusok száma 12 567 fő, míg a görögkatolikusok 56 fő. A városban népes protestáns közösségek is élnek, főleg reformátusok (2398 fő) és evangélikusok (818 fő). Az ortodox

---

⁹ Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

¹⁰ Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

kereszténység inkább az országban élő egyes nemzeti kisebbségek (oroszok, románok, szerbek, bolgárok, görögök) felekezetének számít, számuk elenyésző az egész városi lakosságához képest (13 fő). Szerre a városban számos egyéb kisebb keresztény egyházi közösség működik. A zsidó vallási közösséghez tartozók száma 12 fő. Összességében elmondható, hogy az elmúlt tíz év során minden egyházi felekezetekhez tartozók száma jelentősen csökkent. Jelentős a száma azoknak a városban, akik vallási hovatartozásukat illetően nem kívántak válaszolni (28,9%), tíz év alatt a triplájára nőtt a számuk. Felekezeteken kívül a város lakosságának 23,6%-a vallotta magát.

1.7.3 Települési identitást erősítő tényezők

1.7.3.1 Történeti és kulturális adottságok

Történelmi adottságok

Szekszárd a kelták idején kezdett kialakulni és fejlődni. A római korban Alisca néven fontos katonai szerepet töltött be, ebben az időben honosodott meg e vidéken a ma is híres szőlőkultúra. A Szent István-kori Tolna vármegye is várcentrumú ispánságból alakult ki. Szekszárd írásos története az I. Béla király által 1061-ben alapított Bencés apátsághoz kötődik. 1485 körül Szekszárd elnyerte a mezőváros rangot. A virágzó megye a törökkorban és a XVII. századi felszabadító háborúk időszakában óriási veszteségeket szenvedett. Ezt követően spontán és szervezett betelepülések növelték a lakosság létszámát, mindeközben a megye kiterjedése járásnyi területének Baranyához csatolása miatt jelentősen csökkent. A XVIII. század a németországi betelepítések, a céhek alakulásának, a városi címerhasználat bevezetésének, majd az apátság megszűnésének és a megyeszékhellyé válásának (1779) időszaka. 1794-ben Szekszárd település nagy része tűzvészben elpusztult. A kiáradó Sió-Sárvíz és a Duna 1850-es években történt szabályozásáig a domboldalakon folyó szőlőművelés nagyobb arányú volt, mint szántóföldi növénytermelés a sík részeken. A XIX. században alapították a kórházat, templomokat, múzeumot és gimnáziumot, városi kaszinót és a dalárdát, illetve középületeket - megyeháza, városháza, takarékpénztár – építettek, majd 1905-ben rendezett tanácsú városi rangot kapott a város. Számos egyület hoztak létre, azonban ipara, gazdasága alig volt, egyedül nagy hírű szőlőkultúrája tette híressé. A vasút és a közutak építése idején hátrányos helyzetbe került város fejlődése hosszabb időre megállt, de ezzel együtt Szekszárd megmaradt a megye közigazgatási központjának. Az 1960-as években a város iparosodásával egyidőben a lakosság gyors ütemű növekedése indult meg. A mezőgazdaság iparszerű termelésében a Szekszárdi Állami Gazdaság vált meghatározóvá. A rendszerváltást követően, 1994 óta Szekszárd megyei jogú városi rangban megerősödve gazdasági, kereskedelmi és kulturális központtá fejlődött.

Kulturális adottságok

Szekszárd jeles irodalmi, szellemi alkotó személyiségek, valamint neves sportolók szülővárosa. Itt született többek között Wosinszky Mór, magyar apát-plébános, régész, az MTA tagja, a XX. század egyik legkiemelkedőbb lírikusa Babits Mihály, Háy János alakjának megalkotója Garay János, a Kossuth díjas Mészöly Miklós, Baka István, Parti Nagy Lajos Kossuth-díjas költő, drámaíró. Az ország első női egyetemi doktori címét megszerző Dienes Valéria író, filozófus is a város szülötte volt. A Garai János Gimnázium diákja volt Lázár Ervin a meséiről ismert író. A báró Augustus Antal által

épített Augusz-házban négyszer is vendégeskedett Liszt Ferenc, emlékét az épületben működő, róla elnevezett zeneiskola is őrzi. Szekszárról származik a zenei életben ismert Liszt Ferenc díjas karmester Gyüdi Sándor, a Nemzet Művésze címet kiérdemlő Sebő Ferenc tekerőlantos dalszerző, de itt született Mattioni Eszter, képzőművész-festő, Kozmann György, olimpiai bronzérmes kenus, Rády József, olimpiai bajnok vívónk és Sipos Márton világrekorder úszónk, és számos kortárs magyar színész életpályája is innen indult.

A városban működő Tolna Megyei Levéltárban és a Wosinszky Mór Megyei Múzeumában értékes történetkutató munka kezdődött és folyik napjainkban is. A Múzeum működteti a Megyeházi Kiállítóhelyet, a Babits Mihály Emlékházat és a Mészöly Miklós Emlékházat

Az örökségükkel felelősen gazdálkodó „tüke” szekszárdiak őrzik, és a jelenben is tovább gyarapítják értékeiket. A Babits Művelődési Központban lévő színházban többségében magyar nyelvű előadásokat szerveztek, míg az 1983-ban alapított Deutsche Bühne Ungarn a német nyelvű színházi irodalmat közvetíti a magyarországi németajkúak kulturális értékeinek megőrzése érdekében. Fontossága a német nemzeti identitás megőrzésében áll, mivel a településen a 19. század derekától jellemző a németek lassú elmagyarosodása.

A szekszárdi Művészetek Háza - az egykori zsinagóga épülete - a város legszebb kulturális intézménye, amely színvonalas kiállítások, koncertek és hangversenyek helyszíne.

Magas művészeti értékekkel bír a Bartina Néptánc Együttes, mely 300 táncosával közvetíti Tolna megye és a Sárköz hagyományait, szokásait, mely ismeretek átadása teszi a néptáncot és a népzenet közösségteremtő és közösségformáló erővé a településen. A táncosok utánpótlásáról a szekszárdi művészeti alapiskola néptánc tagozata gondoskodik. Az „Ifjú Szív” Táncegyüttes a német nemzetiségi hagyományokat örökíti tovább az óvodás és iskolás korú táncosainak.

A megyeszékhely zenei életében jelentős szerepet játszik a Szekszárdi Madrigálkórus, az anno „Szekszárdi Német Nemzetiségi Baráti Kör Kórusa” néven alapított Modschlein Kórus Egyesület, a vegyeskari műveket megszólaltató Szekszárdi Gárdonyi Zoltán Református Együttes, valamint a Gagliarda Kamarakórus. A kamara-jazz műfajában jeleskedő Szekszárd Jazz Quartet, a Szekszárdi Gitárkvartett, a Szekszárdi Kamarazenekar, a Szekszárdi Német Nemzetiségi Tűzoltó Fúvószenekar (Alisca Brass Band) és a Szekszárdi Big Band zenekar szintén képviselteti magát a városi rendezvényeken.

A város művészeti ízlésformálásban jelentős pozitív szerepet betöltő Tücsök Zenés Színpad, a Szekszárdi Mozgásművészeti Stúdió, valamint a „PAD” Irodalmi Kulturális és Művészeti Egyesület a Szekszárd Megyei Jogú Város Kiemelkedő Művészeti Együtteseinek címét érdemelték ki.

A 70-es években került átadásra a Babits Mihály Művelődési Központ, ami a megyeszékhely életébe kulturális fellendülést hozott, a színházteremben teltházak, tartalmas programok, előadások kerültek megszervezésre.

Az 1974-ben épült Paksi Atomerőmű mind a gazdasági, mind a társadalmi szerepvállalása mellett jelentős szponzori tevékenységet vállal fel a megye életében. Ezekon kívül, mint idegenforgalmi

attrakció is népszerű, látogató központját évente több ezren tekintik meg. Szponzori státusza ahogy a kulturális- és sporteseményeken, úgy a különböző borfesztiválokön sem nélkülözhető.

Társadalmi élet, szokások, hagyományok

A római korban már fejlett szőlőkultúra létezett a mai szekszárdi borvidék területén. A közel kétezer éves történelmi Szekszárdi borvidékhez nagy múltú borászok, borászatok neve kapcsolódik, akik a szekszárdi kadarka és a bikavér nimbuszát erősítik szerte a világban. A térség jellegzetes borainak minél jobb megismerését szolgálja a szekszárdi és a tolnai borút. A hangulatos pincék mellett kanyargó borutak minősített állomásain lehetőség nyílik a helyi gasztronómiai és kulturális örökség emlékeinek, a néprajzi értékeknek a bemutatására. A 2000-ben megnyitott szekszárdi borúton jelenleg 35 borpince „megálló” működik. Az évtizedek óta minden év szeptemberében megrendezésre kerülő Szekszárdi Szüreti Fesztivál jelentős turisztikai és idegenforgalmi eseménynek számít. Az ország egyetlen borkútja Szekszárdon, a Vármegyeháza udvarán található, amelyből nevezetes alkalmakkor vörös- és fehérbort kóstolhatnak a borbarátok. Az utóbbi időben jelentősen nőtt azon pincészeteknek a száma, amelyek nemzetközi mércével mérve is versenyképes borokat palackoznak, „Az év bortermelője” címet pedig 1991 óta már háromszor nyerte el szekszárdi borász. A borászatok komoly beruházásokat eszközöltek, borházak, feldolgozók épültek, amelyek több helyen kiegészültek igényes szálláshelyekkel is.

A soknemzetiségű megye népművészete a leggazdagabb és a legszínesebb Magyarországon. Közülük is kitűnik Sárköz, ahol a mai napig őrzik a református lakosság által kialakított népi hagyományokat, a csodálatos sárközi népviseletet. 2022-ben már a XXII. Sárközi lakodalom kerül megrendezésre, melyhez különböző folklór programok, kiállítások kapcsolódnak Ócsényben, Decsen, Sárpilisén, Pörbolyön, Alsónyéken, Bátán és Szekszárdon. A sárközi lakodalmas gasztronómiai kötődésű hagyományőrző fesztivál, ahol a sárközre jellemző tájjellegű ételek - nyújtott rétes, „tэфölös бүтök”, sulyom, káposztás birka - kóstolására is lehetőség van.

Szekszárd számos fesztivál helyszíne. Az év első eseménye a Városi Majális és a Pünkösdi Fesztivál. A Nyitott Pince Napokat követi a Háy János Mesefesztivál, amely a gyermekeknek nyújt izgalmas programokat. Júniusban a város védőszentjének tiszteletére rendezik a Szent László Napi Vigalmat, mely egyben a Pörkölt és Bor Ünnepe is. Szekszárd Város Napját augusztusban kétnapos rendezvénysorozattal ünnepli a település, majd ugyanebben a hónapban kerül megrendezésre a Szent István Nap. A Borok és Húrok zenei fesztivál a zenei élmények mellett kulináris kitekintést is nyújt az odalátogatók számára. A borvidék legnagyobb ünnepe a szeptemberi Szekszárdi Szüreti Fesztivál, mely egy négy napos rendezvény. A Duna-Híd Folklórfesztivál Európa egyik legjelentősebb folklórgálája. A térség borkultúrájához kapcsolódik a Márton napi borünnep is. A szekszárdi borvidék központjában minden évben megrendezik az Adventi vásárt. A Béla király téren az adventi időszakban karácsonyi hangulattal készül a város az év legszebb ünnepére.

Szekszárdon aktív sportélet folyt és folyik napjainkban is, így nem meglepő, hogy jelentős sporteseményeknek is otthont ad a város. A Szekszárdi Sportközpont NKft. a kiemelt vidéki sportközpontok egyike, mely összefogja a tömegsport eseményeket, valamint a versenysport szereplőit.

A Kihívás napja, a Streetball Fesztivál a város tömegsport életét színesíti. Az autizmussal élőkre hívja fel a figyelmet az Esőmanók Tolna Megyei Autistákért Egyesület által életre hívott nagyszerű és jó hangulatú jótékonysági futás, ahol a futóversenyek mellett rengeteg más program várja a mozogni vágyókat. A kerékpározást népszerűsíti az autómentes nap, ahol minden alkalommal meghirdetik az autómentes napi vándorserleget, amelyet az a szekszárdi iskolai osztály nyerhet el, amelynek tanulói legnagyobb létszámban vesznek részt az eseményen. A minden korosztályt érintő élményszerző kerékpáros túrák, futóversenyek, amatőr sportversenyek (úszás, atlétika, tenisz, kosárlabda, asztalitenisz) szervezésével kerülnek megrendezésre a különböző tömegsport rendezvények.

A Borvidéki Félmaraton futóversenyt 2010 óta minden évben megrendezik Szekszárd belvárosából indulva a borvidék dűlői között. Az útvonal gazdag panorámát nyújt a szőlőültetvények és prэшázak hangulatos látványával, a futóknak páratlan élményt biztosítva. Az évről évre növekvő számú, ezer főt meghaladó nevező és a versenyként megújuló pálya pedig visszacsábítja az indulókat.

A versenysportok közül a 3D Íjász Világbajnokság, a kosárlabdázóknak rendezett Sió Kupa, a Mezei Futóbajnokságok, az Atlétikai Magyar Bajnokságok és a Diáksport Szövetség által rendezett diákolimpiai rendezvények, a triatlon és duatlon versenyek, tenisz, asztalitenisz, vívás, és a futball rendezvények és egyéb labdajátékok megszervezésével nemzetközi és hazai egyesületekkel, egyéni sportolókkal kerül kapcsolatba a város.

Szekszárd legpatinásabb sportrendezvénye a Gemenci Nagydíj névvel ismert nemzetközi kerékpárverseny a város életében fontos esemény, hiszen a hazai és külföldi csapatok részvételével színvonalas mezőny gyűlik össze minden évben, akik a város jó hírét viszik szerte a világban.

1980 óta minden évben megrendezik a Sipos Márton Nemzetközi Úszó Emlékversenyt, ahol az évek során a sok-sok úszópalánta között komoly eredményeket elérő úszók és edzők, köztük olimpiai bajnokok is megtisztelték a versenyt.

1.7.3.2 Civil szerveződések

Az Országgyűlés 2011-ben az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény preambulumban rögzítette, hogy az emberek önkéntes összefogása nélkülözhetetlen Magyarország fejlődéséhez, a civil szervezetek a társadalom alapvető egységei, amelyek hozzájárulnak célértékeink mindennapi megvalósulásához. Szekszárd életében a 137, a közösségi élet minden területét lefedő önkéntes és civil közösség által végzett tevékenység kiemelkedő jelentőségű. Szekszárd város önkormányzatával a fenntarthatósági folyamatok elősegítése érdekében civil szervezetekkel és alapítványokkal működik együtt. Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata a városi szintű civil ügyekben deklaráltan együttműködő legitim civil partnere a Szekszárdi Civil Kerekasztal, mely egyben a civil kontroll lehetőségét is megteremti a döntés előkészítés és végrehajtás során. A már megszűnt Szekszárd és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás 1999-ben 26 település polgármesterének együttműködése által jött létre területfejlesztési céllal. A Dunamenti Polgári Egyesület, mint a Tolna Megyei Civil Szolgáltató Központ fenntartójának elsődleges célja a társadalmi szerepvállalás ösztönzése, a nemzeti kulturális, polgári, keresztény értékek ápolása,

ismeretterjesztő tevékenység végzése a tudomány, a történelem, a művészetek, a kultúra, a vallás és a sport területén rendezvények szervezése útján minden korosztály számára.

1.8 A település humán infrastruktúrája

1.8.1 Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.)

Köznevelési intézmények:

Óvoda

Fenntartók szempontjából színes képet mutatnak a köznevelési intézmények Szekszárdon. Az önkormányzati fenntartású intézmények: *Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata* által fenntartott 75 férőhellyel rendelkező Gyermeklánc Óvoda, és a Szekszárdi 1. számú Óvoda Kindergarten mellett a *Szekszárdi Német Nemzetiségi Önkormányzat* működteti 70 férőhellyel a Szekszárdi, Wunderland Kindergarten-t. Mindkét intézmény teljes kihasználtsággal működik.

Az önkormányzati fenntartók mellett alapítványi, egyetemi és egyházi fenntartók is jelen vannak az óvodai szolgáltatásnyújtás területén. A *Négy Évszak Waldorf-pedagógiai Alapítvány* tartja fenn a Szekszárdi Waldorf Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolát, ahol a 2020/2021. tanévben 29, 2021/2022 évben 33 kisgyermek számára biztosítanak óvodai ellátást.

A Szent Rita Katolikus Óvodát a *Magyar Katolikus Egyház Pécsi Egyházmegye* működteti. Óvodájába 62 kisgyermek jár a 2021/2022-es tanévben.

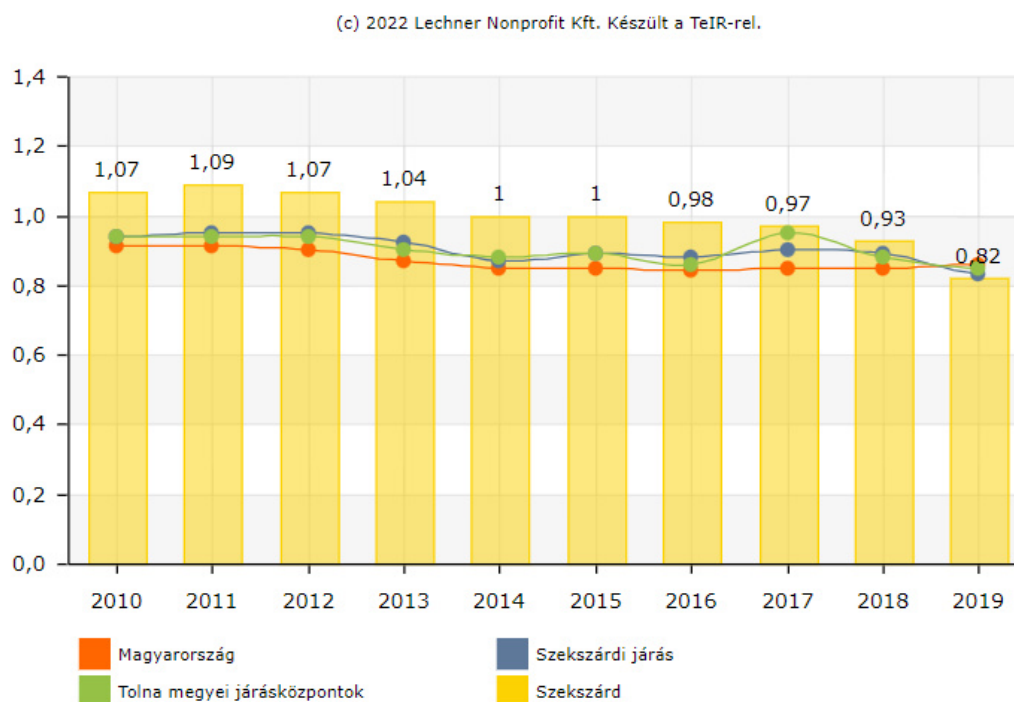
Az Illyés Gyula Gyakorló Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Gyakorló óvodát a *Pécsi Tudományegyetem* működteti. 2021/2022 tanévben 111 óvodáskorú gyermek ellátásáról gondoskodik a fenntartó.

Színesíti a kínálatot „Az Én Ovim” Óvoda és Bölcsőde, mely „Az Én Ovim” Alapítvány fenntartásában működik, és jelenleg 30 óvodáskorú gyermek számára nyújt ellátást.

A Szekszárdi 2. Számú Óvoda-Bölcsődét *Szekszárd és Szedres Óvodafenntartó Társulás* tarja fent. A Mérey és Muskotály utcai óvodába 97 gyermeket járatnak a szülők a Közoktatási Hivatal 2021. októberi adatai szerint.

A *Szekszárdi Tankerületi Központ*hoz került az Tolna Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda és Általános Iskola (EGYMI) óvodája, ahol 2021/2022 tanévben összesen 20 kisgyermek fejlesztésére van lehetőség.

Egy óvodai férőhelyre jutó óvodások száma (fő)

21. ábra: Egy óvodai férőhelyre jutó óvodások száma 2010-2019 között

FORRÁS: ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETRENDEZÉSI INFORMÁCIÓS RENDSZER

Általános iskolai oktatás

2013. január 1-jével minden – korábban városi fenntartású – általános iskola (Babits Mihály Általános Iskola, Baka István Általános Iskola, Dienes Valéria Általános Iskola, Szekszárdi Garay János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola) a *Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Szekszárdi Tankerülete* (jelenleg: *Szekszárdi Tankerületi Központ*) fenntartásába került. Ugyancsak a Tankerülethez került a Tolna Megyei Egységes Gyógyypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda és Általános Iskola (EGYMI) is, ahová 2021/2022 tanévben 325 kisdíák fejlesztésére kerül sor. A Közoktatási Hivatal forrása szerint 2021. októberében a Babits Mihály Általános Iskolában 430, a Baka István Általános Iskolában 572, a Dienes Valéria Általános Iskolában 458, és a Szekszárdi Garay János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában 442 diák folytatott alapfokú iskolai tanulmányokat.

Emellett *egyházi, egyetemi és alapítványi és megyei fenntartású intézmények* is színesítik az általános iskolai kínálatot.

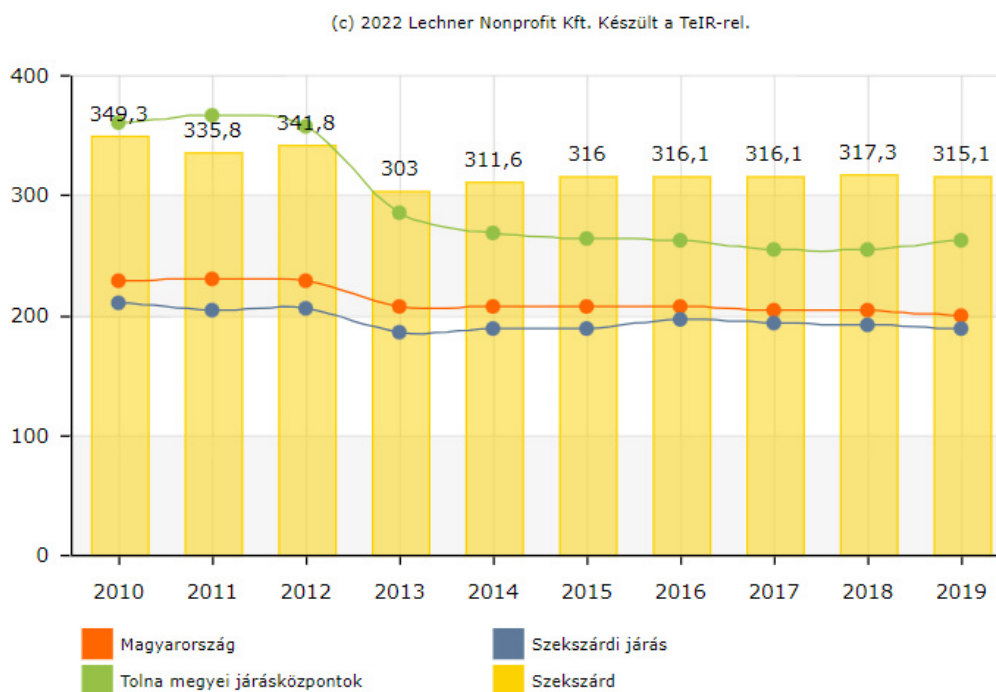
A Magyar Katolikus Egyház Pécsi Egyházmegye tartja fenn a Szent József Katolikus Általános Iskola Katholische Grundschule-t, ahová a 2021/2022 tanévben 153 gyermek jár, mely a 2015/2016-os tanévhez képest 28,5%-kal csökkent.

PTE fenntartású a Pécsi Tudományegyetem Illyés Gyula Gyakorló Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Gyakorlóóvoda, ahol összesen 576 gyermek tanul 25 iskolai osztályban.

A *Négy Évszak Waldorf-pedagógiai Alapítvány* működteti a Szekszárdi Waldorf Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolát, ahol 2020/2021 tanévben 91 gyermek járt, míg a 2021/2022 tanévben ez a szám már 114 főre bővült.

Tolna megyei fenntartású a Tolna Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda és Általános Iskolába 325 gyermek elhelyezése volt biztosított a 2021/2022-es tanévben.

Általános iskolai feladatellátási helyek átlagos létszáma (fő)

22. ábra: Általános iskolai feladatellátási helyek átlagos létszáma 2010-2019 között

FORRÁS: ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETRENDEZÉSI INFORMÁCIÓS RENDSZER

Középfokú oktatás

2013. január 1-jével a Szekszárdi Garay János Gimnázium és a Szekszárdi I. Béla Gimnázium és Kollégium, valamint a Szekszárdi Bezerédj István Kereskedelmi Szakközépiskola is a *Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Szekszárdi Tankerülete (Szekszárdi Tankerületi Központ)* fenntartásába került.

A városban működő – korábban megyei fenntartású – szakképző intézmények, valamint a gyógypedagógiai intézmény is *tankerületi fenntartásba* került. 2015. július 1-jével a szakképző intézmények a Szekszárdi Szakképzési Centrum fenntartásába kerültek, nevük azóta többször is változott.

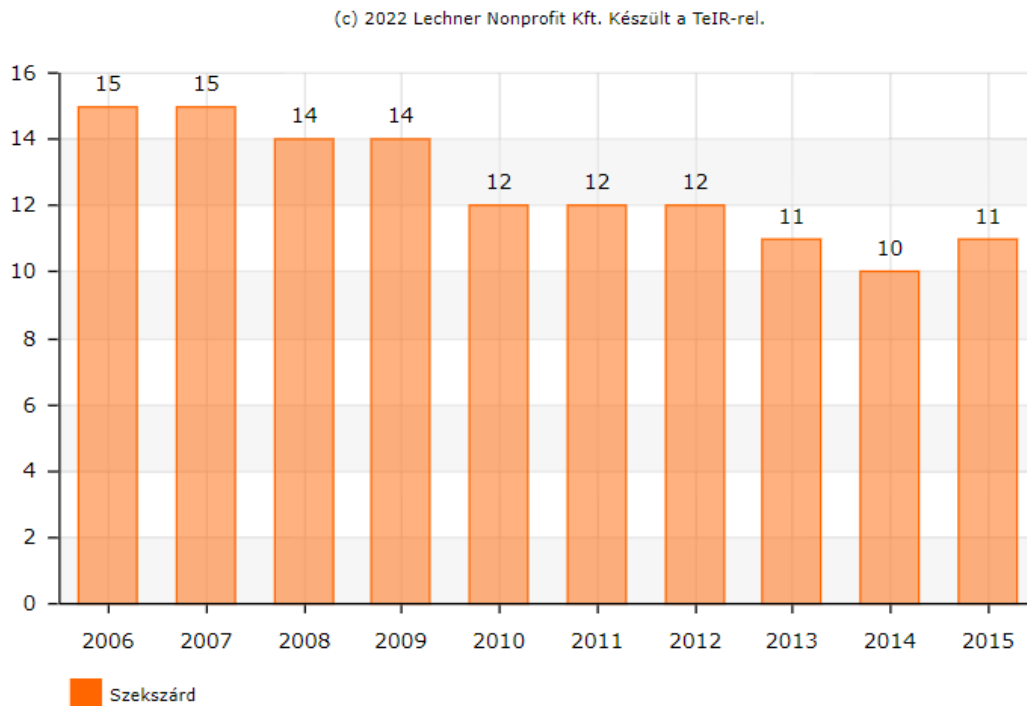
Ezekon kívül *minisztériumi, egyetemi és alapítványi fenntartású* intézmények az alábbiak:

2019. augusztus 1-jétől a *Pécsi Tudományegyetem* tartja fenn az egyézségügyi szakképző intézményt. 2021-ben a 336 férőhellyel rendelkező Déli ASzC Csapó Dániel Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium fenntartója az *Agrár Minisztérium. A Kolping Iskoláért*

Alapítványé a Szekszárdi Kolping Katolikus Szakképző Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola.

Középiskolák száma Szekszárd MJV-ban 2006-2015 között

- gimnáziumok és szakközépiskolák együtt - (db)

23. ábra: Középiskolák száma Szekszárdon 2006-2015 között

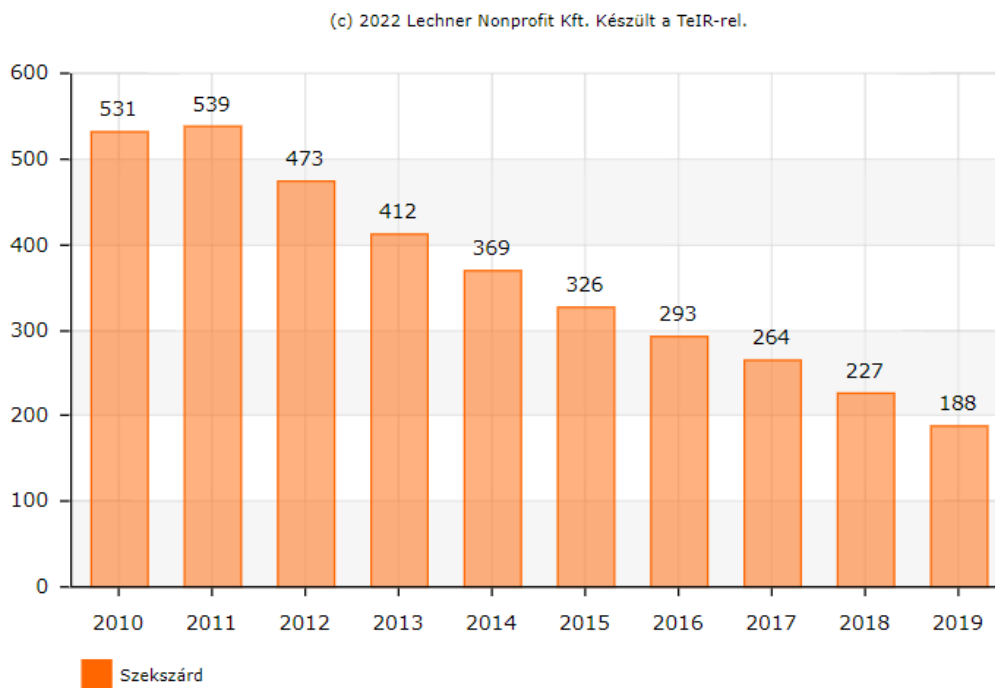
FORRÁS: ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETRENDEZÉSI INFORMÁCIÓS RENDSZER

Intézménybezárások

A 2019/2020. tanév végén megszűnt pénzügyi okokból a Comenius Általános Iskola (Kálvin tér 19-21., fenntartója: A Keresztény Nevelésért Alapítvány), valamint a Baptista „Esély” Szakközépiskola (Tartsay ipartelep 3., fenntartója: Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy). Mindkét intézménynél a működtetési költségek hiánya okozta az iskolák bezárását. A Comenius Az 1992-től működő iskolában az utolsó tanévben 90, többségében sajátos nevelési igényű diák tanult kis létszámú osztályokban. A gyerekek a lakhelyük szerinti általános iskolákban folytatták tanulmányaikat, két osztályt pedig a bonyhádi evangélikus általános iskola vett át. A Baptista „Esély” Szakközépiskolát a tankötelezettség 16 évre történő csökkentése miatt sok diákja elhagyta még a szakképesítés megszerzése előtt, így kétszázról folyamatosan hetven alá csökkent a tanulók száma. Az alacsony létszám miatt a fenntartó nem tudta tovább finanszírozni az intézményt. Az átlagosnál több figyelmet kívánó diákokat a Tolna Megyei Szakképzési Centrum vette át.

Felsőoktatás

A Pécsi Tudományegyetem Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kara a mezőgazdasági, a vidékfejlesztési agrármérnöki és a környezetkultúra szakirányokkal város és a várostérség részben agáripari munkaerő piaci profiljához illeszkedő képzéseket nyújt. Tolna megye egyetlen felsőfokú oktatási intézménye csökkenő létszámú hallgatói állományt tudhat a magáénak. 2010-ben még 531 hallgatója volt, ami -a 2011 évet kivéve- 2019-re fokozatosan 188 főre csökkent.

24. ábra: Nappali tagozatos egyetemi és főiskolai szintű képzésben résztvevő hallgatók száma a felsőfokú oktatási intézményekben (fő) Szekszárdon 2010-2019.években

FORRÁS: ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETRENDEZÉSI INFORMÁCIÓS RENDSZER

Felsőoktatási szakképzések

1. Gyártásszervező felsőoktatási szakképzés
2. Mezőgazdasági felsőoktatási szakképzés
3. Szőlész-borász felsőoktatási szakképzés

Alapképzések

1. Csecsemő- és kisgyermeknevelő alapszak
2. Gyógypedagógia alapszak
3. Környezetkultúra alapszak
4. Óvodapedagógus alapszak

5. Óvodapedagógus alapszak [nemzetiségi óvodapedagógus (német)]
6. Szakoktató BSc
7. Szociális munka alapszak
8. Tanító alapszak
9. Tanító alapszak [nemzetiségi tanító (német)]
10. Vidékfejlesztési agrármérnöki BSc

Mesterképzések

1. Gyermek kultúra mesterszak
2. Szociálpedagógia mesterszak

Pedagógia Szakszolgálat:

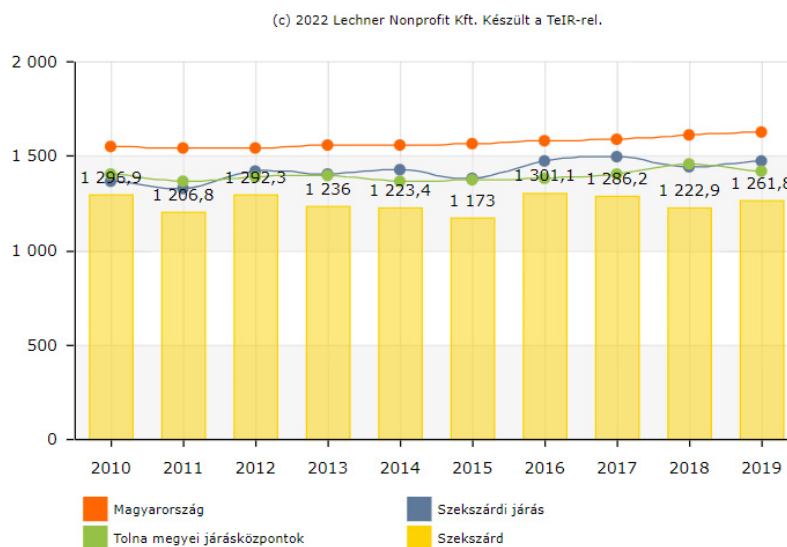
A köznevelésről szóló törvény rendelkezik a megyei pedagógiai szakszolgálatok létrehozásáról. 2013. január elsejével a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ a megye valamennyi szakszolgálatát átvette. A Szekszárdi Tankerületi Központ keretében működik a Tolna Megyei Pedagógiai Szakszolgálat, így váltak a Tolna megye pedagógiai szakszolgálati intézményei egységessé. A Szekszárdi tagintézmény a szekszárdi és a tolnai járást látja el az alábbi szakszolgálati területeken:

1. Szakértői bizottsági tevékenység
2. Nevelési tanácsadás
3. Logopédiai ellátás
4. Korai fejlesztés
5. Konduktív ellátás
6. Gyógytestnevelés
7. Kiemelten tehetséges gyermekek/tanulók gondozása
8. Iskolapszichológiai koordináció

Egészségügy

Szekszárdon 13 háziorvosi körzet, 8 gyermekorvosi körzet és 7 felnőtt fogorvosi körzet található. Az egy házi- és gyermekorvosra jutó lakosok száma Szekszárdon 2010-ről 2019-re 2,7%-kal csökkent. A városban 49 védőnő látja el feladatát. A megyeszékhelyen 10 gyógyszertár szolgálja ki a lakossági igényeket.

Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma (fő)

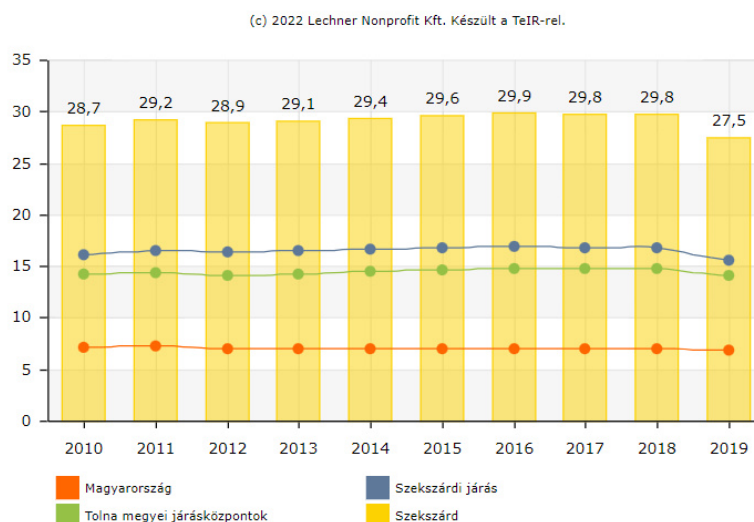

25. ábra: Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma 2010-2019 között

FORRÁS: ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETRENDEZÉSI INFORMÁCIÓS RENDSZER

Tolna megyében Szekszárd mellett Dombóváron (Dombóvári Szent Lukács Egészségügyi Nonprofit Kft.) és Bonyhádon (Városi Kórház-Rendelőintézet) 3 kórház működik. A Tolna Megyei Önkormányzat Balassa János Kórház-Rendelőintézetében ezer lakosra 2010-ben 28,7 db ágy jutott.

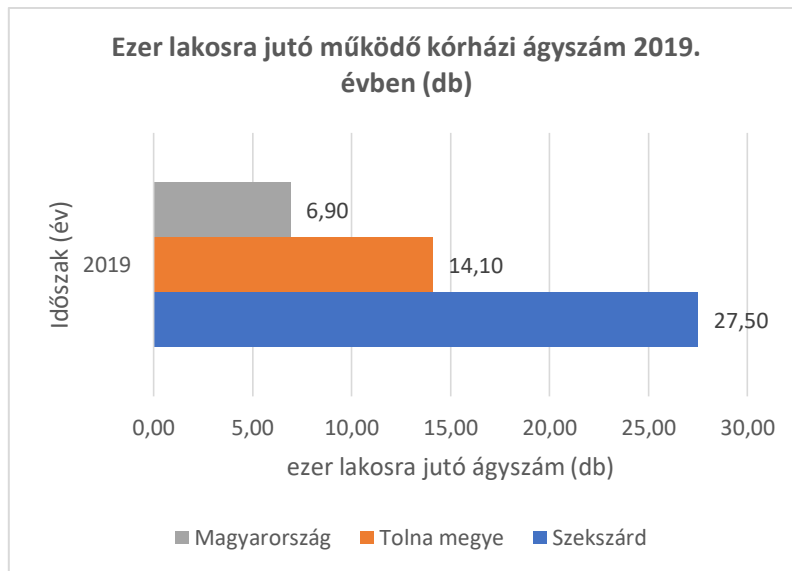
Ezer lakosra jutó működő kórházi ágyak száma (db)

26. ábra: Ezer lakosra jutó működő kórházi ágyak száma 2010-2019 között

FORRÁS: ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETRENDEZÉSI INFORMÁCIÓS RENDSZER

Az ezer lakosra jutó működő kórházi ágyak száma Szekszárdon kismértékben növekedett, 2016-ban már 29,9 db volt. 2019-ben azonban már csak 27,5 db ágy jutott ezer lakosra.

27. ábra: Ezer lakosra jutó működő kórházi ágyszám 2019. évben

FORRÁS: ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETRENDEZÉSI INFORMÁCIÓS RENDSZER

Szekszárdon a csökkenő ágyszámok ellenére az ezer lakosra jutó működő kórházi ágyak száma jóval meghaladta 2010-2019 között az országos, a megyei és a járási kórházi ágyak számát, az országos éves adatok négyszerese, a megyei adatok kétszerese a Tolna Megyei Önkormányzat Balassa János Kórház-Rendelőintézetében működő ezer lakosra jutó ágyszám. Az alábbi betegellátó egységek érhetőek el az egészségügyi intézményben:

- Belgyógyászati Osztály – Kardiológia, kardiológiai rehabilitáció és nefrológia
- Belgyógyászati Osztály – Gasztroenterológia
- Belgyógyászati Osztály – Általános belgyógyászat, endokrinológia, anyagcsere és diabetológia
- Bőr- és nemibeteg-gondozó
- Bőrgyógyászati Osztály
- Fertőző Osztály
- Fogászat és Szájsebészet
- Foglalkozás-egészségügyi Szolgálat
- Fül-orr-gégészeti Osztály
- Gyermekgyógyászati Osztály
- Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Gondozó
- Hematológiai Osztály
- Higiénia-IC Osztály
- Izotópdiagnosztikai Osztály
- Központi Betegvezető Szolgálat
- Központi Gyógytornász Szolgálat
- Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Osztály (ITO)
- Radiológiai Osztály (RTG, UH, CT, MRI)
- Krónikus Belgyógyászati Utókezelő Osztály
- Laboratóriumi Diagnosztikai Osztály
- Mozgásszervi Rehabilitációs Osztály
- Műtöblook (MDB)
- Neurológiai Osztály
- Onkológiai Osztály

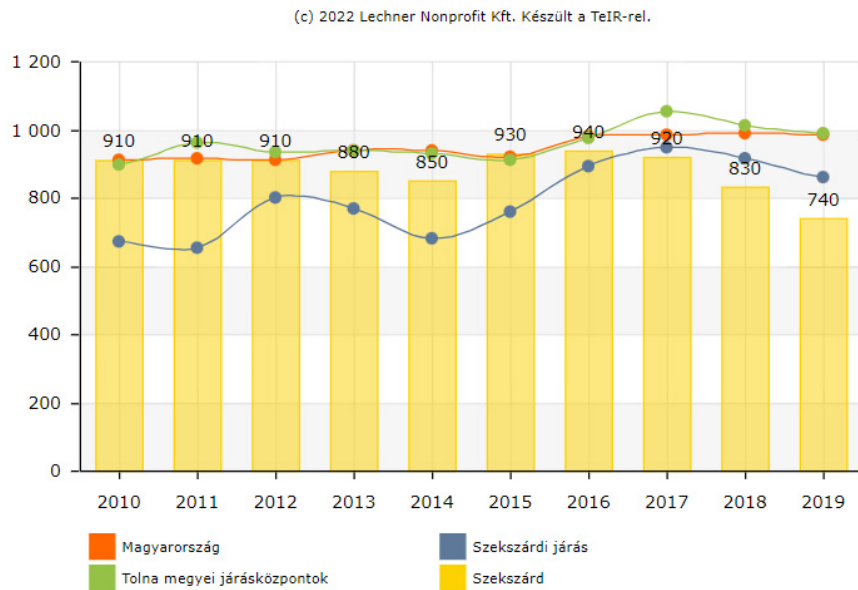
- Patológiai Osztály
- Pszichiátriai Osztály
- Rendelőintézet
- Reumatológiai Osztály
- Sürgősségi Betegellátó Osztály (SBO)
- Sebészeti Osztály – sebészet, érsebészet
- Szemészeti Osztály
- Szülészeti-nőgyógyászati Osztály
- Újszülött részleg
- Traumatológiai-Ortopédiai Összevont Osztály
- Tüdőgondozó,Tüdőszűrő állomás
- Tüdőgyógyászati Osztály
- Urológiai Osztály

Szociális ellátás

Szekszárd városában a szociális ellátórendszer legfontosabb kedvezményezettjei a lakosság meghatározott célcsoportjai, amelyek kiemelt szempontok szerint (életkor, egészségi állapot stb.) szociálisan magasabb szintű ellátást igényelnek. A város bölcsődei ellátása kielégítőnek mondható, és a demográfiai trendek alapján nem várható hosszabb távon az intézményrendszer leterheltsége.

A legmeghatározóbb feladat az időskorúak ellátása, hiszen a keresőképes lakosság számához viszonyított arányuk évről évre, fokozatosan nő (előregedő népesség). Bentlakásos otthon, valamint nappali ellátás szolgáltatások érhetők el a városban. A szociális ellátórendszer intézményeinek kapacitásának folyamatos felülvizsgálata szükséges. A 2010-2019-es időszakban az idősek nappali intézményeinek kapacitás kihasználtsága (ezrelék) csökkenő tendenciát mutatott a megyeszékhelyen.

Az idősek nappali intézményeinek kapacitás kihasználtságának alakulása
2010-2019. években Szekszárdon (ezrelék)

28. ábra: Az idősek nappali intézményeinek kapacitás kihasználtságának alakulása 2010-2019 között

FORRÁS: ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETRENDEZÉSI INFORMÁCIÓS RENDSZER

Az országos tendencia 2016-tól állandóságot mutat, azonban a Szekszárdi járásban, és a Tolna megyei járásközpontokban, Szekszárd városhoz hasonlóan kismértékű csökkenés mutatkozik. Míg 2010-ben ez a szám 910 ezrelék volt 2019-ben 740 ezrelékre csökkent városi szinten.

Szekszárdon az alábbi szociális intézményi ellátórendszerek találhatóak meg fenntartók szerint csoportosítva:

Ssz.	Intézmény/cím	Fenntartó
1.	Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának Városi Bölcsődéje (Rövidített név: Városi Bölcsőde)	Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata
2.	Szekszárd Megyei Jogú Város Szociális Központja (Rövidített név: Szociális Központ)	Szekszárd és Környéke Szociális Alapszolgáltatási és Szakosított Ellátási Társulás
	Fogyatékosokat Ellátó Nappali Intézmény	
	Dr. Kelemen József Idősek Otthona	
	Idős I. Sz. Idősek Klubja	

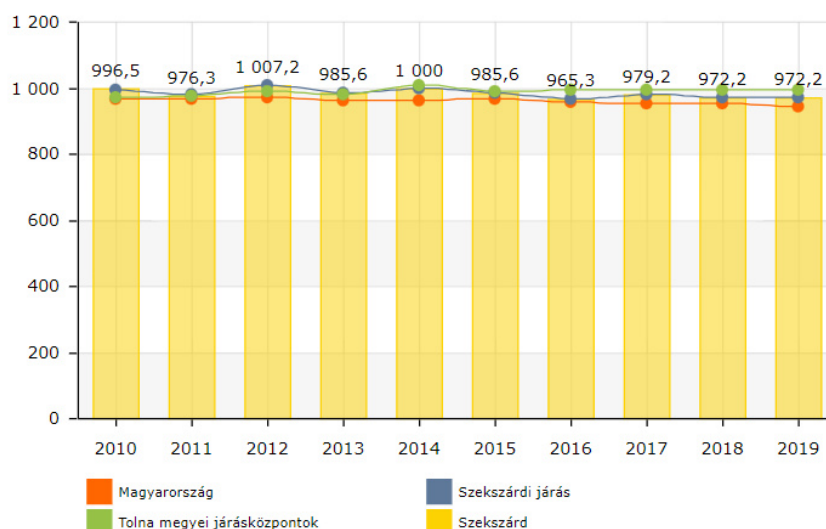
	II. Sz. Idősek Klubja	
	III. Sz. Idősek Klubja	
	IV. Sz. Idősek Klubja	
	Idősek Otthona Tolna 7130 Tolna, Bajcsy-Zsilinszky utca 73/7.	

Ssz.	Intézmény/cím	Fenntartó
3.	Szekszárd Megyei Jogú Város Humánszolgáltató Központja (Rövidített név: Humánszolgáltató Központ)	Szekszárd és Környéke Alapellátási és Szakosított Ellátási Társulás
	Családsegítő és Gyermejkölési Központ	
	Közösségi Pszichiátriai Ellátás	
	Családok Átmeneti Otthona	
	Hajléktalansegítő Szolgálat	
4.	Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának Egészségügyi Gondnoksága (Rövidített név: Egészségügyi Gondnokság)	Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata

29. ábra: A szociális ellátórendszer intézményei Szekszárdon

FORRÁS: ÖNKORMÁNYZATI ADATSZOLGÁLTATÁS

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

30. ábra: Szekszárd MJV önkormányzati kezelésében lévő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények kapacitás kihasználtsága (ezrelékben)

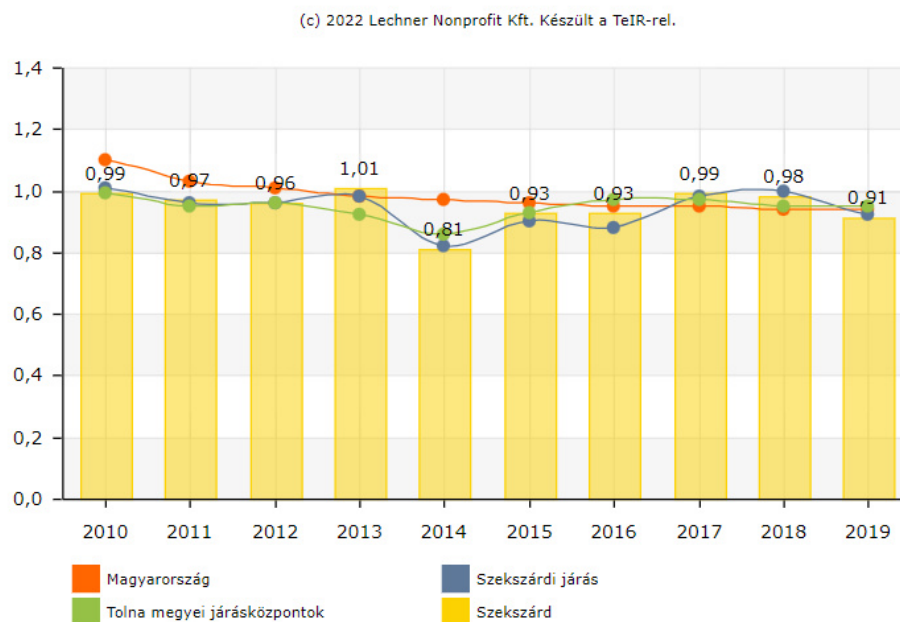
FORRÁS: ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETRENDEZÉSI INFORMÁCIÓS RENDSZER

Szekszárdon a szociális ellátás a törvényi előírásoknak megfelelően működik. A város fogyatékkal élőket ellátó nappali intézményt, egészségügyi gondnokságot, családsegítő központot, hajléktalanszállót, családok átmeneti otthonát, illetve szociális központot működtet, melyek maximális kihasználtsággal működnek. Étkeztetésben évente kb. 180 fő, házi segítségnyújtásban évi mintegy 100 fő, jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban 110 fő, idősek nappali ellátásában 140 fő, 26 fogyatékosok nappali ellátásában 22 fő, bentlakásos ellátás formájában pedig 155 fő ellátásáról gondoskodnak.

A gyerekjóléti alapszolgáltatások keretében bölcsődei szolgáltatást a Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzat által fenntartott Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzat Városi Bölcsődéje mellett az „Én ovim” Alapítvány által fenntartott „Az Én Ovim” Óvoda és Bölcsőde nyújt Szekszárdon, mely jelenleg 26 bölcsődés kisgyermek számára nyújt ellátást. A Szekszárdi 2. Számú Óvoda-Bölcsődét Szekszárd és Szedres Óvodafenntartó Társulás működteti.

Szekszárd MJV bölcsődei férőhelyeinek szám 2010-től 2013-ig közel azonos számú volt, majd 2014-től 17,86 %-os emelkedést mutatott, majd 2019-ig változatlan maradt. 2010-ben 136 bölcsődei férőhely volt a városban, ami 2011-2013 évek között 140 férőhelyre emelkedett, majd 2014-től 165 bölcsődei férőhely áll rendelkezésre Szekszárdon a 0-3 év közötti kisgyermek számára.

Egy működő bölcsődei férőhelyre jutó bölcsődék száma (fő)

31. ábra: Egy működő bölcsődei férőhelyre jutó bölcsődék száma 2010-2019 között

FORRÁS: ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETRENDEZÉSI INFORMÁCIÓS RENDSZER

Közművelődés

Ssz.	Intézmény/cím	Fenntartó
1.	Wosinsky Mór Megyei Múzeum	Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata
2.	Wosinsky Mór Megyei Múzeum Megyeházi Kiállítóhelye	Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata
3.	Babits Mihály Emlékház	Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata
4.	Irodalom Háza –Mészöly Miklós Emlékház	Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata
5.	Illyés Gyula Megyei Könyvtár	Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata
6.	Magyar Nemzeti Levéltár Tolna Megyei Levéltára	Magyar Nemzeti Levéltár

32. ábra: Közművelődési intézmények Szekszárdon

FORRÁS: ÖNKORMÁNYZATI ADATSZOLGÁLTATÁS

1.8.2 Esélyegyenlőség biztosítása

A településen fogyatékkal élők sajátos problémái között jelentkezik a foglalkoztatás különböző formáinak lehetőségei, valamint hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén. A városban 22 férőhelyes Fogyatékosok Nappali Intézménye működik. A város közigazgatási területére két támogató szolgálat (Kolping Támogató Szolgálat, Szilász Református Támogató Szolgálat) rendelkezik működési engedéllyel. Mind óvodai, mind általános iskolai szinten biztosított a fogyatékkal élő gyermekek oktatása. Szekszárd MJV Önkormányzata elkészítette a Helyi Esélyegyenlőségi programját, mely öt évre szól. 2023-ig tartalmazza a nők, az 8időskorúak, a gyermekek, a fogyatékkal élők, a mélyszegénységben és a szegregátumban élők megsegítésére deklarált, kiemelt stratégiai feladatokat az esélyegyenlőség szempontját figyelembe véve. Ebben a dokumentumban került összefoglalásra a HEP Intézkedési Terve, melyben a feltárt célcsoportra és problémákra határoz meg fejlesztési lehetőségeket. A városi eseményeken is kiemelt szerepet kap az érzékenyítés, az esélyegyenlőség biztosításának kinyilvánítása. Hosszú távú cél olyan eszközök, szoftverek, segédeszközök beszerzése, mely segítséget nyújt a fogyatékkal élők számára a mindennapi ügyintézésében, valamint cél a középületek akadálymentesítése. Szekszárdon az önkormányzati lakások nagyobb része eladásra került, így a városban meglévő közel 300 önkormányzati bérlakás nem elegendő a felmerülő igények kiszolgálására. A belvárosi összkomfortos ingatlanokban zömmel egyedülálló idősök élnek, akik a 90-es évek elején a nagy privatizáció idején nem tudták, vagy nem akarták megvásárolni önkormányzati lakásukat. A szociálisan rászoruló elhelyezésére szolgáló lakások a város külterületein találhatóak. A belvárosi Mikes utcai garzonház pedig elavult technológiával épült, így felújításra szorulna, de nem sikerült pályázati forrást szereznie az önkormányzatnak. Az elmúlt években a fiatal házaspárok számára épült előtakarékos Fecskeház program enyhített a szűkös lakáshoz jutási helyzeten. A Szekszárd hazavár program részeként a város jelenlegi vezetése 60-80 lakás építését tervezi fiatal házaspárok számára a Fecskeház mellett. Problémaként realizálódik, hogy nem kielégítő az állami bérlakások építésének támogatása.

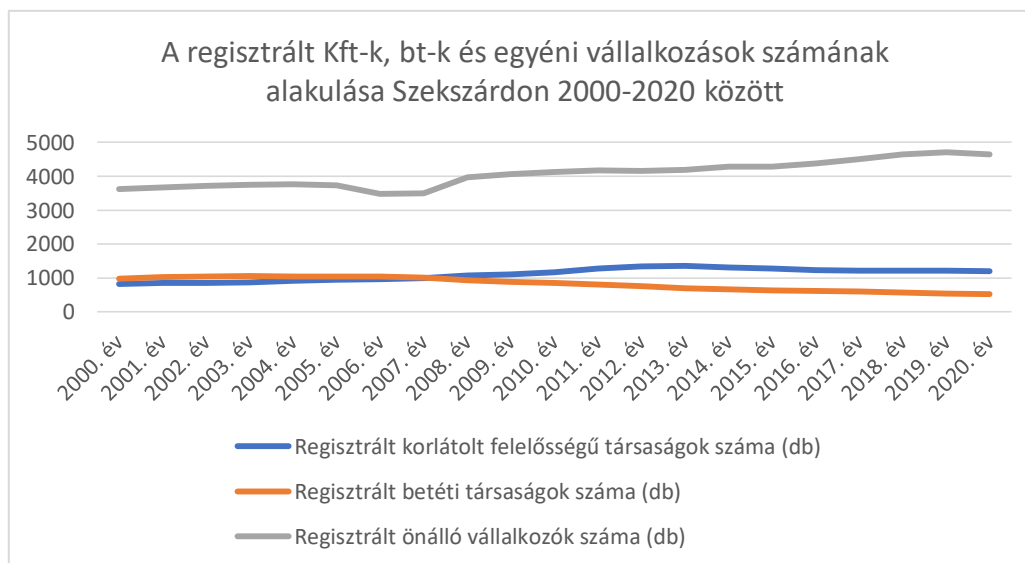
1.9 A település gazdasága

1.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre

Tolna megye területének jelentős része kiváló termőhelyi adottságokkal rendelkezik, így évszázadokon keresztül, sőt napjainkban is meghatározó szerepe van a mezőgazdaságnak, az erre épülő élelmiszeriparnak, könnyűiparnak. A megyében tizenegy város található (Szekszárd, Tolna, Bonyhád, Paks, Dombóvár, Tamási, Bátaszék, Dunaföldvár, Gyöngyös, Nagymányok, Simontornya), de a megyeszékhely, Szekszárd közlekedéscsomópontjai miatt sem tudott megye tényleges központjává válni. A térség nagyobb települései, városai többnyire megközelítőleg egyforma nagyságú, meghatározó, vonzáskörzettel rendelkeznek, a városok között tőke és befektetésvonzás szempontjából sincsenek jelentős különbségek. A megyében Szekszárd mellett kiemelkedő szerepe van Paksnak, az ország energetikai központjának, Dombóvárnak közlekedési központként. Nem elhanyagolható a megye északi részén fekvő Tamási vagy Bonyhád gazdasági, közigazgatási, térszervező és vonzóereje sem. A KSH felmérései szerint (2005, 2013) Szekszárd térségében is kezd kialakulni egy agglomeráló településegység, melyhez a következő települések tartoznak: Szekszárd, Decs, Harc, Kakasd, Kéty, Öcsény, Sióagárd, Szálka, Várdomb, Zomba.

Szekszárd Magyarország egyik legkisebb területtel és legkisebb népességgel rendelkező megyeszékhelye, a mérete gazdasági erejére is jelentős hatással van. A város két eltérő adottsággal rendelkező természeti táj - az Alföld, a Sárköz és Szekszárdi dombság találkozásánál jött létre, ez meghatározza a város arculatát, emellett gazdaságának alapjait is. A város területe évezredek óta lakott, a római szőlőművelés hagyományain is alapulva elsősorban az élelmiszerfeldolgozó, könnyűipari profilú gazdaság szerkezet jellemző a településre. A mezőgazdasági termékkfeldolgozás, borászat és a könnyűipar mellett meghatározó szerepe van a városban a turizmusnak.

A település vállalkozások jogi forma szerinti szerkezetét mutatja be a következő diagram:

33. ábra: Regisztrált vállalkozások megoszlása jogi forma szerint 2000-2020 között

FORRÁS: KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

Az elmúlt két évtizedben mind a regisztrált egyéni vállalkozások, mind a kft-k száma folyamatosan emelkedett, ami élénkülő vállalkozó kedvre utalt. Ezt támasztja alá az is, hogy a főállású egyéni vállalkozók száma 2008 és 2020. között mintegy 8-10 %-kal emelkedett. Az elmúlt évtizedekben a regisztrált kft. számára vonatkozó trendvonal üteme is kedvező volt, bár az elmúlt egy-két évben a legelterjedtebb vállalkozási formában tevékenykedő vállalkozások köre nem bővült.

1.9.2 A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

Az 1989-es rendszerváltás jelentős átrendeződést eredményezett a térség gazdaságában, aminek kettős társadalmi, gazdasági vetülete a jelentős munkanélküliség, ill. a gazdasági szereplők számának rendkívüli növekedése. A gazdasági szférán belül a rendszerváltást követően a mezőgazdaság (és a kapcsolódó élelmiszer, feldolgozóipar) súlya folyamatosan csökkent, helyét fokozatosan a magasabb képzettségi szintet igénylő vállalkozások (tudományos és műszaki tevékenység), valamint a kereskedelem és a szolgáltatások vették át. Ugyanakkor Szekszárdon és térségében a 90-es évek eleji gazdasági összeroppanás után a könnyűipar, az élelmiszeripar, a szállítási, logisztikai szolgáltatásokra épülve és kiegészülve a 90-es évek második felében induló bor gasztronómia és vendéglátás területével: a gazdaság viszonylag hamar talpra állt.

Regisztrált vállalkozások méret szerinti megoszlása

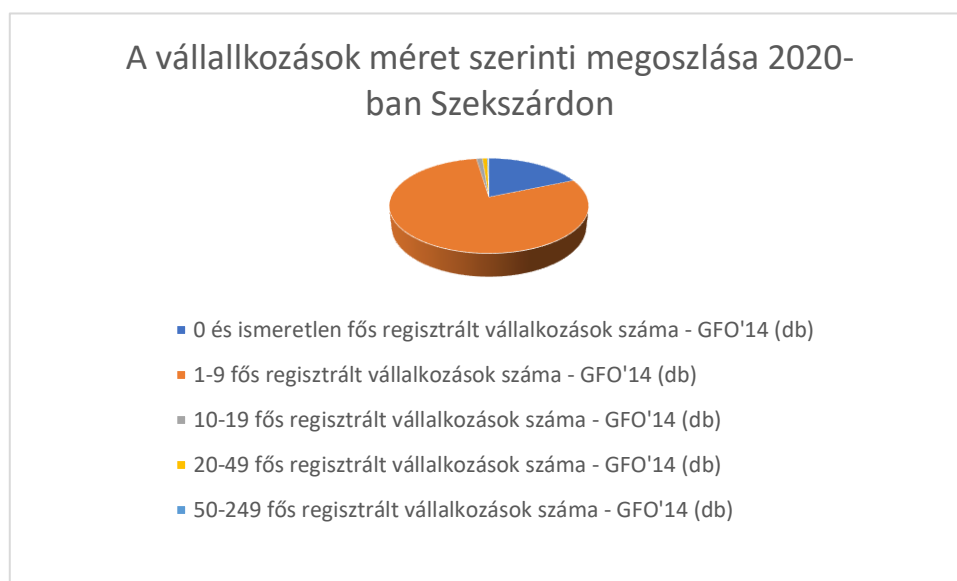
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
0 és ismeretlen fős regisztrált vállalkozások száma - GFO'14 (db)	1759	1825	1110	1151	1216	911	1204
1-9 fős regisztrált vállalkozások száma - GFO'14 (db)	4448	4322	5053	5095	5144	5480	5088
10-19 fős regisztrált vállalkozások száma - GFO'14 (db)	81	71	74	67	71	70	75
20-49 fős regisztrált vállalkozások száma - GFO'14 (db)	37	40	38	50	46	48	59
50-249 fős regisztrált vállalkozások száma - GFO'14 (db)	19	17	20	22	21	18	16
250-499 fős regisztrált vállalkozások száma - GFO'14 (db)	4	4	2	3	3	4	4
500 és több fős regisztrált vállalkozások száma - GFO'14 (db)			2	2	1	1	1

34. ábra: Regisztrált vállalkozások méret szerinti megoszlása Szekszárdon 2014-2020 között

FORRÁS: KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

A vállalkozások méret szerinti megoszlását vizsgálva az elmúlt évtizedben jelentős mértékben csökkent a 0 és ismeretlen fős vállalkozások száma, ezzel párhuzamosan mintegy 15%-val

emelkedett a mikrovállalkozások aránya. Meghatározó volt a növekedés a 20-49 fős kisvállalkozások kategóriájában is, ahol közel 60%-os növekedés volt tapasztalható. Ez a település kisvállalkozásainak erősödő gazdasági helyzetére, pozíciójára utalhat.

35. ábra: A vállalkozások méret szerinti megoszlása 2020-ban Szekszárdon

FORRÁS: KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

Regisztrált vállalkozások méret szerinti megoszlását vizsgálva azonosítható, hogy az országos adatokhoz hasonlóan a vállalkozások döntő része, több mint 97 %-a mikrovállalkozás.

Regisztrált vállalkozások száma a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat nemzetgazdasági ágakban - GFO'14 (TEÁOR'08: A gazdasági ág) (db)	921	13,51%	Regisztrált társas vállalkozások száma a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat nemzetgazdasági ágakban - GFO'14 (TEÁOR'08: A gazdasági ág) (db)	31	1,72%	3,37%
Regisztrált vállalkozások száma a bányászat, kőfejtés nemzetgazdasági ágban - GFO'14 (TEÁOR'08: B gazdasági ág) (db)	1	0,01%	Regisztrált társas vállalkozások száma a bányászat, kőfejtés nemzetgazdasági ágban - GFO'14 (TEÁOR'08: B gazdasági ág) (db)	1	0,06%	100,00%
Regisztrált vállalkozások száma a feldolgozóipar nemzetgazdasági ágban - GFO'14 (TEÁOR'08: C gazdasági ág) (db)	351	5,15%	Regisztrált társas vállalkozások száma a feldolgozóipar nemzetgazdasági ágban	170	9,43%	48,43%

			- GFO\14 (TEÁOR\08: C gazdasági ág) (db)			
Regisztrált vállalkozások száma a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: D gazdasági ág) (db)	11	0,16%	Regisztrált társas vállalkozások száma a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: D gazdasági ág) (db)	5	0,28%	45,45%
Regisztrált vállalkozások száma a vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: E gazdasági ág) (db)	7	0,10%	Regisztrált társas vállalkozások száma a vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: E gazdasági ág) (db)	5	0,28%	71,43%
Regisztrált vállalkozások száma az építőipar nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: F gazdasági ág) (db)	410	6,01%	Regisztrált társas vállalkozások száma az építőipar nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: F gazdasági ág) (db)	187	10,38%	45,61%
Regisztrált vállalkozások száma a kereskedelem, gépjárműjavítás nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: G gazdasági ág) (db)	620	9,09%	Regisztrált társas vállalkozások száma a kereskedelem, gépjárműjavítás nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: G gazdasági ág) (db)	374	20,75%	60,32%
Regisztrált vállalkozások száma a szállítás, raktározás nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: H gazdasági ág) (db)	137	2,01%	Regisztrált társas vállalkozások száma a szállítás, raktározás nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: H gazdasági ág) (db)	52	2,89%	37,96%
Regisztrált vállalkozások száma a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: I gazdasági ág) (db)	235	3,45%	Regisztrált társas vállalkozások száma a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: I gazdasági ág) (db)	75	4,16%	31,91%
Regisztrált vállalkozások száma az információ,	220	3,23%	Regisztrált társas vállalkozások száma az	78	4,33%	35,45%

kommunikáció nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: J gazdasági ág) (db)			információ, kommunikáció nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: J gazdasági ág) (db)			
Regisztrált vállalkozások száma a pénzügyi, biztosítási tevékenység nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: K gazdasági ág) (db)	164	2,41%	Regisztrált társas vállalkozások száma a pénzügyi, biztosítási tevékenység nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: K gazdasági ág) (db)	38	2,11%	23,17%
Regisztrált vállalkozások száma az ingatlanügyletek nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: L gazdasági ág) (db)	1043	15,30%	Regisztrált társas vállalkozások száma az ingatlanügyletek nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: L gazdasági ág) (db)	106	5,88%	10,16%
Regisztrált vállalkozások száma a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: M gazdasági ág) (db)	999	14,65%	Regisztrált társas vállalkozások száma a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: M gazdasági ág) (db)	382	21,20%	38,24%
Regisztrált vállalkozások száma az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: N gazdasági ág) (db)	279	4,09%	Regisztrált társas vállalkozások száma az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: N gazdasági ág) (db)	97	5,38%	34,77%
Regisztrált vállalkozások száma a közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: O gazdasági ág) (db)		0,00%	Regisztrált társas vállalkozások száma a közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: O gazdasági ág) (db)		0,00%	#ZÉRÓOSZTÓ!
Regisztrált vállalkozások száma az oktatás nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: P gazdasági ág) (db)	335	4,91%	Regisztrált társas vállalkozások száma az oktatás nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: P gazdasági ág) (db)	37	2,05%	11,04%

Regisztrált vállalkozások száma a humán-egészségügyi, szociális ellátás nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: Q gazdasági ág) (db)	225	3,30%	Regisztrált társas vállalkozások száma a humán-egészségügyi, szociális ellátás nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: Q gazdasági ág) (db)	108	5,99%	48,00%
Regisztrált vállalkozások száma a művészet, szórakoztatás, szabadidő nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: R gazdasági ág) (db)	178	2,61%	Regisztrált társas vállalkozások száma a művészet, szórakoztatás, szabadidő nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: R gazdasági ág) (db)	17	0,94%	9,55%
Regisztrált vállalkozások száma az egyéb szolgáltatás nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: S gazdasági ág) (db)	311	4,56%	Regisztrált társas vállalkozások száma az egyéb szolgáltatás nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: S gazdasági ág) (db)	39	2,16%	12,54%
Regisztrált vállalkozások száma az egyéb tevékenység nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: T+U gazdasági ág) (db)		0,00%	Regisztrált társas vállalkozások száma az egyéb tevékenység nemzetgazdasági ágban - GFO\14 (TEÁOR\08: T+U gazdasági ág) (db)		0,00%	-

36. ábra: A regisztrált vállalkozások száma és aránya Szekszárdon 2020-ban

FORRÁS: KÖZPONT STATISZTIKAI HIVATAL

A vállalkozások nemzetgazdasági ág szerinti megoszlását vizsgálva látható, hogy a településen működő vállalkozások több, mint 13 %-a mezőgazdasági vállalkozás, ez magasabb, mint az országos átlag, feltehetőleg a borászati tevékenységnek köszönhető. A fentiekén túl meghatározó szerepe van a város életében a feldolgozóiparnak (elsősorban élelmiszeripar, könnyűipar), de a legtöbb vállalkozás a szolgáltató szektorban dolgozik, ezen belül kifejezetten sokan tevékenykednek a kereskedelem, gépjárműjavítás, és a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység területeken is. Ez utóbbi területen a szektor kifejezetten erősnek is mondható, mivel a vállalkozások közel 40%-a társas vállalkozásnak minősül.

2019. évben Tolna megye legnagyobb árbevételű vállalkozásai közül mintegy 20-22 cég volt szekszárdi székhelyű volt, ezek a cégek a következők:

- Samsonite (táskafélék, szíjzat)
- Alisca Agrárház 2010 Kft. (Vegyestermékköri nagykereskedelem)
- Ferropatent Zrt (fém és acéltermék, szerelvény)
- TolnaAgro Kft. (gyógyszer-kereskedelem)
- Sygnus Kft. (vízi szállítást kiegészítő szolgáltatás)
- Tarr Kft. (távközlés)
- Jako Kft (járművillamosság, elektronika)

- Prim-a-vet Kft. (gyógyszer nagykereskedelem)
- Solvano Kft. (fémmegmunkálás)
- Korrekt Kút Kft. (üzemanyag-töltő állomás)
- Szabolcs Szatmár Bereg Megyei Állatkorház Kft. (állatgyógyászat)
- Alisca Autócentrum Kft.
- CPH Kft. (vegyes termékkörű nagykereskedelem)

A Forbes 100 legjelentősebb, legértékesebb, kizárólag magyar tulajdonban lévő vállalkozása közül három szekszárdi volt 2019-ben, a Tarr Kft (távközlés, 36. 18,5 mrd értékű, 8,9 árbevételű, 303 fő foglalkoztatott), a Tolnatej (élelmiszeripar, 39. 17,2 mrd Ft, 31 mrd Ft, 489 fő) és a TolnaAgro (gyógyszeripar, 67. 17,5 mrd Ft, 10,2 mrd Ft, 193 fő). (Forrás: <https://forbes.hu/extra/magyar100/>)

A település gazdasági életében a turizmusnak és a borászatnak is jelentős szerepe van, a kérdőíves felmérés alapján a borvidék¹¹, az elmúlt években erre felépülő turisztikai szolgáltatások, a város egyik legnagyobb erőssége, vonzereje. A helyiek szerint az idegenforgalom a város és a térség egyik legjelentősebb bevételi forrása, amelyben a jelenleginél sokkal nagyobb, kihasználatlan potenciál van.

A város jelenlegi helyzetében is a megye egyik legfejlettebb körzete. A gazdaságfejlesztéshez a feltételek adottak, a bankszektor, telekommunikáció és szolgáltatások mind jó hátteret jelentenek a gazdasági megújuláshoz, és jelentősen serkentik (serkenthetik) a vállalkozói kedvet.

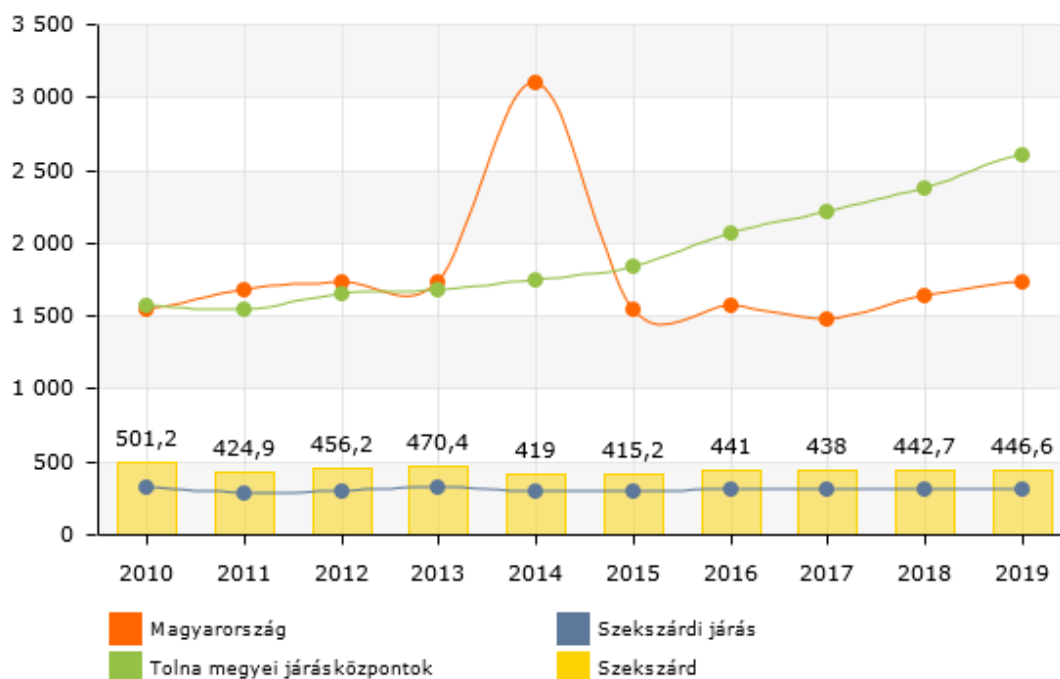
A gazdaság, egyik legkedvezőtlenebb mutatója, és a város gazdasági szervezeteinek gyengeségére, kedvezőtlen gazdasági helyzetére világít rá, az egy lakosra jutó jegyzett tőke az országos átlagot, sőt a többi járásközpont átlagát tekintve is rendkívül kedvezőtlen értéke. Ugyanakkor megfigyelhető, hogy az érték a 2010-es évek közepi ingadozást követően folyamatosan emelkedik, ennek az üteme azonban alig éri el az országos átlagot.

---

¹¹ A Szekszárdi Borvidék Borút Egyesületet boros gazdák, borászati nagyüzemek, kézművesek, vendéglátó iparban tevékenykedők, önkormányzatok és hegyközségek hozták létre 1999-ben. Céljuk a borvidék minőségi borainak, borturizmusának a népszerűsítése.

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

37. ábra: Egy lakosra jutó jegyzett tőke (1000 Ft)

FORRÁS: TEIR

1.9.3 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fejlesztési elképzelései

Tolna megye, a szekszárdi kistérség, valamint Szekszárd MJV vállalkozásai, alapítványai és az Önkormányzat jelentős mértékben részesült a kiírt pályázatok (DDOP, ROP, GOP stb.) által nyújtott támogatásokból.

A pályázatok célja a telephelyfejlesztés, az ipari park kapacitásainak bővítése, technológiai korszerűsítés volt. Ezen pályázatoknak köszönhetően javult az infrastruktúra az Ipari Parkban, inkubátor és kísérleti műhelyt hoztak létre Szekszárdon, műhely- és szerelőcsarnokokat építettek, valamint telephelyeket bővítettek többek között. Mindez a város fejlődését biztosította, lakosainak életszínvonalat javította és a városban, valamint a környékén élők munkával való ellátását segítette elő.

A település egyik fő gazdasági pillére a mezőgazdasági termelés, amelynek két legfontosabb helyi képviselője a borászatok és a tejipari feldolgozó üzem. Sajnálatos, hogy éppen a helyi mezőgazdaságra alapuló húsipari cég mára teljesen tönkrement, miközben a terület természetes adottságai egy kicsit sem lettek rosszabbak az ezirányú fejlesztésre. A regisztrált őstermelők száma 2010-hez viszonyítva 5,5%-kal csökkent.

A városvezetés Szekszárd gazdasági szerepének erősítése érdekében a befogadó infrastruktúra kiépítésével felélesztette tetszhalott állapotából az Ipari Parkot, megkezdte vállalkozások betelepítését, amelyet, a válságot követően a jövőben tovább kíván folytatni, munkahelyteremtő és

életminőség javító beruházásokat támogat. A ma már 100 %-ban önkormányzati tulajdonban lévő helyi szolgáltatók (Szekszárdi Víz- és Csatornamű Kft., Alisca-Terra Regionális Hulladékgazdálkodási Kft.) gazdasági szerepét erősíti és a környező - elsősorban kistérségi - településekkel kialakított korrekt és egyenrangú kapcsolatnak köszönhetően középtávon stabilizálja. Az önkormányzati feladatok ellátására létrehozott új 100 %-os tulajdonban lévő gazdasági társaságok (pl. Szekszárdi Diákétkeztetési Kft.,) piaci pozícióit megerősíti, tevékenységüket és szolgáltatási területüket kibővíti. Tovább erősíti Szekszárd központi szerepét a kistérségben, a megyében és a régióban.

1.9.4 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)

Szekszárd gazdasági versenyképessége jelentősen javult az M6-os autópálya és a Szent László híd elkészültével. A tervezett M9-es autópálya (melynek egy kis része már elkészült és összeköti a várost a Szent László híddal) tovább javítja majd az elérhetőséget.

Az elmúlt évtizedben a gazdasági versenyképesség elengedhetetlen elemévé vált az innováció, innovatív termelés. Ezért szükséges a helyi vállalkozók tevékenységét segítő, azok versenyképességét növelő K+F központok létrehozása. Ezeket a helyi hagyományokra, meghatározó gazdasági ágazatokra érdemes építeni. A központok kialakítása, tevékenysége helyi erőforrásokra épül, ugyanakkor vállalkozásbarátok is, hiszen a helyi erőforrásokat kihasználó vállalkozásokkal partnerségben végzik kutatótevékenységüket. Az innováció és innováció- transzfer segíti, és versenyképesebbé teszi a helyi vállalkozásokat a magyar, valamint a külföldi piacon.

A városvezetés Szekszárd gazdasági szerepének erősítése érdekében a befogadó infrastruktúra kiépítésével felélesztette tetszhalott állapotából az Ipari Parkot, megkezdte vállalkozások betelepítését, amelyet, a válságot követően a jövőben tovább kíván folytatni, munkahelyteremtő és életminőség javító beruházásokat támogat. A ma már 100 %-ban önkormányzati tulajdonban lévő helyi szolgáltatók (E.R.Ö.V., Alisca-Terra Regionális Hulladékgazdálkodási Kft.) gazdasági szerepét erősíti és a környező - elsősorban kistérségi - településekkel kialakított korrekt és egyenrangú kapcsolatnak köszönhetően középtávon stabilizálja. Az önkormányzati feladatok ellátására létrehozott új 100 %-os tulajdonban lévő gazdasági társaságok¹² piaci pozícióit megerősíti, tevékenységüket és szolgáltatási területüket kibővíti. Tovább erősíti Szekszárd központi szerepét a kistérségben, a megyében és a régióban.

---

¹² Szekszárdi Vagyonkezelő Kft.
Szekszárdi Víz és Csatornamű Kft.
ALISCA TERRA Regionális Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft.
Szekszárdi Diákétkeztetési Kft.
Szekszárd Közétkeztetési Kft.
Szekszárdi Sportközpont Közhasznú Nonprofit Kft.
Szekszárdi Távhőszolgáltató Nonprofit Kft.
Szekszárdi Közművelődési Szolgáltató Nonprofit Kft.

A város ipari területe a lakóterülettől elkülönülten, a város keleti szélén helyezkedik el. Közvetlen összeköttetésben áll az M6-os autópályával. Ebben a több ezer négyzetméteres ipari övezetben fejlett iparral rendelkező cégek telepedtek le.

38. ábra: A szekszárdi Ipari Park helyszínrajza

FORRÁS: [HTTPS://WWW.IP-SZEKSZARD.HU/KOZERDEKU-ADATOK/](https://www.ip-szekszard.hu/kozerdeku-adatok/)

Az Ipari Parkban az alábbi vállalkozások működnek jelenleg:

- Alisca Agrárház 7100 Szekszárd, Páskum u. 2.
- Bonyár Zsolt 7100 Szekszárd, Kossuth Lajos utca 10.
- Honti és Társai Kft. 7100 Szekszárd, Béketelep 3725 hrsz.
- Inter-Wein Kft. 3300 Eger, Vécsey völgy u.93.
- Jeta Szer-Víz Kft. Gerjen, Szent I. u. 43/B.
- RIZOTTÓ Kft. 7100 Szekszárd, Szluha Gy utca 15.
- Szekszárd Lift Bt. 7100 Szekszárd, Baranyavölgy 12027 hrsz.
- Tilanne Kft. 7100 Szekszárd, Ibolya u. 3/2.
- Tomagro Kft. Szekszárd, Tanya u. 13.
- VIRÁGHEGYI BOR Kft. 7100 Szekszárd, Csokonai utca 3
- Wóker Trade Kft. Tabdi, Erdőalja dűlő 1.
- ZEVIMEX Kft. 7100 Szekszárd, Székely Bertalan utca 64
- Zsók és Zsók Kft. 7100 Szekszárd, Fagyöngy utca 1

- Duna-Dráva-Béda-Delta Kft. 7100 Szekszárd, Keselyűsi út 3
- JAKO Fémárugyár Kft. 7100 Szekszárd, Damjanich u. 33-35
- F & F Bt. 7100 Szekszárd, Damjanich u. 31/b
- Mézsi Bt. 7100 Szekszárd, Damjanich u. 33
- Austrotherm Kft. 7100 Szekszárd, Bogyiszlói u. 8.
- Lakossági hulladékudvar ALISCA TERRA Regionális Hulladékgazdálkodási Kft. 7100 Szekszárd, Epreskert utca 9.
- Rudi Transport Kft. 7100 Szekszárd, Wopfing utca 2.
- Murexin Kft. 1103 Budapest, Noszlopy u. 2.
- Print Régió Kft. 7100 Szekszárd, Bercsényi u. 10.
- GMV Kft. 7100 Szekszárd, Rosner Gyula utca 1.
- Fiteko Kft. 7100 Szekszárd, Rosner Gyula utca 1.
- Keszthelyiné és társai Bt. (Szász Catering) 7100 Szekszárd, Garay tér 18.
- Magyar Posta ZRt Logisztikai Depo 7100 Szekszárd, Avar út
- Domi Transport Kft. 7100 Szekszárd, Rosner Gyula utca 4.
- Lambda System Kft. 7100 Szekszárd, Rosner Gyula utca 2.
- Huncargo Holding Kft. 7100 Szekszárd, Avar út
- Magyar Légimentő Nonprofit Kft. (4.számú Légi Mentőbázis) 7100 Szekszárd, Avar út

Az Ipari Park kihasználtsága elég jelentős, a város a Keselyűsi út déli részén alakította ki az új területeket. Az Ipari Park elhelyezkedése, megközelíthetősége, infrastrukturális ellátottsága megfelelő, rendelkezésre áll megfelelően képzett munkaerő és erős a kkv szektor, tehát a további ipartelepítés feltételei adottak. Az ipari park 2017 őszén vált beruházási célterületté: a NIPÜF Zrt. a Modern Városok Program keretében 3,34 mrd Ft forráskeretet kapott, és Szekszárd MJV Önkormányzatával szorosan együttműködve koordinálja a fejlesztést. A teljes fejlesztési forráskeret összesen 5,715 mrd Ft, amely a Keselyűsi úti ipari park bővítését fedezi.

A Borvidék nagy múltja, kiváló termőhelyi adottságai és minőségi borai jó alapot nyújtanak a további fejlődésre. A termék- és termelésfejlesztésben szükséges tudásbázissal a Pécsi Tudományegyetem rendelkezik, mely a helyi szőlészek, és borászok tapasztalataival a Szekszárdi Borvidék hasznára válhat. Ennek érdekében szükséges a Szekszárdi szőlészeti és borászati kutatás-fejlesztési központ kialakítása a Pécsi Tudományegyetem szakmai együttműködésével¹³.

„A szekszárdi új ipari park területén a Paks II. Zrt. barnamezős beruházásával létrejövő facilitáshoz kapcsolódó 300-500 m² inkubációs és technológia transzfer tevékenységek megvalósítására alkalmas ingatlan kialakítása (adminisztrációs tevékenységekhez irodahelyiségek, szükség szerint tárgyalók, oktatóterem, szekcionálható csarnokok a kutatási-fejlesztési-innovációs tevékenységek ellátásához). A szakképzés-felsőoktatás-ipar hármas összefogására épülő Központ felszerelését a PTE KPVK Modern Városok Program keretében az alábbi eszközökkel biztosítja:

---

¹³ Forrás: <https://magyarepitok.hu/temak/szekszard>
<https://tudaskozpontszekszard.hu/>
https://index.hu/gazdasag/penzbeszel/2017/03/24/terkepen_az_ingazok_harom_magyarorszaga/
<https://profitline.hu/nagy-osszegu-elelmiszeripari-beruhazas-valosul-meg-szekszardon-432034>
<https://www.origo.hu/nagyvilag/20210714-tobb-mint-ketmilliard-forintos-fejlesztes-kezdodik-a-szekszardi-ipari-parkban.html>

- *CNC oktató-fejlesztő műhely (EDUTURN 300 SIEMENS 808D CNC eszterga, EDUMILL 621 SIEMENS 808D CNC megmunkálóközpont)*
- *Pneumatika, hidraulika oktató-fejlesztő műhely (FESTO kombinált elektropneumatikai és hidroelektronikai eszközökkel)*
- *Mérési és diagnosztikai fejlesztő műhely (3D technológiával – 3D scanner, 3D printer, 3D CNC koordináta mérőgép)*
- *Munkaszimulációs kutatóközpont (Ergoscope 3 paneles munkaszimulátor berendezés munkaegészségügyi vizsgáló központtal)*
- *Szőlészeti és borászati kutató-fejlesztő központ (mikrobiológiai és analitikai laboratórium, érzékszervi vizsgáló laboratórium)”*

1.9.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

Szekszárd az egyik legkisebb megyeszékhely, nem rendelkezik funkcionális várostérséggel, nagyvárosi településeggyüttesként került meghatározásra a KSH-nál, így a vonzáskörzete sem olyan hangsúlyos, mint más megyeszékhelynek, ez az ingatlanpiaci viszonyokban is megjelenik.

A megyei ingatlanpiacát elmúlt évtizedben, hangsúlyosabban az elmúlt 4-5 évben a tervezett Paks 2 beruházás lendítette fel, de ez inkább a paksi térségnek kedvezett.

Országos viszonylatban Szekszárd megyeszékhelyként a közepesen élhető városok közé tartozik¹⁴. A Takarékos Index 2021-es rangsora szerint Szekszárd a 10. helyet foglalja el a hazai megyeszékhelyek élhetőségi rangsorában. Az index az oktatási, az egészségügyi, a kulturális szempontokat, a munkaerőpiaci lehetőségeket, a bűnözési statisztikát, a vásárlási lehetőségeket és a lakóingatlanok megfizethetőségét veszi figyelembe. Ugyanakkor ezzel párhuzamosan az ingatlanárakban nem a város élhetőségének értéke tükröződik – erre jó példa Debrecen esete, de Szekszárd esetében is érdekes összefüggés fedezhető fel. A város, kissé elmaradva Pécsről, a közepesen élhető települések közé tartozik, ugyanakkor az ingatlanárakat tekintve az átlagos m² árak meghaladják az élhetőbb városnak minősülő Pécs, Kaposvár vagy Zalaegerszeg árait.¹⁵

Ez arra utal, hogy a városban a lakhatás kérdése, a fiatalok lakáshoz jutása, új lakások építése kiemelten fontos kérdéskör.

Az ingatlanpiaci viszonyokat, a keresletet-kínálatot a városban meghatározza, hogy a városban kevés a megfelelő méretű, telekkel/zöldterülettel rendelkező, a modern kor elvárásainak és a fiatalok igényeinek megfelelő, új építésű családi ház.¹⁶ Az ingatlanárak növekedése és a mérsékelt

---

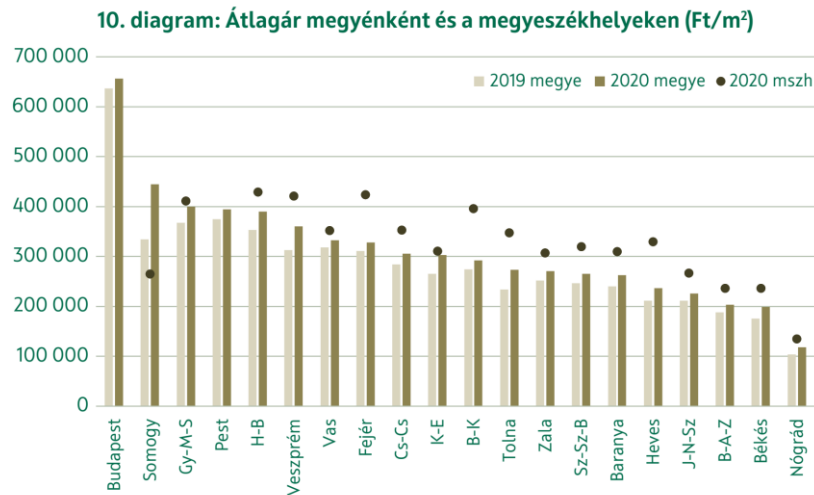
¹⁴ Forrás: https://magyartakarek.blog.hu/2021/11/29/ezek_a_legelhetobb_telepulesek

¹⁵ Forrás: <https://www.penzcentrum.hu/otthon/20211204/itt-az-elheto-megfizetheto-magyar-varosok-listaja-a-magas-ingatlanar-semmire-sem-garancia-1119830#>

¹⁶ <https://www.portfolio.hu/ingatlan/20211220/itt-van-a-legelhetobb-magyar-telepulesek-es-keruletek-listaja-517114#>

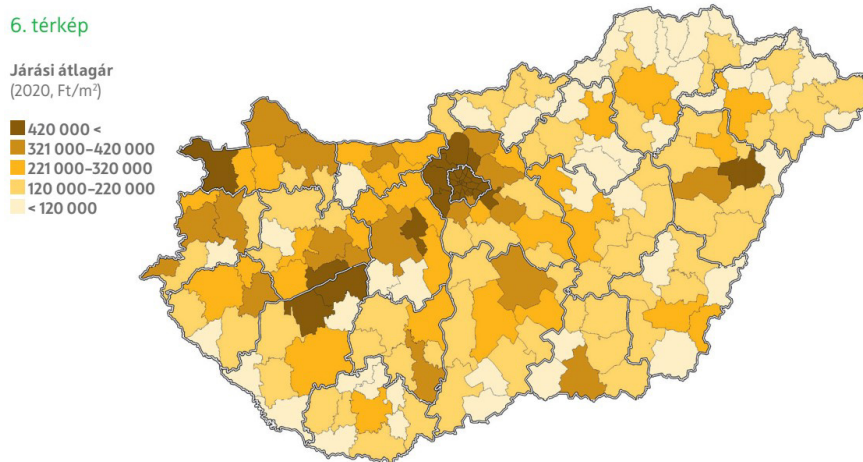
<https://www.penzcentrum.hu/otthon/20211204/itt-az-elheto-megfizetheto-magyar-varosok-listaja-a-magas-ingatlanar-semmire-sem-garancia-1119830#>

kínálat miatt a volt zártkerti területek állandó lakhatás céljára történő hasznosítása egyre gyakoribb. Ugyanakkor ezek a területek nem belterületen találhatóak, ezért a közlekedés (úthálózat minősége, szabályozási szélessége, a tömegközlekedés hiánya), a közművesítettség (szennyvízelvezetés) és a hulladékszállítás sem megoldott vagy hiányos.

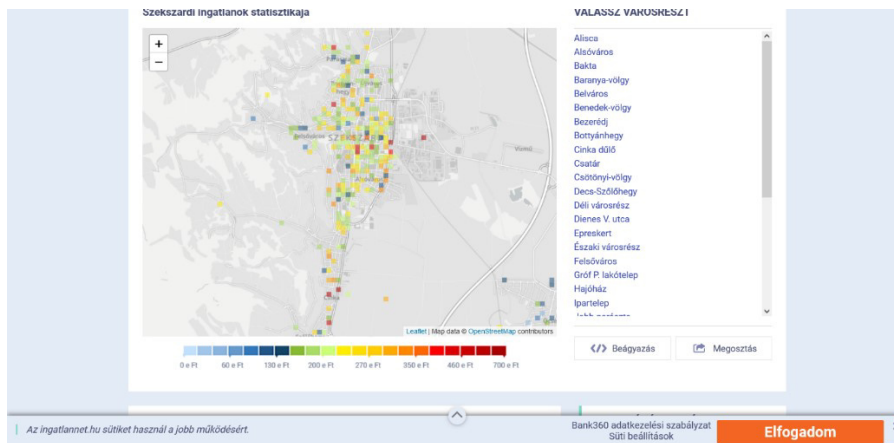
39. ábra: Átlagos lakóingatlan m²-árak megyei bontásban

FORRÁS: OTP LAKÓINGATLAN ÉRTÉKTÉRKÉP 2021/1

40. ábra: Átlagos lakóingatlan m²-árak járási bontásban

FORRÁS: OTP LAKÓINGATLAN ÉRTÉKTÉRKÉP 2021/1

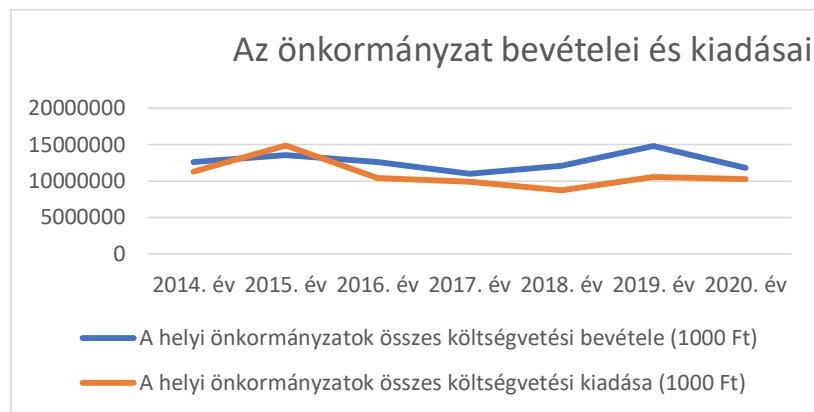

41. ábra: Szekszárdi ingatlanok átlagos ára 2022 1. félév

FORRÁS: INGATLANNET.HU

A városban az ingatlankínálatot tekintve az lakások és házak és átlagos nagysága 149 m², átlagos m² ár, 324 163 Ft/m²; legkisebb m² 160 784 Ft, a legnagyobb m² 564 102 Ft, az ingatlanok átlagos ára 43 964 000 Ft, a legolcsóbb ingatlan 6,6 millió Ft, a legdrágább 155 millió Ft volt.

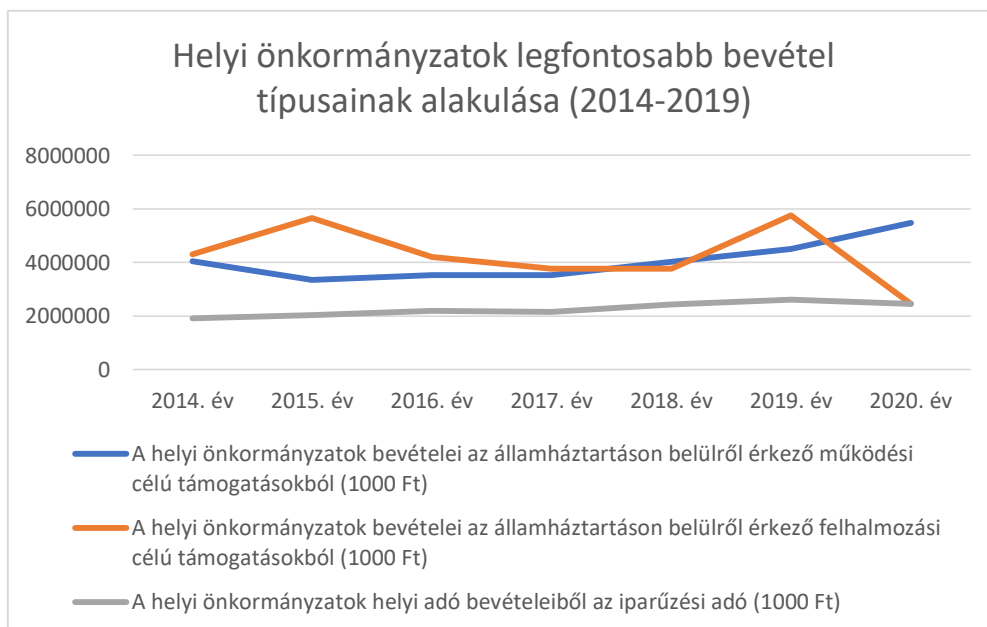
1.10 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

42. ábra: Az önkormányzat bevételei és kiadásai 2014-2020 között

FORRÁS: ÖNKORMÁNYZATI ADATSZOLGÁLTATÁS

Az önkormányzati bevételek a konszolidációt követően kis mértékben emelkedtek az elmúlt években, a kiadások ezzel szemben csökkentek, a város önkormányzatának gazdasági helyzete stabilnak mondható, a kiadások és bevételek egyensúlyban vannak egymással.

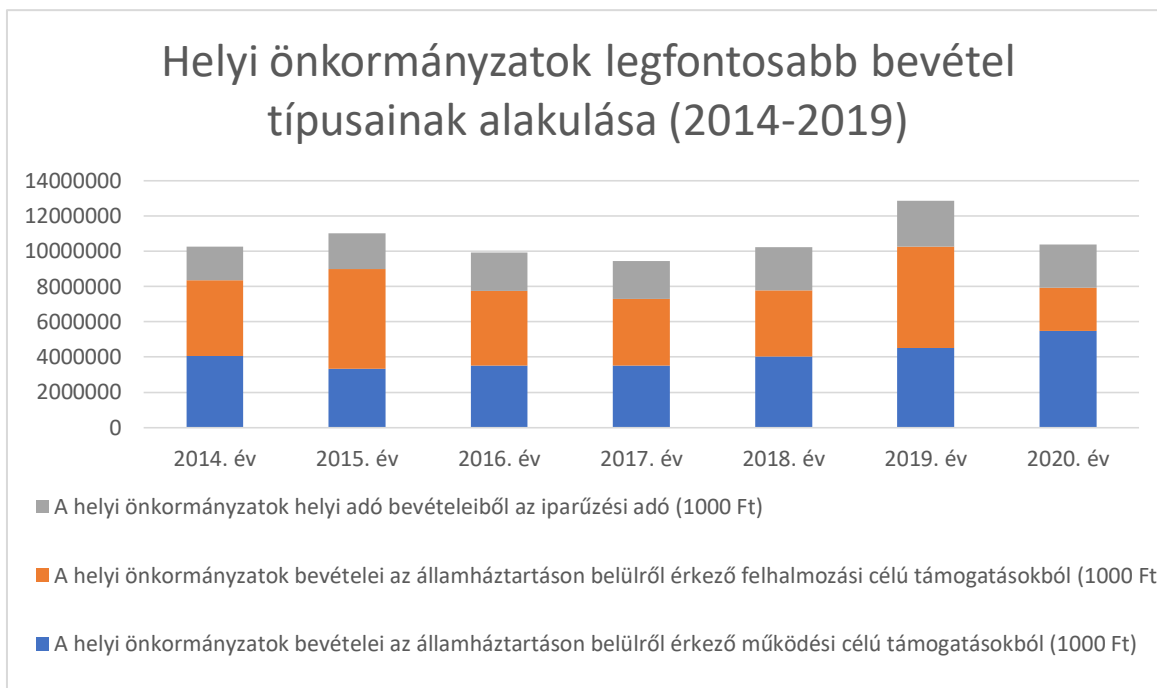

43. ábra: Az önkormányzat bevételei 2014-2020 között

FORRÁS: ÖNKORMÁNYZATI ADATSZOLGÁLTATÁS

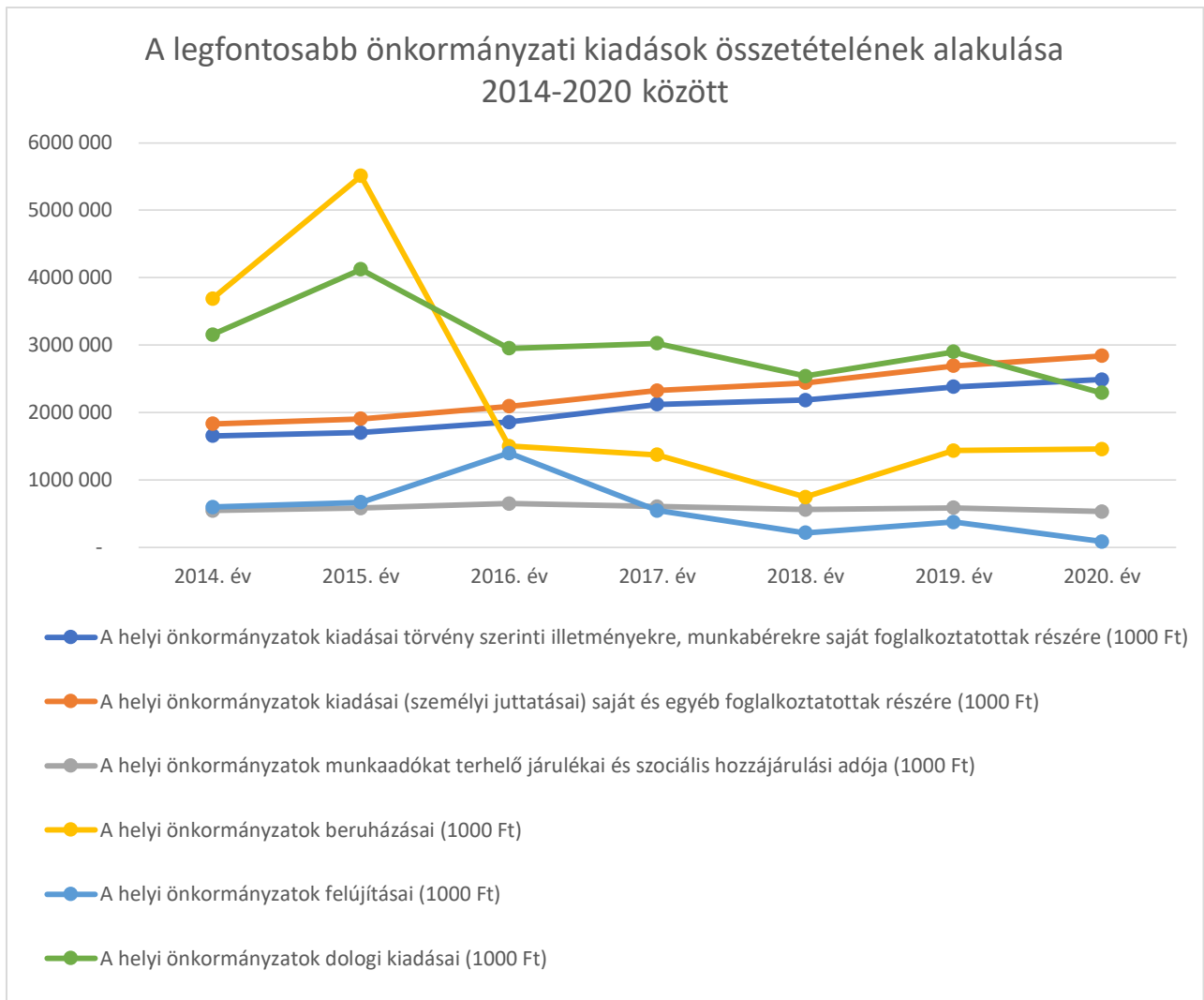
Az önkormányzat bevételeinek legjelentősebb részét a működési célú támogatások teszik ki, ami 2014-2020 között összeségében mintegy 20%-kal emelkedett, lassú, folyamatos növekedést mutatott az iparűzési adóbevétel is. Az önkormányzat felhalmozási célú bevételei a támogatásoknak megfelelően, változóan alakult.

44. ábra: Az önkormányzat bevételei 2014-2020 között

FORRÁS: ÖNKORMÁNYZATI ADATSZOLGÁLTATÁS

45. ábra: A legfontosabb önkormányzati kiadások 2014-2020 között

FORRÁS: ÖNKORMÁNYZATI ADATSZOLGÁLTATÁS

A kiadások összetételét és nagyságrendjét vizsgálva az önkormányzati kiadások legnagyobb hányada a feladatok ellátását biztosító munkaerőre és az ahhoz kapcsolódó költségekre fordított összeg (bér, járulék, illetmények stb.). Évek óta csökken, de még 2020-ban is jelentős összeg volt az önkormányzati működéssel kapcsolatos dologi kiadások összege. Az elmúlt években csökkenő tendenciát mutat az önkormányzati felújításokra és beruházásokra fordított összegek is.

A következő évek legnagyobb szabású önkormányzati beruházásai, a Modern Városok Program keretében fognak megvalósulni.

1.10.1. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Szekszárd MJV Önkormányzatának szakbizottságai közül a Gazdasági és Városfejlesztési Bizottsága, valamint a Pénzügyi Bizottság preferenciája a városüzemeltetéssel kapcsolatos fejlesztési feladatok, melyekhez szorosan kapcsolódnak a stratégia megvalósítás kérdéskörei.

A Pénzügyi Bizottság javaslatot tesz a külső fejlesztési források bevonására, a forrásteremtés és forrásallokáció végrehajtására.

A Gazdasági és Városfejlesztési Bizottság véleményezi a városfejlesztési, városépítészeti szempontból jelentős beruházásokat, a vállalkozásfejlesztési célok megvalósulása szempontjából az önkormányzat vállalkozásainak tevékenységét, figyelemmel kíséri a város adottságait és azok figyelembevételével részt vesz a városfejlesztési koncepciók kidolgozásában, karbantartásában, megvalósításában. A Bizottság új együttműködési lehetőségeket tár fel a vállalkozásfejlesztés terén érintett szervezetekkel, elősegíti közös vállalkozás- és turizmusfejlesztési programok megvalósítását.

Szociális, Egészségügyi, Környezeti és Fenntarthatósági Bizottság felügyeli a zöldfelületek, véderdő kialakításával, valamint a temetők, játszóterek fejlesztésével kapcsolatos terveket és koncepciókat, valamint figyelemmel kíséri a zöldterületek parkosításával, fásításával kapcsolatos feladatokat, és az önkormányzat által alapított gazdasági társaságok környezetvédelmi tevékenységét, az önkormányzat környezetvédelmi feladatait. Előkészíti a város klímastratégiáját, és figyelemmel kíséri a környezetvédelmi (fenntarthatósági, klímavédelmi) szabályozás teljesítését.

Zöldfelület-program Szekszárdon:

- Városcsúszpont kijelölt akcióterületeinek zöldítése (megújítása, létrehozása, gondozása)
- Hulladékgyaldálkodás fejlesztése
- Klímabarát település (klímastratégia)
- Temetők fejlesztése

A város jövőképe, stratégiai célok meghatározása, intézményi finanszírozás feltételrendszerének kialakítása, cselekvési terv, akciótervezés definiálása, zöld és digitális menetrend kialakítása

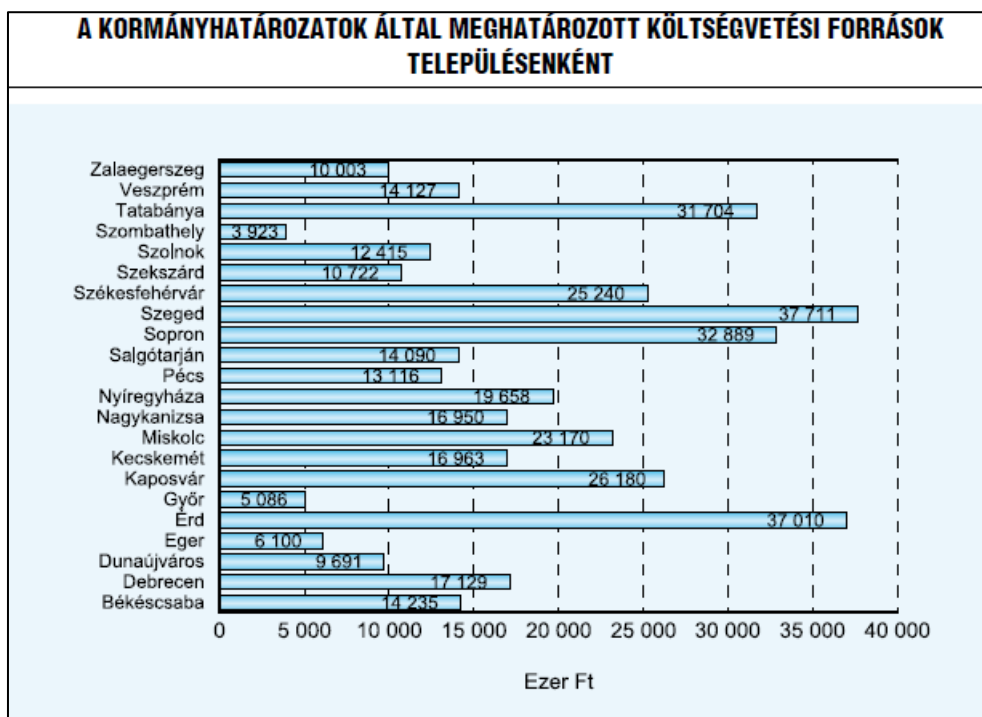
- Az előkészítést, kidolgozást a fejlesztési dokumentum-készítéssel megbízott szakértő végzi
  - a) a kidolgozás folyamatában szakmai munkacsoportok vesznek részt
  - b) vállalkozói és civil végzett információgyűjtésre, feldolgozásra és értékelésre kerül sor
- A szakértő által leadott anyagot a Polgármesteri Hivatal Beszerzési és Jogi Igazgatóságának Stratégiai Tervezési Osztálya, illetve a Gazdasági Igazgatóság Pénzügyi Osztálya szakmai és formai szempontból véleményezi, korrigáltatja, előzetesen elfogadja.
- A dokumentumot az önkormányzati szakbizottságok, valamint a szakbizottsági szakmai tanácsadó testületek, Tanácsok tagjai
  - a) megtárgyalják, véleményezik, korrigáltatják, előzetesen elfogadják
  - b) társadalmi vitára bocsátják
    - a jogszabály alapján kötelező partnerségi körben
    - fórumok tartásával
    - stratégiai egyeztetések a város önálló entitásai körében

Stratégiai ciklus szempontjából fontos szervezeti egységek és a feladatok ellátásáért felelős személyek

1. Szekszárd MJV Közgyűlése - polgármester: Ács Rezső
2. Gazdasági és Városfejlesztési Bizottság, elnöke: Bomba Gábor László

3. Városfejlesztési és Üzemeltetési Igazgatóság, igazgatóság vezető: Magyar Károly
4. Városfejlesztési és Üzemeltetési Osztály, osztályvezető: Lipovszky Barna
5. Beszerzési és Jogi Osztály, osztályvezető: dr. Bagó Anita Szilvia
6. Stratégiai és Tervezési Osztály, osztályvezető: Magyarné Somogyvári Tünde
7. Gazdasági Igazgatóság, igazgatóság vezető: Tamási Anna
8. Pénzügyi osztály, osztályvezető: Szántóné Karl Rita
9. Főépítési Iroda, főépítész: Herr Teréz
10. Szekszárdi Zöldülő Város munkacsoport
11. Digitális-Megtartó-Kiszolgáló Város munkacsoport
12. Prosperáló Város munkacsoport

1.10.2. Gazdaságfejlesztési tevékenység

46. ábra: A kormányhatározatok által meghatározott költségvetési források településenként

FORRÁS: HEGEDÜS SZ. 2019. A MEGYEI JOGÚ VÁROSOK GAZDÁLKODÁSA AZ ADÓSSÁGKONSZOLIDÁCIÓ UTÁN – IN: ÚJ MAGYAR KÖZIGAZGATÁS 2019/1. PP. 18-26.

A tervezett több mint 10 mrd Ft-ból, várhatóan a következő fejlesztések valósulnak meg:

- Szekszárd-Paks távhővezeték
- Ipari Park bővítése
- Közmű-infrastruktúra fejlesztés
- Szakképzés fejlesztése
- Interaktív könyvtár és levéltár
- Szálláshelybővítés
- Gemenc Természeti Bemutató központ

- Sportuszoda
- Rekreációs központ
- Rendezvény- és Sportcsarnok

A modern Városok Program mellett a város saját erőből, illetve uniós forrásból is jelentős beruházásokat valósított meg, illetve tervez.

A 2011-2014 időszakban Szekszárd Megyei Jogú Város gazdasági programjának alapját a „Szekszárd a fejlődő város” választási programban megfogalmazott célkitűzések alkotják. Alapvető stratégiai célok voltak, a ma már befejezett beruházások - Agóra program, belváros rehabilitáció, Vármegyeháza felújítása, élményfürdő és atlétika-pálya, csatornahálózat fejlesztés – befejezése, valamint munkahelyteremtő, turisztikai, és a városlakók komfortérzetét növelő fejlesztések indukálása és megvalósítása.

A 2014-2020. időszakra vonatkozó program „Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának gazdasági programja öt prioritás mentén tartalmazza az önkormányzat rövid és középtávú célkitűzéseit.” A legfrissebb gazdasági stratégia sajnos nem áll rendelkezésünkre.

A település marketingstratégiája a következő erősségekre épít:

- A leginkább prosperáló járás Paks mellett
- Szekszárd központi helyzete (foglalkoztatási hatás, szolgáltatások)
- Logisztikai potenciál: központi szerepben az M6-os autópálya, a jövőben pedig az M9-es gyorsforgalmi út
- Jelentős igazgatási és közszolgáltatási központ (például egészségügy, oktatás)
- Több lábon álló gazdaság: jelentős élelmiszeripar, feldolgozóipar, agrárium és ahhoz kapcsolódó magas hozzáadott értékű szolgáltatások
- Borvidék: prosperáló borászatok, jelentős turisztikai potenciál a borászatokban és a szüreti fesztiválban
- Gemenci erdő

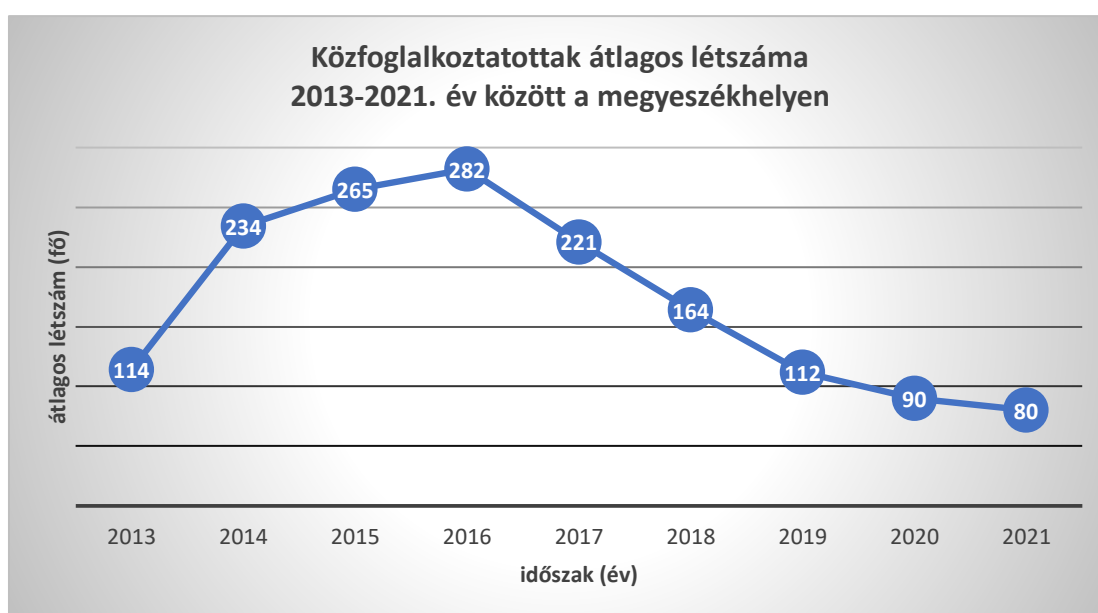
Ezek az erősségek a gazdaságfejlesztés területén is rendkívül jelentőséggel bírhatnak a jövőben, kijelölik a város fejlesztési irányait.

Szekszárd város, gazdaságfejlesztésben érdekelt gazdasági társaságai:

- **Szekszárdi Vagyonkezelő Kft.**
Főtevékenység: saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése
Önkormányzati részesedés mértéke: 100%
- **Szekszárdi Ipari Park Kft.**
Főtevékenység: Ingatlanügynöki tevékenység
Önkormányzati részesedés mértéke: 98,65%
- **Szekszárd Borvidék Fejlesztési és Integrációs Szolgáltató és Kereskedelmi Nonprofit Kft.**
Főtevékenység: Egyéb természettudományi, műszaki kutatás, fejlesztés.
Önkormányzati részesedés mértéke: 100%

1.10.3. Foglalkoztatáspolitikai

Az önkormányzatok egyik eszköze a mélyszegénységben élők helyzetének javítására a közmunka lehetőségének biztosítása. Szekszárd részt vesz a közfoglalkoztatási programban, a város maga is foglalkoztatóként kíván megjelenni a munkaerőpiacon. A közfeladatok jelentős részét (köztisztaság, utak járdák karbantartása, zöldfelület gondozás, csapadékvezető árkok tisztítása) a közfoglalkoztatási programok keretében látja el. Szekszárdon a közfoglalkoztatottak száma 2016-2021. év között folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, megegyezően a járási, a megyei, és az országosan bevont közfoglalkoztatotti létszámmal.

47. ábra: Közfoglalkoztatottak átlagos létszáma Szekszárdon 2013-2021 között

FORRÁS: BELÜGYMINISZTERIUM, KÖZFOGLALKOZTATÁS¹⁷

A közfoglalkoztatás átmeneti munkalehetőséget biztosít azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen. 2021. évben a megyeszékhely 80 fő közfoglalkoztatottja közül 53 fő, értékteremtő, szakképzettséget is igénylő munkák elvégzésére bevontak részesült hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási támogatásban. 28 fő pedig az országos közfoglalkoztatási programban vett részt, mely a mindenkor munkaerő-piaci helyzetre reagálva nyújt az arra bevonható rászoruló célcsoport számára foglalkoztatást, munkavégzéshez kapcsolódó képzést. Szekszárdon 2021. évben a közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszámának aránya a munkavállaló korú népességhez viszonyítva 0,42% volt, míg a közfoglalkoztatási mutató Tolna megyében 0,48%, és országosan 1,39% volt ugyanebben az évben. A közfoglalkoztatás célja, hogy

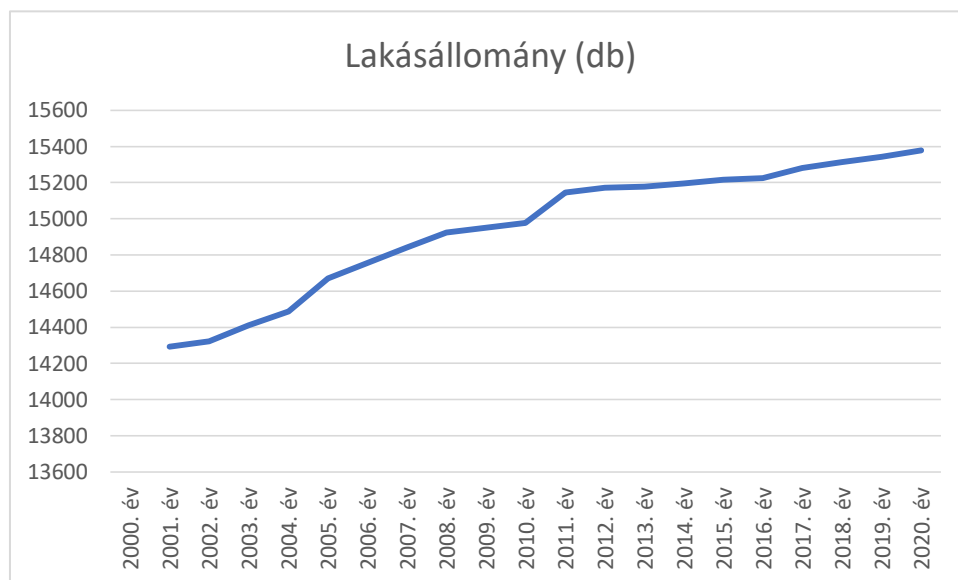
¹⁷ <http://kozfoglalkoztatatas.bm.hu/>

a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra, és a közfoglalkoztatásba bevontak létszáma a foglalkoztatottak létszámát erősítse.

1.10.4. Lakás és helyiséggazdálkodás

Szekszárdi lakásállomány, lakóingatlanok

Az alábbi diagramon Szekszárd lakóingatlanszámának változása látható 2000-2020. között

48. ábra: Lakásállomány alakulása Szekszárdon 2000-2020 között

FORRÁS: [HTTPS://WWW.INGATLANET.HU/STATISZTIKA/SZEKSZ%C3%A1RD](https://www.ingatlanet.hu/statisztika/szekesz%C3%A1rd)

A lakóingatlanok száma Szekszárd településen 2000-ben 14 292 darab volt, mely 2020-ra 15 377 darabra emelkedett. Ez azt jelenti, hogy Szekszárd településen a lakóingatlanok száma 20 év alatt 8%-kal bővült. Ez alatt az időszak alatt a lakóingatlanok száma átlagosan egy évben 57-58 darabbal növekedett meg. Az új lakások átlagos területe meghaladja a 100 m²-et, többnyire minimálisan két vagy annál több szobás lakások és házak épültek a városban.

Az önkormányzati bérlakásállomány alig több mint 300 lakást jelent a városban, számuk évek óta nem változik, az önkormányzat az elmúlt 3 évben nem értékesített lakóingatlanokat. A több mint 300 db önkormányzati tulajdonban lévő szociális és piaci alapú bérlakás odaitéléséről Szekszárd MJV Szociális, Egészségügyi, Környezeti és Fenntarthatósági Bizottsága dönt.

A szociális bérlakások egy része rendkívül lelakott, rossz műszaki állapotban szegregálódó övezetben van.

A lakóingatlanok komfortfokozata szerinti megoszlásáról

A 2014-2020 időszakra vonatkozó gazdasági program hangsúlyos része a lakásprogram megvalósítása. „A Fecskeház építése kapcsán felerősödött az igény a bérlakások, illetve a szociális bérlakások iránt. Új épületek építésére telekkel rendelkezik az Önkormányzat az Alkotmány utcában a Fecskeház mellett. A tervek között pályázati forrás igénybevételevel legalább 81 bérlakás építése szerepel a Fecskeház melletti területen. Célunk egy hatékony konstrukció kidolgozása, amelyben

lehetőség van magántőke bevonására, de példa van már arra is, hogy az önkormányzat erre a célra alapított gazdasági társaságán keresztül valósítja meg a beruházást.”

A globális világgazdasági válság negatív hatásainak kifizetése, másrészt a kormányzat új, növekedésorientált gazdaságpolitikájának alkalmazása révén várhatóan mind a külső, mind a belső feltételek oldaláról a megelőző időszaknál kedvezőbb tendenciák alakítják majd a gazdaságot. Az elmúlt évekre jellemző mély válságból való kilábalás azonban csak fokozatosan történhet meg. A következő időszeakra is jellemző lesz, hogy az Önkormányzatnak meg kell birkóznia az elmúlt évek folyamatos forráskivonása miatt felgyülemlett finanszírozási problémákkal úgy, hogy a továbbiakban is folytatódjon az önkormányzati vagyongyarapítás, a napi működőképesség biztosítása legyen és a stratégiai célok megvalósuljanak.

1.11 Településüzemeltetési szolgáltatások, okos város települési szolgáltatások

Városüzemeltetési szolgáltatók

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés szerinti helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatokat Szekszárd MJV Önkormányzata az alábbi szolgáltatásokat nyújtja a település lakosságának:

1. településfejlesztés, településrendezés, településképvédelem

8/2004. (III.1.) ö. Szekszárd Megyei Jogú Város Helyi Építési Szabályzatáról

41/2007. (XII.5.) ö. a helyi jelentőségű védett természeti terület védettségének fenntartásáról

8/2021. (III. 8.) ö. a településképvédelméről

2. településüzemeltetés

2.1. köztemető fenntartása - 9/2003. (IV.30.) ö. a temetőkről és a temetkezésről

2.2. közvilágítás - 2011. évi CLXXXIX. törvény a Magyarországi helyi önkormányzatokról

2.3. helyi közutak és közterületek fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása

47/2017. (XII.20.) ö. a helyi közutak nem közlekedési célú igénybeviteléről

5/2015. (II.11.) ö. a közterületi parkoló üzemeltetéséről és a parkolási díjakról

41/2011. (VII.5.) ö. a lakások és egyéb építmények építéséhez, kialakításához kapcsolódó

parkolóhelyek biztosításáról

3. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése

11/2017. (IV.4.) ö. a közterületek elnevezésének rendjéről és a házszámok megállapításának szabályairól

4. egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások

54/2012. (XII.17.) ö. az egészségügyi alapellátások körzeteiről

5. környezet-egészségügy

1/2014. (II.4.) ö. a köztisztaság fenntartásáról és a települési hulladékkal kapcsolatos helyi közszolgáltatásról, annak kötelező igénybeviteléről

- 22/2004. (VI.24.) ö.r. a talajterhelési díjról
- 18/2013. (IV.2.) ö.r. a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó helyi közszolgáltatásról
6. óvodai ellátás
2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól és a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
7. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása
- 33/2017. (X.9.) ö.r. a helyi közművelődési feladatok ellátásáról
1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről
8. gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások
- 35/2001. (XII.21.) ö.r. a gyermekvédelmi ellátások helyi szabályozásáról
- 8a. szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg
- 36/2001. (XII.21.) ö.r. a személyes gondoskodást nyújtó ellátások térítési díjáról
- 8/2009. (III.30.) ö.r. a szociális ellátások helyi szabályozásáról
9. lakás- és helyiséggazdálkodás
- 6/2022. (V.30.) ö.r. a lakások és helyiségek bérletéről, elidegenítésük szabályairól
10. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása
- 8/2009. (III.30.) ö.r. a szociális ellátások helyi szabályozásáról
1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
11. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás
- 31/1995. (XII.1.) ö.r. a helyi környezetvédelmi alap létrehozásáról, az alappal való rendelkezés és gazdálkodás szabályairól
- 41/2007. (XII.5.) ö.r. a helyi jelentőségű védett természeti terület védettségének fenntartásáról
- 12/2011. (III.9.) ö.r. a zajvédelemről
- 30/2011. (V.4.) ö.r. a zöldfelület-gazdálkodásról
12. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás
2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól
13. helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok
2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól
14. a kistermelők, őstermelők számára - jogszabályban meghatározott termékeik - értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is
- 43/2011. (VII.5.) ö.r. a vásárok és piacok tartásáról
15. sport, ifjúsági ügyek
- 9/2014. (IV.14.) ö.r. Szekszárd város sportjáról
16. nemzetiségi ügyek

2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól

2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól

17. közreműködés a település közbiztonságának biztosításában

22/2006. (X.30.) ör. a közterületen történő szeszes ital fogyasztás tilalmáról

18. helyi közösségi közlekedés biztosítása

1988. évi I. törvény a közúti közlekedésről

2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól

19. hulladékgazdálkodás

5/2011. (II.9.) ör. az avar és kerti hulladékok nyílt téri égetéséről

1/2014. (II.4.) ör. a köztisztaság fenntartásáról és a települési hulladékkal kapcsolatos helyi közszolgáltatásról, annak kötelező igénybevételéről

20. távhőszolgáltatás

21/2000. (XI.3.) ör. a távhőszolgáltatásról

21. víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül

2011. évi CCIX. törvény a víziközmű-szolgáltatásról

18/2013. (IV.2.) ör. a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó helyi közszolgáltatásról

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata többségi tulajdonában álló, illetve részvételével működő gazdálkodó szervezetek

1. Szekszárdi Vagyonkezelő Kft. / Önkormányzati részesedés mértéke: 100%
Főtevékenység: saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése
2. Szekszárdi Távhőszolgáltató Nonprofit Kft. / Önkormányzati részesedés mértéke: 100%
Főtevékenység: Gőzellátás, légkondicionálás
3. Szekszárdi Közétkeztetési Kft. / Önkormányzati részesedés mértéke: 100%
Főtevékenység: Egyéb kiegészítő üzleti szolgáltatás.
4. Szekszárdi Sportközpont Közhasznú Nonprofit Kft. / Önkormányzati részesedés mértéke: 100%
Főtevékenység: Sportegyesületi tevékenység
5. Szekszárdi Víz- és Csatornamű Kft. / Önkormányzati részesedés mértéke: 100%
Főtevékenység: Víztermelés, kezelés, ellátás
6. Szekszárdi Diákétkeztetési Kft. / Önkormányzati részesedés mértéke: 100%
Főtevékenység: Egyéb vendéglátás
7. Szekszárdi Közművelődési Szolgáltató Nonprofit Kft. / Önkormányzati részesedés mértéke: 100%
Főtevékenység: Művészeti létesítmények működtetése
8. Alisca Terra Regionális Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. / Önkormányzati részesedés mértéke: 100%
Főtevékenység: Nem veszélyes hulladék gyűjtése

9. Szekszárdi Ipari Park Kft. / Önkormányzati részesedés mértéke: 98,65%
Főtevékenység: Ingatlanügynöki tevékenység
10. KT-Dinamic Szolgáltató és kereskedelmi Nonprofit Kft. / Önkormányzati részesedés mértéke: 67%
Főtevékenység: Veszélyes Hulladék gyűjtése
11. Re-Víz Duna-menti Regionális Víz- és Csatornamű Kft. / Önkormányzati részesedés mértéke: 25%
Főtevékenység: Víztermelés, kezelés, ellátás
12. Szekszárdi Meliorációs Nonprofit Kft. / Önkormányzati részesedés mértéke: 100%
Főtevékenység: Növénytermesztési szolgáltatás
13. Szekszárd Borvidék Fejlesztési és Integrációs Szolgáltató és Kereskedelmi Nonprofit Kft. / Önkormányzati részesedés mértéke: 100%
Főtevékenység: Egyéb természettudományi, műszaki kutatás, fejlesztés.

A fenntartható fejlődés egyik eleme a klímaváltozást okozó tevékenységek csökkentése, az üvegházhatású energiaforrások (lásd Helyzetfeltárás, 2.1.9 Környezetvédelem fejezetében részletezett energiafogyasztásból eredő ÜHG kibocsátás) kiváltása megújuló forrásokkal. A város legjelentősebb üvegházhatású gázkibocsátása az energiafogyasztásból (áram- és gázfogyasztásból), különös tekintettel az ipari felhasználók energia fogyasztásából származik. A jelenlegi rendszerek a mai technikai színvonalhoz képest nagyrészt elavultak, de korszerű berendezések alkalmazásával a fűtési költség intézményenként eltérő mértékben és módon, de jelentősen csökkenthető.

A közvilágítás korszerűsítésével, a 4300 db elavult világító berendezés modern LED-es technológiával működő lámpatestekre való cseréjével 15%-os árammegtakarítás valósul meg évente.

Szekszárd lakossága körében végzett kérdőíves felmérésünk eredménye azt mutatja, hogy az itt élők 58%-a a jelenleginél is magasabb színvonalú közszolgáltatásra tartana igényt elégedettségének és életminőségének emelése érdekében. Ehhez a közszolgáltatások digitalizálása mindenképpen fejlődési lehetőséget nyújtana. A megkérdezettek 24%-a elégedetlen Szekszárdon a közvilágítással, és csak 13%-a elégedett teljes mértékben vele.

Szekszárd Megyei Jogú Város a Polgármesteri Hivatal és 4 db intézményi épület (Garay János Gimnázium, 1. számú Óvoda Wosinsky utcai épülete, 2. számú Mérey utcai Szociális Otthon és Óvoda, Kadarka Óvoda) esetében energetikai korszerűsítés (szigetelés, nyílászárócseré és fűtéskorszerűsítés), illetve megújulóenergia fogyasztás mértékének növelését célzó épületenergetikai fejlesztés (napelemes, napkollektoros rendszer telepítés) megvalósításával, összesen 2015 óta évi 28578,5 GJ megtakarítást ért el évente. Az energiatakarékos közvilágítás fejlesztéssel évi 741,804 kWh energiafogyasztás megtakarítását éri el. További 16 épület napelem rendszerének a kialakításával és 3 ütemben a település fennmaradó intézményeinek túlnyomó többségében energetikai fejlesztések megvalósításával 2021-től évi 4907,97 GJ energiamegtakarítással számol a város. A 2014-2020-as európai uniós költségvetési ciklusban 15 önkormányzati tulajdonú bérlakás felújításával, és 6 db intézményi épület (Városi Bölcsőde, Ügyeleti Központ, IV. sz. körzet és a Wigand téri felnőtt háziorvosi rendelők, Baka István és Dienes Valéria ált. iskolák) energetikai felújításával, évente 552,98 GJ megtakarítást ért el a megyeszékhely. További

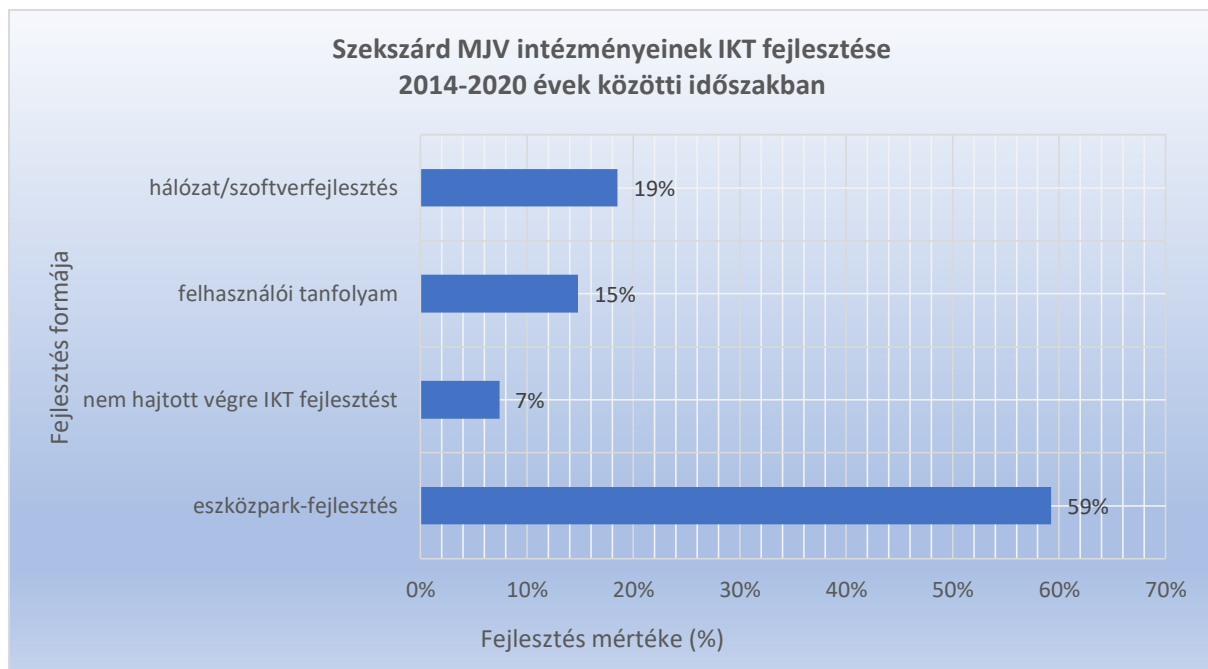
megtakarítást eredményez a város számára a Szekszárdi Sportközpont sportcsarnokának melegvíz ellátásának napkollektoros biztosítása, fűtési rendszerének modernizálása, valamint a geotermikus hő hasznosítása a strandszezonon kívül a sportcsarnok épületének fűtés rásegítése érdekében.

Jelenleg is folyamatban van a Polgármesteri Hivatal épületének energiaracionalizálása megújuló energia (hőszivattyú, napkollektorok) beépítésével, nyílászárók, fényforrások, elektromos aljzatok, kapcsolók cseréjével, víz- és hőszigeteléssel, elektromos hálózat felújításával.

Szekszárd barnamezős beruházása a régi laktanya helyén épülő Tudásközpont (interaktív könyvtár és levéltár) már a kor igényeinek megfelelő energiahasznosítással kerül megvalósításra, fenntartható működését 150 kWp teljesítményű napelem panelek támogatják majd.

Az intézmények körében végrehajtott kérdőíves felmérés alapján az alábbi képet nyújtja a városüzemeltetés során használt okos eszközök alkalmazásáról:

A képviselt intézmények közül a lakossági digitális szolgáltatásban a válaszadó intézmények 15%-a nem vesz részt, közel 26%-a szolgáltatási portfólióval is rendelkezik, 59%-a jelen van az online térben, de csak ügyfél tájékoztatási céllal. Az intézmények közel 11%-a nem biztosít munkavégzés céljából informatikai eszközt a munkatársai számára, 59%-a lap toppal/notebookkal, 29%-a személyi számítógéppel segíti alkalmazottait a feladatvégzésében. A megkérdezett intézmények 7%-a nem hajtott végre szervezeten belül informatikai fejlesztést a 2014-2020 évek között, és csak közel 15%-a biztosította dolgozói számára a felhasználói tanfolyamokon való részvétel lehetőségét. 15 %-os volt a hálózat és szoftverfejlesztésben résztvevők száma, és 59% eszközpark fejlesztést eszközölt a vizsgált időszakban.

49. ábra: Szekszárd MJV intézményeinek IKT fejlesztése 2014-2020 évek közötti időszakban

FORRÁS: FVS MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓJA SZERINT ÖSSZEÁLLÍTOTT INTÉZMÉNYI KÉRDŐÍVEK EREDMÉNYEI - SAJÁT SZERKESZTÉS

Szekszárd MJV intézményeinek 59%-a nem használ megújuló energiaforrást, és csak 41% az energiafelhasználását napelemmel vagy napkollektorral biztosítók száma. Az okos épületirányító rendszerrel az intézmények 7%-a rendelkezik, okos fogyasztómérővel pedig a cégek 11,1%-a. A felmérésből kiderül, hogy a megkérdezett intézmények munkatársainak 85%-a „nagy örömmel”

alkalmazna munkája során okos eszközöket, és csak 4%-uk idegenkedne az okos megoldásokat preferáló eszközöktől.

A villanyautosok.hu weboldal szerint városban az elektromos autótöltők száma 11 db, az önkormányzat helyi rendelete mentesíti az elektromos autók tulajdonosait, azaz a zöld rendszámú környezetkímélő járműveket a parkolási díjfizetés alól a város területén.

Szekszárd város rendszerei jelenleg még nem felelnek meg a digitalizált (megfelelő a műszerezettségük), egymással összekapcsolódó és intelligens „okos rendszer” követelményeknek. Mindez azt jelenti, hogy a város rendszerei még komplexen nem mérhetőek, az egyes alrendszerek még nem képesek egymással „kommunikálni”, adatokat megosztani és információvá alakítani. Ennek okán jelenleg még nem áll rendelkezésre egy olyan teljeskörű adatbázis, mely alkalmassá teszi a várost a folyamatok előrejelzésére, a kiszámíthatóbb tervezhetőbb beavatkozásokra. Az okos város fogalma egy új megközelítést kíván a városfejlesztési koncepció kialakításának folyamatában, ezért a városüzemeltetésben alkalmazott megoldásokról jelenleg még nem áll rendelkezésre egy mindent átfogó adatbázis.

Információtechnológiai fejlesztések

A XXI. század információs társadalmá információtechnológiai fejlesztést kíván meg az önkormányzattól is feladatainak megoldása, az ügyintézés, valamint a tájékoztatás érdekében. 2019. évben pályázati támogatással Szekszárd MJV Önkormányzata csatlakozott az ASP Központoz, mely biztosítja a távoli szolgáltatásnyújtást (application service provider - ASP) technológia segítségével. Az állam az önkormányzat számára központilag, ingyenesen biztosítja az önkormányzati feladatellátás egyes elemeinek informatikai támogatását (integrált rendszerben működő szakrendszerek - gazdálkodási, adó, iratkezelő, hagyaték, iparikereskedelem, ingatlanvagyon-kataszter, települési és az elektronikus ügyintézés). A szakrendszerek zavartalan működéséhez és azok használatához szükség volt megközelítőleg 100 db kártyaolvasó, több komplett számítógép, valamint monitorok beszerzésére.

A városi honlapjának elsőszámú kommunikációs eszközzé kell válnia, ezért fejlesztése kiemelt feladatként jelentkezik. Az Okos Város programok során megbízható és biztonságos informatikai háttér kialakítása a cél, melynek alapja a Polgármesteri Hivatalban működő stabil informatikai rendszere. Fenntartása és folyamatos fejlesztése kiemelt szerepet kap az önkormányzat fejlesztési terveiben.

Évente frissítésre kerülő digitális alaptérkép használata mellé tervezi az önkormányzat a papír alapú szakági rajzok, térképek, adatbázisok digitalizálását, a digitálisan rendelkezésre álló adatok egységes rendszerbe konvertálását, melynek segítségével naprakész állapotban tarthatók a meglévő térképek, szöveges adatbázisok. A térinformatikai rendszer komplexebb tétele érdekében összekapcsolásra került a VIIR-rel (Virtuális Interaktív Ingatlan nyilvántartási Rendszer). Ezen rendszerek közös fejlesztése nagyban megkönnyíti a hivatal dolgozóinak munkáját és a koncepciók, pályázatok benyújtásához szükséges előkészítő munkát. Az alábbi szakterületek digitalizációjával lehetne folytatni az elkövetkező időszakban a bővítést: Fakataszter II. ütem a belterületi határig, Játzóterek, utcabútorok felmérése, állapot megjelöléssel, locsoló hálózat felmérése, síkosság mentesítéssel érintett területek digitalizálása, feltüntetése, buszmegálló jelölése, kaszált vízvezetők felmérése, terület nagyság megjelöléssel, zártkerti ázott kutak felmérése, állapot megjelöléssel (kútkataszter), közvilágítási hálózat (az E-on által felmért kandeláberek, trafókörok,

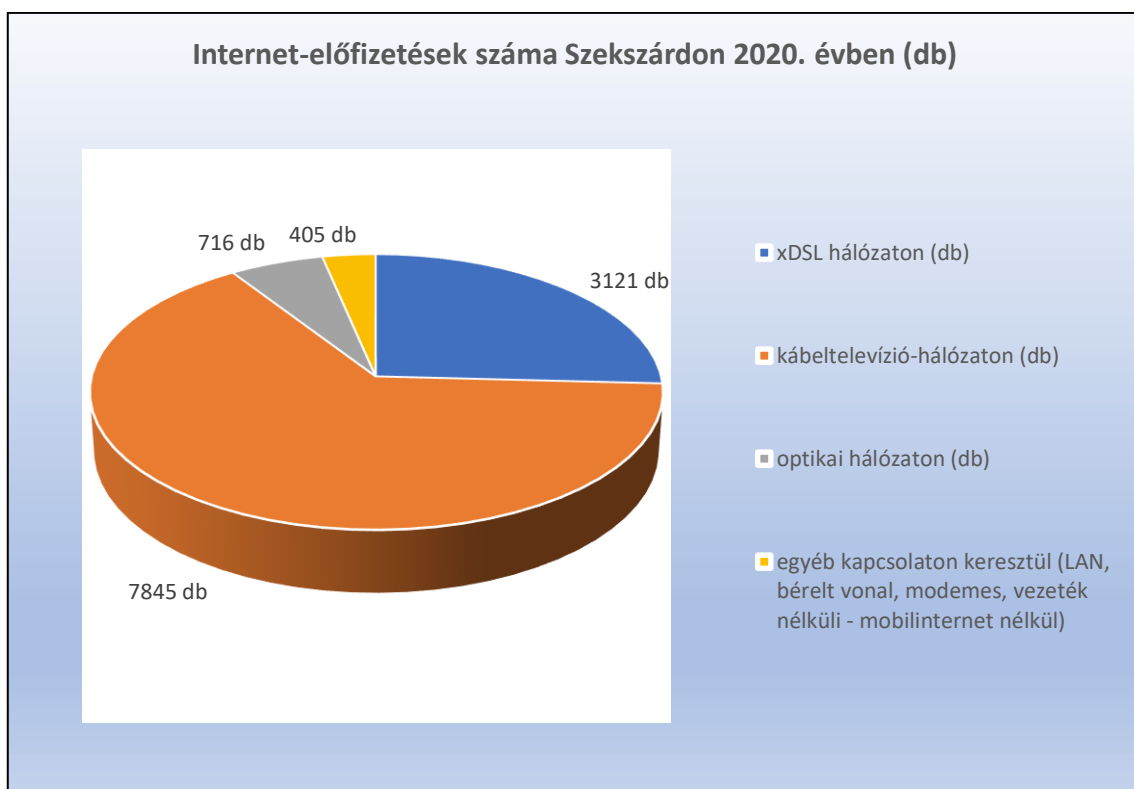
hálózatok feltüntetése), gázhálózat feltüntetése, ortofotók frissítése, GPS koordináták alapján keresés, telefonos applikáció kifejlesztése, burkolt felületek bővítése, nem fizetős parkolók felmérése, jelzőtábla rendszer feltüntetésének bővítése, hírközlési hálózat felmérése.

A WiFi4EU kezdeményezés keretében Szekszárd 15 ezer euró értékű utalványt nyert, melyeket wifiberendezések telepítésére lehet felhasználni olyan nyilvános helyeken, ahol még nem áll rendelkezésre ingyenes vezeték nélküli internetkapcsolat. A fejlesztés érinti Szekszárd, Béla király teret és környékét, a Garay teret és környékét, Babits Mihály Kulturális Központ környékét a Prométheusz Parkkal és a Szent István térrel együtt, a Sportcsarnok környékét és a Sporttelepet, Barátság utcában kialakítandó „Generációk parkját”.

Szekszárd város közterületein 46 db térfigyelő kamera működik. Ebből 14 db, a közösségi közlekedés számára kialakított buszvárókban a digitális utastájékoztató rendszer vagyoni védelmét ellátó kamera. A térfigyelő rendszerek rohamos technikai fejlődése következtében célszerű lenne a meglévő hálózatban lévő kamerák felülvizsgálata, cseréje, melyek a bűnmegelőzésben is fontos szerepet játszhatnak.

Az Elektronikus önkormányzati ügyintézés (Ügyfélkapu, Cégkapu) a lakosság és a gazdasági szereplők rendelkezésére áll a napi ügyeik online szolgáltatás keretében történő elintézésére.

Szekszárdon az internetelőfizetések xDSL-, kábeltelevízió-, optikai hálózaton, valamint egyéb kapcsolaton keresztül vált elérhetővé 2020 évben. 12 087 háztartás vett igénybe internet szolgáltatást (ide nem értve a mobilinternet felhasználókat), a Tolna megyei lakosság szolgáltatásra előfizetőinek száma 2020 évben 66258 db volt.

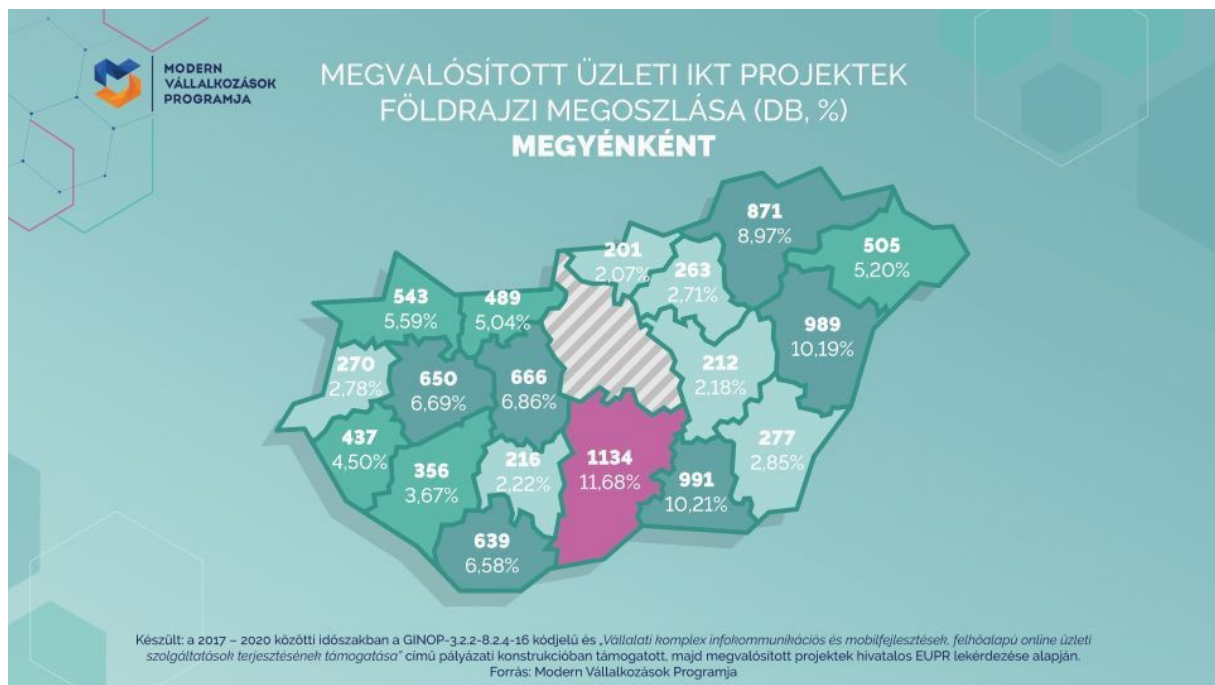

50. ábra: Internet-előfizetések száma Szekszárdon a 2020. évben

FORRÁS: KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL – SAJÁT SZERKESZTÉS

A megyeszékhely előfizetőinek száma a megyei előfizetők számához viszonyítva meghaladta a 18%-ot, az országos előfizetőkhez (3 159 740 db) viszonyított aránya pedig 0,38%. A helyhez kötött internetes előfizetések száma folyamatos emelkedést mutat mind országos, mind megyei és városi szinten is.

A Modern Vállalkozások Programja keretén belül kiépült egy országos szakértői hálózat, az akkreditált informatikai szállítók, valamint minősített termékek ezreit tömörítő piactér, így a hazai támogatáspolitikai becsatornázottság révén a Program a digitális fejlesztéspolitika megkerülhetetlen szereplője lett. Tolna megyében 2017-2020 közötti időszakban 216 db üzleti IKT projekt valósult meg, ami az országban a legalacsonyabb számú online felhőalapú szolgáltatás fejlesztés. A vállalkozások számára kihívást jelent annak megértése, elfogadása, hogy a digitalizáció a vállalati stratégiát magasabb szintre emeli, ezzel párhuzamosan a működés hatékonyságát is javítja. Ez a gondolkodásmód különösen jellemző a kisebb költségvetésből gazdálkodó mikro-, és kisvállalkozásokra, pedig a COVID-19 vírus megjelenése felértékelte a virtuális ügyfélkapcsolatokat, a webáruházak, az e-fizetés, a vállalati honlapok, online üzleti megoldások szerepét.

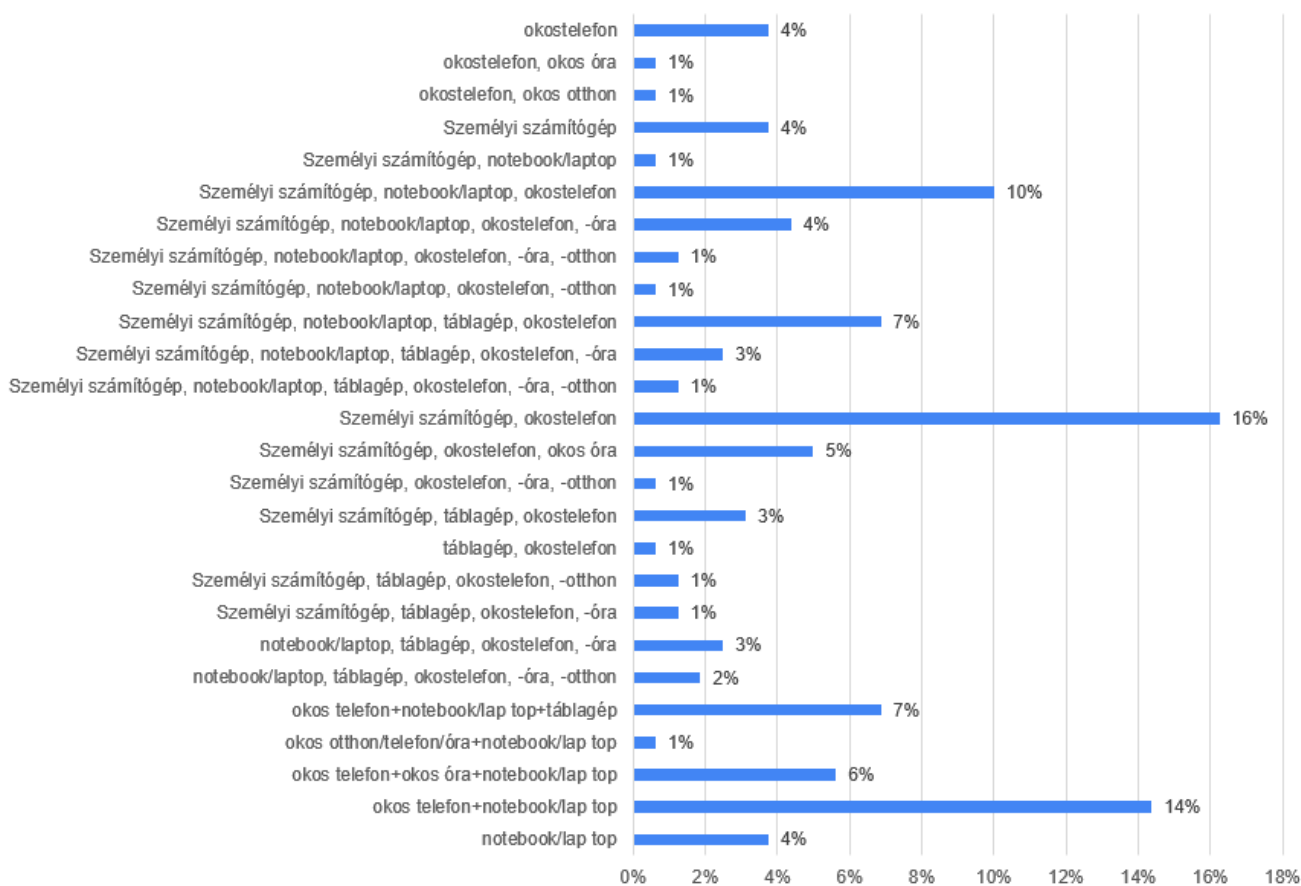
51. ábra: Megvalósított üzleti IKT projektek földrajzi megoszlása megyénként

FORRÁS: MODERN VÁLLALKOZÁSOK PROGRAMJA

Szekszárd lakossága körében végzett kérdőíves felmérésünk eredménye azt mutatja, hogy a megkérdezettek mindegyike, azaz a lakosság 100%-a rendelkezik informatikai eszközzel. Természetesen a mintavétel kis száma miatt a kérdőívek eredménye nem feltétlenül mutatja a valós képet. Árnyalja a képet, hogy a lakosság 4-4%-a rendelkezik csak okostelefonnal, vagy csak lap

toppal/notebookkal, és csak személyi számítógéppel. Egynél több informatikai eszközzel a Szekszárdon élők 88%-a rendelkezik. A lakosság 9%-a okos otthonban él, és a „smart home” megoldás mellé okos órát is használ a hétköznapiakban. Az IKT eszközöket kifejezetten csak munkavégzés céljára a megkérdezettek csupán 1%-a használja, ügyfélkapu szolgáltatást azonban a lakosság 80%-a rendszeresen igénybe veszi. 1,2% kifejezetten csak információszerezésre, tájékozódás céljából, videó, film, zene letöltéséhez, közösségi oldalak látogatásához használja okos eszközét, ezen felül még kapcsolattartásra is a lakosság 2%-a. A megkérdezettek 9%-a saját megítélése szerinti informatikai készsége (speciális IT használatra is képes vagyok, programozok) átlag feletti, és csak 1% válaszolta azt, hogy egyáltalán nem rendelkezik IT felhasználói készséggel.

Szekszárd MJV lakosságának informatikai eszközállománya az FVS módszertani útmutatója szerint készült kérdőívei alapján 2021. évben

52. ábra: Szekszárd MJV lakosságának informatikai eszközállománya

FORRÁS: FVS MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ LAKOSSÁGI KÉRDŐÍVEINEK EREDMÉNYE ALAPJÁN - SAJÁT SZERKESZTÉS

Közbiztonság

Szekszárd országos szinten nem áll a legbiztonságosabb megyeszékhelyek között, ezért 13 helyszínre telepített térfigyelő kamerák segítik elő a közbiztonságot. Térfigyelő kamerák az alábbi helyszíneken találhatóak:

- Csatári körforgalom
- 56-os számú főút (hrsz.: 98/2.) Rákóczi utca
- Pollack utca (hrsz.: 3808/1) Vasútállomás
- Tompa utca-Patak part (hrsz.: 3912)
- Tartsay utca-Keselyűsi út Vasúti kereszteződés

- Tartsay utca-Kövendi utca (hrsz.: 4085) Tartsay-Kövendi kereszteződés
- Damjanich utca (hrsz.: 2411/5) Damjanich u.-Zrínyi u. kereszteződés
- Flórián utca (hrsz.: 2124/2) Flórián u. körforgalom
- Találka tér (hrsz.: 1896/5) Találka tér
- Piac tér (hrsz.: 1822/2) Piac tér
- Béla király tér (hrsz.: 1787) Béla király tér
- Kiskorzó tér (hrsz.: 1919/14) Kiskorzó tér
- Várköz 4. Várköz

Városszerte kiemelkedően magas a térfigyelő kamerák száma, de ez nem jelenti azt, hogy ne lenne tere a további fejlődésnek. A város jövőbeni tervei között szerepel a közbiztonság és a közlekedésbiztonság javítása. A forgalomcsillapító intézkedések mellett okos fejlesztések is segíthetik a közlekedésbiztonság javítását.

1.12 Zöldfelületi rendszer vizsgálata

Zöldfelületi rendszeren települések területén belül el tudjuk különíteni a növényzettel fedett, benőtt, betelepített területek összességét értjük. A zöldfelületeket elsődleges funkcióik szerint két nagy csoportba soroljuk.

Termesztési célú zöldfelület alatt olyan dominánsan gazdasági célú ültetvényt értünk, melyeket mező-, kert-, vagy erdőgazdasági módszerekkel művelnek. Ezek a felszíneken a közvetlen vagy közvetett gazdasági hasznosítás az elsődleges. Ezek lehetnek:

Tartós fedettséget adó fás szárú ültetvényel borított zöldfelületek: erdők, gyümölcs ültetvények, illetve szőlőterületek.

Tartós fedettséget adó lágyszárú növényzettel borított területek: rét, legelő, nádas.

Időszakos fedettséget adó lágyszárú növényzettel borított területek: szántók, és zöldségtermesztő területek

Kondicionáló célú zöldfelületnek definíciója szerint (Jámbor 2002) az olyan növényzettel fedett területek, ültetvények összessége, melyek az embert részint közvetlenül, részint közvetve érvényesülő közjóléti hatásokkal szolgálják. A kondicionáló célú zöldfelületeken belül további alcsoportokat tudunk kialakítani aszerint, hogy melyik a hangsúlyos a közjóléti (ökológiai, rekreációs, esztétikai) funkcióik közül:

- A rekreációs, ökológiai és klimatikus célú kondicionáló zöldfelületek: kirándulóerdő, közpark, magánkertek
- Az esztétikai-településszerkezeti szerepkörű zöldfelületek esetében elsődlegesen a település esztétikai értékének javítása a cél: fasorok, véderdők, védőfásítások.

A települési zöldfelületi rendszer alkotó elemei kedvező esetben hálózatot alkotnak, és nem szigetszerűen helyezkednek el. A városi zöldfelületi hálózat célja kis léptékben megegyezik a nemzeti ökológiai hálózat rendeltetésével. A folyosók összeköttetést teremtenek a nagyobb kiterjedésű életterek között, így biztosított az átjárás azok között.

A zöldfelületi rendszer védelme és fejlesztése érdekében a HÉSZ a következőképp rendelkezik:

Tartós fedettséget adó fás szárú ültetvényel borított zöldfelületek

Szekszárd közigazgatási területének nyugati felét a Szekszárdi dombság erdei és gyümölcsösei, szőlőbirtokai takarják. A település szerkezetét meghatározzák a sédek, melyek a hegyről folynak le, gyűlnek össze a völgyekben, és tartanak a Sárvíz felé. Keleten a Sárvíz-Duna ártere, északon a Sió található. Szekszárd közigazgatási területére esik a Kakasddal közös mesterséges Sötétvölgyi- tó is.

A földhivatali nyilvántartás szerint az erdők összes területe: 2100,9 ha Szőlők és gyümölcsösök: 491,9 ha

Tartós fedettséget adó lágyszárú növényzettel borított területek

Szekszárd közigazgatási területének több, mint a felét teszik ki a síkvidéki, mély fekvésű területek szántóföldjei és rétjei. A földhivatali nyilvántartás szerint ebből a rétek, legelők, és nádasok összes területe: 510,2 ha

Időszakos fedettséget adó lágyszárú növényzettel borított területek A szántók területe a földhivatali alaptérképen: 3262,55 ha

A rekreációs, ökológiai és klimatikus célú kondicionáló zöldfelületek:

Ebbe a kategóriába tartoznak a közpark (KP), zöldfelület jellegű különleges területek (strand Kz- st, temető Kz-tem, sporttelep Kz-sp, rendezvényterület Kz-rend, rekreációs terület Kz-r), a különleges területek közé tartozó kórházak, iskolák, sportpályák és a temetők területei.

A temetők, sportpályák, parkok, terek, fásítások, közintézmények kertjeinek kedvező helyzete lehetőséget ad arra, hogy összefüggő zöldfelületi-rendszert alkossanak. A közösségi zöldterületek mennyisége megfelelő, a központi településrész parkjai, terei, fásított utcái kellemes kisvárosi életteret adnak.

A város zöldterületeiről rendelkezésre álló adatok a következők:

belterületi park: 614.167 m², gyepfelület: 585.458 m², cserje: 17.173 m², parkerdő: 7.150 m², virágos kert: 4.386 m².

A városi játszóterek száma megközelíti a 100 db-ot (97 db), ebből a jogszabályi előírásoknak csak mintegy fele, harmada felel (38+8).

A város legfontosabb zöldterületei:

- Kálvária - Kápolna tér
- Kálvária hegy
- Szent István tér
- Prometheus park
- Kálvin téri templomkert
- Izraelita temető
- Alsóvárosi temető
- Újvárosi temető
- Megyei kórház kertje
- Szekszárdi Családbarát Strand és Élményfürdő területe
- Csörge-tó környéke
- nagyobb játszóterek területe
- sportterületek

Nagy zöldfelületi hányaddal rendelkező lakóövezetek:

Ide soroljuk azokat a döntően családi házas kertvárosias (Lke) és falusias (Lf) övezeteket, ahol a kialakítandó zöldfelület minimális hányada 40%.

A beállt, idős növényzettel rendelkező lakótelepek a települési zöldfelületek ugyancsak jelentős tényezői. Ilyenek a Kölcsey-, a Wosinsky-, , Perczel-, és Tartsay lakótelepek parkjai.

Az esztétikai-települési szerepkörű zöldfelületek:

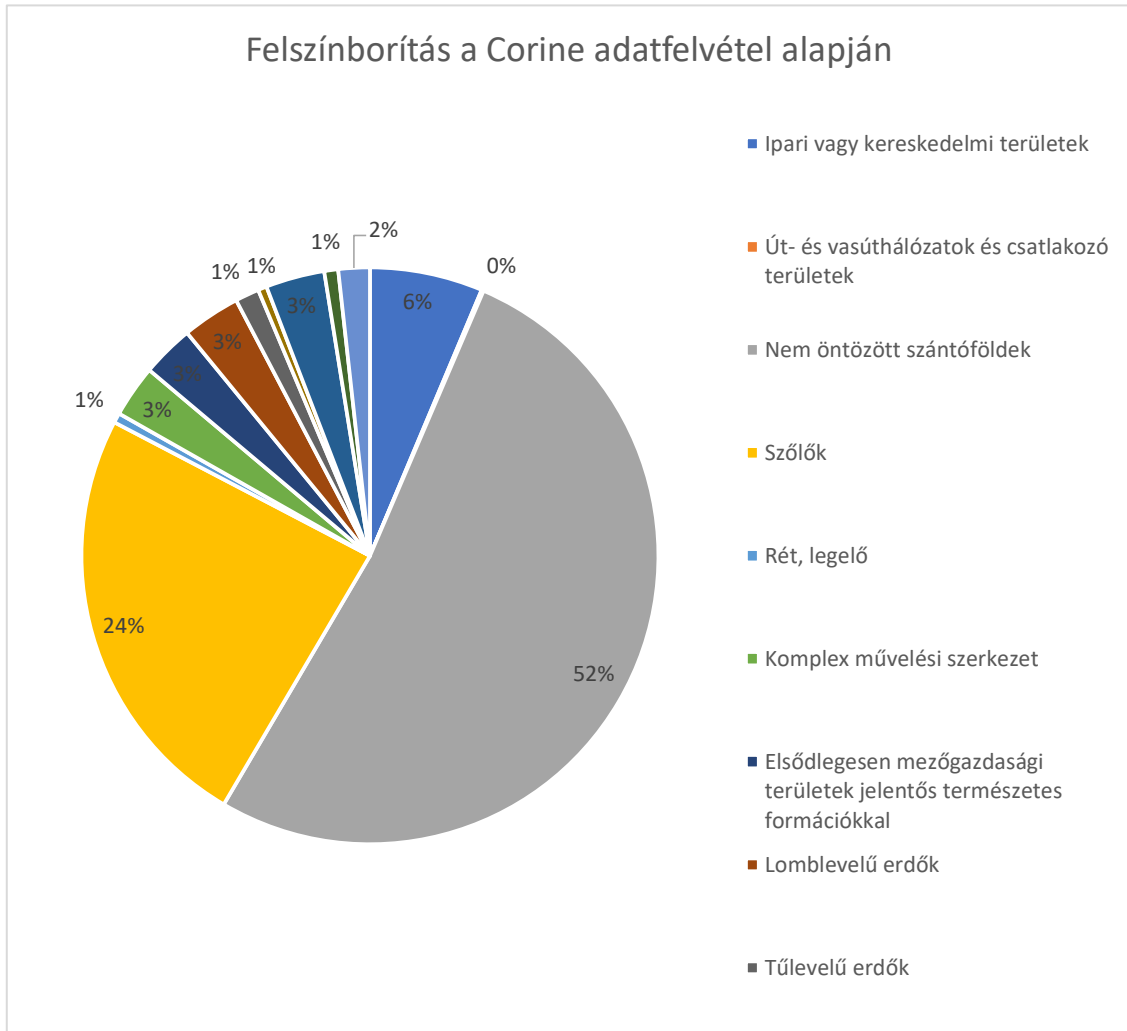
Rákóczi – Hunyadi – Bezerédj utcák fásorai

Kálvin téri templomkert

Prometheus park

Szent István tér

A település zöldfelületi rendszerének gondozását Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 30/2011. (V. 4.) önkormányzati rendelete a zöldfelület-gazdálkodásról *szabályozza.

53. ábra: Felszínborítás a Corine adatfelvétel alapján

FORRÁS: [HTTPS://LAND.COPERNICUS.EU/PAN-EUROPEAN/CORINE-LAND-COVER/CLC2018](https://land.copernicus.eu/pan-european/corine-land-cover/clc2018)

1.13 Közlekedés

Hálózatok és hálózati kapcsolatok

Szekszárd közlekedés-földrajzi elhelyezkedése előnyös helyzetben van, hiszen az M6-os, és M9-es autópálya, valamint a Duna-híd megépülésével az ország gazdasági pólusai közelebb kerültek a megyeszékhelyhez. A piacokba való hálózati bekapcsolódás lehetősége nagy mértékben megnövekedett. A térségi és nemzetközi kapcsolatokban az észak-déli irányú vonalak erősek, a keresztirányú, kelet-nyugati tengely nem alakult ki. Az M6-os autópálya biztosítja a kiváló közúti kapcsolatot észak-dél irányba, Szekszárdot potenciális letelepedési célponttá teszi a termelő és feldolgozó üzemek számára. Az ország alapvetően fővárosközpontú és sugaras szerkezetéből hiányoznak a keresztirányú összeköttetések. Ez a hiány Tolna megyében is érezhető, ezért lenne fontos az M9-es gyorsforgalmi út mielőbbi megvalósítása. Az M9-es autópálya tovább fejlesztésével a horvát, szlovén, osztrák piacok is elérhető közelségbe kerülnek, gondolva itt az adriai kikötőkben rejlő potenciálra is. Földrajzi adottsága és a kedvező közlekedési, közúti szállítási feltételek révén Dél-Magyarország jelentős logisztikai központjává válhat a település, ahonnan a megyeszékhelyek, valamint a déli, keleti és nyugati piacok jelenthetik elsősorban az áruszállítás célállomását.

A megyeszékhelyhez közeli Ócsény településen található a megye egyetlen belföldi, légi közlekedésre alkalmas repülőtere, amelynek személyszállításra alkalmassá tételéhez jelentős infrastrukturális beruházások megvalósítása lenne szükséges.

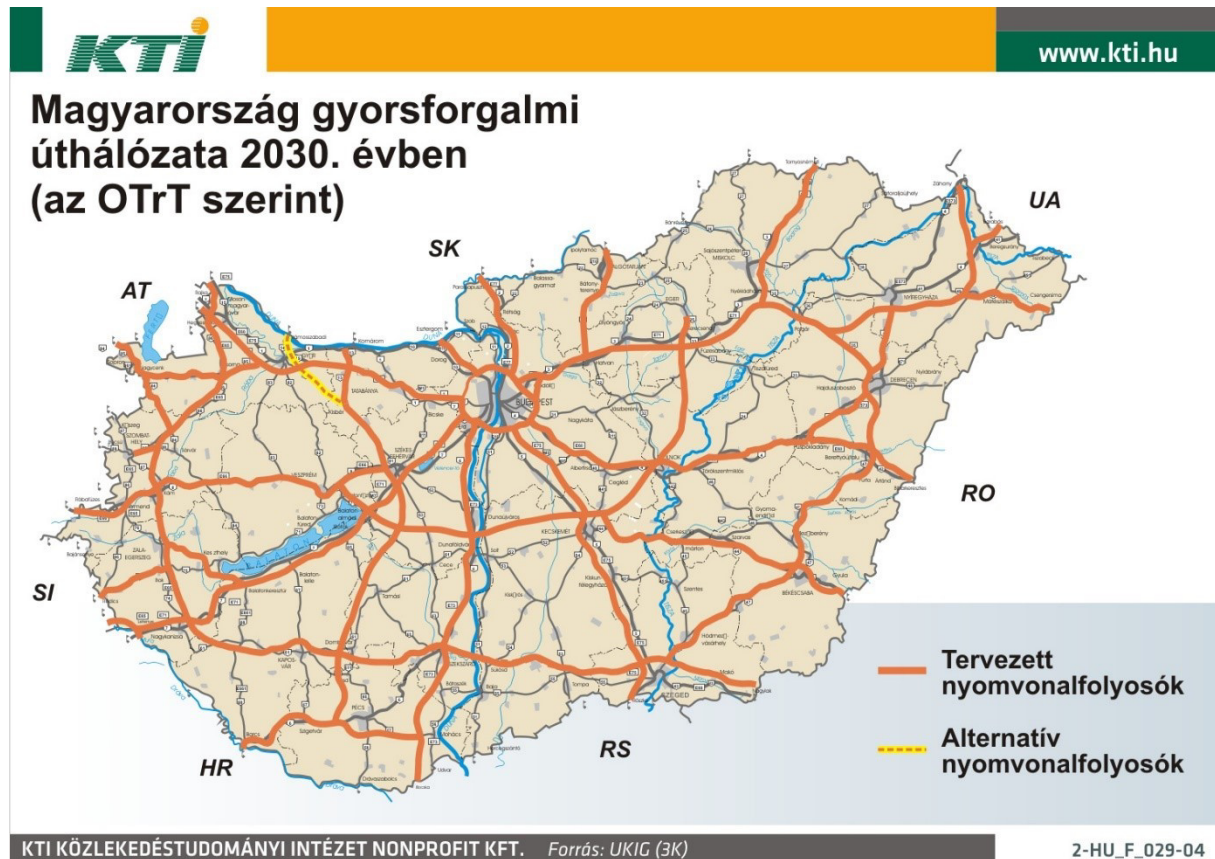
A vízi közlekedés szempontjából a Duna, mint nemzetközi vízi út, jelenleg a személyszállítás és a turizmus szempontjából, mint kiemelkedő lehetőség nem hasznosított. A közlekedési kapcsolatok fejlesztéséhez a kikötőhálózat és logisztikai központok kiépítése szükséges. A Duna kínált turisztikai lehetőségek jobb kiaknázása a térség kiemelt célja. A Sió csak időszakosan és kisebb testű hajókkal hajózható. Szükséges lenne a Sió vízi szállításra alkalmassá tétele, turisztikai célú hasznosítása is.

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata a Szekszárdi Kajak-Kenu Sportegyesülettel konzorciumban valósította meg a TOP-6.1.4-16-SE1-2017-00001 azonosítószámú Sió turisztikai fejlesztése című projektet. Ennek keretében szilárd burkolatú út és kerékpárút épült a helyszínen, illetve a Sió megközelítése érdekében, parkoló és szervízút létesült az érintett telken, biztosítva a terület ivóvízellátását is. Építésre került egy vízi kiszálló (moduláris úszómű) sólyával és töltésátjáróval, illetve egy fedett pihenőhely. A projekt összköltségvetése közel 100 millió forint volt.

Közúti közlekedés

A város közúti közlekedésben elfoglalt helyzetére jellemző, hogy itt ágazik el a Pécset érintő, majd Horvátország felé tovább folytatódó nemzetközi útvonal, valamint a város mellett halad el az M6-os autópálya, amely összeköti a megyeszékhelyet a 140 km-re fekvő fővárossal. A Szekszárdtól északra megépített Szent László híd köti össze a Dunántúlt az Alfölddel. Az M9 autópálya megépítése a megyeszékhelyet kiemelkedő fontosságú Észak-Dél, Kelet-Nyugati forgalmi csomóponttá teszi, mely várhatóan kedvező hatással lesz a város logisztikai funkciójának kialakításában.

Az M9 nyomvonala keleti irányban, az 54-es főút felé folytatódik a tervek szerint. Ez a cikk a Net Média Zrt. tulajdona. Minden jog fenntartva. korábbi Az M9-es módosított nyomvonala Szombathelyet, Körmentet, Zalaegerszeget érintve ér el Kaposvárig, ahonnan Dombóvár és Szekszárd irányba folytatódik, majd a már megépült Szent László hídon keresztül jut át az Alföldre. Az autópálya alföldi szakaszán Szegeden, Békéscsabán és Nyíregyházán áthaladva éri el Debrecent.

54. ábra: 2030-re javasolt gyorsforgalmi úthálózat (OTrT szerint)

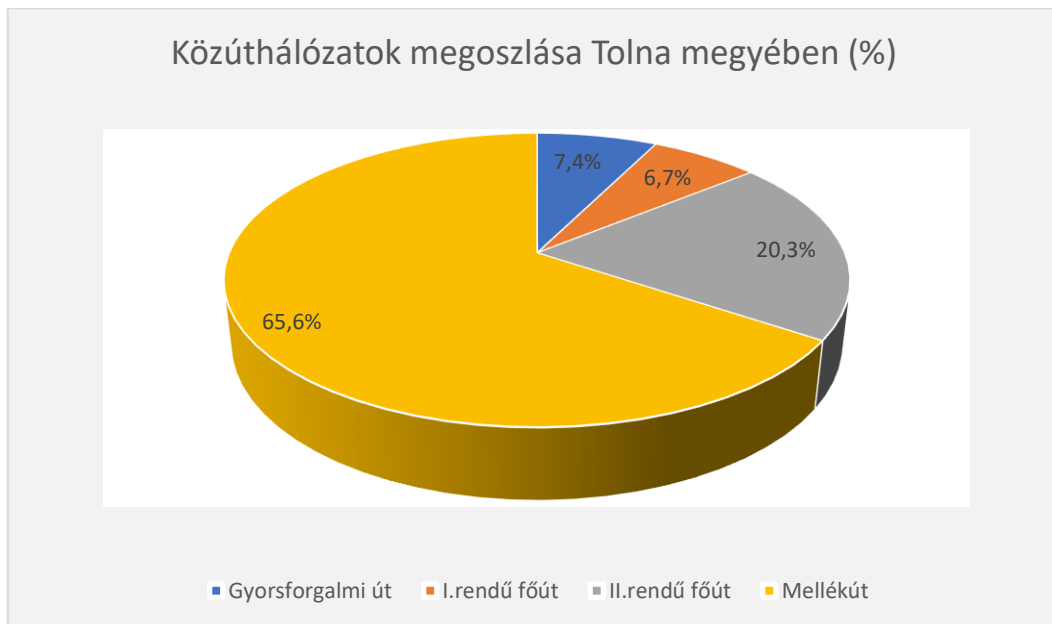
FORRÁS: [WWW. HTTPS://VISITHUSRB.COM](https://visithusrb.com)

Szekszárd közlekedési infrastruktúráját az alacsony vonalsűrűség, a lassú haladási sebesség és az utak rossz minősége jellemzi. A kistérség vonatkozásában szükséges lenne az M9-es út Kaposvárig terjedő szakaszának megépítése.

Tolna megye területén a településhálózat és a földrajzi adottságok miatt a főúthálózat mellett az összekötő utak is fontos hálózati szereppel bírnak a térségek közötti közlekedésben.

Tolna megye belső szerkezetét és térségi kapcsolatait alapvetően meghatározza az észak-déli irányú Duna-völgy, a Duna mellett kiépült városok – Dunaföldvár, Paks, Tolna, Szekszárd, Bátaszék – és a Dunával párhuzamosan haladó, szintén észak-déli irányú 6-os főút. A 6-os főút Szigetvár, Pécs, Budapest felé erősíti Szekszárd-Paks térségének lehetőségeit. Dombóvártól a 61-es főút és a Székesfehérvár-Szekszárd közötti 63-as főút is észak-déli vonalvezetésű. A Siófok-Tamási-Szekszárd főút (65-ös) északnyugat-délkelet irányban halad. Az utak a Duna- és a Sárvíz (Sió)-völgynek megfelelően haladnak, a gazdasági és az egyéb kapcsolatok azonban rendkívül igénylik a megyén belüli kelet-nyugati irányú kapcsolatot. A megye többi városa, mint – kivéve Tamási - a megyehatáron helyezkedik el, ezért a keresztirányú, kelet-nyugati tengely nem alakult ki a közlekedésben. A megyében 38 db összekötő út, 31 db bekötő út, 10 db állomási út és 49 db egyéb

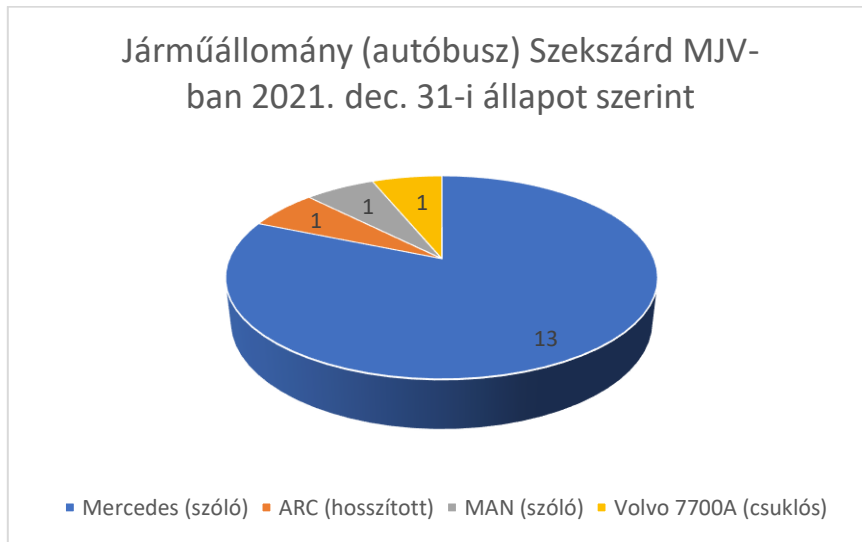
út található. A közúthálózat hossza 1169 km, ebből gyorsforgalmi út 86,5 km, I. rendű főút 78,4 km, II. rendű főút 236,7 km, és mellékút 764,5 km hosszú.

55. ábra: Közúthálózat megoszlása Tolna megyében

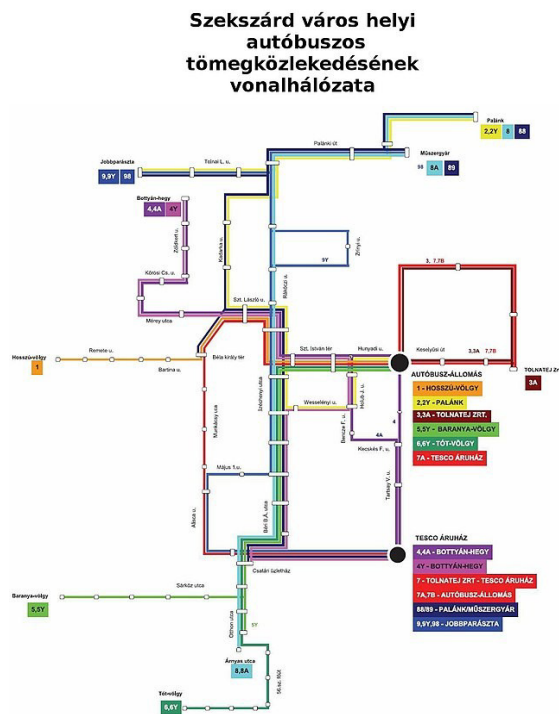
FORRÁS: KSH

Az 56-os főútvonal Szekszárd teljes hosszán átmenő szakasza korábban jelentősen terhelte a városközpontot. A tehermentesítő út mérsékelte ugyan az ott átmenő forgalmat, ám a keleti városrészben (Tartsay Vilmos lakótelepen) élők számára új veszélyforrást jelent a növekvő gépjármű forgalom. Javasolt a fenti útszakaszon a forgalom lassítását és a gyalogosok biztonságos átkelést szolgáló, jelzőfényel ellátott szigetek megépítése. Szekszárdon általános igényként merül fel a meglévő belterületi utak felújítása, de néhány meglévő összekötő út felújítása is időszerűvé vált.

56. ábra: Járműállomány (autóbusz) Szekszárd MJV-ban 2021. dec. 31-i állapot szerint

FORRÁS: BESZÁMOLÓ SZEKSZÁRD VÁROS HELYI TÖMEGKÖZLEKEDÉSÉNEK 2021. ÉVI TELJESÍTMÉNYI ADATAIRÓL¹⁸

¹⁹ Forrás: Beszámoló Szekszárd város helyi tömegközlekedésének 2021. évi teljesítményi adatairól (<https://szekszard.hu/application/files/4115/5559/9441/103elot.pdf>)

¹⁹ Forrás: Beszámoló Szekszárd város helyi tömegközlekedésének 2021. évi teljesítményi adatairól (<https://szekszard.hu/application/files/4115/5559/9441/103elot.pdf>)

57. ábra: Szekszárd város helyi autóbuszos tömegközlekedésének vonalhálózata

FORRÁS: BESZÁMOLÓ SZEKSZÁRD VÁROS HELYI TÖMEGKÖZLEKEDÉSÉNEK 2021. ÉVI TELJESÍTMÉNYI ADATAIRÓL
([HTTPS://SZEKSZARD.HU/APPLICATION/FILES/4115/5559/9441/103ELOT.PDF](https://szekszard.hu/application/files/4115/5559/9441/103ELOT.PDF))

Szekszárdnak elsősorban az autóbusz járatai, kapcsolatai intenzívek, mivel a vasúthálózati kiépítettség nem kielégítő.

Szekszárdon a 2004-ben nyilvántartott autóbuszállomány²⁰ átlagéletkora 13,68 év, 2015 évben az átlagéletkor 13,5 év volt, 2021-ben a 16 db autóbuszból 15 db volt 13-15 év közötti. A megyeszékhelyen egyrészt 10 db elektromos autóbusz üzembe helyezésével kívánja a város a környezetbarát tömegközlekedést elősegíteni. Másrészt a megváltozott utazási szokásokhoz igazodva átalakította a helyi tömegközlekedés rendszerét, ami a CO₂ kibocsátás csökkentéséhez járul hozzá. A buszforgalom (át)szervezésekor éppúgy fontos volt a kihasználtság, mint a munkába járók igényeinek megfelelő útvonalak és menetrend kialakítása.

Megnevezés	2020. év	2021. év	Index (%)	Eltérés
Utasszám (ezer fő)	1 752	1 544	88,1 %	-208
Utaskilométer (ezer ukm)	6 055	5 344	88,3 %	-711
Átlagos utazási távolság (km)	3,5	3,5	100,0 %	0
Indított járatok száma (db)	90 604	92 649	102,3 %	2 045,0
Hasznos kilométer (ezer km)	660,7	676,4	102,1 %	13,7
Fizető kilométer (ezer km)	625,3	637,0	101,9 %	11,8
Férőhelykilométer (ekm)	68 273	69 888	102,4 %	1 615,0

58. ábra: Adatok Szekszárd város helyi tömegközlekedéséről, 2021

FORRÁS: BESZÁMOLÓ SZEKSZÁRD VÁROS HELYI TÖMEGKÖZLEKEDÉSÉNEK 2021. ÉVI TELJESÍTMÉNYI ADATAIRÓL

A Dél-Dunántúli Közlekedési Központ Zrt. (mint a Gemenc Volán Rt. jogutódja) éves beszámolójában közzétett adatai alapján az utasszám 2010-2018 között szinte változatlan menetrend és vonalhálózat mellett folyamatosan csökken. A csökkenés legnagyobb mértékben a tanuló/nyugdíjas bérletek esetében folyamatos, mely demográfiai okokra is visszavezethető: egyre több a 65 éven felüli díjmentesen utazó, illetve egyre kevesebb a fiatalok bérlettel utazó. A szolgáltatás évente egyre nagyobb veszteséget termel, melynek oka a csökkenő utasszám mellett az, hogy 2013-2018 között nem történt viteldíj emelés, azonban az üzemeltetési-, fenntartási-, valamint bérköltségek az utóbbi években folyamatosan emelkedtek.

A város közösségi közlekedését dinamikus utastájékoztató táblák kerültek kihelyezésre 14 buszváróban. A táblák segítségével az utazó közönség pontos tájékoztatást kap a buszok érkezési idejéről. A buszokban található globális helymeghatározáson alapuló (GPS) utastájékoztató rendszert összehangolták a főbb megállóknál 2015-ben kiépített LED-es utastájékoztató táblákkal,

²⁰ Forrás: <https://statinfo.ksh.hu/Statinfo/haViewer.jsp>

melyek jelzik, hogy hány perc múlva érkezik a következő busz az adott megállóba. Menetjegyet az adott autóbuszon szolgálatot teljesítő gépkocsivezetőtől, illetve 2020. március 23-tól már a Nemzeti Mobilfizetési Zrt.-vel kötött Közlekedési mobiljegy applikáció segítségével is meg lehet vásárolni. A mobiljeggyel utazóknak a mobiljegyet az autóbuszra történő felszálláskor az autóbuszon elhelyezett QR-kód leolvasásával érvényesíti. A mobiljegyek vásárlásához és érvényesítéséhez a tömegközlekedést használónak mobil-adatkapcsolatra van szüksége. Bérletek mobilapplikáción keresztül megvásárlására is lehetőség nyílik 2020. áprilisától, melyet az okostelefonon tudja tárolni az azt megvásárló személy.

Utazási igazolvány megnevezése	Értékesített utazási igazolványok (db)		Változás
	2020. év	2021. év	
Menetjegy	195 420	185 624	94,9 %
Összvonalas bérlet	6 962	6 020	86,5 %
Tanuló, nyugdíjas bérlet	9 627	8 490	88,2 %

59. ábra: Adatok Szekszárd város helyi tömegközlekedéséről, 2021

FORRÁS: BESZÁMOLÓ SZEKSZÁRD VÁROS HELYI TÖMEGKÖZLEKEDÉSÉNEK 2021. ÉVI TELJESÍTMÉNYI ADATAIRÓL

Az utazással kapcsolatos elektronikus fedélzeti tájékoztatás az autóbuszokon szintén fejlesztendő, mivel a jelenlegi kijelzők működtetése során felmerülnek anomáliák (nem használják, kevés karaktert jelez ki, nem látható a célállomás). A Gemenc Volán rendelkezik honlappal, ahol net alapú tájékoztatást nyújt az utasok részére. Önkiszolgáló módon az utasinformatikai termináloknál, a személyi számítógépeken vagy a mobil személyi telematikai készülékeken (okos telefon WAP csatlakozással) lehet útvonalajánlatot kérni. Szekszárd és környékének autóbusz közlekedéséről a www.gemencvolan.hu internetes oldalon lehet tájékozódni. A honlap a volántársaság általános adatait, valamint az utasok részére a szolgáltatással kapcsolatos információkat közli „vegyesen”. Valamennyi oldal „statikus” formában, kereső algoritmusok nélkül és csak magyar nyelven elérhető. A közlekedés fejlesztés lehetséges módja az alapfolyamatok valós idejű követése - rövid ciklus idejű helyzet- és állapotinformációk lekérdezésével -, azaz a dinamikus információk felhasználása forgalomirányítási és utastájékoztatási célokra. Ezen a területen a Gemenc Volán már rendelkezik járműkövető és forgalomirányító rendszerrel, ami a gyűjtött dinamikus információknak az utasokhoz való eljuttatási igényét (minél több csatornán, személyre szabottan, a teljes helyváltoztatási folyamatot lefedve) szolgálja ki. Jelenleg az autóbusz-állomás és a vasútállomás tájékoztatási szempontból teljesen „elszigetelten” működik. Nem ennyire korszerű formában, de a szekszárdi vasútvonalon is rendelkezésre állnak a vonatok helyzetinformációi.

Kötőpályás közlekedés

Tolna megye vasúti infrastruktúrája korszerűtlen, helyzete kedvezőtlen. A megyeszékhelynek nincs közvetlen kapcsolata a régió másik két megyeszékhelyével. A vasúti közlekedésére jellemző, hogy a megye területén vasúti fővonal nem halad keresztül. 2020-ban a megye területén 246 km vasútvonal halad keresztül, ami 2015-höz képest 40 km-rel nőtt.

A legjelentősebb vasúti összeköttetés a Budapest-Dombóvár (Kaposvár-Gyékényes, illetve Pécs) vonal, mely déli irányba – Horvátország, Szlovénia – azaz az Adria tengerrel teremt kapcsolatot. Nemzetközi jelentőségét az adja, hogy az orosz, ukrán, lengyel és szlovák területek kapcsolatát biztosítja az adriai kikötőkkel. Ez a vasúti vonal az európai törzshálózati fővonalak közé tartozik, de műszakiforgalmi kapacitása és teljesítménye elmarad a többi magyarországi fővonalától. A megyeszékhelyről Paks azonban már vasúton nem érhető el. A Dombóvár-Bonyhád-Bátaszék-(Baja) vasútvonal gazdasági szerepe jelentős. A térség legjelentősebb vasúti csomópontja Dombóvár, amely Tolna megyében, de három megye határán fekszik és így Somogy és Baranya megye egyes részei is jól elérhetők.

60. ábra: Magyarország vasúthálózata

FORRÁS: MAGYAR ÁLLAMVASUTAK ZRT.²¹

Szekszárd Budapest távolság vonattal 2 óra 58 perc alatt érhető el. A megyeszékhely és Dombóvár közötti útvonal 2 óra 5 perc alatt tehető meg. Szekszárd-Kaposvár között 3 óra 8 perc. Szekszárd és Pécs között közvetlen vonatközlekedés nincs. A megyén áthaladó vasútvonalakon áthaladó vasúti járatok színvonala sem a kényelem, sem a menetidő szempontjából nem felelnek meg a kor elvárásainak. A vasúti közlekedésből hiányoznak az intermodális kapcsolatok. A hazai vasúti útitervkészítő megoldások legnagyobb hiányossága, hogy csak unimodális tájékoztatást nyújtanak. Az aktuális közlekedési (idő)adatokat nem használják az útitervek előállításakor, bár a vasúti megoldás már részlegesen megjeleníti a vonatok tényleges érkezési és indulási időadatait. Jelenleg a vasúti „Elvira” elnevezésű információs rendszer áll az utazni vágyók online keresésének kiszolgálására. Lehetőség van online módon a menetjegyek megvásárlására is. A tranzakció lebonyolítását követően a felhasználó e-mailben kapja meg a jegyátvételi kódot, amivel a nagy

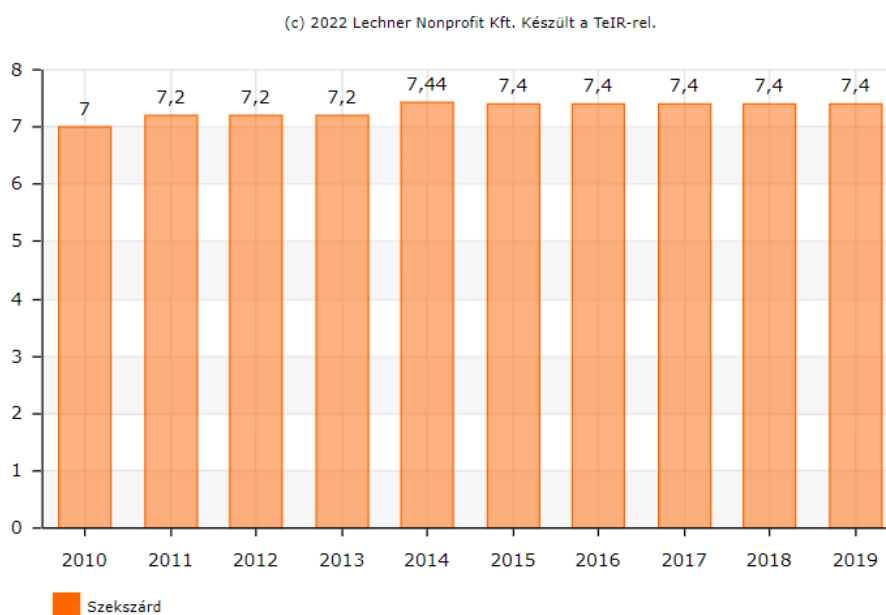
²¹ <https://www.mavcsoport.hu/>

forgalmú állomásokon elhelyezett berendezésekből átvehető a jegy. Jelenleg Szekszárdon (és Bátaszéken sem) nem üzemel jegyátvételi pont. A vasútállomáson elektronikus kijelzők jelenleg még nincsenek elhelyezve, az érkező és induló vonatokról hangosbemondó tájékoztat.

Tolna megyében nem áll rendelkezésre villamos, fogaskerekű, trolibusz, HÉV és földalatti közlekedés.

Kerékpáros és gyalogos közlekedés

A város hosszú távú célja, hogy növekedjen a környezetbarát kerékpáros közlekedés aránya Szekszárdon, ezért fontosnak tartjuk a kerékpárút-hálózat fejlesztését, bővítését. 2022-ig 7,4 km hosszúságban épült közlekedésbiztonsági célt szolgáló kerékpárút, melynek egy szakaszán gyalogos forgalom is bonyolódhat. A munkába járást megkönnyítő kerékpáros közlekedés további fejlesztését is tervezi az önkormányzat. Az első ütemben a meglévő hálózat folytatásaként bekapcsolásra kerül (folyamatban van) a város kereskedelmi, banki, ügyintézési, igazgatási, oktatási funkciót ellátó központja, továbbá a busz- és vasútállomás, valamint a város nagyobb foglalkoztató cégeit tömörítő iparterület a Keselyűsi út mentén egészen az őcsényi út csatlakozásáig. A belvároson belül nem lesz teljes lefedettség egyelőre, a meglévő déli kerékpárútnak megszűnik a központban a folytatása, a városközponti terület kimarad és az északi részen kerülnek egyes szakaszok megépítésre. A második ütem célja, hogy rövid időn belül két keréken, biztonságosan lehessen eljutni a város déli kapujától az északiig, illetve a szabadidős kerékpározás feltételeit megteremtve egészen a palánki hídig, a Csörge tóig, valamint az Árvízkapuig. A Szőlőhegyre felvezető, és azt Sióagárd felé megkerülő kerékpárút a borturizmusra is kedvező hatással lenne. A település belső hálózatfejlesztésén túl Szekszárdot be kell kötni az országos kerékpárút hálózatba. Térségi kerékpárút megépítése lenne szükséges Szekszárd - Bonyhád (Sötétvölgy érintésével) és Szekszárd - Fadd - Dombori viszonylatban. A Keselyűsi út-Őcsény-Gemenc szakasz tervezése és kivitelezése folyamatban lévő pályázatból történik.

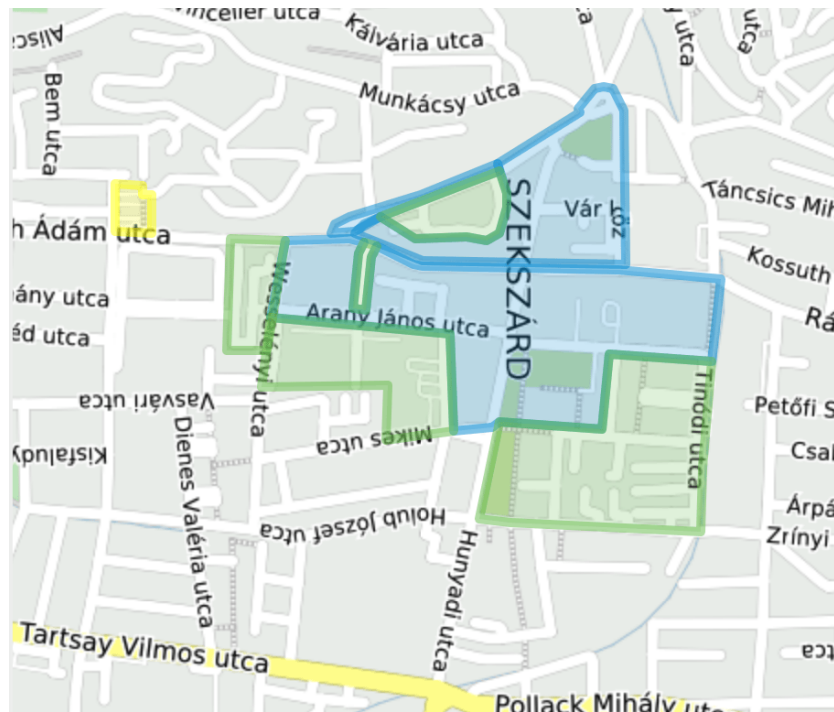
61. ábra: Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog- és kerékpárút hossza (km)

FORRÁS: WWW.TEIR.HU

Szekszárdon a gyalogjárdák általános állapota rossznak mondható. A járdák műszaki állapota évente felülvizsgálásra kerül, ezt követően fontossági sorrendben kerülnek sorra az elvégzendő járdafelújítások. Az önkormányzat a leromlott állapotú beton és aszfaltos járdák újra betonozása helyett a javításoknál a térköves megoldásokat részesíti előnyben.

Parkolás

Szekszárd évről évre egyre nehezebben birkózik meg a növekvő számú gépjárműpark befogadásával. A legnagyobb autósforgalom és parkolási igény a városközpont közelében található, ennek megfelelően a díjköteles parkolási zónák is ezen a területen helyezkednek el. Jelenleg két parkolási zóna található: az egyik a belváros forgalmasabb utcáit és tereit fedi le, a második zóna pedig a városközpontot körülölelő utcákban található.

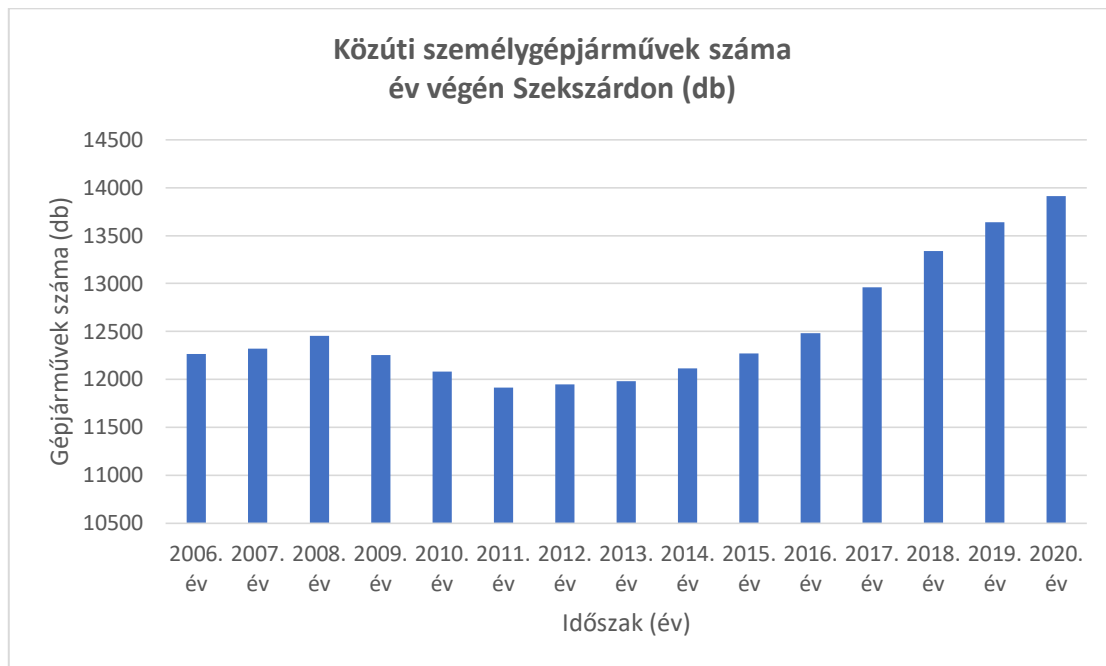
62. ábra: Parkolózónák Szekszárd MJV-ban 2022. évben

FORRÁS: SZEKSZÁRDI VAGYONKEZELŐ KFT.²²

A fizetésre több mód is rendelkezésre áll. Lehetőség van fizetni a parkolóautomatáknál, SMS-ben a zónaszám megadásával, vagy akár a Nemzeti Mobilfizetési Zrt. applikációján keresztül. A parkolóhelyek számát bővíteni szükséges, valamint a Kiskorzó téren meglévő mélygarázs kihasználtságát növelni kell, hiszen a megyeszékhely gépjármű állománya 2006-tól 2020-ig 13,5%-kal megnövekedett. A parkolási helyzetet javítani szükséges a buszpályaudvarvasútállomás környezetében. A burkolat rossz minőségű, ugyanakkor nem az önkormányzaté a rendelkezésre álló terület. A közelmúltban felvetődött a városközpontban parkolóház, illetve mélygarázs építésének dilemmája, amely felvetette azt az alapvető kérdést, hogy szükséges-e beengedni a gépjárműforgalmat a belvárosba. Amennyiben nem a városközpont parkolási infrastruktúrájának fejlesztése a cél, akkor nincs is szükség parkolóházra/mélygarázsra. Ebben

²² <https://www.vagyonkezelokft.hu/parkolas/>

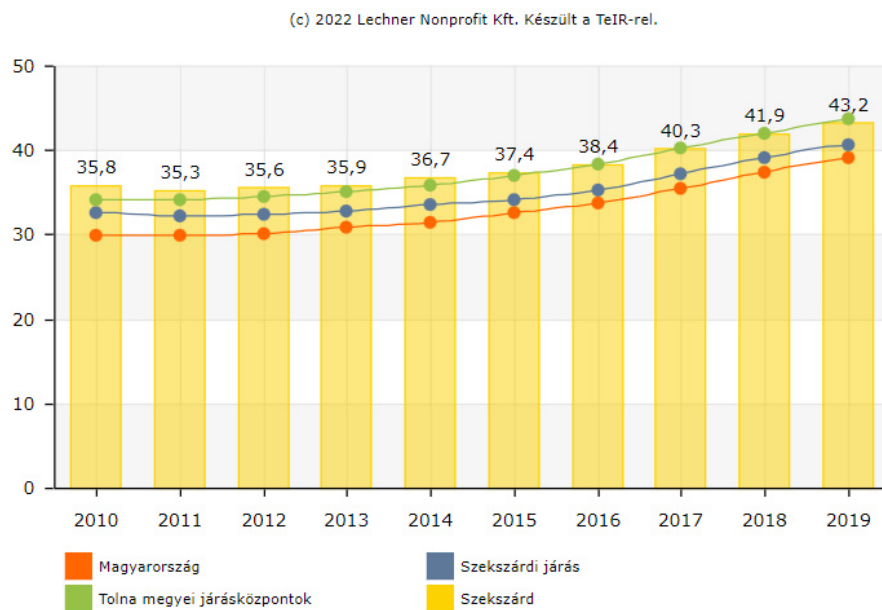
az esetben a kijelölt helyszín (pl. a vasútállomás környéke) parkolási zónába illesztése is megoldás lehet.

63. ábra: Közúti személygépjárművek száma Szekszárdon 2006-2020 között

FORRÁS: KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL²³

Száz lakosra jutó személygépkocsik száma (db)

²³ <https://statinfo.ksh.hu/Statinfo/haViewer.jsp>

64. ábra: Száz lakosra jutó személygépkocsik száma

FORRÁS: KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL (TEIR)

2006-ban 35.040 állandó lakosra 12.262 db, míg 2020-ban 31.595 állandó lakosra már 13.912 db személygépjármű jutott Szekszárdon. A csökkenő lakosságszám ellenére növekedett a gépjárművek száma, míg a város területe (96 km²) lényegesen nem növekedett, így a meglévő parkolóhelyekre egyre több személyautó jut napjainkban. A növekvő tendencia járási, megyei és az országos adatokra is ugyanígy releváns.

2022-2025 év közötti időszakban az önkormányzat további parkolók kialakítását tervezi (Pollack és Tartsay lakótelepi parkolók, a vasútállomás területén lévő parkolók, Kőrösi CS. S. utca 11 a/b déli oldalon parkolók, Bottyán-hegyi lakótelep parkolók, Árok utcai parkolók, Dienes Valéria utca 2-20. 52 db parkoló, Csengey Dénes utca Óvoda mellett parkolók, Béri Balogh Á. 97. parkolók, Toldi utca 8-10 K-i oldalán út és parkolók, a Nefelejcs utca-Újfalussy utca kereszteződésében parkolók kialakítása és az Alisca 30-34 parkolók bővítése, valamint a Kőrösi Cs. S. utca 14. a/b/c előtt parkolók kialakítása, bővítése).

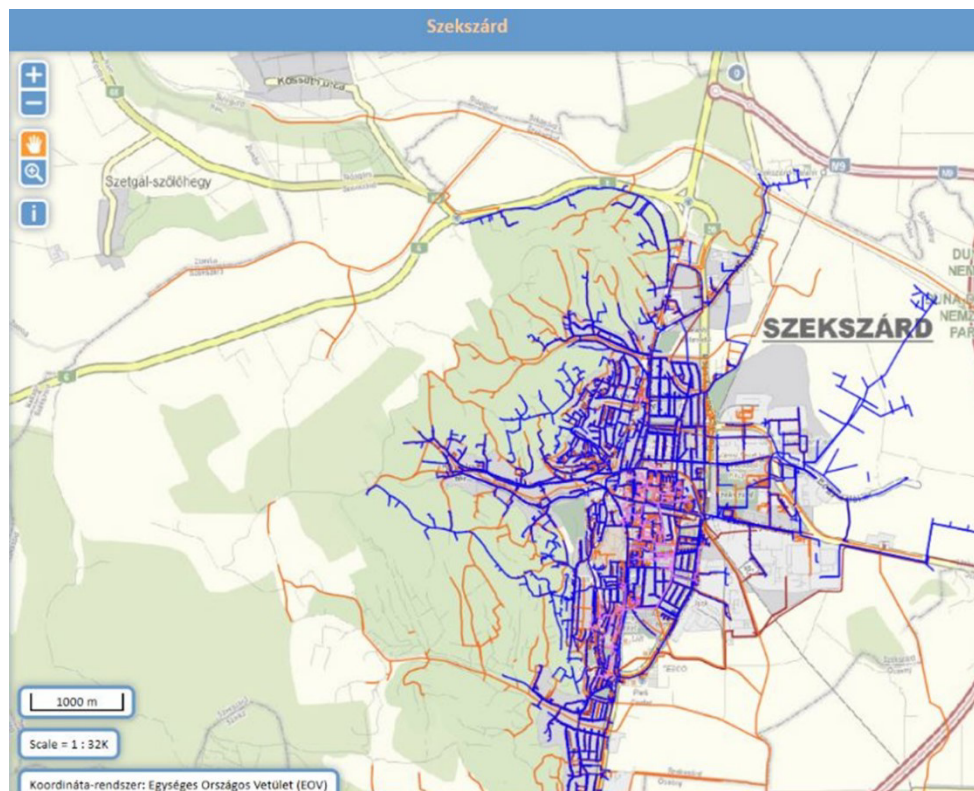
A lakossági kérdőívek válaszaiból kiderül, hogy a város lakóinak 3,6%-a tart fenn hibrid, vagy elektromos hajtású autót. A városban 3 db elektromos autótöltő kiépítése történt meg állami forrásból finanszírozva 2018-tól. Az önkormányzat 2017. évi helyi parkolási rendelete mentesíti az elektromos autók tulajdonosait, azaz a zöld rendszámú környezetkímélő járműveket a parkolási díjfizetés alól a város területén. Elektromos A típusú 22 kW-os AC töltők telepítési helyszínei:

7100	Szekszárd	Béla király tér	Szekszárd Város Polgármesteri Hivatala előtt
7100	Szekszárd	Béri Balogh Ádám u.	Kórház bejáratánál lévő parkolóban
7100	Szekszárd	Szent István tér 18	Babits Mihály Kulturális Központ és a Szent István tér 18. sz. alatt lévő épület közötti parkolóban

1.14 Közművesítés

Szekszárd MJV jelenleg beépített területén a teljes közműellátás szinte mindenhol megoldott. A teljes közműellátás keretében a vezetékes ivóvíz ellátás, a közcsatornás szennyvízelvezetés nyílt és zárt rendszerrel működik. A város központjában zárt csapadékgyűjtők találhatóak. Az energiahordozók közül a villamosenergia és a földgáz áll a város rendelkezésére, bár a megújulóenergia felhasználás is megjelent a településen. A település vezetékes távközlési szolgáltatója a Magyar Telekom Nyrt. A háztartások 80%-a kábel TV hálózatba kötött, több vezeték nélküli távközlő és műsorszóró szolgáltató nyújt vételi lehetőséget.

Szekszárd közmű ellátottságának mennyiségi vonatkozása jelenleg igénykövető, de a belterület fejlesztésének fő akadálya a víziközmű-ellátás, a megfelelő víznyomás biztosítása. A közműszolgáltatással szemben a lakossági kérdőívek elemzésekor minőségi igények elvárása is felmerült, ami a közműfejlesztési feladatok meghatározásában iránymutató lehet.

65. ábra: Szekszárd víz-, szennyvíz-, csatorna- és távhőhálózati kiépítettsége Szekszárd MJV-ban 2021. évben

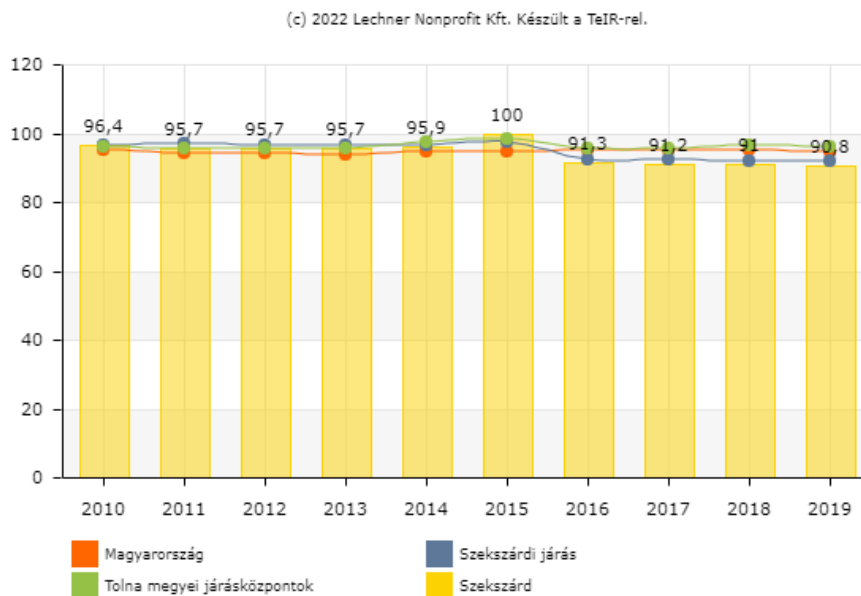
FORRÁS: MERIDIÁN MÉRNÖKI IRODA KFT.²⁴

²⁴ <https://meridiankft.com/e-kozmu/>

1.16.1. Víziközművek

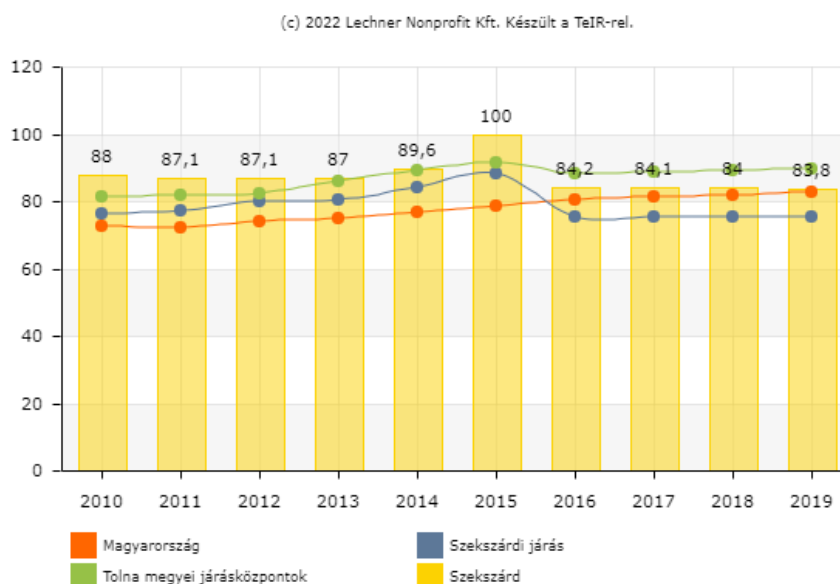
Szekszárd beépített területén 197,1 km hosszan kiépített egészséges ivóvíz elosztóhálózat a 2000 évhez (150,3 km) viszonyítva 31 %-os növekedést mutat, ami a településen megnövekedett vízfogyasztási igényekhez alkalmazkodott. Az ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma 13 936 db volt 2019-ben, a bekapcsolt lakások aránya 90,8%-os volt a település lakásszámához viszonyítva a KSH adatai alapján. A településen a növekvő ivóvízvezeték kiépítettség mellett jelenleg már csak 26 db közterületi kifolyó üzemel, szemben a 2000. évben rendelkezésre álló 76 db kifolyóval. A 34%-os csökkenés a növekvő ivóvíz elosztóhálózat kiépítettségéből adódik, hiszen az ivóvíz ellátottság növekedésével kevesebb közterületi kifolyóra van szükség a városban.

66. ábra: Közütemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)

FORRÁS: ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETRENDEZÉSI INFORMÁCIÓS RENDSZER

A 2020. éves statisztikai adatok szerint 140,7 km a teljes szakaszon elválasztó rendszerű közcsontra hálózat, ami a 2019. évi 104,5 km-hez képest közel 35%-os hálózatbővülést jelentett. A közcsontra hálózatra csatlakozó lakások száma 2019-ben 12 857 db volt, ami 83,8%-os arányt mutat a település összes lakásához viszonyítva.

67. ábra: Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)

FORRÁS: ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETRENDEZÉSI INFORMÁCIÓS RENDSZER

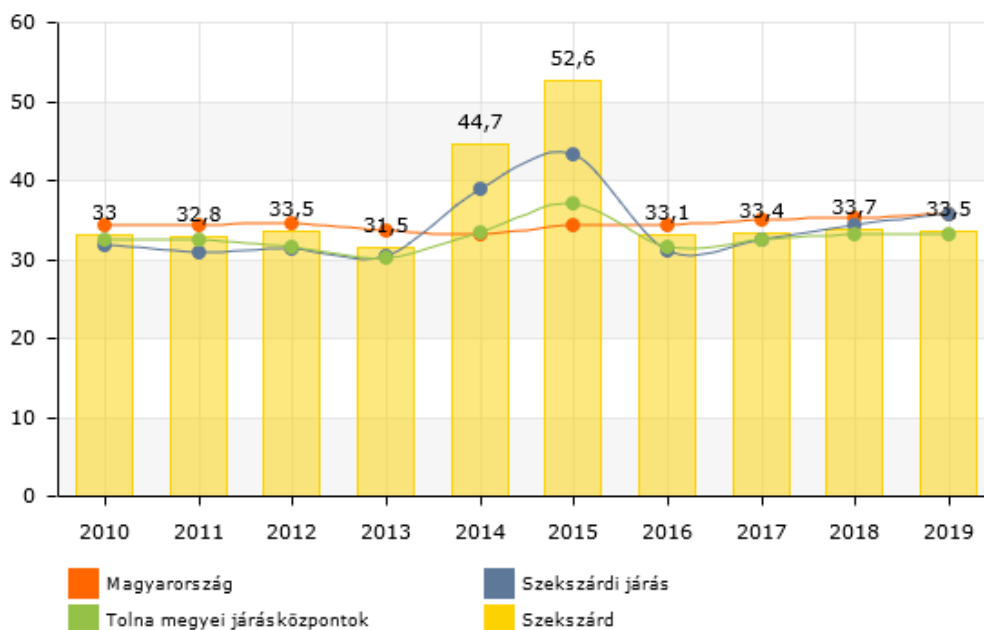
Szekszárd környezetterhelés mértékét jellemző közműollója, mely a város vezetékes ivóvíz ellátottságának és a közcsatornára való rákötöttségének különbségét mutató indexe 2019. évben szinte teljesen bezáródott.

1.16.1.1. vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz, termásvíz hasznosítás)

A 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet szerint Szekszárd MJV közigazgatási területe a felszín alatti víz szempontjából fokozottan érzékenynek minősül. A városban a közműves ivóvízellátás megoldott, a város közüzemi vízellátásának biztosítását, a közegészségügyi előírásoknak és szabványoknak megfelelő, a lakossági és közüzemek igényét kielégítő ivóvíz szolgáltatását a meglévő 4 kútcsoportból egy kútcsoport biztosítja. Az ivóvízellátást szolgáló új vízbázis kialakítása -Bogyiszló és Fadd-Dombori közötti Duna parton- 2014-ben kezdődött el a város korábbi -Szekszárd Lőtér-vízbázisán jelentkező diklór-etilén veszélyeztetettsége miatt. A beruházás során 8 db kút és egy víztisztító üzem került megépítésre, melynek kapacitása 10.000 m³/nap. A kutakból kitermelt víz vas, -mangántalanítás tisztítási technológia után kerül a fogyasztókhoz.

A település közüzemi ivóvízhálózatával 2000-ben 1.966.200 m³ vizet, míg 2019-ben 1 461 090 m³ ivóvizet szolgáltatott, melyből a lakossági fogyasztás 2019-ben 1.057.700 m³ volt, míg ez 2000-ben 1.244.700 m³ volt. A szolgáltatott ivóvíz a vizsgált években 26%-os csökkenést, a lakossági ivóvízfogyasztásban 16%-os csökkenés mutatható ki. A háztartásoknak szolgáltatott víz egy lakosra jutó mennyisége 2019. évben 33.500 m³/év volt, ami 2010 óta nem mutat szignifikáns eltérést, kivéve a 2014-2015. éveket. 2000-ben az egy lakosra jutó vízfogyasztás 94,73 l/nap/fő, míg 2019-ben már csak 91,86 l/nap/fő volt. Ezt Szekszárd lakossága számának (2000.év- 36000fő, 2019.év- 31544 fő) 12,4%-os - 2000 és 2019 évekre vetített - csökkenése is okozhatja.

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

68. ábra: Háztartásoknak szolgáltatott víz egy lakosra jutó mennyisége (1000 m³)

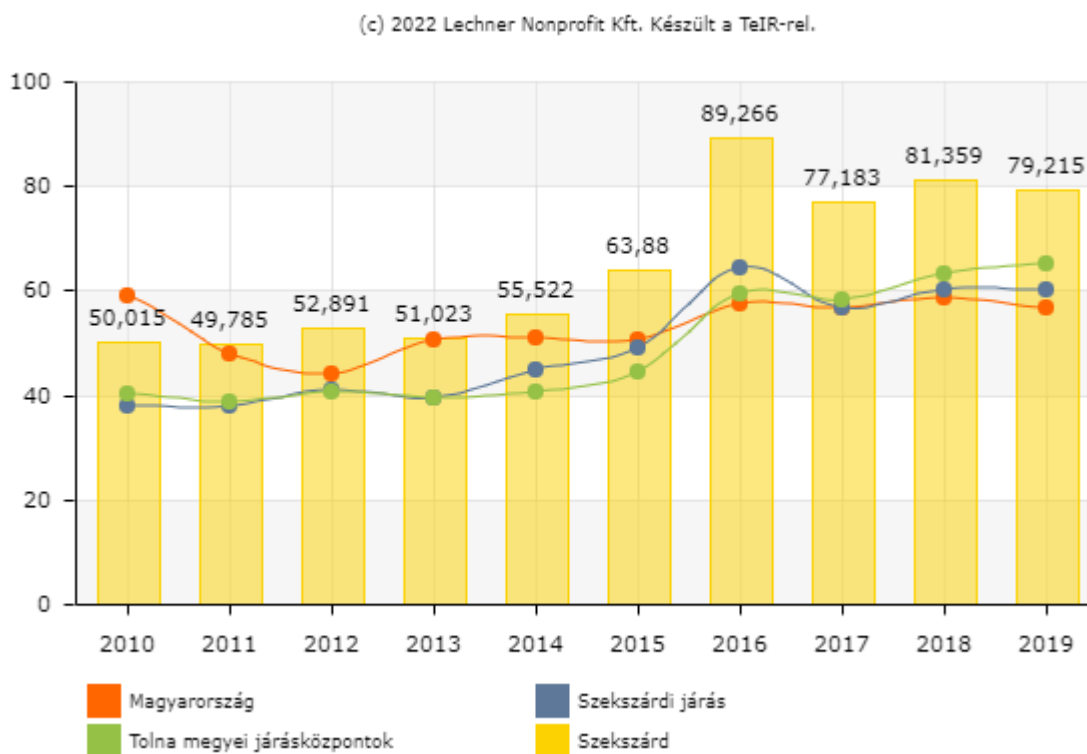
FORRÁS: ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETRENDEZÉSI INFORMÁCIÓS RENDSZER

Szekszárdon a tűzvíz hálózat, valamint a tartalék tűzvíz-tárolómedence hálózata kiépített, de sok esetben problémát okoz az oltóvíz hiánya, amely hatósági szempontból megoldatlan.

1.16.1.2. Szennyvízelvezetés

Szekszárd város szennyvízkezelésének üzemeltetését a E:R.Ö.V. Víziközmű Zrt. végzi. Szekszárdon a szennyvíztisztítótelepen keletkező szennyvíziszap hasznosítása egy komposztáló egység kiépítésével történik a környezet terhelésének és az üzemeltetési költségek csökkentése érdekében. A kiépített közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózat hossza 2019.évben 140,4 km volt, ami 12857 db lakás bekapcsolását tette lehetővé. A 2000 évhez képest (12668 lakás) a szennyvízhálózatba történő bekapcsolódás minimálisan, 1,5%-kal emelkedett csak. A településen a közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatban (közcsatornában) elvezetett összes szennyvíz mennyisége folyamatos növekedő tendenciát mutat. 2019-ben ennek mennyisége 2 498 750 m³ volt, melyből 952 770 m³ a háztartásokból származott. 79,215 m³ volt 2019 évben az egy lakosra jutó szennyvíz mennyisége. Szekszárd közigazgatási területe geodéziailag két részből áll: a város egyik fele dombvidéki, a másik fele sík területen helyezkedik el. Ennek megfelelően alakult a szennyvíz gyűjtése is. Vannak gravitációs csatornahálózattal ellátott városrészek, és vannak olyan városrészek -jellemzően a sík területeken-, melyekre áttemelőt telepítettek és nyomócsövön kerül a szennyvíz közvetlenül a tisztító telepre. A városban még nagyon kis mennyiségben - 4600 m³ - derítőkben gyűjtött szippantott szennyvizet szippantó autókkal szállítják a szennyvíztelepre. A keletkezett szennyvizek kb. 20%-a előtisztított ipari eredetű (Tolnatej Zrt. 18%, egyéb 2%), 80%-a kommunális eredetű. A szennyvízhálózatba illegálisan bekötött csapadék mennyisége jelentősen növeli a csapadékos

időszakokban a szennyvíztisztító telepre érkező szennyvíz mennyiségét. A tisztított víz befogadója a Sió csatorna.

69. ábra: A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatban (közcsatornában) elvezetett összes szennyvíz mennyisége egy lakosra (m³)

FORRÁS: ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETRENDEZÉSI INFORMÁCIÓS RENDSZER

1.16.1.3. csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

Szekszárd a Tolnai-dombság és a Duna-menti-síkság között fekszik, és a dombvidéki oldal szurdikokkal sűrűn felszabdalt, vízvásztó gerincekből és meredek lejtőkből áll. A Szekszárdi-dombság keleti oldalairól az összes csapadékvíz a város irányába fut le nyílt és zárt árokrendszeren keresztül. Szekszárdon a lehulló csapadék mindig problémát jelentett, hiszen a vízmosásokon, szurdikokon lezúduló sáros csapadékvíz rendszeresen kisebb-nagyobb károkat okoz. A csapadékvíz elvezetésére, visszatartására teraszosítással, övások rendszerrel, lassító, hordalékfogó műtárgyakkal védekeznek a város. Ezek azonban a hirtelen lehulló nagy mennyiségű csapadék visszatartására nem elegendők. Különösen a nyílt csapadékvíz-elvezető árkok állapota kritikus, nem felel meg az urbanusabb életvitel elvárásainak (motorizáció, helyfoglalás, település arculat), illetve az árkok karbantartása is állandóan jelenlévő, plusz feladatot ró a városra.

Szekszárd a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) kormányrendelet alapján kiadott „a felszín alatti vizek állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról”

szóló 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet értelmében fokozottan érzékeny minősítéssel jelzett területen helyezkedik el, továbbá a felszín alatti terület kiemelten érzékeny a külső eredetű szennyezéssel szemben. A talajvíz könnyen szennyeződik, ezért kiemelten fontos a városban a szennyvíz szikkasztása, csatornarendszerben történő elvezetése. A mezőgazdasági jellegű nitrát szennyezés, valamint az állattartó létesítmények működése során a környezetterhelés minimalizálása érdekében a város teljes területére vonatkozóan szükséges a természetesi, illetve a tartási technológia rendeleteknek megfelelő végrehajtása.

A város közigazgatási területét érintő fő vízfolyások: Szekszárdi Séd főcsatorna, Kis- Duna csatorna, Völgységi patak, Sió csatorna. A fő vízfolyások a Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság kezelésében vannak. A város területére az észak-déli lejtési irány a jellemző. A város közcélú vízvezető árcai: Tótvölgyi árok, Csatári árok, Magura-patak, Szekszárdi Séd, Keselyűsi árok, Csendes utcai árok, Parásztai-patak, Baksatói árok, Hidaspetrei árok, Török árok, Gulyásvölgyi árok. Szekszárd közelében két állóvíz (Csörge tó, Homokbánya tavak) található.

1.16.2. Energia

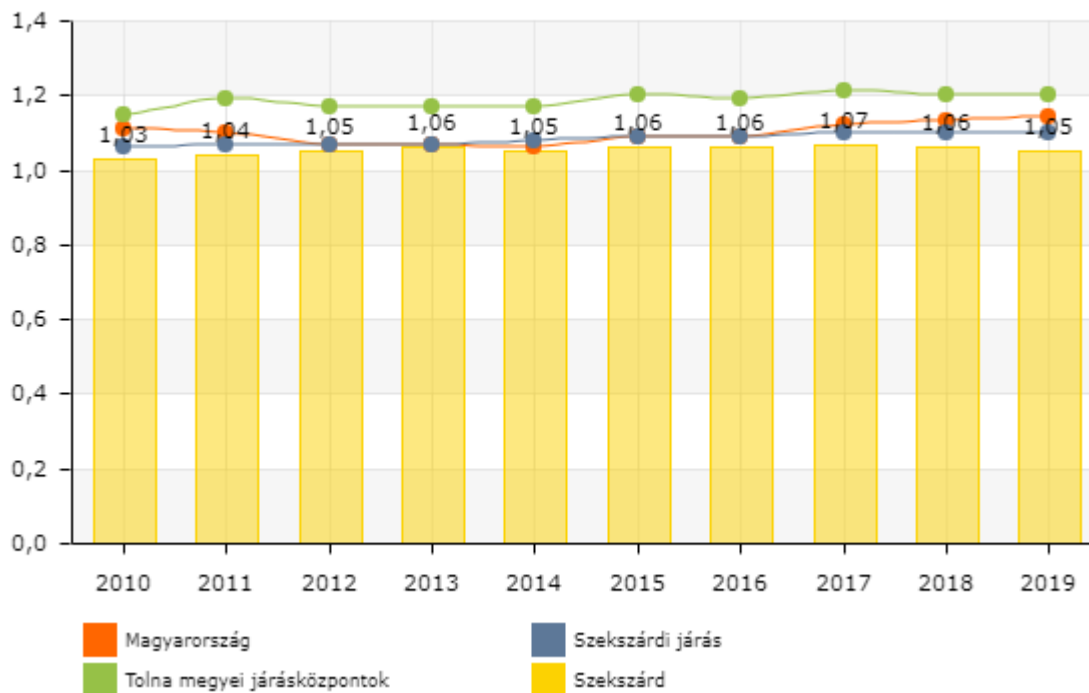
Szekszárdon a villamosenergia, a földgáz ellátás és vezetékes hírközlés, postai szolgáltatás minden háztartás, intézmény és vállalkozás számára rendelkezésre áll, lehetőség van a távhő-szolgáltatás igénybevételére is. Az infrastrukturális ellátottság megfelelőnek mondható. Az utóbbi években az alternatív energiahordozók felhasználása is megjelent a településen.

1.16.2.1. energiagazdálkodás és energiaellátás (villamos energia, közvilágítás, gázellátás, távhőellátás és más ellátórendszerek)

Villamosenergia ellátás

Szekszárdon a lakásállomány 100%-a rendelkezik áramvédelezesi lehetőséggel. A városban 23253 villamosenergia fogyasztót tartottak nyilván 2019. évben, ebből 20082 db volt a háztartási fogyasztó. 2000. évhez viszonyítva a háztartási fogyasztók száma (18696 db) 7,4 %-kal emelkedett 2019-re. A kisméretű villamosenergia-elosztóhálózat 330,2 km hosszan kiépített. A háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége 2019-ben 33214 kWh, a szolgáltatott összes villamosenergia mennyisége pedig 129024 kWh volt. A háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyiségéből a településen 2019-ben egy lakos 1050 kWh-t fogyasztott, ami nem mutatott túl nagy eltérést a 2010. (1030 kWh) évi adatokhoz képest.

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

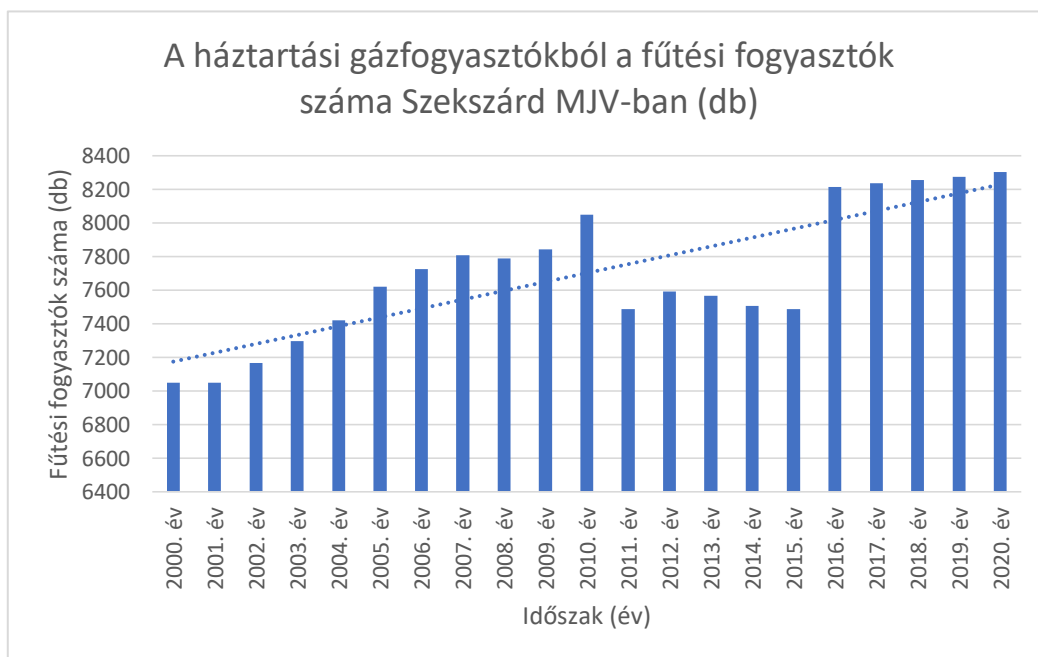
70. ábra: Egy lakosra jutó háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége (1000 kWh)

FORRÁS: KSH ADATFORRÁSA

A közvilágítás korszerűsítésével, a 4300 db elavult világító berendezés modern LED-es technológiával működő lámpatestekre való cseréjével 15%-os árammegtakarítás valósul meg évente.

Földgáz fogyasztás

Szekszárdon a vezetékes földgázellátásba egyre több háztartás csatlakozik, emelkedő ütemű a gázfűtést (fűtésre, használati melegvízre) használók száma. A település gázszolgáltatója az E-ON Dél-dunántúli Gázhálózati Zrt., aki középnyomású hálózattal biztosítja a gázelosztást. Az összes gázcsőhálózat kiépítettsége a városban 146,2 km hosszú volt 2020. évben. Az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (átszámítás nélkül) 2020-ban 35 364 000 m³ volt, amiből a háztartások 8 863 400 m³ mennyiséget használtak fel. Az összes háztartási gázfogyasztó száma 8321 db, az összes gázfogyasztó száma 9189 db volt a vizsgált évben. Ebből a háztartási fűtési célú gázfogyasztók száma 8305 db volt, ez 2000 évhez képest közel 18%-os emelkedést jelent.

71. ábra: A háztartási gázfogyasztókból a fűtési fogyasztók száma Szekszárdon (db)

FORRÁS: KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

Táv hő szolgáltatás

Szekszárd város egyik adottsága a távhő szolgáltatás kiterjedtsége, a lakások több mint 37 %-a és a belvárosi közintézmények többsége távhő-fűtést használ. 2020-ban 5682 db lakás kapcsolódott a távfűtéses szolgáltatáshoz, és 109424 Gigajoule hőmennyiséget használtak el.

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

72. ábra: A távfűtéses lakások aránya Szekszárdon (%)

FORRÁS: TEIR – ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETRENDEZÉSI INFORMÁCIÓS RENDSZER

A távfűtés emissziója csökkent a gázmotoros erőmű 2022. évi üzembe helyezésével. A 2 db gázmotoros kiserőmű összesen 4,7 MW-os teljesítményével járul hozzá a város energiaellátásának biztosításához, valamint levegővédelmi szempontból is kedvező a település számára.

1.16.2.2. megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

Szekszárdon nincs jelentős levegőszennyeződést okozó ipari termelés, elsősorban a lakossági eredetű fűtés, közlekedésből eredő légszennyezés a jellemző a város légszennyezettségi állapotát befolyásoló tényezők közül. Szekszárd fűtési struktúrája nem változott jelentősen az elmúlt évtizedben, de jelenleg már látszik a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségeinek felfedezése a város lakossága részéről. A város rendelkezik minden olyan természeti adottsággal, hogy saját maga lássa el elektromos árammal a települést. Ilyen elektromos áram termelő források származhatnak a biomasszából, a hulladékfeldolgozásból, a szél-, a nap és a geotermikus energia felhasználásából. Magyarország területén, és így Szekszárdon is a napfénytartam éves összege átlagosan 1750-2050 óra között alakul, ami jelentős részben elegendő lenne a fűtés és a használati melegvíz előállításához. A szélenergia hasznosítása sem zárható ki a térségben, illetve a föld geotermikus energiája is mindenhol rendelkezésre áll. A lakossági kérdőívek kiértékelése szerint a város lakosságának 9%-a okos otthonban él, korszerű, környezetbarát megújuló energiafelhasználással (földhő, napenergia). Természetesen a mintavétel kis száma miatt nem

teljeskörű eredményt kapunk a jelenlegi kérdőíves felmérés során, de a növekvő tendenciájú környezettudatos energiafelhasználásra következtethetünk belőle. Az intézményi kérdőívek válaszaiból kapott eredmény alapján az intézmények (Polgármesteri Hivatal épülete, Sportcsarnok, Garay János Gimnázium, 1. számú Óvoda Wosinsky utcai épülete, 2. számú Mérey utcai Szociális Otthon és Óvoda, Kadarka Óvoda, stb.) legalább 40%-a megújuló energiaforrással fedezi energiaszükségletét. Szekszárd barnamezős beruházása, az épülő Tudásközpont már a kor igényeinek megfelelő energiahasznosítással kerül megvalósításra, fenntartható működését 150 kWp teljesítményű napelem panelek támogatják majd.

A városban elérhető energiaszolgáltatók informatikai oldalról modern, az okos otthon, okos rendszerek kialakításához szükséges technológiai megoldásokat már kialakították, applikációkat kifejlesztettek, rendszerük alkalmas az okosmérők adatainak távolról történő leolvasására, a telekommunikációs szempontból szükséges hálózati háttér és lefedettség is rendelkezésre áll. A szükséges hálózati így Szekszárd lakosai számára is a jövőben rendelkezésre állhat az okosmérés és az okos hálózat használatának lehetősége. Az új fogyasztók, a napelemes vagy egyéb megújuló energiát termelő rendszert telepítő ügyfelek által beépítendő fogyasztásmérő szekrények jelentős része, már alkalmas az okosmérésre, megfelel az okosotthon kritériumainak.

Míg az okosmérés az energia fogyasztásáról nyújthat valós idejű információt, az okoshálózat költséghatékonyan kapcsolja össze a hozzá csatlakozó felhasználók és termelők működését, annak érdekében, hogy egy hatékony és magas biztonsági ellátású rendszert biztosítson.

Elsősorban a megújuló energiát telepítő fogyasztóknál az elektromos áram szolgáltató smart mérőket biztosít a fogyasztók számára, melyek olyan intelligens vagy okosmérők, amelyek ugyanúgy működnek, mint egy normál villamos energia fogyasztásmérő, további hasznos információk nyújtásával. Az okosmérők részét képezhetik a smart otthonoknak. Ez a mérők és egyéb elektronikai berendezések, biztonságtechnikai eszközök intelligens összekapcsolása, melynek segítségével könnyen áttekinthetővé és felügyelhetővé válik a lakás energetikai rendszere. A mérő kijelzőjén követhetővé válik, hogy a fogyasztó mennyi energiát használt fel vagy táplált vissza a hálózatba háztartási méretű kiserőmű (HMKE) üzemeltetése esetén. A helyieknek ezáltal módjukban áll változtatni felhasználói szokásaikon, a tudatos energiafelhasználás révén csökkenthetik energiájuk számlájukat és hozzájárulhat az üvegházhatás visszaszorításához.

A villamosenergia elosztási tevékenységet végző társaságok jogszabályi előírás alapján 2021 januárjától elkezdtek a felhasználók széles körénél az okosmérők telepítését. A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet meghatározza a felhasználók azon körét, akiknél kötelező okosmérőt felszerelni.²⁵

A villamosenergia elosztási tevékenységet végző társaságok jogszabályi előírás alapján 2021 januárjától elkezdtek a felhasználók széles körénél az okosmérők telepítését. A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet meghatározza a felhasználók azon körét, akiknél kötelező okosmérőt felszerelni.²⁶

---

²⁵ <https://www.mvmnext.hu/>

²⁶ <https://www.mvmnext.hu/>

1.16.2.3 Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

Az önkormányzati intézmények növekvő tendenciájú környezettudatos energiafelhasználásra való törekvését az előző fejezetekben említett intézmények egy részének megújuló energiaforrásból történő működtetése példázta: az intézményi kérdőíves felmérésben megkérdezettek 30 %-a nyilatkozta, miszerint Szekszárd város önkormányzati intézményei alkalmaznak székhelyükön vagy telephelyükön napelemet vagy napkollektort. A válaszadók emellett a helyi közüzemi szolgáltatók okos fogyasztásmérőit, továbbá olyan okos épület irányítórendszerek használatát említik, melyek távolról vezérelhetők és az épületekben automatikusan szabályozzák annak hűtését, fűtését vagy akár rolóit. A felmérés válaszadói viszont csupán 10 %-ban nyilatkoztak arról, hogy intézményük rendelkezik az energiafelhasználás hatékonyabbá tételét szolgáló okoseszközzel.

A település energiahatékonyságának fejlesztése céljából a város önkormányzata 2014-ben megjelentette *Szekszárd MJV Fenntartható Energia Akcióterve* c. kiadványát. Az Akciótervben szereplő javaslatok tartalmazzák a város önkormányzati működési struktúrái és önkormányzati épületei energiahatékonysági korszerűsítésének tervét, továbbá a lakóépületek, családi házak és vállalkozások energiahatékonysági és napelemes korszerűsítésre történő ösztönzését, fenntartható közlekedési megoldások alkalmazását, a közvilágítás korszerűsítését, energiabeszerzést a szabadpiacról, valamint a fenntartható energiagazdálkodáshoz kapcsolódó szemléletformálást. A javasolt intézkedések megvalósításának köszönhetően a város közel 85 330 MWh/év energiamegtakarítást és megújuló energia-termelést és 22 277 tCO₂eq/év üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentést érhet el, mely a 2011-es bázisévhez képest 20%-os csökkenést jelent.²⁷

A dokumentum felülvizsgálatát szolgáló *Szekszárd MJV Fenntartható Energia Akciótervének Felülvizsgálata* című 2018-ban megjelent kiadvány olyan megvalósítandó intézkedésjavaslatokat fogalmaz meg az önkormányzati szektor vonatkozásában, amelyek további szempontok végrehajtásának tervét foglalják magukba. Az alábbi intézkedések mindegyikének megvalósításával Szekszárd városa összesen további 8,2%-os CO₂-kibocsátás-csökkentést érhet el a 2011-es szinthez képest (a 2016-ig realizált 13,1%-os csökkentésen túl), mellyel a település összességében 21,3%-kal csökkentheti kibocsátását:

- Energiahatékonysági beruházások önkormányzati épületeken (azon épületek egy részén, ahol 2011 és 2016 között az adott beruházás nem történt meg): hőszigetelés 9 épületen, nyílászáró-csere 7 épületen, fűtés-korszerűsítés 5 épület esetében, világítás-korszerűsítés 9 épület esetében.
- Megújuló energiás beruházások önkormányzati épületek esetében (azon épületek egy részén, ahol 2011 és 2016 között az adott beruházás nem történt meg): napkollektorok 5 épületen, napelemek 16 épületen.

---

²⁷ <https://szekszard.hu>

- Zöld közbeszerzés: a többi intézkedéshez horizontálisan illeszkedő lehetőség, amellyel tovább növelhető a település energia-, szén-dioxid- és pénzmegtakarítása.
- Önkormányzati energetikai adatbázis létrehozása: egységes, rendezett, követhető rendszert biztosít a beruházások tervezéséhez és az elért eredmények összegzéséhez²⁸

1.16.3. Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)

Az elektronikus hírközlési hálózatot Szekszárd városában az 1990-es években építették ki. A hálózat ekkor jellemzően léghálózattal épült, csak rövid szakasz fektetése történt földkábelbe, illetve alépítménybe. A Magyar Telekom Nyrt. 2012. január 1-én 9391 db távbeszélő fővonalat helyezett üzembe, az ISDN vonalak száma ebben az évben elérte a 2964 darabot. 2021-ben az internetes előfizetések száma vezetékes hálózaton Tolna megye vonatkozásában 67521 darabot, ebből xDSL-hálózaton (pl. ADSL stb.) 17696 darabot tett ki.

---

²⁸ <https://szekszard.hu>

Időszak	Egyéni analóg távbeszélő fővonalak száma (lakás fővonal) (db)	Üzleti analóg távbeszélő fővonalak száma (közületi fővonal) (db)	Kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	Távbeszélő fővonalak száma (ISDN vonalakkal együtt) (db)	ISDN vonalak száma (db)
2000. év	11500	2258	11099		
2001. év	10688	2181	11197		
2002. év	10137	2790	11273		
2003. év	9954	2789	11330	16699	3736
2004. év	10017	2652	11414	16907	4020
2005. év	9723	2510	11601	16199	3800
2006. év	9327	2421	11904	15579	3672
2007. év	8414	2331	11512	14564	3682
2008. év	7363	2294	11422	13294	3510
2009. év	9223	2318	11407	14977	3324
2010. év	8994	2173	11564	14425	3146
2011. év	9391	2131	11521	14599	2964

73. ábra: Szekszárd város hírközlési vonalainak száma 2000-2011.év között

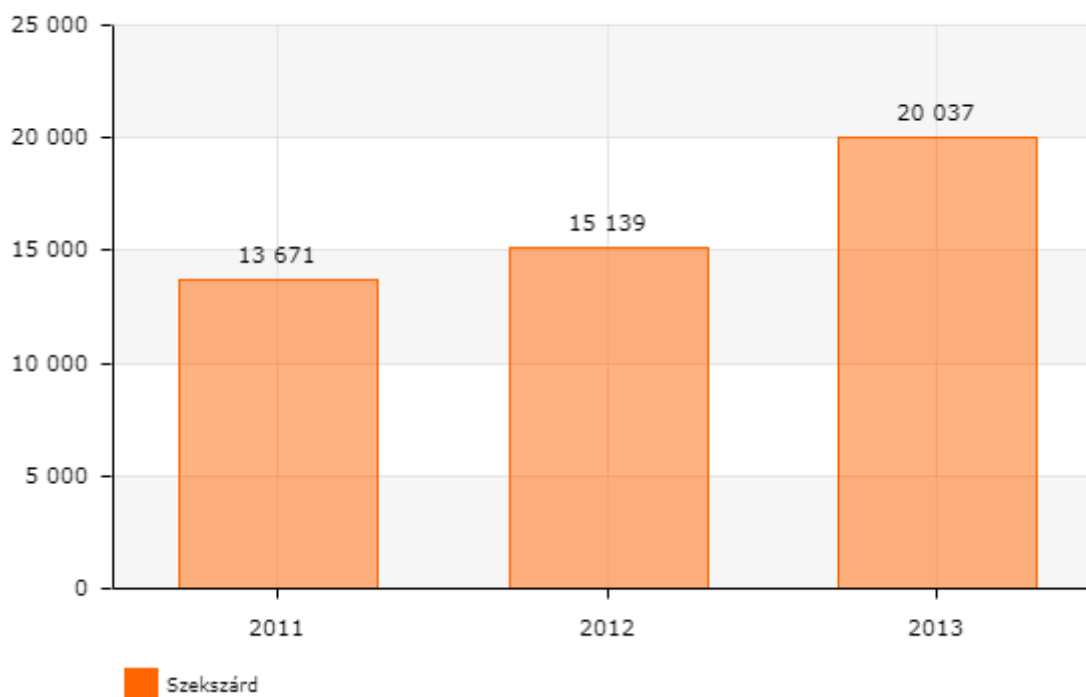
FORRÁS: SZEKSZÁRD MJV MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT²⁹

Szekszárd internet-hozzáféréssel rendelkező lakosságának száma növekvő tendenciát mutat, mely 2013-ra elérte a városban lakóhellyel regisztráltak közel 60 %-át. 2022-ben az internethozzáférési lehetőséget biztosító cégek száma a városban 26 db.³⁰

²⁹ <https://szekszard.hu>

³⁰ <http://tantusz.nmhh.hu/tantusz/>

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

74. ábra: Legalább 30 Mbps sávszélességre képes vezetékinternet-hozzáféréssel rendelkező lakosság száma Szekszárdon (fő)

FORRÁS: TEIR – ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETRENDEZÉSI INFORMÁCIÓS RENDSZER³¹

A város lakossága körében végzett kérdőíves felmérés információt célzott gyűjteni arra vonatkozóan, hogy a helyiek milyen céllal használják az internetet. A beérkezett válaszok alapján megállapítható, hogy a lakosság túlnyomórészt napi munkavégzése részeként és ügyintézés céljából (pl. nyomtatványok letöltéséhez és benyújtásához, ügyfélkapun történő ügyintézéshez) tart igényt használatára.

A Szekszárd intézményeiben végzett kérdőíves felmérés eredményeinek összegzése során láthatóvá vált, hogy az intézmények dolgozóinak megítélése szerint azok 14,81 %-a nincs jelen az online térben és nem nyújt lakossági digitális szolgáltatásokat. A foglalkoztatottak az internetszolgáltatást munkájuk során elsősorban notebookokon vagy személyi számítógépeken veszik igénybe. Nyilatkozatuk szerint szervezetükön belül 2014-2020 között eszközpark-fejlesztések és hálózat-, illetve szoftverfejlesztések történtek.

A városban a televíziós sugárzást a lakásokban közel 80%-ban kábeltelevízió-hálózat biztosítja. Az előfizetések száma kábeltelevízió-hálózaton a 2021. évben Tolna megye egészében 47417 db-ot

³¹ <https://www.teir.hu/its/>

tett ki, melyből optikai hálózaton 2200 db, vezeték nélküli hálózaton pedig 892 db volt található.³² A kábeltelevízió szolgáltatást nyújtó cégek száma Szekszárd városában 2022-ben 7 db, IPTv szolgáltatást szintén 7 db cég biztosít. Szekszárdon valamennyi táv- és műsorelosztó szolgáltató megfelelő vételi lehetőséget tud biztosítani.³³

A település ellátását biztosító felszíni elektronikus hírközlési sajátos építmények – az erősítőberendezés és azok földalatti vezetékei kivételével - elhelyezésére *Szekszárd MJVÖ közgyűlésének 8/2021. (III. 8.) önkormányzati rendelete a településkép védelméről* értelmében a városközpont és a helyi védelem alatt álló területek nem alkalmasak, telepítésükre a kiemelten kezelendő tájképvédelmi területbe nem tartozó, beépítésre nem szánt területek biztosíthatnak helyszínt. A rendelet határoz továbbá afelől, hogy hírközlési adótorony a városban csak tájba illesztett módon helyezhető el, bizonyos területek (mint belterületek, védett természeti területek, illetve egyedi védettségű épület közvetlen környezete) kizárásával.³⁴

---

³² https://www.ksh.hu/stadat_files/

³³ Szekszárd MJV Megalapozó vizsgálat, <https://szekszard.hu>

³⁴ Szekszárd MJVÖ közgyűlésének 8/2021. (III. 8.) önkormányzati rendelete a településkép védelméről *, <https://net.jogtar.hu/>

1.15 Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

A város első Környezetvédelmi Programja 2001-ben készült, 2010-ben megtörtént a felülvizsgálata. Az azóta eltelt időben a rendkívül jelentős pozitív változások mellett több területen alig-alig történt előrelépés, miközben újabb és újabb feladatok is szép számmal keletkeztek.

A település környezeti állapota, környezeti adottságai több mutató tekintetében is kedvezőek, a város lakhatósága, élhetősége környezeti, természeti szempontból általánosságban jónak minősíthető. E tekintetben a városban három jelentősebb problémával kellett és várhatóan a jövőben is kell szembenéznie, emellett a várható fejlődési trendek, illetve a klíma változás további környezeti problémákat okozhatnak. A legfontosabb kérdések e tekintetben: vízkészlet, talaj állapota, közlekedési terhelés.

A mitigációs helyzetelemzés feltárása szerinti ÜHG leltár alapján Szekszárd végső kibocsátása 198433 t CO₂ e évente. Az egy főre jutó CO₂ kibocsátás 6,18 t CO₂ e/év/fő, mely az országos átlag (6,6 t/év/fő) alatti, ugyanakkor a megyei 3,21 CO₂ e/év/fő átlag kétszerese.

Az energiafogyasztásból eredő ÜHG kibocsátás 114779,14 t CO₂ e/év, mely a települési teljes ÜHG kibocsátás 57,83%-át teszi ki. Ez az 54,6%-os országos átlagot meghaladja, de a 62%-os megyei átlag alá esik. Az ipari gyártási folyamatokból származó éves ÜHG kibocsátás (39528,88 t CO₂) a teljes kibocsátás 19,92 %-a, jelentősen meghaladja az országos átlagot (10,5%). A közlekedésből eredő ÜHG kibocsátás a teljes ÜHG kibocsátás 13,73%-át adja, amely a 18%-os országos- és a 30%-os megyei átlag alatti érték. A mezőgazdaság a mitigáció tekintetében az utolsó helyen áll, az összesített kibocsátás 7283,97 t CO₂ e évente. A hulladékgazdálkodási tevékenységekből származó összesített kibocsátás (szén-dioxid egyenértékben): 13 301,48 t CO₂e, melynek 85,57%-a a szilárdhulladék-kezelésből, 14,43%-a szennyvízkezelésből származik. A hulladékból származó kibocsátás aránya 6,7%, az országos átlag (5,7) feletti értéket mutat.³⁵

A fenntartható fejlődés egyik eleme a klímaváltozást okozó tevékenységek csökkentése, az üvegházhatású energiaforrások kiváltása megújuló forrásokkal. A város legjelentősebb üvegházhatású gázkibocsátása az energiafogyasztásból (áram- és gázfogyasztásból), különös tekintettel az ipari felhasználók energia fogyasztásából származik. A jelenlegi rendszerek a mai technikai színvonalhoz képest nagyrészt elavultak, de korszerű berendezések alkalmazásával a fűtési költség intézményenként eltérő mértékben és módon, de jelentősen csökkenthető.

A közvilágítás korszerűsítésével, a 4300 db elavult világító berendezés modern LED-es technológiával működő lámpatestekre való cseréjével 15%-os árammegtakarítás valósul meg évente.

Szekszárd Megyei Jogú Város a Polgármesteri Hivatal és 4 db intézményi épület (Garay János Gimnázium, 1. számú Óvoda Wosinsky utcai épülete, 2. számú Mérey utcai Szociális Otthon és Óvoda, Kadarka Óvoda) esetében energetikai korszerűsítés (szigetelés, nyílászárócseré és fűtéskorszerűsítés), illetve megújulóenergia fogyasztás mértékének növelését célzó épületenergetikai fejlesztés (napelemes, napkollektoros rendszer telepítés) megvalósításával,

---

³⁵ Forrás: Szekszárdi Megyei Jogú Város Klímastratégiája, https://szekszard.hu/application/files/7116/3516/3355/szekszard_klimastrat.pdf

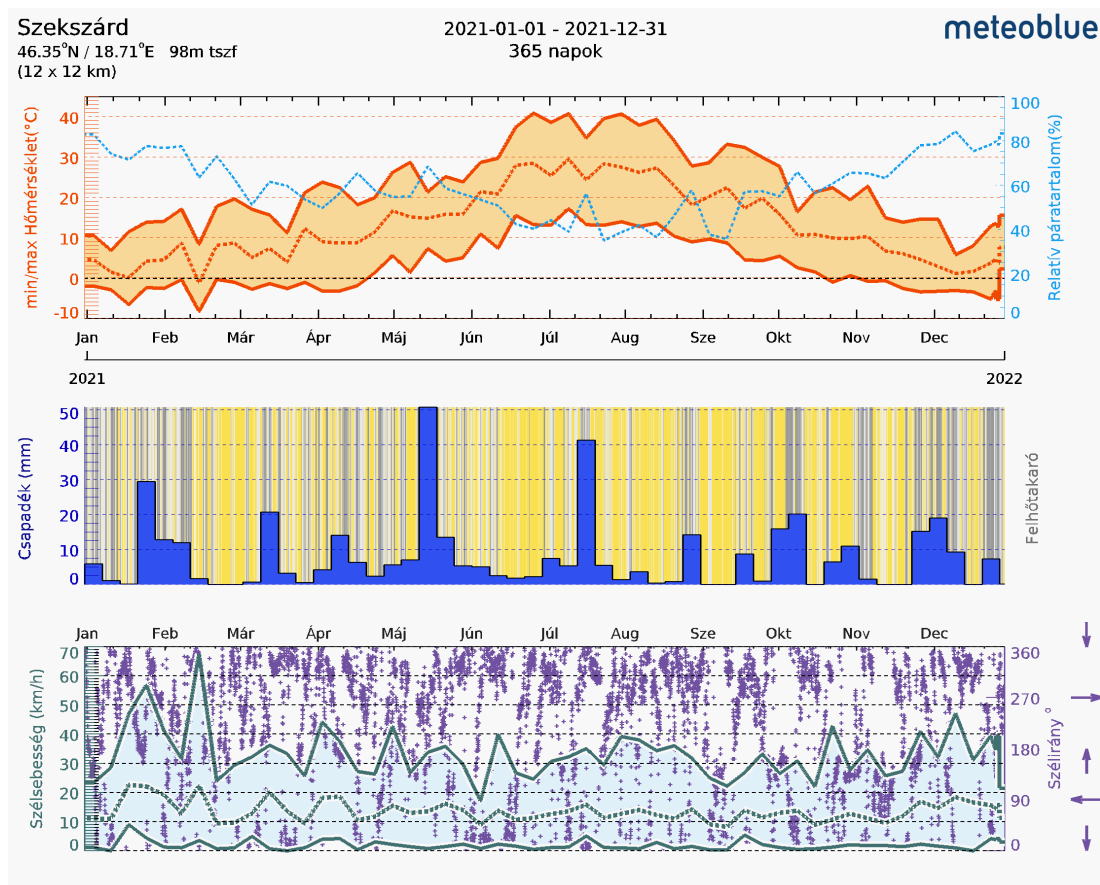
összesen 2015 óta évi 28578,5 GJ megtakarítást ért el évente. Az energiatakarékos közvilágítás fejlesztéssel évi 741,804 kWh energiafogyasztás megtakarítását éri el. További 16 épület napelem rendszerének a kialakításával és 3 ütemben a település fennmaradó intézményeinek túlnyomó többségében energetikai fejlesztések megvalósításával 2021-től évi 4907,97 GJ energiamegtakarítással számol a város. A 2014-2020-as európai uniós költségvetési ciklusban 15 önkormányzati tulajdonú bérlakás felújításával, és 6 db intézményi épület (Városi Bölcsőde, Ügyeleti Központ, IV. sz. körzet és a Wigand téri felnőtt háziorvosi rendelők, Baka István és Dienes Valéria ált. iskolák) energetikai felújításával, évente 552,98 GJ megtakarítást ért el a megyeszékhely. További megtakarítást eredményez a város számára a Szekszárdi Sportközpont sportcsarnokának melegvíz ellátásának napkollektoros biztosítása, fűtési rendszerének modernizálása, valamint a geotermikus hő hasznosítása a strandszezonon kívül a sportcsarnok épületének fűtés rásegítése érdekében.

Jelenleg is folyamatban van a Polgármesteri Hivatal épületének energiaraționalizálása megújuló energia (hőszivattyú, napkollektorok) beépítésével, nyílászárók, fényforrások, elektromos aljzatok, kapcsolók cseréjével, víz- és hőszigeteléssel, elektromos hálózat felújításával.

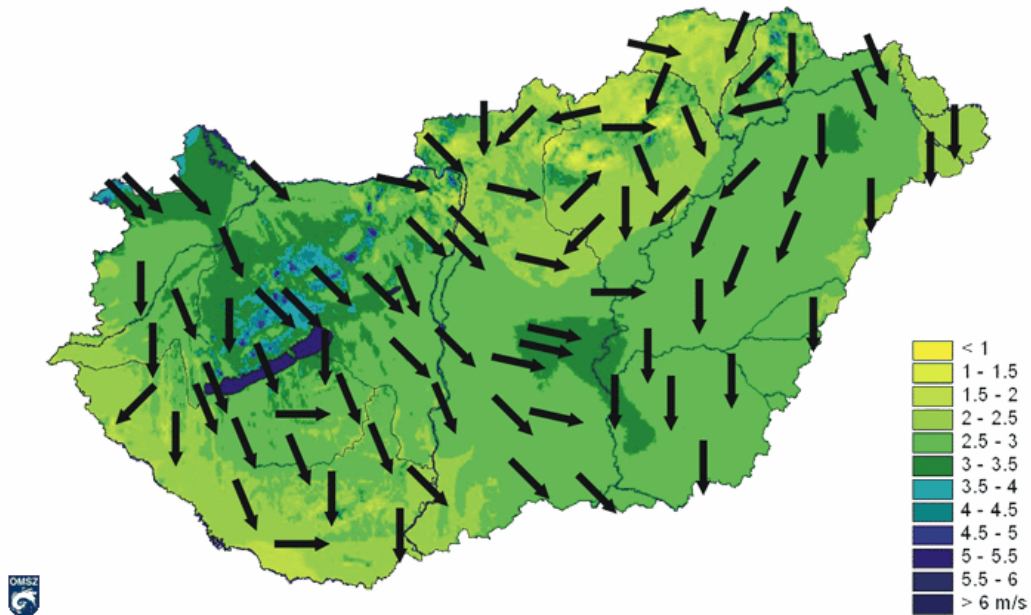
1.16 Városi klíma

Szekszárd földrajzi elhelyezkedéséből adódóan mérsékelt kontinentális éghajlattal rendelkezik. A város helyi klimatikus viszonyai jól jellemezhetőek a település hőmérsékleti értékeinek, csapadékmennyiségének, szélsébségének és szélirányának segítségével. A térségben mért évi átlagos középhőmérséklet az Országos Meteorológiai Szolgálat 1971 – 2000 között mért adatai alapján +10-11 °Celsius-fok. A 2021-es év mérési eredményeit tekintve elmondható, hogy míg a városban mért minimum hőmérséklet február hónapban a -10 °Celsius-fokot megközelítve mutatta a legalacsonyabb értéket, a maximum érték július és augusztus hónapokban több alkalommal átlépte a 40 °Celsius-fokot. A hőmérséklet növekedésével a városban mérhető páratartalom azzal fordított arányosságban mutat csökkenést. A csapadékeloszlás tekintetében megfigyelhető, hogy az említett évben a rövid idő alatt lehullott mennyiség május – június, illetve július – augusztus hónapokban mutatta a nagyobb intenzitást: értéke 2021 május végén meghaladta az 50 mm-t. A városra jellemző a Dunántúl uralkodó északnyugati széliránya, a szélerősség január – február hónap végén mutatja a legnagyobb intenzitást.

75. ábra: Szekszárd 2021. évben mért klimatikus adatai

FORRÁS: [HTTPS://WWW.METEOBLUE.COM/HU](https://www.meteoblue.com/hu)

76. ábra: Az évi átlagos szélességek [m/s] és az uralkodó szélirányok Magyarországon

FORRÁS:

[HTTPS://WWW.MET.HU/EGHAJLAT/MAGYARORSZAG_EGHAJLATA/ALTALANOS_EGHAJLATI_JELLEMZES/HOMERSEKLET/](https://www.met.hu/EGHAJLAT/MAGYARORSZAG_EGHAJLATA/ALTALANOS_EGHAJLATI_JELLEMZES/HOMERSEKLET/)

A klímaváltozás következményeként Magyarországon is gyakoribbá válnak a hosszú, forró, száraz nyarak és a rövid, enyhe, csapadékmentes telek. Jellemző továbbá a tavaszi és az őszi évszak rövidülése. Az országos évi átlaghőmérséklet növekvő tendenciát mutat, az aszályos időszakok száma és a hirtelen, nagy mennyiségben lehulló csapadék mennyisége szintén emelkedik.

A Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer (NATÉR) weboldalán megtekinthető ALADIN-Climate klímamodell előrejelzése alapján megállapítható, hogy a 1961-1990 referencia időszakhoz képest a 2021-2050 időszak előrevetített éves átlaghőmérséklet értéke Szekszárd városának vonatkozásában +1,5-2 °Celsius-fokos várható változást, a nyári átlaghőmérséklet tekintetében 2-2,5 °Celsius-fokos növekedést jelez. A modell a hőségriadós napok, amelyeken a napi középhőmérséklet meghaladja a 25°C-t, számának gyarapodását a 2021-2050 időszakra vonatkozóan 20-25 napban jelzi, melyek közül a forró napok száma, amelyeken a napi maximum hőmérséklet eléri vagy meghaladja a 35°C-t, 5-10 nappal növekedhet³⁶.

A klímamodell előrejelzésében az átlagos évi csapadékösszeg Szekszárd területén a 2021–2050 időszakra vonatkozóan 0-25 mm várható csökkenést mutat, míg az átlagos nyári csapadékkéntesség, mely a csapadékösszeg és a csapadékos napok számának hányadosaként értelmezhető, várható növekedése 0-1 mm-re tehető naponta.

³⁶ <https://map.mbfisz.gov.hu/nater/>

A klímaváltozás természeti következményei mellett annak demográfiai, társadalmi és gazdasági hatásai sem elhanyagolhatóak. A NATÉR rendszer 2015-ben végzett lakossági lekérdezésének eredményei megmutatják, hogy az ország lakossága a klímaváltozást hová rangsorolja más társadalmi problémák között. A klímaváltozás mint társadalmi probléma fontosságának mutatója a lakosságtól várható jövőre vonatkozó együttműködési készséget jelöli: anyagi tehervállalási képességet és alkalmazkodásra való hajlandóságot a jövőre vonatkozóan. A probléma megítélése Szekszárd esetében az országos átlagnak megfelelően került rangsorolásra. Tolna megye lakosságának környezetvédelemhez, köztük a klímaváltozáshoz, kapcsolódó attitűdjének mértékét az országos átlagnál kedvezőtlenebb szintre rangsorolja, mely szempontrendszerből a lakosság klímaváltozás mérséklésében vállalt lehetséges anyagi szerepvállalása, azaz a klímaváltozás mérsékléséhez való anyagi hozzájárulás átlagos mértéke az országos átlag alatti fizetési hajlandóságot mutat. A helyi lakosság klímaváltozás miatti elvándorlási szándéka, várható elköltözési hajlandósága az országos átlag alatti szintre becsülhető. A klímaváltozás súlyosságának felmérésére és megoldására a Tolna Megyei Önkormányzat 2017-ben megjelentette *Tolna Megyei Klímastratégia* c. dokumentumát és 2021-ben kidolgozásra került *Szekszárd Megyei Jogú Város Klímastratégiája*.

Szekszárd közigazgatási területe, mely 96.46 km²-t fed le, biológiai szempontból aktív és inaktív részre osztható fel. Biológiai szempontból aktívnak tekinthető a településen található azon zöldfelületek összessége, melyek összefüggő, növényzettel fedett részei a városnak. Biológiai szempontból inaktív felületnek a városi környezetben található beépített területek tekinthetők, melyek növényi borítottsága nem alkot összefüggő felületet. Szekszárd vonatkozásában a Központi Statisztikai Hivatal által nyilvánosságra hozott adatokból láthatóvá válnak ezen területek egymáshoz viszonyított arányai. Míg a burkolt, beépített felületek aránya a 2020-ban végzett területmérés alapján 51,26 %-ot tett ki (49,46 ha), a biológiai aktív felületek, mint erdők, közparkok és közkertek összességének mérete ugyanezen évben elérte a város közigazgatási területének 48,72 %-át (47 ha). Utóbbi kategóriában a fátlan zöldfelületek (közparkok és közkertek együttesen 44 hektáron) aránya a város teljes zöldterületének legnagyobb részét, 93,62 %-át teszik ki, míg a fásított zöldfelületek annak csupán 6,38 %-át (3 ha) képezik. A KSH által szolgáltatott területi adatok a 2018-2020 időszakra vonatkozóan jelzik a Szekszárd városában található közparkok területének kismértékű csökkenését, illetve a közkertek összterületének gyarapodását³⁷.

---

³⁷ https://www.ksh.hu/stadat_files/kor/hu/kor0011.html

Szekszárd	Erdő (ha)	Közpark (ha)	Közkert (ha)	Összes zöldterület (ha)
2018	3	35	8	46
2019	3	25	21	49
2020	3	23	21	47

77. ábra: Szekszárd biológiailag aktív területeinek mérete (ha)

FORRÁS: KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL – SAJÁT SZERKESZTÉS

A településen végzett lakossági kérdőíves felmérés eredménye a város zöldterületei, mint életminőséget befolyásoló tényező kapcsán közepes mértékű elégedettséget mutat (értéke az 1-től 5-ig terjedő skálán, ahol a legkedvezőbb választ 5 pont jelöli, átlagosan 2,46). A megkérdezettek 53,61 %-a látogatja ezeket a területeket legalább heti rendszerességgel, vonzóbbá tételüket elsősorban sétautak fejlesztésével, utcabútorok és testedző eszközök kihelyezésével, játszótér fejlesztéssel és gyakoribb kültéri programok szervezésével tartják elképzelhetőnek.

2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra gyakorolt hatásuk összevetése

2.1.1 Társadalom, humáninfrastruktúra

Szekszárd demográfiai helyzetének tendenciája kedvezőtlen, hasonlóan a magyarországi települések demográfiai helyzetéhez. Szekszárd MJV jövőbeni elképzelései között szerepel a népességmegtartó képességének javítása, mely stratégiai cél megegyezik az EU célkitűzéseivel. A településen a természetes környezet és a városias közösség szimbiózisa valósulhat meg, amennyiben a rendelkezésre álló munkalehetőségek hiánya nem generálja a lakosság elvándorlását. A város csökkenő népességdinamikája az országos átlagnál kisebb mértékű, mégis előregedő a lakossága, és negatív a vándorlási egyenlege. A népességszám csökkenését Szekszárdon napjainkban már nem a gazdaság strukturális változása, hanem elsősorban a fiatalok elvándorlása okozza. Ebben szerepet játszik a magasán kvalifikált munkahely lehetőségek hiánya, mely a képzett fiatalok számára megfelelő jövedelemforrást és fejlődési lehetőséget biztosítana az életésélyek javítása érdekében. A felsőfokú végzettség megszerzése érdekében az egyetemi városokba - elsősorban Budapestre és Pécsre - tanulni költöző fiatalok gyakran végleg elhagyják Szekszárdot. A város jövőjének egyik legfontosabb kérdése az, hogy miként lesz képes a fiatalok elvándorlását megállítani. Ennek egyik kulcsa lehet az, ha olyan szolgáltatásokat képes biztosítani a városban, amivel a fiatalabb korosztályok számára is vonzóvá teheti a helyben maradást (Generációk parkja, Szekszárdi Családbarát Strand és Élmenyfürdő, kulturális és szabadidős programok). A másik fontos szempont a városban meglévő munkahelyek megtartó erejének fokozása lehet, mely letelepedésre ösztönözné a fiatalokat.

Szekszárd lakosainak helyi „tükre” identitása érezhető a városban fellelhető civil, a nemzetiségi- és a hagyományőrző kezdeményezések megjelenésén. A helyi identitás megőrzésének kézzelfogható jele a történelmi múltból eredő épített örökségek, a művészeti értékek megőrzése, a városban született és élt hírességek által a városra testált örökségek, a helyi tájjellegű (borászati, népművészeti), és nemzetiségi programok szervezése. A rendezvények nem csak a lakosság kulturális, művészeti fejlődéséhez járulnak hozzá, de akár a nemzetközileg is elismert művészeket, sportolókat, borgasztronómiai szereplőket is Szekszárdra vonzanak. A kultúra mellett a borkultúra is magas szinten jelen van -ismert borászatok és borászok képviselésében- a megyeszékhelyen, erősítve a térség borturizmusra épülő hírnevét.

A sport közösségkovácsoló ereje is hozzájárul a helyi identitás erősítéséhez, így a város a jövőben is nagy hangsúlyt fektet a sportélet támogatására, többek között a városi sportkomplexum fejlesztésére, egy új, fedett városi uszoda és rekreációs központ megvalósítására. A Szekszárdon élő német nemzetiségi közösség kötődését erősíti a német nyelvű előadásokat bemutató Deutsche Bühne Ungarn. A kulturális örökségek és a hagyományok fontos részét képezik a helyi identitásnak, megtartó ereje azonban csak a borkultúrának van a város életében. A helyi identitás erősítése elsősorban a fiatalok körében kíván megoldást, mert a fiatal generáció a kulcsa a város jövőbeni

fenntarthatóságának. A város vezetése több olyan intézkedést is meg kíván valósítani a jövőben, amely kifejezetten a fiatalok helyben tartását, életkörülményeik javítását célozza meg, mint például a Bursa Hungarica ösztöndíj pályázat folytatásával, a „Tanulj, hogy boldogulj!” ösztöndíj program és a „Mecénás Tehetséggondozó Támogatás”. A Gemenc Természeti bemutató Ökocentrum és kalandpark tervezett megvalósításával, a Gemenci Erdei Vasút, valamint a Gemenc-Dunapart kikötő felújításával és fejlesztésével a város természeti adottságait kihasználva segítheti elő a fiatalok helyben tartását, a turizmus fellendítését. Szekszárd lakosságának identitását a Szekszárd Megyei Jogú Város Aranykönyve is erősíti, hiszen 1994 óta a város történetének legfontosabb eseményei kerülnek megörökítésre minden évben.

A napi ingázás jellemzően Szekszárd-Paks, Szekszárd és a megyeszékhely környéki falvak, települések vonzáskörzetében jelentkezik a megyeszékhelyen Szekszádról jellemzően a Paksi Atomerőműnél meglévő, és a Baranya megyei Pécs megyeszékhelyen található munkahelyekre ingázik a munkaképes korú lakosság egy része. A városban foglalkoztatottak számát emeli a Szekszárdot körülölelő falvak, alvótelepülések (pl. Sióagárd, Kakasd, Decs, Sárpilis, Ócsény, Szálka, Grábóc, Alsónána) munkahelyre ingázó lakossága. Az utolsó, 2011. évi népszámlálás által realizált 34 368 fő állandó lakosra jutó napi más településre -főként a Paksi Atomerőműhöz- ingázók aránya 6,1 % volt, míg a Szekszárdra bejárók aránya 25,1 %. A megyeszékhelyre bejárók száma magasabb volt, mint a Szekszádról más településekre ingázók száma. Az ideiglenesen külföldön tartózkodók száma, a helyben lakó és dolgozók létszámára vetített százalékos aránya 2 %-kal haladja meg az országos átlagot.

Az ingázás Szekszárd vonatkozásában egyrészt választott, másrészt lehet kényszerű döntés is. Az ingázók korösszetételére jellemző, a még családot nem alapított 30 éven aluliak magas száma, ők rugalmasabban alkalmazkodnak a munkaerő-piac kihívásaihoz.

Szekszárdon a vándorlási egyenleg negatív értékét egyrészt a fiatal munkaképes korú lakosság foglalkoztatási célú elvándorlása, másrészt a település lakosságának korösszetételének kedvezőtlen hatása, az állandó lakossághoz viszonyított, növekvő időskorúak száma okozza. Szekszárd a megye számára teljes értékű középszintű ellátó-szolgáltató központ, a megye lakossága számára szinte teljes szolgáltatási potenciállal rendelkezik, így erre az erősségére alapozva szükséges a további lakosságmegtartó képességét fejlesztenie.

Szekszárdon területén egyetlen szegregátum található, ahol jellemzően tartósan létminimum alatt, alacsony komfortfokozatú lakásokban élő roma származású családok élnek. Jövedelmük jelentős részét a szociális támogatások teszik ki, és önerőből képtelenek kijutni nehéz helyzetükből. A mélyszegénységben élők körében magas számú a nagyobb részben aluliskolázott felnőttekből álló, foglalkoztatott nélküli háztartások száma. Számukra rendkívül fontos a megfelelő szintű pénzügyi és szociális jellegű segítségnyújtás. A korábbi városi tapasztalatok azt mutatták, hogy bár számos felzárkóztató szociális program valósult meg, ezek még ha rövid távon sikeresek is voltak, hosszú távon, a projektek befejeztével nem tudtak tartós eredményt felmutatni, így a szegregátumban élő társadalmi csoport leszakadása elkerülhetetlen.

A fiatalok elvándorlása Szekszárd lakosságának idősebb generációját teszi kiszolgáltatottabbá, ezért kiemelt feladat a város számára az időskorúak ellátása, hiszen a keresőképes lakosság

számához viszonyított arányuk évről évre, fokozatosan nő (előregedő népesség), és az időskorúak várható élettartama növekvő tendenciát mutat.

Szekszárd fejlődéséhez aktívan hozzájárul a 137 önkéntes és civil szervezet, melyek a közösségi élet minden területét lefedve tevékenykedik. Szekszárd MJV önkormányzata együttműködik a fenntarthatósági folyamatok elősegítése érdekében a civil szervezetekkel és alapítványokkal. Az önkormányzat a városi szintű civil ügyekben deklaráltan együttműködő legitim civil partnere a Szekszárdi Civil Kerekasztal, mely egyben a civil kontroll lehetőségét is megteremti a döntés előkészítés és végrehajtás során. A Szekszárd és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás 26 település polgármesterének együttműködése által jött létre területfejlesztési céllal a statisztikai kistérség teljes egészét lefedve. Feladatai közé tartozik a közoktatási, szociális és területfejlesztési feladatok térségi szintű szervezése. A Dunamenti Polgári Egyesület, mint a Tolna Megyei Civil Szolgáltató Központ fenntartójának elsődleges célja a társadalmi szerepvállalás ösztönzése, a nemzeti kulturális, polgári, keresztény értékek ápolása, ismeretterjesztő tevékenység végzése a tudomány, a történelem, a művészetek, a kultúra, a vallás és a sport területén rendezvények szervezése útján minden korosztály számára.

A civil szervezetek legnagyobb kihívása az utánpótlás biztosítása. Egyre kevesebb fiatal csatlakozik a civil szervezetekhez, ezért meg kell találni annak a módját, hogy miként tehetné a helyi civil életet ismét vonzóvá a fiatalabb generációk számára.

A városban az egyházak is fontos szerepet kapnak a közösségi élet formálásában. A Magyar Katolikus Egyház Pécsi Egyházmegye óvodát és iskolát is fenntart a városban, ahol a következetes értékrendszer kialakításában az Egyház kétezer éves hagyománya biztos alapot jelent.

Szekszárd MJV Önkormányzata elkészítette a 2023-ig szóló Helyi Esélyegyenlőségi programját, melyben a nők, az időskorúak, a gyermekek, a fogyatékkal élők, a mélyszegénységben élők megsegítésére deklarálja a stratégiai feladatokat. Ebben a dokumentumban került összefoglalásra a HEP Intézkedési Terve, melyben a feltárt célcsoportra és problémákra határoz meg fejlesztési lehetőségeket. A városi eseményeken is kiemelt szerepet kap az érzékenyítés, az esélyegyenlőség biztosításának kinyilvánítása. Hosszú távú cél olyan eszközök, szoftverek, segédeszközök beszerzése, mely segítséget nyújt a fogyatékkal élők számára a mindennapi ügyintézésében, valamint cél a középületek akadálymentesítése.

Szekszárdon az önkormányzati lakások nagyobb része eladásra került, így a városban meglévő 322 önkormányzati bérlakás nem elegendő a felmerülő igények kiszolgálására. 2005-ben a fiatal házaspárok számára épült előtakarékos Fecskeház program enyhített a szűkös lakáshoz jutási helyzeten. A belvárosi Mikes utcai garzonház pedig elavult technológiával épült, így felújításra szorulna, de nem sikerült pályázati forrást szereznie az önkormányzatnak.

A Szekszárd hazavár program részeként a város lakások építését tervezi fiatal házaspárok számára a Fecskeház mellett.

2.1.2 Gazdaság

A városban a működő vállalkozások száma az elmúlt évtizedekben folyamatosan emelkedett. A vállalkozások fejlődéséhez nagyban hozzájárulhat, ha azok együttműködnek egymással, ez a városban az autóipar és a borászati cégek között valósul meg leginkább, de emellett hulladékfeldolgozó klaszter is működik. A tudástranszfer többféleképpen megvalósulhat. Az ipari parkban a vállalatok fizikai közelsége egymáshoz kézenfekvővé teszi az együttműködést. Vállalkozói fórumok megtartásával feltárhatóak lennének a közös igények és lehetőségek, ahol az önkormányzat akár közvetítői szerepet is elláthatna. A jövőben a város egyik kiemelt beruházása egy új könyvtár és tudásközpont lehet, amely hozzájárulna a helyiek szellemi fejlődéséhez és innovatív készségeik kibontakozásához.

A településen a borászati, az autóipari és a dél dunántúli hulladékfeldolgozó klaszter működik érdemben a városban, érdekképviseleti szervként megyei iparkamara is meghatározó szereppel bír.

A gazdaság fejlesztésében a szakképzett, magasan kvalifikált munkaerő rendelkezésre állása kulcsfontosságú. A Szekszárdi Szakképzési Centrum és a helyi vállalkozók közötti duális oktatásban történő együttműködésének célja a szakmát tanuló diákok gyakorlati tudásának erősítése, munkatapasztalat megszerzésének elősegítése. A helyi vállalkozások és a szakképzésben résztvevő oktatási intézmények együttműködése a gyakornoki programokon és duális képzéseken túl a tananyag összeállításában fontos szerepet játszhat. Szekszárdon a 2015. évi adatok alapján 11 középfokú oktatási intézmény működött, melyből kilenc a szakképzésben érdekelt. A Pécsi Tudományegyetem Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kara a mezőgazdasági, a vidékfejlesztési agrármérnöki és a környezetkultúra szakirányokkal város és a várostérség részben agáripari munkaerő piaci profiljához illeszkedő képzéseket is nyújt. A 2011-es népszámlálás adatai alapján összességében elmondható, hogy az érettségizett és felsőfokú tanulmányokat folytató lakosság száma a településen élők számának a felét teszik ki, ami a város jövőbeli fejlődésének egyik kulcsa lehet.

Az elmúlt két évtizedben mind a regisztrált egyéni vállalkozások, mind a kft-k száma folyamatosan emelkedett, ami élénkülő vállalkozó kedvre utalt. Ezt támasztja alá az is, hogy a főállású egyéni vállalkozók száma 2008 és 2020. között mintegy 8-10 %-kal emelkedett. Az elmúlt évtizedekben a regisztrált kft. számára vonatkozó trendvonal üteme is kedvező volt, bár az elmúlt egy-két évben a legelterjedtebb vállalkozási formában tevékenykedő vállalkozások köre nem bővült.

A vállalkozások nemzetgazdasági ág szerinti megoszlását vizsgálva látható, hogy a településen működő vállalkozások több, mint 13 %-a mezőgazdasági vállalkozás, ez magasabb, mint az országos átlag, feltehetőleg a borászati tevékenységnek köszönhető. A fentiekén túl meghatározó szerepe van a város életében a feldolgozóiparnak (elsősorban élelmiszeripar, könnyűipar), de a legtöbb vállalkozás a szolgáltató szektorban dolgozik, ezen belül kifejezetten sokan tevékenykednek a kereskedelem, gépjárműjavítás, és a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység területeken is. Ez utóbbi területen a szektor kifejezetten erősnek is mondható, mivel a vállalkozások közel 40%-a társas vállalkozásnak minősül.

2019. évben Tolna megye legnagyobb árbevételű vállalkozásai közül mintegy 20-22 cég volt szekszárdi székhelyű volt. A feldolgozóipar továbbfejlesztése jövedelmező irány lehet a helyi gazdaság fejlődésében. A feldolgozóipar fejlesztésében a helyi erősségekre, hagyományokra, természeti és logisztikai adottságokra érdemes támaszkodni.

Az elmúlt években jelentősen javultak a helyi gazdaságot kiszolgáló infrastrukturális feltételek. A város megközelíthetőségét javító közúti infrastrukturális fejlesztések a javították a teherforgalom lehetőségeit. A közúthálózatfejlesztésére további igény mutatkozik, főként a belvárost elkerülő út befejezésére van jelentős igény.

Az elmúlt években tovább bővült a város keleti részén található ipari park. Az ipari park új területei iránt magas érdeklődés mutatkozott, mára lényegében teljes az ipari park kihasználtsága. A Modern Városok Program keretében a település az ipari parkok bővítése mellett kötelezte el magát, amely további gazdasági fejlődést eredményezhet a városban. Szekszárd gazdaságának az egyik alapja, a város egyik vonzereje a borászati tevékenység, az erre épülő gasztro- és ökoturizmus.

Az önkormányzat éves összes költségvetési bevétele az elmúlt néhány évben – elsősorban a kovidnak köszönhetően -csökkent, a költségvetési kiadások és bevételek egyensúlyban voltak. Ez részben azzal magyarázható, hogy a városnak jelentős összegű adósságot kellett törlesztenie. A korábbi években felhalmozott adósságok miatt a városvezetésnek korlátozottak voltak a lehetőségei az önerőből történő beruházások megvalósításaira. Az elmúlt években 2015ban volt a legmagasabb az önkormányzati beruházások aránya az összes kiadáshoz képest 37%-kal. 2020-ban a kiadásoknak mindössze 14%-át tették ki a beruházások. A beruházások mellett a felújításra fordított költségek csökkentek jelentősen, mindössze a költségek 1%-et teszik ki az erre a célra fordított összegek. A korábbi időszakhoz képest a város a 2021-2027-es időszakban az operatív programokon keresztül lényegesen kevesebb forráshoz juthat hozzá, épp ezért elengedhetetlen, hogy a város a jövőben gazdaságosabban és hatékonyabban használja fel a forrásait, továbbá keresnie kell az alternatív forrás lehetőségeket (pl. közvetlen EU-s források).

Szekszárd életében 137, a közösségi élet minden területét lefedő önkéntes és civil közösség által végzett tevékenység kiemelkedő jelentőségű. Szekszárd város önkormányzatával a fenntarthatósági folyamatok elősegítése érdekében civil szervezetekkel és alapítványokkal működik együtt. Szekszárd MJV Önkormányzata a városi szintű civil ügyekben deklaráltan együttműködő legitim civil partnere a Szekszárdi Civil Kerekasztal, mely a civil kontroll lehetőségét is megteremti a döntés előkészítés és végrehajtás során. A városfejlesztésben egyre nagyobb szerepet kapnak az alulról szerveződő kezdeményezések, a döntéshozatalba jobban bevonásra kerül a lakosság.

A 2011-es népszámlálási adatok alapján az elmúlt tíz év alatt a városi lakosság vallási felekezethez tartozása jelentősen csökkent, azonban a település vallásfelekezeti összetétele lényegében nem változott az évek során, a város többségében katolikus lakossága mellett a reformátusok aránya számottevő.

Az egyházak több helyi oktatási intézmény működtetői, az önkormányzattal történő együttműködésük kiemelt jelentőségű. Az egyházak közösségszervező ereje, etikus magatartásról szóló tanai hozzájárulhatnak a kölcsönös előnyökön alapuló gazdaság szervezéséhez is.

Szekszárd népességén belül a nemzetiségek aránya - részben asszimilatív folyamatok miatt - majdnem elenyészett. Jelenleg német kisebbségi önkormányzat működik a városban, amely kulturális és érdekképviseleti szerepe mellett a helyi gazdaságfejlesztésben is szerepet játszik. A német nemzetiségi önkormányzat hozzájárul a határon túli együttműködések megerősítéséhez.

2.1.3 Közlekedés, közművesítés

Szekszárd közúti közlekedésben elfoglalt helyzetére jellemző, hogy itt ágazik el a Pécszet érintő nemzetközi útvonal, valamint a város mellett halad el az M6-os autópálya. A Szekszárdtól északra megépített Szent László híd köti össze a Dunántúlt az Alfölddel. Szekszárd közlekedési infrastruktúráját az alacsony vonalsűrűség, a lassú haladási sebesség és az utak rossz minősége jellemzi. A kistérség vonatkozásában szükséges lenne az M9-es út Kaposvárig terjedő szakaszának megépítése. Tolna megye területén a településhálózat és a földrajzi adottságok miatt a főúthálózat mellett az összekötő utak is fontos hálózati szereppel bírnak a térségek közötti közlekedésben. Tolna megye belső szerkezetét és térségi kapcsolatait alapvetően meghatározza az észak-déli irányú Duna-völgy, a Duna mellett kiépült városok – Dunaföldvár, Paks, Tolna, Szekszárd, Bátaszék – és a Dunával párhuzamosan haladó, szintén északdéli irányú 6-os főút. A 6-os főút Szigetvár, Pécs, Budapest felé erősíti Szekszárd-Paks térségének lehetőségeit. Dombóvártól a 61-es főút és a Székesfehérvár-Szekszárd közötti 63-as főút is észak-déli vonalvezetésű. A Siófok-Tamási-Szekszárd főút (65-ös) északnyugat-délkelet irányban halad. Az 56-os főútvonal Szekszárdon áthaladó szakasza korábban jelentősen terhelve a városközpontot, de a tehermentesítő út mérsékelte az ott átmenő forgalmat. Ez azonban a keleti városrészben élők számára jelent új veszélyforrást a megnövekedett gépjármű forgalom miatt. Javasolt a fenti útszakaszon a forgalom lassítását és a gyalogosok biztonságos átkelést szolgáló, jelzőfényel ellátott szigetek megépítése. Szekszárdon általános igényként merül fel a meglévő belterületi utak felújítása, de néhány meglévő összekötő út felújítása is időszerűvé vált.

A város elhelyezkedésének hátránya, hogy nem épült ki nagykapacitású vasútvonal. Szekszárdot Budapesttel való gyorsvonati összeköttetése megoldott, de tangenciális irányban csak átszállással kapcsolódhat a személyforgalomba. A megye vasúti csomópontja Dombóvár, másodlagos fontosságú csomópontja Szekszárdtól délre, Bátaszéken alakult ki. Szekszárdnak elsősorban az autóbusz járatai, kapcsolatai intenzívek, mivel a vasúthálózati kiépítettség nem kielégítő. A járműparkban is kedvező változások valósultak meg, és a vonalhálózat is korszerűsítésre került a helyi igényeknek megfelelően.

A városban megnövekedett személygépjármű forgalom számára nincs elegendő parkolóhely a két parkolózában, bár folyamatos fejlesztéssel él a város. A városban 9 db elektromos autótöltő kiépítése történt meg.

A város hosszú távú célja, hogy növekedjen a környezetbarát kerékpáros közlekedés aránya Szekszárdon, ezért fontos feladat a város számára a két ütemű kerékpárút-hálózat fejlesztése, bővítése.

A regionális kerékpárhálózatot illetően Bogyzsló és Ócsény fejlesztési terveiben szerepel a Duna-menti regionális kerékpárút kialakítása, mely Szekszárd Város hatályos városfejlesztési programjával találkozik, ugyanakkor Szekszárd településszerkezeti terve nem jelöl kapcsolatot e tervezett kerékpárút nyomvonalhoz.

A fejlesztési tervekben és a szerkezeti terven szerepel az Országos Területrendezési Terv alapján Szekszárd és a Gemenci szabadidő központ kerékpárúttal való összekötése, melynek Szekszárd szerkezeti tervében hiányzik a kapcsolata.

Kerékpár és e-roller sharing rendszerek jelennek meg egyre több nagyvárosban, Szekszárdon érdemes lenne felülvizsgálni használatuk bevezetését.

Szekszárdon rossz állapotúak a gyalogjárdák, ezért azok műszaki állapota évente felülvizsgálásra kerül, és ezt követően fontossági sorrendben kerülnek a járdafelújítások kijelölésre. Az önkormányzat a leromlott állapotú beton és aszfaltos járdák újra betonozása helyett a javításoknál a térköves megoldásokat részesíti előnyben.

Szekszárd MJV jelenleg beépített területén a teljes közműellátás szinte mindenhol megoldott.

A vezetékes ivóvíz ellátása zárt rendszerben, a közcsatornás szennyvízelvezetés pedig nyílt és zárt rendszerrel megoldott. A város központjában zárt csapadékgyűjtők találhatóak. A városban a közműves ivóvízellátás megoldott, azt a meglévő 4 kútcsoportból jelenleg egy kútcsoport biztosítja. Az ivóvízellátást szolgáló új vízbázis kialakítása -Bogyiszló és Fadd-Dombori közötti Duna parton- 2017-ben került átadásra a város korábbi -Szekszárd Lótér- vízbázisán jelentkező diklór-etilén veszélyeztetettsége miatt. A beruházás során 8 db kút és egy víztisztító üzem került megépítésre, melynek kapacitása 10.000 m³/nap. A kutakból kitermelt víz vas, -mangántalanítás tisztítási technológia után kerül a fogyasztókhoz. A szolgáltatott ivóvíz a 2000-2019 időszakban 26%-os csökkenést, a lakossági ivóvízfogyasztásban 16%-os csökkenést mutat. A városban a tűzvíz hálózat, valamint a tartalék tűzvíz-tárolómedence hálózata bár kiépített, sok esetben mégis problémát okoz az oltóvíz hiánya.

Az energiahordozók közül a villamosenergia és a földgáz áll a város rendelkezésére, bár a megújulóenergia felhasználás is megjelent a településen. Szekszárdon a lakásállomány 100%-a rendelkezik áramvételezési lehetőséggel. A gázcsőhálózat kiépítettsége a városban 146,2 km hosszú volt 2020. évben. A háztartási fűtési célú gázfogyasztók száma a 2000. évhez képest közel 18%-os emelkedést mutatott.

Szekszárd város egyik adottsága a távhő szolgáltatás kiterjedtsége, a lakások több mint 37 %-a és a belvárosi közintézmények többsége távhő-fűtést használ. 2020-ban 5682 db lakás kapcsolódott a távfűtéses szolgáltatáshoz, és 109424 Gigajoule hőmennyiséget használtak el. A 2 db gázmotoros kiserőmű 2002. évi üzembe helyezésével összesen 4,7 MW-os teljesítményével járul hozzá a város energiaellátásának biztosításához.

A háztartások 80%-a bekötésre került a kábeltelevízió hálózatba. A városban több vezetékes és vezetékek nélküli távközlő és műsorszóró szolgáltató nyújt vételi lehetőséget: 2022-ben az internethozzáférési lehetőséget biztosító cégek száma 26 db, kábeltelevízió és IPTV szolgáltatást nyújtó cég 7 db volt.

Szekszárd közmű ellátottságának mennyiségi vonatkozása jelenleg igénykövető, azonban a közműszolgáltatással szemben a lakossági kérdőívek elemzésekor minőségi igények elvárása is felmerült, ami a közműfejlesztési feladatok meghatározásában iránymutató lehet.

2.1.4 Zöldfelületi rendszer

Szekszárd biológiailag aktívnak tekinthető területei azon zöldfelületek összessége, melyek összefüggő, növényzettel fedett részei a városnak. A város vonatkozásában a Központi Statisztikai Hivatal által nyilvánosságra hozott adatokból láthatóvá válnak ezen területek egymáshoz viszonyított arányai. Míg a burkolt, beépített felületek aránya a 2020-ban végzett területmérés alapján 51,26 %-ot tett ki (49,46 ha), a biológiailag aktív felületek, mint erdők, közparkok és közkertek összességének mérete ugyanezen évben elérte a város közigazgatási területének 48,72 %-át (47 ha). Utóbbi kategóriában a fátlan zöldfelületek (közparkok és közkertek együttesen 44 hektáron) aránya a város teljes zöldterületének legnagyobb részét, 93,62 %-át teszik ki, míg a fásított zöldfelületek annak csupán 6,38 %-át (3 ha) képezik. A 2018-2020 időszakban a városban található közparkok területének kismértékű csökkenése, illetve a közkertek összterületének gyarapodása volt megfigyelhető. A helyi lakosok kérdőíves megkérdezésük során közepes elégedettségükről nyilatkoztak a városban rendelkezésre álló zöldfelületek állapotáról, mint életminőséget befolyásoló tényezőről. Javaslataik alapján a területek eszközfejlesztésekkel és rendezvények szervezésével élhetőbbé válnának számukra.

Szekszárdon a napfénytartam éves összege átlagosan 1750-2050 óra között alakul, ami jelentős részben elegendő lenne a fűtés és a használati melegvíz előállításához. Rendelkezésre áll továbbá szélenergia hasznosítás, illetve a föld geotermikus energiája is. A lakossági kérdőívek kiértékelése szerint a város lakosságának 9%-a okos otthonban él, korszerű, környezetbarát megújuló energiafelhasználással (földhő, napenergia), melyből megállapítható a növekvő tendenciájú környezettudatos energiafelhasználás. Az intézményi kérdőívek válaszaiból kapott eredmény alapján azok legalább 40%-a megújuló energiaforrással fedezi energiaszükségletét. Szekszárd barnamezős beruházása, az épülő Tudásközpont már a kor igényeinek megfelelő energiahasznosítással kerül megvalósításra, fenntartható működését 150 kWp teljesítményű napelem panelek támogatják majd.

A városban elérhető energiaszolgáltatók modern, energiahatékony technológiai megoldásokat valósítottak meg, így Szekszárd lakosai számára is rendelkezésre áll az okosmérés és az okos hálózat használatának lehetősége. A helyieknek ezáltal módjukban áll változtatni felhasználói szokásaikon, a tudatos energiafelhasználás révén csökkenthetik energiadíj számlájukat és ez hozzájárulhat az üvegházhatás visszaszorításához. A villamosenergia elosztási tevékenységet végző társaságok jogszabályi előírás alapján 2021 januárjától elkezdték a felhasználók széles körénél az okosmérők telepítését.

2.1.5 Környezetvédelem

A város Szekszárdi-dombvidék és az Alföld találkozásánál fekszik, a dombvidéken a felszínt lösziszap fedi. A talajtakaró változatosságának meghatározó talajtípusa a csernozjom talajtípusok (80%). Az egykori tájhonos tölgyerdők eltűntek, a mai erdők jó része telepített (fenyő, fűz, akác) erdő.

A város kiváló természeti adottságai miatt a magas színvonalú a szőlőművelés, borászat az ehhez kapcsolódó egyéb kiegészítő mezőgazdasági tevékenység, szolgáltatásnyújtás. A tájhasználatot történelmi idők óta meghatározza a mezőgazdasági tájhasználat, a város jelentős része tájképvédelmi terület.

Szekszárd levegőminőségét döntően a közlekedésből, illetve a fűtésből (fosszilis tüzelőanyagok elégetéséből) származó légszennyező anyagok (CO₂, CO, NO₂, SO₂ és szilárd anyag) kibocsátása határozza meg. Ehhez adódnak hozzá az ipari, mezőgazdasági üzemek légszennyező pontforrásainak kibocsátásai (pl. illékony szerves vegyületek /VOC), továbbá a diffúz szennyezések (pl. por, szaganyagok stb.) hatásai, illetve a környező légszennyezőktől (pl. szomszédos v. távolabbi településektől) beáramló szennyezőanyagok. Az előző években megépült, a várost elkerülő utak (É-i, Ny-i, K-i) révén csökkent gépjárműforgalom hatására a közlekedésből eredő légszennyezettség is kisebb lett.

A zaj és rezgés tekintetében Szekszárdon komolyabb problémák nem mutatkoznak, a város ipari, gazdasági, kereskedelmi területeinek elhelyezkedése rezgésvédelmi szempontból kedvező, mert a legjelentősebb üzemek ipari parkokban, tömbökben települtek. A zaj és rezgés jellemzően közlekedési eredetű, a főbb városi utak közvetlen környezetében jelentősebb a terhelés.

A levegő szálló-portartalma a természetföldrajzi adottságok miatt közepes. Már napjainkban is súlyos egészségügyi problémákat okoz az allergén növények pollenszórása (pl. parlagfű), de ez a trend a klímaváltozás hatására növekedni fog. A várost érő zajterhelések három forrásból származhatnak, így a közlekedésből, az ipari tevékenységből, és egyéb szolgáltatásokból (pl.: szabadtéri rendezvények). Ezek közül – a mérések szerint is legjelentősebb a legelső, hiszen a városközponton részben átmenő főút forgalma erőteljes zajhatást jelent (nem beszélve a korábban említett levegőszennyezésről). Ezeknek a hatásoknak a csökkentése – forgalomszervezési eszközökkel már megkezdődött.

Veszélyforrásként jelentkezhetnek a város térségében működő állattartó telepek, amelyek – nem megfelelő hulladékkezeléssel – a környezetükben súlyos talaj-, illetve talaj, vagy felszíni vízszennyezést okozhatnak.

3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis

3.1.1. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

SWOT Társadalom, Humáninfrastruktúra

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<p>Erős helyi identitás Nemzetiségi kulturális élet erős megjelenése Jó foglalkoztatottsági mutatók Jövedelmi viszonyok Minőségi közszolgáltatások Viszonylag széleskörű civil élet és tevékenységi terület</p>	<p>Kedvezőtlen adottságok a fiatalok helyben tartására Időskorú népesség növekvő részarányával számolnia kell a városnak. A roma lakosság alacsony foglalkoztatási szintje Alacsony vállalkozói készség, kevés vállalkozó Képzett munkaerő hiánya, magasabban képzettek nem jönnek vissza a térségbe Szegregátumban élők kedvezőtlen életkörülményei</p>
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<p>Közüntézmények kapacitásainak, férőhelyeinek helyi igényekhez igazodó bővítése, új szolgáltatások létrehozása. A közszolgáltatások közötti együttműködések továbbfejlesztése, partnerségi hálózat létrehozása. Civil és egyházi szervezetek széleskörű bevonása a helyi közszolgáltatásokba A helyi identitástudat erősítése a beköltözők integrálásával és a kulturális élet sokszínűvé tételével. Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok helyzetének javítása.</p>	<p>Nagyon rossz korstruktúra, fiatalok számának gyors csökkenése az elvándorlás következtében Időskorú népesség további növekvő részaránya miatt a szociális ellátás túlterhelte válik. Egyes városrészekben nehezülhet a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés. Szegregátumban élők életkörülményeinek romlása – társadalmi rétegek polarizációja</p>

SWOT Gazdaság

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<p>Kedvező térségi elérhetőség</p> <p>Feldolgozóipari tapasztalatok, termelési hagyományok (élelmiszer és fa)</p> <p>Borturizmus köré épülő idegenforgalmi szektor</p> <p>Jelentős kereskedelmi kapacitások</p> <p>Ipari parkban jelentős helyi gazdasági szereplők</p> <p>Járás szinten magas gazdasági aktivitás, alacsony munkanélküliség</p> <p>Támogató szolgáltatások helyi és térségi elérhetősége (üzleti szolgáltatások)</p> <p>Ipari-kereskedelmi célú fejlesztésekre alkalmas területek szabályozási szinten biztosítottak</p> <p>A településre nem jellemző a környezetszennyező iparágak jelenléte</p> <p>Szakképzési lehetőségek adottak (PTE, Szekszárdi Szakképzési Centrum)</p>	<p>Alacsony feldolgozottságú mezőgazdasági termékek</p> <p>Szervezőerő hiánya a mezőgazdaságban</p> <p>Képzett munkaerő hiánya, magasabban képzettek elvándorolnak és nem jönnek vissza a térségbe</p> <p>Nincs megfelelő termék és térségi marketing,</p> <p>vállalati mérethierarchia torz, mikrovállalkozások túlsúlya jellemző, KKV szféra relatíve gyenge, nagyvállalati kör kicsi;</p> <p>külföldi tőke jelenléte mérsékelt</p> <p>Helyi vállalkozások jellemzően alacsony tőkével, csekély létszámmal működnek, fejlődési potenciáljuk csekély, a kereslet ingadozásai rendkívül súlyosan érintik őket</p> <p>az önkormányzat gazdaságfejlesztésre fordítható eszközei és erőforrásai korlátozottak. A helyi vállalkozások korlátozott innovativitása, limitált K+F tevékenység</p>

LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<p>Munkahelyek teremtése, szociális gazdaság</p> <p>Szálláshelyfejlesztés, alkonyatipar</p> <p>Szelíd turizmus</p> <p>Duális képzések bővítése</p> <p>Új közép- és felsőoktatási képzési struktúra kidolgozása a piaci igények változásaira reagálva</p> <p>Az alternatív energia fejlesztések támogatása</p> <p>A nemzetközi kapcsolatok fejlesztése</p> <p>A régió oktatási-kutatási-fejlesztési intézményei viszonylag könnyen elérhetőek,</p>	<p>A dinamikusabb külső térségek szívó hatása</p> <p>Az EU mezőgazdasági támogatási rendszer kedvezőtlen hatásai</p> <p>Foglalkoztatottak nélküli háztartások növekvő aránya</p> <p>a helyben lévő munkahelyek száma stagnál, vagy akár csökkenhet is, ha a befektetőkért vívott versenyben a város alul marad a piacon már jelen lévő ipari – kereskedelmi parkokkal szemben</p>

városmarketing eszközeivel a település újrapozícionálható, a kertvárosi képet rekreációs funkciókkal lehet kiegészíteni, tudásintenzív és kreatív iparágak megerősödése

SWOT Zöldfelületi rendszer

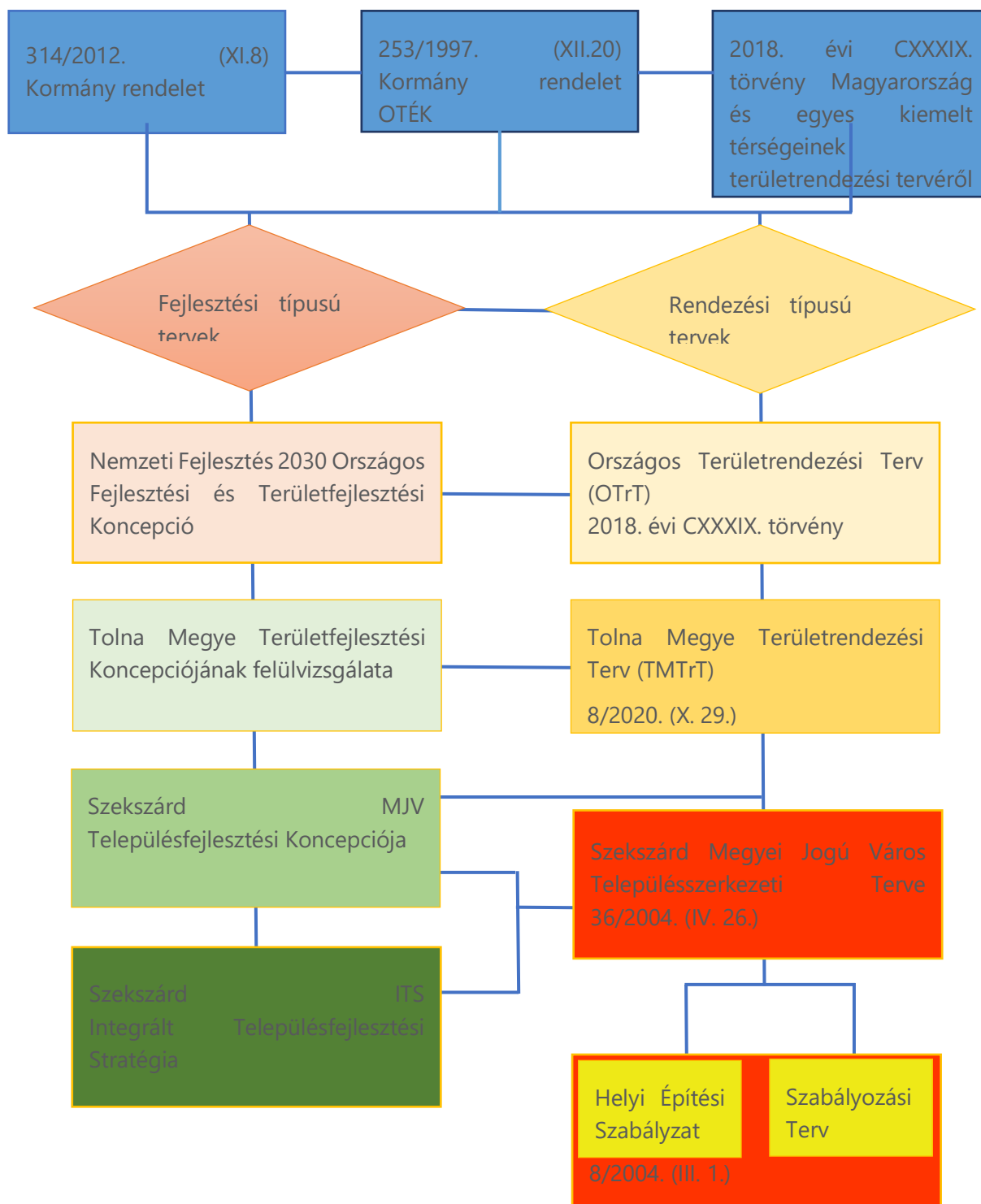
ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<p>Rendezett városkép</p> <p>Változatos természeti, környezeti adottságok</p> <p>Zöldterületek magas aránya</p> <p>Jelentős, jó minőségű vízkészlet</p> <p>Turisztikai vonzerő</p> <p>Magas a biológiailag aktív felületek aránya (~50ha)</p> <p>Közparkok és közkertek együttes területe 44ha</p>	<p>Fásított területek nagysága mindössze 3ha</p> <p>összességében csökken a városi közparkok területe</p> <p>természetvédelmi területeken nem a védettséggel összeegyeztethető területhasználat, illegális hulladéklerakás, természetközeli területek rekreációs célú használata, bemutatása sok esetben elégtelen,</p> <p>zöldfelületi kataszter hiánya,</p> <p>kertes mezőgazdasági területek és a védett természeti területekkel szembeni elvárások ütközése.</p>
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<p>Fűtési rendszerek korszerűsítése</p> <p>élőhelymegőrzési, természetvédelmi, valamint zöldfelületfejlesztési célok pályázati források növekedése,</p> <p>védett természeti területek idegenforgalmi célú fejlesztése a természetvédelmi szempontok betartása mellett,</p> <p>további természetközeli területek védelem alá helyezése,</p> <p>a digitális technológia fejlődése a zöldfelületek naprakész nyilvántartásában,</p> <p>önkormányzati tulajdonú szabadterületek további zöldterületek, játszóterek kialakítására.</p>	<p>lakossági energetikai fejlesztések elmaradása</p> <p>országos, helyi és Natura 2000 védelem alatt álló természeti értékek pusztulása, a nem megfelelő természetvédelmi kezelés hiányában,</p> <p>kertes mezőgazdasági területek előrehaladott beépítése, nem hagyományos területfelhasználása,</p> <p>klímaváltozás negatív hatásai: termőhelyi körülmények megváltozása, élőhelyek degradációja, invazív fajok térhódítása,</p> <p>önkormányzati forráshiány a zöldfelületek állapotromlásához vezet</p>

SWOT Közlekedés, közművesítés

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<p>Térségi közlekedési csomópont szerepkör</p> <p>Foglalkoztatási központ</p> <p>Közlekedési infrastruktúrában jelentős fejlesztések valósultak meg az elmúlt évtizedben</p> <p>Közösségi közlekedés működik a városban</p> <p>Közterületi elektromos töltőhálózat kiépítése elkezdődött</p> <p>Teljesnek mondható közművesítettség</p> <p>Kiépült távhő szolgáltatás</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vasúti kapcsolat gyengesége • Aprófalvas környezet (Szekszárdi járás) • Nemzetközi gazdasági együttműködések gyengék és nem intézményesültek • Növekvő gépjárműforgalom környezetkárosító hatása • Közösségi közlekedés nem alkalmazkodik a változó igényekhez • Oltóvíz általános hiánya
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> • M9 átadása a Szekszárdot érintő nyomvonalon • A térségi elérhetőség fejlesztése javíthatja a tőkevonzó képességet • Közszolgáltatások megosztása a környező településekkel • Jármű sharing rendszerek bevezetésének vizsgálata • Közösségi közlekedés optimalizálása, járatszám- és géppark felülvizsgálat, korszerűsítés	<ul style="list-style-type: none"> • Külső infrastrukturális fejlesztések elmaradása, elhúzódása • A dinamikusabb külső térségek szívó hatása

3.1.2. A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata

3.2. Probléma-és értéktérkép

Azonosított problémák:

- Időskorú népesség növekvő részarányával számolnia kell a városnak.
- A roma lakosság alacsony foglalkoztatási szintje
- Alacsony vállalkozói készség, kevés vállalkozó
- Képzett munkaerő hiánya, magasabban képzettek nem jönnek vissza a térségbe
- Szegregátumban élők kedvezőtlen életkörülményei
- Alacsony feldolgozottságú mezőgazdasági termékek
- Szervezőerő hiánya a mezőgazdaságban
- Képzett munkaerő hiánya, magasabban képzettek elvándorolnak és nem jönnek vissza a térségbe
- Nincs megfelelő termék és térségi marketing
- vállalati mérethierarchia torz, mikro-vállalkozások túlsúlya jellemző, KKV szféra relatíve gyenge, nagyvállalati kör kicsi;
- külföldi tőke jelenléte mérsékelt
- helyi vállalkozások jellemzően alacsony tőkével, csekély létszámmal működnek, fejlődési potenciáljuk csekély, a kereslet ingadozásai rendkívül súlyosan érintik őket
- az önkormányzat gazdaságfejlesztésre fordítható eszközei és erőforrásai korlátozottak
- helyi vállalkozások korlátozott innovativitása, limitált K+F tevékenység
természetvédelmi területeken nem a védettséggel összeegyeztethető területhasználat, illegális hulladéklerakás,
természetközeli területek rekreációs célú használata, bemutatása sok esetben elégtelen,
zöldfelületi kataszter hiánya,
- Kertes mezőgazdasági területekkel szemben támasztott lakóterületi fejlesztési szándékok,
- Vasúti kapcsolat gyengesége
- Nemzetközi gazdasági együttműködések gyengék és nem intézményesültek
- Növekvő gépjárműforgalom környezetkárosító hatása
- Közösségi közlekedés nem alkalmazkodik a változó igényekhez
- Oltóvíz általános hiánya

Azonosított értékek:

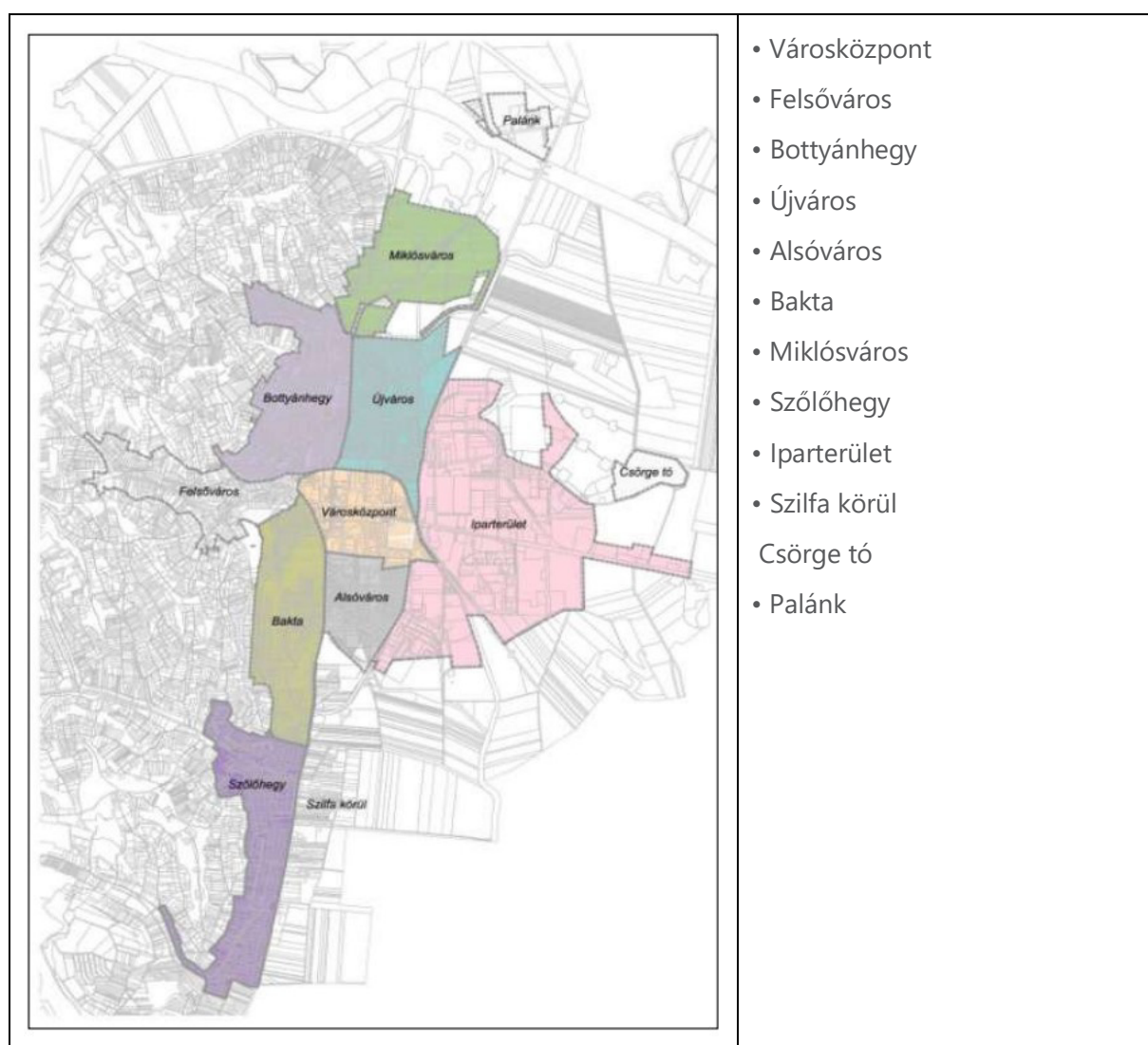
- Erős helyi identitás
- Nemzetiségi kulturális élet erős megjelenése
- Jó foglalkoztatottsági mutatók
- Alacsony a szegregáció veszélye
- Minőségi közszolgáltatások
- Jó adottságok a fiatalok helyben tartására (Generációk parkja, Sportkomplexum, kulturális és szabadidős programok stb.)
- Viszonylag széleskörű civil élet és tevékenységi terület
- Folyamatosan emelkedik a vállalkozások száma
- Kedvező térségi elérhetőség
- Feldolgozóipari tapasztalatok, termelési hagyományok (élelmiszer és fa)

- Borturizmus köré épülő idegenforgalmi szektor
- Jelentős kereskedelmi kapacitások
- Ipari parkban jelentős helyi gazdasági szereplők
- járási szinten magas gazdasági aktivitás, alacsony munkanélküliség
- Támogató szolgáltatások helyi és térségi elérhetősége (üzleti szolgáltatások)
- Ipari–kereskedelmi célú fejlesztésekre alkalmas területek szabályozási szinten biztosítottak
- A településre nem jellemző a környezetszennyező iparágak jelenléte
- Szakképzési lehetőségek adottak (PTE, Szekszárdi Szakképzési Centrum)
- Rendezett városkép
- Változatos természeti, környezeti adottságok
- Zöldterületek magas aránya
- Jelentős, jó minőségű vízkészlet
- Turisztikai vonzeró
- Magas a biológiailag aktív felületek aránya (~50ha)
- Közparkok és közkertek együttes területe 44ha
- Térségi közlekedési csomópont szerepkör
- Foglalkoztatási központ
- Közlekedési infrastruktúrában jelentős fejlesztések valósultak meg az elmúlt évtizedben
- Közösségi közlekedés működik a városban
- Közterületi elektromos töltőhálózat kiépítése elkezdődött
- Teljesnek mondható közművesítettség
- Kiépült távhő szolgáltatás

3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

3.3.1. Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása

Szekszárd városrészeinek kijelölése a hatályos településszerkezeti tervben megállapított városrészi elnevezések figyelembe vételével, a településképi arculati kézikönyv alapján történik. Mivel a településszerkezeti terv nem került módosításra, jelen fejezet a 2014-2020-as időszakra készült ITS megalapozó vizsgálatában meghatározott városrészeket mutatja be.

78. ábra: Szekszárd városrészei

FORRÁS: MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT 2013

3.3.2. Szegregált és szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése

3.3.2.1. Szegregált és szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása

Szekszárd MJV a 2014-ben elkészült és 2018-ban felülvizsgált Integrált Településfejlesztési Stratégia 4. fejezetében határozta meg Antiszegregációs Tervét.

A szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása a 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet 10. mellékletében meghatározott egységes módszertan alapján történt. Ennek értelmében azokat az egybefüggő területeket tekintették szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aktív korúakon (15-59 év) belüli aránya alapján számított szegregációs index elérte vagy meghaladta az adott településtípusra vonatkozó határértéket (35%). További fontos kritérium, hogy szegregátumnak csak az a terület nevezhető, ahol az érintett lakosság száma legalább 50 fő.

Szekszárdon, a KSH 2011-es népszámlálási adatai az alábbi szegregátumokat mutatta ki:

- 1. szegregátum: Rákóczi utca - Rózsamáj utca északi oldala - Patak utca északi oldala - Pollack Mihály utca – Nyár utca – Patak utca
- 2. szegregátum: Prantner János utca - Csébi Fiúk utca - Halas utca – Tartsay Vilmos utca - Alkony utca déli oldala – Búzavirág utca - Kisfaludy utca - Bencze Ferenc utca
- 3. szegregátum: Sárköz utca - Kerámia utca - Csatár utca - Névtelen utca
- 4. Ózsákpuszta (Külterület)

3.3.2.2. A szegregáció társadalmi jelenségeinek horizontális elemzése – a változások értékelése

Az antiszegregációs intézkedések közül a 2014-2020-as tervezési időszakban Szekszárd MJV Önkormányzata 163 millió Ft támogatást nyert a TOP-6.7.1-16-SE1-2017-00001 azonosítószámú pályázati konstrukció keretében Szekszárd leromlott városi területének rehabilitációjára. A projekt részeként a Patak utcában 9 lakóegység felújítása és egy közösségi ház kerül kialakításra.

A szegregált területek jellemzően roma származású családok lakóhelye. Jellemző az itt élőkre, hogy tartósan a létminimum alatt élnek, rendkívül alacsony jövedelmük jelentős részét szociális támogatások teszik ki, magas számú az alacsony komfortfokozatú lakások aránya, és önerőből szinte képtelenek kijutni nehéz helyzetükből. A mélyszegénységben élők körében magas számú a foglalkoztatott nélküli háztartások száma, jelentős a romák aránya, az aluliskolázott felnőttek, és a megváltozott munkaképességűek aránya. Ezen okok miatt lényegesen nehezebben tudnak elhelyezkedni a munkaerőpiacon, így számukra rendkívül fontos a megfelelő szintű pénzügyi és szociális jellegű segítségnyújtás. A korábbi városi tapasztalatok azt mutatták, hogy bár számos

felzárkóztató szociális program valósult meg, ezek még ha rövid távon sikeresek is voltak, hosszú távon, a projektek befejeztével nem tudtak tartós eredményt felmutatni.

1. MELLÉKLET: SZEKSZÁRD MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSÉNEK 789/2021. (XII. 17.) SZ. HATÁROZATA SZEKSZÁRD VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK FELÜLVIZSGÁLATÁRÓL

Kivonat

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 2021. december 17-i rendes, nyilvános ülésének jegyzőkönyvéből

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 789/2021. (XII.17.) határozata
Szekszárd Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának felülvizsgálatáról

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 9/A. §-ban foglaltak alapján, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 1. pontjában, valamint az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 6.§ (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva

1. dönt Szekszárd Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának felülvizsgálatáról;

Határidő: 2021. december 17.

Felelős: Ács Rezső polgármester

2. dönt az Integrált Területfejlesztési Stratégiához szükséges Magalapozó Vizsgálat – ITS szempontjából releváns részeinek – felülvizsgálatáról;

Határidő: 2021. december 17.

Felelős: Ács Rezső polgármester

3. dönt a tervezési és partnerségi egyeztetési feladatok elvégzéséhez az Integrált Területfejlesztési Stratégia-tervezés beszerzési tenderének meghívásos eljárás keretében való megindításáról;

Határidő: 2021. december 17.

Felelős: Ács Rezső polgármester

4. felkéri a Polgármestert a döntéssel kapcsolatos településfejlesztési és településrendezési feladatok ellátására, ezen belül kiemelten a tervezet egyeztetésének végrehajtására.

Határidő: folyamatos

Felelős: Ács Rezső polgármester

Magyarné Somogyvári Tünde osztályvezető

Ács Rezső s.k.
polgármester

s.k.

dr. Gábor Ferenc

jegyző

Szekszárd, 2021. december 17.

dr. Gábor Ferenc jegyző nevében és megbízásából:

dr. Gyulay Soma
jogi és bizottsági referens

A határozatról értesül:

- *Magyarné Somogyvári Tünde osztályvezető*

2. MELLÉKLET: FŐÉPÍTÉSI NYILATKOZAT A MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT MÓDOSÍTÁSÁHOZ

SZEKSZÁRD MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATALA

FŐÉPÍTÉSZ

Tárgy: Szekszárd Integrált Településfejlesztési
Stratégia felülvizsgálata

FŐÉPÍTÉSI NYILATKOZAT

SZEKSZÁRD INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA FELÜLVIZSGÁLATÁHOZ KÉSZÍTENDŐ MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATÁNAK TARTALMI TEMATIKÁJA

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a település-rendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet 3/A. § alapján a következőt nyilatkozom:

Jogsabályi háttér: „314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet 3/A. § (1) Az 1. melléklet szerinti megalapozó vizsgálat (a továbbiakban: megalapozó vizsgálat) — a (2) és a (3) bekezdésben meghatározott keretek között felhasználható a stratégia és a településrendezési eszköz készítése, valamint a koncepció, a stratégia és a településrendezési eszköz módosítása során is. (2) A megalapozó vizsgálat tartalmát a tervezési terület, a tervezési feladat és a tervezési cél figyelembevételével aktualizálni kell olyan módon, hogy a szükséges tartalmat és annak részletezettségét az önkormányzati főépítész írásban határozza meg. (3) A stratégia és a településrendezési eszköz készítése, valamint a koncepció, a stratégia és a településrendezési eszköz módosítása során felhasználni csak az aktualizálást megelőzően legfeljebb hét éven belül készült megalapozó vizsgálatot lehet, ideértve az ezen időtávon belül a településrendezési eszközhöz nem e rendelet szerinti tartalommal elkészített megalapozásnak minősülő vizsgálatot is. A felhasználható tartalmi elemeket az önkormányzati főépítész írásban határozza meg. (4) Közös megalapozó vizsgálat készíthető, ha a koncepció, a stratégia és a településrendezési eszközök vagy ezek módosítása együtt, vagy közvetlenül egymást követően kerülnek kidolgozásra.”

Figyelembe véve a településen végbement változásokat, valamint, hogy a hatályos Integrált Településfejlesztési Stratégia felülvizsgálatához milyen kiinduló adatok szükségesek, a készítendő megalapozó vizsgálat következő fejezeteinek kidolgozását szükséges a 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet 1. sz. melléklete alapján meghatározott tartalom szerint elkészíteni:

1. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ

- 1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok
- 1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Koncepcióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata
- 1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata
- 1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai
- 1.5. Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása
  - 1.5.1. A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai
  - 1.5.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

- 1.6. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata
  - 1.6.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök
  - 1.6.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek
- 1.7. A település társadalma
  - 1.7.1. Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség
  - 1.7.2. Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok
  - 1.7.3. Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, vallási közösségek stb.)
- 1.8. A település humán infrastruktúrája
  - 1.8.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.)
  - 1.8.2. Esélyegyenlőség biztosítása
- 1.9. A település gazdasága
  - 1.9.1. A település gazdasági súlya, szerepköre
  - 1.9.2. A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői
  - 1.9.3. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése
  - 1.9.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)
  - 1.9.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)
- 1.10. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere
  - 1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program
  - 1.10.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere
  - 1.10.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység
  - 1.10.4. Foglalkoztatáspolitikai
  - 1.10.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás
  - 1.10.6. Intézményfenntartás
  - 1.10.7. Energiagazdálkodás
- 1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások, okos város települési szolgáltatások
- 1.12. Zöldfelületi rendszer vizsgálata
- 1.13. Közlekedés
  - 1.13.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok
  - 1.13.2. Közúti közlekedés
  - 1.13.3. Közösségi közlekedés
    - 1.13.3.1. közúti
    - 1.13.3.2. kötöttpályás
  - 1.13.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés
  - 1.13.5. Parkolás
- 1.14. Közművesítés
- 1.15. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)
- 1.16. Városi klíma

2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

- 2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése
A vizsgálatok alapján a tényleges állapotok elemzése, egymásra hatásuk összevetése, folyamataik elemzése

3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis

A tényleges állapot értékelése, továbbá a szélsőséges, a települési környezettel szemben támasztott általános követelményeknek ellentmondó, problematikus témakörök kiemelése. A település adottságainak, lehetőségeinek és a fejlesztés korlátainak összefoglalása, a település-veszélyeztető hatások alapján készített kockázatértékelés figyelembevételével.

3.1.1. A folyamatok értékelése

3.1.2. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

3.1.3. A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata

3.2. Problématérkép/értéktérkép

A település problémáinak és értékeinek összefoglalója térképi formában, a területi lehetőségek és korlátok térképi ábrázolása

3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

3.3.1. településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása

3.3.2. szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)

3.3.3. egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)

Szekszárd, 2022. március 25.

SZEKSZÁRD MEGYEI
JOGÚ VÁROS

Integrált
Településfejlesztési
Stratégiájának
felülvizsgálata

2. kötet: Integrált Településfejlesztési
Stratégia felülvizsgálata

Készítette:

EX ANTE Tanácsadó Iroda Kft.

Farkas László

Településtervező

TT 01-6199; Tkö 01-16873

Dr. Mérei András

Projektmenedzser, terület- és
településfejlesztő geográfus

Janza Frigyes

Ügyvezető, közgazdász

Moldrich Dávid Gergő

közgazdász

Megbízó:

Szekszárd Megyei Jogú Város
Önkormányzata
Cím: 7100 Szekszárd, Béla király tér 8.
Tel.: 06 (74) 504 100
E-mail: postmaster@szekszard.hu
Honlap: <https://szekszard.hu>

Dátum: 2022.09.15.

www.exante.hu

TARTALOMJEGYZÉK

1	BEVEZETÉS	5
2	ELŐZMÉNYEK.....	7
3	KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	9
3.1	A stratégiai fejlesztési célok meghatározása	9
3.1.1	Szekszárd megyei jogú város jövőképe a Településfejlesztési Koncepcióban.....	9
4	STRATÉGIAI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA	11
4.1	A középtávú célrendszer bemutatása.....	11
4.2	A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása	14
5	A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK	19
5.1	Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával	21
5.2	Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása, a fejlesztések ütemezése	22
5.3	Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz	25
5.3.1	Beruházás jellegű hálózatos projektek.....	25
5.3.2	Beruházás jellegű pontszerű projektek.....	27
5.3.3	Nem beruházás jellegű soft projektek	30
6	ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM.....	33
6.1	A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések (a település egészét érintő és az egyes szegregátumokra vonatkozó fejlesztések, programok meghatározása).....	33
6.2	A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések.....	34
6.3	A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések	34
7	A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	38
7.1	Külső összefüggések (a stratégia illeszkedése a településrendezési eszközökhöz, az ágazati stratégiákkal, az önkormányzat gazdasági programjával, a települési	

környezetvédelmi programmal és más környezetvédelmi tervekkel, a területfejlesztési tervdokumentumokkal, védettségekkel való összhang bemutatása).....	38
7.2 Belső összefüggések (a célok logikai összefüggései, a helyzetértékelésben beazonosított problémákra ad-e megoldást, a stratégia megvalósíthatósága, a célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása).....	46
8 A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI.....	48
9 A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE.....	51
9.1 Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása.....	51
9.2 Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok.....	54
9.3 Monitoring rendszer kialakítása.....	57
10 AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA TERVEZÉSÉNEK MÓDSZERTANA.....	63

1 BEVEZETÉS

Jelen dokumentum Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata által 2014-ben készített és elfogadott, 2018-ban módosított Integrált Településfejlesztési Stratégiájának felülvizsgálata. A Stratégia felülvizsgálatát több tényező tette szükségessé. Az egyik tényező az új, 2021-2027-es Európai Unió tervezési ciklus megkezdése, Unió szinten új kohéziós politikai célok kerültek megfogalmazásra, Magyarország új Partnerségi Megállapodása pedig ezen célok eléréséhez új operatív és nemzeti programokat hívott életre. Ez új pénzügyi keretet teremtett. A 2020-as évben kitört koronavírus járvány az önkormányzati gazdálkodást bizonytalan időre átírta, jelentős adóbevételeket vont el az állam a települési önkormányzatoktól, ezért további tényezőként az önkormányzat lecsökkent mozgásterét kell figyelembe venni. Végül a negyedik tényező, amely következtében a felülvizsgálat szükségessé vált, az országos és megyei szintű területrendezési és területfejlesztési eszközök felülvizsgálata megtörtént (Országos Területrendezési Terv - OTTrT, Tolna Megye Területrendezési Terve, Tolna Megye Területfejlesztési Konceptiója és Programja), valamint a 2021-2027-es időszakra elkészült Tolna Megye Előzetes Integrált Területi Programja (ITP).

Szekszárd MJV bekerült az ERFA 9. cikk alá tartozó települések közé. Ezzel Szekszárd MJV a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) PO5-i. Integrált és befogadó társadalmi, gazdasági és környezeti fejlődés, a kultúra, a természeti örökség, a fenntartható turizmus és biztonság előmozdítása városi területeken célterület Fenntartható Városfejlesztés intézkedés kedvezményezettjévé vált. Az ERFA rendelet 11. cikk értelmében az Európai Unió 2021-2027 tervezési időszak fenntartható városfejlesztési források felhasználásának feltétele új Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (FVS) készítése, amely struktúrájában és tartalmában megteremti az összhangot a jelenleg érvényben levő európai és hazai szakpolitikai keretekkel. A Pénzügyminisztérium Regionális Fejlesztési Programok Irányító Hatósága által elkészített Fenntartható Városfejlesztési Stratégia módszertani útmutató alapján készülő Fenntartható Városfejlesztési Stratégia az Európai Unió elvárásait figyelembe vevő dokumentum a 2021-27-es TOP Plusz Fenntartható Városfejlesztés intézkedés forráskeret felhasználásának előfeltételévé vált, amelyet Szekszárd MJV önkormányzatának szükséges elkészítenie. Az integrált településfejlesztési stratégia felülvizsgálata ezért a fenntartható városfejlesztési stratégia készítésével párhuzamosan történt. A két dokumentum különböző tartalmi elvárásoknak felel meg, ugyanakkor stratégiai szintű településfejlesztési eszközként Szekszárd MJV 2021-2027-es stratégiai célú településfejlesztési céljait és beavatkozásait egyaránt tartalmazzák.

Az integrált településfejlesztési stratégia tartalmi felépítése

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia a város rövid-középtávú, 7-10 évre tervezett fejlesztéseit felsorakoztató településfejlesztési eszköz, amely területi alapú, a település városrészeire, akcióterületeire vonatkozó célok meghatározására, és azok megvalósítására készül. Az ITS integráltsága a különböző szakpolitikai megközelítéseket (pl. gazdaságfejlesztés, környezeti fejlesztés, közlekedésfejlesztés, műszaki infrastruktúra fejlesztés, társadalmi programok stb.), a települési partnerek (lakosság, vállalkozói szektor, civil szektor, közszféra stb.) céljait, elvárásait, illetve az önkormányzat meghatározó szerepét jelenti.

- A településfejlesztési koncepció közép-hosszútávú fejlesztési céljait rövid-középtávú programokká, projekteké bontja le.

- Tervezése területi szemléletű, a város egészére, városrészekre, akcióterületekre fogalmazza meg a célokat, fejlesztéseket.
- Megvalósíthatósági megközelítést alkalmaz: pénzügyi, indikátorvállalási, illetve szervezeti feltételek biztosításának követelményét fogalmazza meg.
- Meghatározó szerepet szán a partnerségi alapú tervezésnek, ami a kijelölt célrendszer megfelelő helyi támogatását és középtávú megvalósíthatóságát jelenti.

Az ITS a 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet 2. melléklete szerinti teljes tartalommal készül, célrendszere a településfejlesztési koncepció alapján kerül kidolgozásra, az első rész ezeket a célokat tárgyalja. A második részben a területi szemléletnek eleget téve akcióterületek kerülnek lehatárolásra, bemutatásra és akcióterületi projektek kerülnek bemutatásra. Az akcióterületek mellett a város egészére kiterjedő hálózatos és azokon kívül álló egyedi (pontoszerű) célok is megfogalmazásra kerülnek. A beruházás jellegű fejlesztések mellett nem beruházás jellegű (soft) projektek is részét képezik a stratégiának. Mivel Szekszárdon valós szegregációs veszélyt jelentő szegregációval veszélyeztetett terület és szegregátum is található, ezért az ITS antiszegregációs programot is tartalmaz. A dokumentum utolsó fejezetei a célok összefüggéseivel és megvalósíthatóságával, illetve a fejlesztéspolitika intézményrendszerével, az eredmények folyamatos követésének (monitoring) lehetőségeivel és azok kockázataival foglalkozik.

2 ELŐZMÉNYEK

Szekszárd Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2014-ben készült el és 2018-ban módosították a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet szerinti tartalom szerint. Az ITS-ben meghatározásra kerültek a 7-8 éves, illetve a 2014-2020-as Európai Unió tervezési időszakhoz illeszkedően településfejlesztési célok, akcióterületek, projektek. A 2018-as ITS készítése óta jelentős változások következtek be, mind a gazdasági, társadalmi folyamatokban, jogszabályi környezetben, illetve az önkormányzati feladatok és az önkormányzati szervezet, működés és gazdálkodás kapcsán, amelyek indokoltá tették a 2018-os ITS felülvizsgálatát, módosítását. Emellett elkezdődött a 2021-2027-es Európai Unió tervezési időszak, amely az ország és a helyi önkormányzatok számára is új fejlesztési irányokat jelöl ki, ezzel együtt az Unió által támogatott fejlesztések köre is változik.

Megváltoztak a külső tényezők:

- a 2020-ban a világban kitört COVID-19 koronavírus pandémia miatt megváltoztak a piaci, gazdasági körülmények, befektetési tendenciák;
- a korábbinál sokkal jelentősebb mértékben szintre emelkedett az energiahatékonyság, a környezetvédelem, a klímaváltozás kérdése;
- a digitalizáció, a kommunikáció sosem látott fejlődésen ment keresztül, a smart (okos) eszközök, új telekommunikációs szabványok (5G) elterjedése a települési és településüzemeltetési szolgáltatások, tevékenységek új megközelítését hívták életre;
- az Európai Unióban 2021-ben új, 7-éves tervezési időszak kezdődött, a kohéziós politikában új irányok jelentkeztek
- a fenntartható európai városokról szóló Lipcsei Charta megújításra került 2020-ban, amely funkcionális kapcsolatot teremt a 2020 utáni városfejlesztési menetrend és a területfejlesztési menetrend között.

Megváltoztak a belső tényezők:

- a pandémiahelyzet miatt jelentős mértékben megterhelésre került az önkormányzat egészségügyi és szociális intézményrendszere, amely feltárta a működési-gazdálkodási hiányosságokat;
- az országban bevezetett vírusjárvány miatt veszélyhelyzet és rendkívüli jogrend a korábbinál nagyobb mértékű adóelvonást eredményezett a helyi önkormányzatoktól, ezért 2021-től az önkormányzati gazdálkodás a korábbinál kevesebb mozgásteret nyújt a településfejlesztési célok megvalósítására;
- a lakosság életminősége a járványhelyzet következtében romlott, nőtt a munkanélküliség, egyes gazdasági szektorok (pl. turizmus-vendéglátás) jelentős bevételkiesést szenvedett el;

Fejlesztéspolitikai, jogszabályi és tervi háttér:

A 2021-2027-es időszakban az EU kohéziós politikájának 5 fő célja:

- Intelligensebb Európa
- Zöldebb, karbonmentesebb Európa
- Jobban összekapcsolt Európa
- Szociálisabb Európa
- A polgáraihoz közelebb álló Európa

Jogszabályi és tervi háttér:

- 314/2012.(XI.8.) Kormányrendelet;
- a Partnerségi Megállapodásban foglaltak mentén kidolgozott, 2021-2027 támogatási időszak operatív programjai (Széchenyi Terv Plusz: DIMOP Plusz, EFOP Plusz, MAHOP Plusz, IKOP Plusz, GINOP Plusz, TOP Plusz, VOP Plusz, KEHOP Plusz) ;
- Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (elfogadva az 1/2014. (I.3.) OGY. határozattal)
- Országos Területrendezési Terv (OTrT) (Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény Második rész)
- Tolna Megye Területrendezési Terve (TMTTrT) Tolna Megyei Közgyűlés 8/2020. (X. 29.) sz. rendelete
- Tolna Megye Területfejlesztési Konceptiójának felülvizsgálata
- Tolna Területfejlesztési Programja 2021-2027
- Tolna Megye Előzetes Integrált Területi Programja 2021-2027

3 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

3.1 A stratégiai fejlesztési célok meghatározása

Szekszárd Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában megfogalmazott célok és beavatkozások teljes mértékben a megalapozó vizsgálatban feltárt erősségekre és gyengeségekre építve, a beazonosított problémák megoldását célozzák.

Szekszárd Megyei Jogú Város által készített legutóbbi, hatályos településfejlesztési koncepciója a 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet alapján készült el 2013 decemberében.

3.1.1 Szekszárd megyei jogú város jövőképe a Településfejlesztési Koncepcióban

Szekszárd jövőképe:

Szekszárd élhető, versenyképes és fenntartható város, mert az önkormányzat partneri kapcsolatot ápol polgáraival és vállalkozóival. Erős lokál patriotizmus alapja a város fejlődésének, a bizalomépítés segíti a városrendezési célok megvalósítását. Szekszárd térségi partner-kapcsolatokat épít a szomszédos városokkal és kistérségekkel.

Az EU tagság Szekszárdnak európai versenyt jelent más hazai és külföldi városokkal, a Szekszárdi kistérségnek más kistérségekkel

- a humán erőforrásért, a lakosság megtartásáért
- a pénzügyi forrásokért
- az egészséges környezetért.

A verseny a pénzügyi-gazdasági válsághelyzetben, a környezeti feltételek változása – klímaváltozás – hatására erősödik. Szekszárd jövőképét erre az egyetemes versenyre dolgoztuk ki, megalapozva a verseny felvállalhatóságát. Szekszárd térségi partner-kapcsolatokat épít a szomszédos városokkal és kistérségekkel. A város megyei, regionális, sőt megyéken és régiókon átívelő rendszergazda szerepek felvállalásával (pl. logisztika) tovább erősíti pozícióját a városhálózatban. Polgáraival, vállalkozóival, gazdálkodóival együttműködve kistérségi önkormányzataival, civil és versenyszférájával a térségi lokálpatriotizmus kialakítását segítik elő. Élhető, versenyképes és fenntartható kistérségi alakul ki Szekszárd kisugárzásaként.

A szomszéd településekkel és kistérségekkel való együttműködésből létrejövő kistérségi lokálpatriotizmusa segíti a lakosság megtartását, a közös felkészülést gazdasági, a társadalmi kihívásokra. A város és a kistérségi versenyszférájának gazdasági alkalmazkodását, a munkahelyi struktúra piaci igényekhez történő át- és átalakítását, a munkahely teremtést polgárainak felkészítésével, (át)képzésével segíti. Biztosítja a lakosság megújulását, az elvándorlás pótlását, a városok és a kistérségi közötti lakossági mobilitás támogatásával kiegyensúlyozott kistérségi korösszetétel kialakulását teszi lehetővé.

A verseny felvállalása, Szekszárd kistérségi központ A verseny felvállalását Szekszárd nagyszerű adottságai teszik lehetővé

- M6-M9 autópályák találkozásánál, és a Duna közelében fekszik, aminek igen erős a kereskedelmi-logisztikai jelentősége

- Kiemelkedő szellemi kapacitás a város menedzselésben, igazgatásban és a szolgáltatásban

Környezeti, természeti adottságok: Gemenc, Szekszárdi-dombság (bor), természetvédelmi területek, rekreációs-, turisztikai-, és befektetési vonzerő

A verseny csak más városokkal és kistérségeikkel együttműködve lehet eredményes. Ezért kell felvállalnia a kistérségi központi szerepet, a szomszéd városokkal és kistérségeikkel együttműködve kistérségi kialakítását.

Központi szerep felvállalásának alapja a közösségfejlesztés:

- Közösség fejlesztés Szekszárd önkormányzata és a városban élő civilek, vállalkozók, gazdálkodók között

- Kistérségi központi partnerség a kistérségi központok - Szekszárd, Tamási, Dombóvár, Bonyhád, Paks, Mohács, Baja és Kalocsa együttműködésével és

- Partnerhálózat a kistérségek települései és az agglomeráció települései között.

A kistérségi fejlesztés várható eredménye: a lakossági kohézió erősödése, a lakosság helyben maradása, kistérségi belüli költözéssel a korösszetételi arányok kiegyenlítődése. A városok elöregedését - így Szekszárdét is - kistérségi, kistérségi szociálpolitikával lehet ellensúlyozni, a lakáscserék - a fiatalok beköltözésének - támogatásával, a szociális gondoskodás kistérségi, kistérségi kiterjesztésével.

Szekszárd város településfejlesztési koncepciójában térségi szerep vonatkozásában jövőképp a partnerségi elv érvényesülése, melynek során a város és a környező települések, a gazdasági központ és agglomerációja a lakó- és gazdasági területek fejlesztési kapacitását és annak térségi igényét együtt határozza meg. A város és térsége a fejlesztési területeket a térségi optimumok megkeresésével rögzíti és azokat nem egymás konkurenseként, egymást felüllicitálva jelöli ki. A fejlesztési területek mértékének meghatározása során a város és térségének fejlesztési potenciálját veszik figyelembe, elkerülve a szükségtelen és fenntarthatatlan fejlesztéseket és a termőterületek felesleges igénybevételét.

A fejlesztési területek mértékének, helyének meghatározásán túl a partnerségi együttműködés érvényesülése a cél, a közmű- és közlekedési infrastruktúra hálózat kialakításában, továbbá a települési ellátó-rendszer ésszerű kialakításában és működtetésében, figyelembe véve a környező települések kapacitáit és igényeit.

4 STRATÉGIAI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

Stratégiai cél 1: A helyi adottságokra épülő gazdasági szerkezet erősítése	Stratégiai cél 2: A minőségi települési környezet alapjainak biztosítása	Stratégiai cél 3: A társadalmi jólét megteremtése
Rész cél 1.1: A táji adottságokra építő termelési kultúra és ökoszisztéma modernizálása	Rész cél 2.1: A városi területhasználat élıhetőséget erősítő optimalizálása	Rész cél 3.1: A városi közösség erősítése a rekreációs feltételek javításával
Rész cél 1.2: A vállalkozások megtelepedéséhez szükséges feltételrendszer biztosítása	Rész cél 2.2: A zöldfelületi rendszer klímareziliens fejlesztése	Rész cél 3.2: A helyi kulturális örökség hosszútávú megőrzése
Rész cél 1.3: Szakképzési struktúra munkaerőpiaci igényekhez történő adaptálása	Rész cél 2.3: A város karbonlábnyomának csökkentése	Rész cél 3.3: A szociális és egészségügyi rendszer fejlesztése
Rész cél 1.4: A város természeti környezetében rejlő potenciálok összehangolt fejlesztése	Rész cél 2.4: A mobilitási, infrastrukturális és digitális rendszerek korszerűsítése	Rész cél 3.4: A városi civil élet lehetőségeinek javítása

4.1 A középtávú célrendszer bemutatása

Stratégiai cél 1: A helyi adottságokra épülő gazdasági szerkezet erősítése

Szekszárd prosperitásának záloga kis és középvállalkozásai által megteremtett gazdasági bázis, az elmúlt években egyre erősödő pozícióval. Az ipari infrastruktúra folyamatos fejlesztése valósul meg, a jelenlegi ipari park kihasználtsága közel teljes, és újabb iparterületek iránt is igény mutatkozik. A gazdasági versenyképesség elengedhetetlen eleme az innováció, innovatív termelés. Ezért szükséges a helyi vállalkozók tevékenységét segítő, azok versenyképességét növelő K+F központok létrehozása a fejlődés katalizátoraként.

Szekszárd befektető vonzó képességét erősíti a rendelkezésre álló megfelelő képzettséggel bíró munkaerő biztosításával. A szakképzéssel foglalkozó középfokú oktatási intézmények, az oktatási struktúra és a piaci igények egymásra épülése megtörténik. A város számos befektetési lehetőséget tud vonzani, az egy főre jutó tőkejövedelem aránya is folyamatosan növekszik az oktatási struktúra munkaerőpiaci igényekhez való adaptációja eredményeként.

A település egyik fő gazdasági pillére, a mezőgazdasági termelés, és két legfontosabb helyi képviselője, a borászatok és a tejipari feldolgozó üzem bázisán tovább fejlődik, modernizálódik, és a klímaalkalmazkodást is figyelembe véve vezet be új technológiákat. A város természetes adottságai az élelmiszeripari feldolgozásra kedvezőek, melyeket fokozottan hasznosít. A Borvidék nagy múltja, kiváló termőhelyi adottságai és minőségi borai jó alapot nyújtanak a további fejlődésre. A termék- és termelésfejlesztésben szükséges tudásbázissal a Pécsi Tudományegyetem rendelkezik, együttműködésükkel létrejön a Szekszárdi szőlészeti és borászati kutatás-fejlesztési központ kialakítása.

A gazdaságfejlesztésben hangsúlyt kap a körforgásos gazdaság és tág értelemben vett zöld gazdaság ösztönzése, és a vállalkozások, termelési és szolgáltatási folyamatok digitalizációjának támogatása.

Szekszárd természeti adottságaira és borászati, gasztronómiai kultúrájára alapozva az öko- és aktív turizmus fejlesztésében jelentős pozíciókat szerez.

A stratégiai cél megvalósítását szolgáló részcélok:

1.1: A táji adottságokra építő termelési kultúra és ökoszisztéma modernizálása

1.2: A vállalkozások megtelepedéséhez szükséges feltételrendszer biztosítása

1.3: Szakképzési struktúra munkaerőpiaci igényekhez történő adaptálása

1.4: A város természeti környezetében rejlő potenciálok összehangolt fejlesztése

Stratégiai cél 2: A minőségi települési környezet alapjainak biztosítása

Szekszárd legfőbb kihívása a kompakt középváros megerősítése, élhetőségének és életminőségének folyamatos fejlesztése, mellyel egyre vonzóbbá válik mind a fiatalok számára a Szekszárdon való letelepedésre, mind más korosztályok számára a beköltözésre, vagy Szekszárdon maradásra. Ennek érdekében a megfelelő munkahelyek biztosításán túl a megfelelő, és klímaváltozáshoz is alkalmazkodó települési környezet, rekreációs, szabadidő eltöltését biztosító szolgáltatások és infrastruktúrák, a városi élhetőséget megalapozó zöldfelületek magas minőségű biztosítása jelenik meg célként.

Szekszárd a CO₂ egyenértékű kibocsátást 30%-kal csökkenti 2030-ig a 2019-es bázisához képest. A fenntartható energiaellátás biztosítása érdekében a megújuló energia részarányának növelését, a fosszilis energiahordozók arányának fokozatos csökkentését kívánja megvalósítani. A kibocsátás csökkentés érdekében kidolgozza zöld átállás menetrendjét, melynek tervezésébe és megvalósításába bevonja az összes városi kibocsátót, a közszéferia intézményei mellett a vállalkozói szektort és a lakosságot is. Kialakítja hosszú távú energiamenedzsment tervét, melynek meghatározó elemét jelentik a napaenergia biztosított energiatermelési és tárolási lehetőségek. A zöld átállás fontos elemeként komplex módon fejleszti zöldfelületi rendszerét mind a belterületi zöldterületek gondozása révén, mind a város körüli és a mezőgazdasági területek körüli zöld sávok biztosítása és fenntartható öntözése révén, melyhez hasznosítja a csapadékvíz és villámárvizek által biztosított vízmennyiséget.

Az éghajlatváltozásra adott válaszok, a környezeti hatások vizsgálata a városfejlesztési, beruházási folyamatokban, a környezeti erőforrásokkal való felelős gazdálkodás a hosszú távú fenntarthatóság és prosperálás előfeltételei, melyekre a város stratégiájának megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít. A környezeti hatások mellett a digitális átállás jelenik meg transzformációs hatásként, a digitalizáció támogatása, az adatbiztonság szavatolása a digitális közszolgáltatások minél szélesebb körű elterjesztése előfeltétele Szekszárd hosszú távú versenyképességének fenntartásának. A digitalizáció áthatja a gazdasági, társadalmi és környezeti folyamatokat is, ahol fő szempont, hogy a városban élők életminőségének szolgálatába álljon az új technológia.

A stratégiai cél megvalósítását szolgáló részcélok:

2.1: A városi területhasználat élhetőséget erősítő optimalizálása

2.2: A zöldfelületi rendszer klímareziliens fejlesztése

2.3: A város karbonlábnyomának csökkentése

2.4: A mobilitási, infrastrukturális és digitális rendszerek korszerűsítése

Stratégiai cél 3: A társadalmi jólét megteremtése

Az elöregedő korstruktúra, a fiatalok nagyvárosokba való elköltözésének tendenciája miatt a városok versengenek egymással a lakosság megtartása érdekében, melynek legfőbb eszközét jelenti az adott település életminősége, élhetősége, magas minőségű települési környezet biztosítása foglalkoztatási, szabadidős és rekreációs lehetőségekkel, a helyi közösségek erősítésével.

A társadalmi jólét megteremtése érdekében az összetartó városi közösség erősítése, a helyi identitás megőrzése fogalmazódik meg célként. A város fejlődésének meghatározó eleme az értékeit és tudását kamatoztató közösség fejlesztése és megerősítése. A stratégiai cél az itt élő emberek testi és szellemi fejlődését szolgáló fejlesztéseket, a közösség és a helyi identitás megerősítését, illetve a civil önkéntességnek és részvételnek az ösztönzését valósítja meg.

A fiatal lakosság számára vonzó életpálya és életminőség biztosítása kiemelt cél, lehetőséget teremtve megfelelő lakókörnyezet választására, elérhető szolgáltatásokra, beleértve a digitális szolgáltatásokat is.

Mind a fiatal lakosság érdekében, mind az öregedő társadalom szükségletei érdekében a térségét is kiszolgáló város folyamatosan fejleszti szociális és egészségügyi infrastruktúráját, szolgáltatásait.

A stratégiai cél megvalósítását szolgáló részcélok:

3.1: A városi közösség erősítése a rekreációs feltételek javításával

3.2: A helyi kulturális örökség hosszútávú megőrzése

3.3: A szociális és egészségügyi rendszer fejlesztése

3.4: A városi civil élet lehetőségeinek javítása

4.2 A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

Az átfogó célok és stratégiai célok, a megalapozó vizsgálat, és a partnerségi egyeztetés során tett észrevételek, valamint az önkormányzat helyismeretére alapozva kerültek meghatározásra. Ezek együttesen biztosítják az átfogó célok és stratégiai célok megalapozottságát, amelyek hozzájárulnak egy reális és hosszútávon elérhető jövőkép eléréséhez.

Az alábbi táblázatban összefoglaltuk a stratégiai célok, részcélok és a horizontális elvek kapcsolatát:

Stratégiai célok	Részcélok											
	R1.1	R1.2	R1.3	R1.4	R2.1	R2.2	R2.3	R2.4	R3.1	R3.2	R3.3	H3.4
S1: A helyi adottságokra épülő gazdasági szerkezet erősítése	3	3	3	3	2	1	2	3	2	2	3	3
S2: A minőségi települési környezet alapjainak biztosítása	2	3	1	1	3	3	3	3	2	2	1	1
S3: A társadalmi jólét megteremtése	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3

- 1 gyenge szinergia
- 2 közepes szinergia
- 3 erős szinergia

I.2.3. Középtávú stratégiai célokhoz és a részcélokhoz rendelt indikátorok

	indikátor	mértékegység	bázisérték	célérték 2027	mérés módszere
Stratégiai cél 1: A helyi adottságokra épülő gazdasági szerkezet erősítése	<i>Helyi gazdaságot erősítő ágazatokban működő vállalkozások iparűzési adóbevételének növekedése</i>	%	0	10	
Helyi gazdaságot erősítő ágazatokban (mezőgazdaság, élelmiszeripar, kereskedelem, környezetipar) működő vállalkozások iparűzési adóbevételének növekedése					
Stratégiai cél 2: A minőségi települési környezet alapjainak biztosítása	<i>éves ÜHG kibocsátás egyenérték</i>	tCO _{2e}	114779,14	80345,398	
<p>Városi ÜHG kibocsátás számítása (SECAP módszertan alapján):</p> <p>A városi ÜHG kibocsátásba bele kell számolni az alábbi szereplők ÜHG kibocsátását: közszféra, lakosság, szolgáltató szektor.</p> <p>Az ÜHG kibocsátásba az alábbi tevékenységeket kell beleszámolni: épületek, berendezések/létesítmények, ipar (önkormányzati épületek, szolgáltató szektor épületei, lakóépületek, közvilágítás, ipar); közlekedés (önkormányzati flotta, tömegközlekedés, magáncélú és kereskedelmi közlekedés); egyéb (hulladékgazdálkodás, szennyvízgyártás).</p> <p>Cél a fajlagos kibocsátási érték évről évre történő csökkenése.</p>					
Stratégiai cél 3: A társadalmi jólét megteremtése	<i>állandó lakónépesség száma adott év végén</i>	fő	31595	31595	
KSH adatok alapján					
Részcél 1.1: A táji adottságokra építő termelési és ökoszisztéma modernizálása	<i>agrár és kapcsolódó ágazatokban működő vállalkozások számának növekedése</i>	db	467	490	
agrár és kapcsolódó ágazatokban működő vállalkozások számának növekedése					

	indikátor	mértékegység	bázisérték	célérték 2027	mérés módszere
Rész cél 1.2: A vállalkozások megtelepedéséhez szükséges feltételrendszer biztosítása	<i>iparterület nagysága</i>	ha		12	
Rendelkezésre álló ipari terület					
Rész cél 1.3: Szakképzési struktúra munkaerőpiaci igényekhez történő adaptálása	<i>Középfokú oktatási intézményekből helyi munkaerőpiacon elhelyezkedők arányának növekedése</i>	%		10	
Középfokú oktatási intézményekből helyi munkaerőpiacon elhelyezkedők arányának növekedése					
Rész cél 1.4: A város természeti környezetében rejlő potenciálok összehangolt fejlesztése	<i>Klímareziliens zöldfelületek arányának növekedése</i>	%	10	20	
Klímareziliens zöldfelület nagysága/ összes zöldfelület nagysága Klímareziliens zöldfelület: figyelembe vették a zöld felületi megújítás során a zöldfelületi megkötőképesség növelését, pl. klímaalkalmazkodó növényzet ültetése, többszintű növényzetültetés, vízmegtartó funkció erősítése, talajmenedzsment alkalmazása, stb.					
Rész cél 2.1: A városi területhasználat élıhetőséget erősítő optimalizálása	<i>barnamezős fejlesztések száma</i>	nm	0	9500	
Adott évben beruházással érintett már meglévő, felújított ingatlanok nagysága nm-ben. Ide számít a bontott és helyére új építésű ingatlan is.					
Rész cél 2.2: A zöldfelületi rendszer klímareziliens fejlesztése	<i>Klímareziliens zöldfelületek arányának növekedése</i>	tCO _{2e}	10	20	
Klímareziliens zöldfelület nagysága/ összes zöldfelület nagysága Klímareziliens zöldfelület: figyelembe vették a zöld felületi megújítás során a zöldfelületi megkötőképesség növelését, pl. klímaalkalmazkodó növényzet ültetése, többszintű növényzetültetés, vízmegtartó funkció erősítése, talajmenedzsment alkalmazása, stb.					

	indikátor	mértékegység	bázisérték	célérték 2027	mérés módszere
Rész cél 2.3: A város karbonlábnyomának csökkentése	<i>éves ÜHG kibocsátás egyenérték</i>	tCO _{2e}	114779,14	80345,398	
<p>Városi ÜHG kibocsátás számítása (SECAP módszertan alapján):</p> <p>A városi ÜHG kibocsátásba bele kell számolni az alábbi szereplők ÜHG kibocsátását: közszféra, lakosság, szolgáltató szektor.</p> <p>Az ÜGH kibocsátásba az alábbi tevékenységeket kell beleszámolni: épületek, berendezések/létesítmények, ipar (önkormányzati épületek, szolgáltató szektor épületei, lakóépületek, közvilágítás, ipar); közlekedés (önkormányzati flotta, tömegközlekedés, magáncélú és kereskedelmi közlekedés); egyéb (hulladékgazdálkodás, szennyvízgyártás).</p>					
Rész cél 2.4: A mobilitási, infrastrukturális és digitális rendszerek korszerűsítése	<i>Megújult mobilitási rendszerek száma</i>	db	0	5	
A város területén működő, megújulással érintett mobilitási, közlekedési rendszerek és digitális modulok száma					
Rész cél 3.1: A városi közösség erősítése a rekreációs feltételek javításával	<i>rekreációs szolgáltatások száma</i>	db	0	10	
A városban elérhető rekreációs terek és szolgáltatások száma					
Rész cél 3.2: A helyi kulturális örökség hosszútávú megőrzése	<i>kulturális örökséghez tartozó ingatlanok kihasználtságának aránya</i>	db	50	70	
A kulturális örökséget, identitást jelképező ingatlanok funkcióval való ellátottsága, városi közösségi életbe való bevontságának aránya					
Rész cél 3.3: A szociális és egészségügyi rendszer fejlesztése	<i>Megújult humán szolgáltatások száma</i>	db	0	5	
A város területén működő, megújulással érintett szolgáltatások (egészségügyi, szociális) száma					
Rész cél 3.4: A városi civil élet lehetőségeinek javítása	<i>civil közösségi terek</i>	%	0	10	

	indikátor	mértékegység	bázisérték	célérték 2027	mérés módszere
	<i>elérhetőségének növekedése</i>				
A civil szervezetek és civil önszerveződések számára elérhető közösségi terek (beltéri és kültéri) növekedésének aránya					

5 A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

Az ITS, mint operatív jellegű stratégia, tartalmazza azon lényeges fejlesztési jellegű beavatkozásokat (projekteket, illetve programokat), amelyek a célok eléréséhez szükségesek. A projektek nemcsak beruházási típusúak lehetnek, hanem például foglalkoztatási, képzési, szemléletformáló, közösségfejlesztő, társadalmi felzárkóztatást célzó jellegűek is.

Az ITS az alábbi projekt-típusokat különbözteti meg:

Akcióterületi projektek

Akcióterületi projektnek tekinthetők a térben és időben koncentrált, egymással összehangolt beavatkozásokból álló projektek. A térben való koncentráltság azt jelenti, hogy a beavatkozások egy jól meghatározható határvonallal körülvett területen belül történnek. Az időben való koncentráltság pedig azt jelenti, hogy az akcióterületen belüli beavatkozások szintén egy jól meghatározott, de záros határidőn belül - legfeljebb néhány év alatt, jelenleg a 2021-2027-es uniós cikluson belül – megtörténnek. Az akcióterületen végbemenő fejlesztések:

- egymással szinergikus hatást fejtenek ki, vagyis az egyes projektelemek segítik más,
- projektelemek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését,
- az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra,
- volumenük, így várható hatásuk is akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az akcióterületen.

Akcióterületen kívüli önálló projektek, kulcsprojektek

Nem minden – a város területén megvalósuló - projekt tekinthető akcióterületi projektnek, mert vagy időben, vagy térben nem koncentráltak, vagy a beavatkozás jellege nem komplex. Térben nem koncentrált projekt például egy olyan program megvalósítása, amely a város különböző pontjain jelent pontszerű beavatkozásokat. Időben nem koncentrált az a projekt, amelynek megvalósítása csak hosszabb idő alatt lehetséges. Végül nem komplex jellegű az a projekt, amely egyetlen, pontszerű beavatkozást jelent. Jellemző akcióterületen kívüli projektek:

- önálló épületek, építmények felújítása, korszerűsítése, energetikai fejlesztése,
- közterület- és környezetrendezés a város egy-egy pontján,
- új, önálló létesítmény elhelyezése a városszövetben,
- hosszabb idő alatt (nem akciószerűen) megvalósítható fejlesztések (meglévő lakóterületek átépülése, ipari területek funkcióváltása, stb.)

Azokat a tervbe vett fejlesztéseket nevezzük kulcsprojektnek, melyek alapvető feltételét képezik valamely (akár több) középtávú városi cél elérésének. Tehát, ha a projekt nem valósul meg, valamelyik cél nem, vagy csak kismértékben érhető el.

Hálózatos projektek

Hálózatos projektnek az egymással összehangolt, térben kapcsolódó beruházási és nem beruházási jellegű projekteket nevezzük. A térben való kapcsolódás azt jelenti, hogy a hálózatos projekt kiterjedhet több városrészre, vagy akár a város egészére is, kapcsolódhat továbbá nagyobb léptékű térségi (országos, megyei, járási) hálózatokhoz is. A hálózatos projekt:

- több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemekből áll,
- a város egészére vagy annak egy részére – például több akcióterületre – terjed ki,
- a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik.

Soft projektek

Soft projektnek a célok elérését szolgáló nem beruházási jellegű tevékenységeket nevezzük. Ide tartozhat:

- szabályozási tevékenység
- városmarketink célú tevékenység
- magánbefektetők bevonását, partnerség ösztönzését szolgáló tevékenységek
- vállalkozásfejlesztési, munkahelyteremtési programok
- szemléletformáló tevékenységek
- helyi kedvezmények biztosítása (adó, építésügyi, stb.)

5.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával

Az ITS időszakára (5-7év) a következő akcióterületeket határoltuk le:

Akcióterület megnevezése	Akcióterület lehatárolása
Városközpont Akcióterület	Flórián u. - Bezerédj u. - Béri Balogh Ádám u. - Wesselényi u. – Bencze - Ferenc u. - Gróf Pál u. - Séd patak - Keselyűsi út - Aranytó út - Mátyás Király u.
Iparváros Akcióterület	Pollack Mihály u. - Bajcsy Zsilinszky u. - Tartsay Vilmos u. - Keselyűsi út - Aranytó út - Mátyás Király u. - Bogyislói út - Séd patak

Kulcsprojektek:

1. Új szülészeti tömb építése:
2. Startup inkubátor központ kialakítása
3. A helyi alapanyag-termelési igényekhez igazított térségi logisztikai bázisok kialakítása
4. Szekszárd város települési szennyvizének környezetbarát komplex újrahasznosítása energetikai fejlesztéssel kiegészítve
5. Rekreációs területek kialakítása
6. Víziközmű rendszerek rekonstrukciója

5.2 Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása, a fejlesztések ütemezése

Akcióterületi projektek				
Projekt száma	Projekt neve	Indikatív keretösszeg	Megvalósítás várható ideje	Előkészítettség foka (%)
AT1	Agrár és Kereskedelmi Logisztikai Központ létrehozása			
AT2	Startup Inkubátor Központ kialakítása			
AT3	Szekszárd déli fűtőmű rehabilitációja, megújuló energia park létrehozása			
AT4	Epreskert utca vízvezetés	200.000.000		
AT5	Béke telep vízvezetés	70.000.000		
AT6	Vízgyátlakodási beavatkozások	200.000.000		
AT7	Belterületi kerékpárút	400.000.000		
AT8	Zöldváros II.	1.000.000.000		
AT9	Közlekedésbiztonság fejlesztése (gyalogátkelőhelyek, jelzőlámpák, jelzőtáblák, új városi parkolási rendszer kialakítása)	200.000.000		
AT10	Fürdő fejlesztés (élménymedence felújítása, energetikai korszerűsítés)	200.000.000		
AT11	Dienes Valéria Általános Iskola energetikai korszerűsítése	900.000.000		
AT12	Babits Művelődési Ház energetikai korszerűsítés	120.000.000		
AT13	Baka Szivárvány Általános Iskola energetikai korszerűsítése	190.000.000		
AT14	Mikes u. 1. idősek garzonházának felújítása, energetikai korszerűsítése	200.000.000		

AT15	Dózsa György u. 1. ingatlanok energetikai korszerűsítése	30.000.000		
AT16	Hunyadi u-i irodaház energetikai felújítása (Vagyonkezelő tulajdona)	80.000.000		
AT17	Táncsics utca 3. irodaház energetikai korszerűsítése	50.000.000		
AT18	Dr. Hirling Ádám utcai társasház energetikai korszerűsítés (nyílászáró csere)	85.000.000		
AT19	Szentmiklósi u. 3. ifjúsági Ház energetikai korszerűsítése	65.000.000		
AT20	Honvéd u. 17/A társasház (Fecskeház) energetikai korszerűsítése	200.000.000		

Akcióterületi projektek ütemezése

Projekt	Összköltség	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Agrár és Kereskedelmi Logisztikai Központ létrehozása			x	x	x	x	x	x
Startup Inkubátor Központ kialakítása			x	x	x	x	x	x
Szekszárd déli fűtőmű rehabilitációja, megújuló energia park létrehozása			x	x	x	x	x	x
Epreskert utca vízvezetés			x	x	x	x	x	x
Béke telep vízvezetés			x	x	x	x	x	x
Vízgazdálkodási beavatkozások			x	x	x	x	x	x
Belterületi kerékpárút			x	x	x	x	x	x
Zöldváros II.			x	x	x	x	x	x
Közlekedésbiztonság fejlesztése (gyalogátkelőhelyek, jelzőlámpák, jelzőtáblák, új								

városi parkolási rendszer kialakítása)							
Fürdő fejlesztés (élménymedence felújítása, energetikai korszerűsítés)							
Dienes Valéria Általános Iskola energetikai korszerűsítése							
Babits Művelődési Ház energetikai korszerűsítés							
Baka Szivárvány Általános Iskola energetikai korszerűsítése							
Mikes u. 1. idősek garzonházának felújítása, energetikai korszerűsítése							
Dózsa György u. 1. ingatlanok energetikai korszerűsítése							
Hunyadi u-i irodaház energetikai felújítása (Vagyonkezelő tulajdona)							
Táncsics utca 3. irodaház energetikai korszerűsítése							
Dr. Hirling Ádám utcai társasház energetikai korszerűsítés (nyílászáró csere)							
Szentmiklósi u. 3. ifjúsági Ház energetikai korszerűsítése							
Honvéd u. 17/A társasház (Fecskeház) energetikai korszerűsítése							

5.3 Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz

5.3.1 Beruházás jellegű hálózatos projektek

H1. Közlekedési infrastruktúra fejlesztése

Projekt száma	Projekt neve	Indikatív keretösszeg	Megvalósítás várható ideje	Előkészítettség foka (%)
H1.1	Közlekedés-fejlesztés Szekszárdon	n.a.		
H1.2	Szekszárd város északi és déli városrészt összekötő komplex elkerülő út megvalósítása	n.a.		
H1.3	Szekszárdi szőlők közötti beton vágás utak kialakítása, szurdikok beszakadásának megszüntetése és támfallal történő megerősítése	n.a.		
H1.4	Új parkolási rendszer kialakítása	200.000.000		
H1.5	Szekszárd – Szálka – Villány - Pécs (bor) kerékpárút	n.a.		
H1.6	Belterületi utak fejlesztése (javasolt: Újfalussy, Fürdőház, Mérey, Munkácsy, Zrínyi, Béla király tér)	500.000.000		

H2. Energetikai korszerűsítés, közműfejlesztés, környezetvédelem

Projekt száma	Projekt neve	Indikatív keretösszeg	Megvalósítás várható ideje	Előkészítettség foka (%)
H2.1	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	n.a.		
H2.2	Szekszárd város vízvezetési rendszerének fejlesztése, bővítése – Élővizek utánpótlásának biztosítása – Aktív turisztikai övezetek kialakítása	n.a.		
H2.3	Jelenleg ivóvízzel el nem látott területek vízellátásba kapcsolása,	2.100.000.000		

	víztározó medencék építése-Bor utca feletti hegytető			
H2.4	Önkormányzati ingatlankezelés fejlesztése	n.a.		
H2.5	Halas u., Búzavirág u. ingatlanok közművesítése (ivóvíz, szennyvíz)	100.000.000		

Hálózatos projektek ütemezése

Projekt	Összköltség	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Közlekedés-fejlesztés Szekszárdon	n.a.		x	x	x	x	x	x
Szekszárd város északi és déli városrészt összekötő komplex elkerülő út megvalósítása	n.a.		x	x	x	x	x	x
Szekszárdi szőlők közötti beton vápás utak kialakítása, szurdikok beszakadásának megszüntetése és támfallal történő megerősítése	n.a.		x	x	x	x	x	x
Új parkolási rendszer kialakítása	200.000.000		x	x	x	x	x	x
Szekszárd – Szálka – Villány - Pécs (bor) kerékpárút	n.a.		x	x	x	x	x	x
Belterületi utak fejlesztése (javasolt: Újfalussy, Fürdőház, Mérey, Munkácsy, Zrínyi, Béla király tér)	500.000.000		x	x	x	x	x	x
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	n.a.		x	x	x	x	x	x
Szekszárd város vízvezetési rendszerének fejlesztése, bővítése –	n.a.		x	x	x	x	x	x

Élővizek utánpótlásának biztosítása – Aktív turisztikai övezetek kialakítása								
Jelenleg ivóvízzel el nem látott területek vízellátásba kapcsolása, víztározó medencék építése-Bor utca feletti hegytető	2.100.000.000		x	x	x	x	x	x
Önkormányzati ingatlankezelés	n.a.		x	x	x	x	x	x
Halas u., Búzavirág u. ingatlanok közművesítése (ivóvíz, szennyvíz)	100.000.000		x	x	x	x	x	x

5.3.2 Beruházás jellegű pontszerű projektek

E1. Egyedi, beruházás jellegű projektek

Projekt száma	Projekt neve	Indikatív keretösszeg	Megvalósítás várható ideje	Előkészítettség foka (%)
E1.1	Szociális bérlakások, bérlakások, társasház építése, korszerűsítése	1.000.000.000	2022-2027	Koncepció terv
E1.2	Egészségház megvalósítása	n.a.	2022-2027	Koncepció terv
E1.3	Egészségügyi alapelátás színvonalának emelése-csoportpraxisok kialakítása	n.a.	2022-2027	Koncepció terv
E1.4	Idősek otthonának építése/kialakítása	n.a.	2022-2027	Koncepció terv
E1.5	Szekszárdi Extrém- és Szabadidő Park kialakítása	n.a.	2022-2027	Koncepció terv
E1.6	Csörge-tó és környékének újraélesztése	100.000.000	2022-2027	Koncepció terv
E1.7	Elektromos busz beszerzése, és a hozzá kapcsolódó elektromos töltő infrastruktúra kiépítése	n.a.	2022-2027	Koncepció terv

E1.8	Szekszárd városban meglévő szeméttelp rekultivációja, naperómű létrehozása	n.a.	2022-2027	Koncepció terv
E1.9	Szekszárd város települési szennyvizének környezetbarát komplex újrahasznosítása energetikai fejlesztéssel kiegészítve	n.a.	2022-2027	Koncepció terv
E1.10	Víztározó medencék építése	n.a.	2022-2027	Koncepció terv
E1.11	Csillagvizsgáló felújítása, környezetének rendbetétele	n.a.	2022-2027	Koncepció terv
E1.12	4 csillagos hotel kialakítása	n.a.	2022-2027	Koncepció terv
E1.13	Város alatt húzódó pincerendszer feltérképezése, kárelhárítás	n.a.	2022-2027	Koncepció terv
E1.14	Városképi fejlesztések	n.a.	2022-2027	Koncepció terv
E1.15	Játszóterek fejlesztése	n.a.	2022-2027	Koncepció terv
E1.16	Szekszárdi Sportközpont fejlesztése	n.a.	2022-2027	Koncepció terv
E1.17	Kálvária Kilátó felújítása	n.a.	2022-2027	Koncepció terv
E1.18	Lakossági digitális szolgáltatások fejlesztése - Városkártya bevezetése	n.a.	2022-2027	Koncepció terv
E1.19	Aktív turisztikai központ (Fadd_Dombori tábor köré szervezve, estleg átgondolva Sötétvölgyet is)	200.000.000	2022-2027	Koncepció terv
E1.20	Közétkeztetési célokat szolgáló fejlesztések	50.000.000	2022-2027	Koncepció terv

Egyedi projektek ütemezése:

Projekt	Összköltség	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Szociális bérlakások, bérlakások, társasház építése, korszerűsítése	1.000.000.000		x	x	x	x	x	x

Egészségház megvalósítása	n.a.		x	x	x	x	x	x
Egészegügyi alapellátás színvonalának emelése-csoportpraxisok kialakítása	n.a.		x	x	x	x	x	x
Idősek otthonának építése/kialakítása	n.a.		x	x	x	x	x	x
Szekszárdi Extrém- és Szabadidő Park kialakítása	n.a.		x	x	x	x	x	x
Csörge-tó és környékének újraélesztése	100.000.000		x	x	x	x	x	x
Elektromos busz beszerzése, és a hozzá kapcsolódó elektromos töltő infrastruktúra kiépítése	n.a.		x	x	x	x	x	x
Szekszárd városban meglévő szeméttelp rekultivációja, naperómű létrehozása	n.a.		x	x	x	x	x	x
Szekszárd város települési szennyvizének környezetbarát komplex újrahasznosítása energetikai fejlesztéssel kiegészítve	n.a.		x	x	x	x	x	x
Víztározó medencék építése	n.a.		x	x	x	x	x	x

Csillagvizsgáló felújítása, környezetének rendbetétele	n.a.		x	x	x	x	x	x
4 csillagos hotel kialakítása	n.a.		x	x	x	x	x	x
Város alatt húzódó pincerendszer feltérképezése, kárelhárítás	n.a.		x	x	x	x	x	x
Városképi fejlesztések	n.a.		x	x	x	x	x	x
Játszóterek fejlesztése	n.a.		x	x	x	x	x	x
Szekszárdi Sportközpont fejlesztése	n.a.		x	x	x	x	x	x
Kálvária Kilátó felújítása	n.a.		x	x	x	x	x	x
Lakossági digitális szolgáltatások fejlesztése - Városkártya bevezetése	n.a.		x	x	x	x	x	x
Aktív turisztikai központ (Fadd_Dombori tábor köré szervezve, estleg át gondolva Sötétvölgyet is)	200.000.000		x	x	x	x	x	x
Közétkeztetési célokat szolgáló fejlesztések	50.000.000		x	x	x	x	x	x

5.3.3 Nem beruházás jellegű soft projektek

S1. Nem beruházás jellegű soft projektek

Projekt száma	Projekt neve	Indikatív keretösszeg	Megvalósítás várható ideje	Előkészítettség foka (%)
S1.1	Szekszárdon telephellyel rendelkező gazdasági szereplők támogatása (pályázati felhívás keretében)	n.a.	2022-2027	Koncepció terv
S1.2	Kálvária Kilátó felújítása – tervpályázat kiírása	n.a.	2022-2027	Koncepció terv
S1.3	Digitális + Zöld programok (2024-2027)	200.000.000	2024-2027	Koncepció terv
S1.4	Közösségfejlesztési programok (2023-2027)	100.000.000	2023-2027	Koncepció terv
S1.5	Humánfejlesztési programok (2023-2027)	144.000.000	2023-2027	Koncepció terv
S1.6	Projektelőkészítő tanulmányok elkészítése (2022-2027) FVS, TVP, ITS, ITVT, KHT, Ziffa, Zöld finanszírozási keretrendszer, digitális akcióterv, üzleti terv	80.000.000	2022-2027	Koncepció terv
S1.7	Települési Vízkárelhárítási Terv készítése (vízgyűjtőlehatárolás, hibák feltárása)	10.000.000	2022-2027	Koncepció terv
S1.8	Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv (csapadék, ivóvíz, szennyvíz, talaj, építészet feltárása, jövőbeli irányja)	45.000.000	2022-2027	Koncepció terv
S1.9	Települési csapadékvízgazdálkodási fejlesztési terv	35.000.000	2022-2027	Koncepció terv
S1.10	Vízgazdálkodáshoz kapcsolódó szimulációs modellezés készítése, kalibrálása	50.000.000	2022-2027	Koncepció terv

Soft projektek ütemezése:

Projekt	Összköltség	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Szekszárdon telephellyel rendelkező gazdasági szereplők támogatása			x	x	x	x	x	x

(pályázati felhívás keretében)								
Kálvária Kilátó felújítása – tervpályázat kiírása			X	X	X	X	X	X
Digitális + Zöld programok (2024-2027)					X	X	X	X
Közösségfejlesztési programok (2023-2027)				X	X	X	X	X
Humánfejlesztési programok (2023-2027)				X	X	X	X	X
Projektelőkészítő tanulmányok elkészítése (2022-2027) FVS, TVP, ITS, ITVT, KHT, Ziffa, Zöld finanszírozási keretrendszer, digitális akcióterv, üzleti terv			X	X	X	X	X	X
Települési Vízkárelhárítási Terv készítése (vízgyűjtőlehatárolás, hibák feltárása)			X	X	X	X	X	X
Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv (csapadék, ivóvíz, szennyvíz, talaj, építészeti feltárása, jövőbeli iránya)			X	X	X	X	X	X
Települési csapadékvízgazdálkodási fejlesztési terv			X	X	X	X	X	X
Vízgazdálkodáshoz kapcsolódó szimulációs modellezés készítése, kalibrálása			X	X	X	X	X	X

6 ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

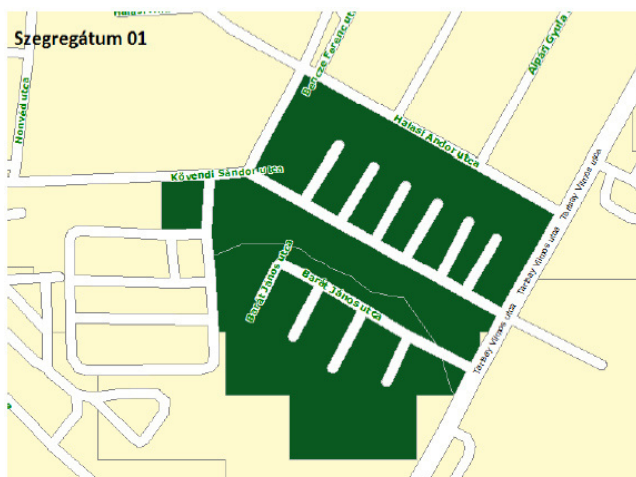
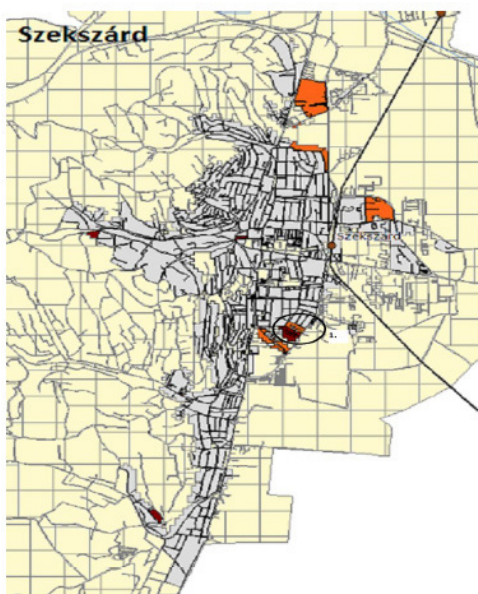
6.1 A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések (a település egészét érintő és az egyes szegregátumokra vonatkozó fejlesztések, programok meghatározása)

Szekszárd MJV a 2014-ben elkészült és 2018-ban felülvizsgált Integrált Településfejlesztési Stratégia 4. fejezetében határozta meg Antiszegregációs Tervét.

A szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása a 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet 10. mellékletében meghatározott egységes módszertan alapján történt. Ennek értelmében azokat az egybefüggő területeket tekintették szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aktív korúakon (15-59 év) belüli aránya alapján számított szegregációs index elérte vagy meghaladta az adott településtípusra vonatkozó határértéket (35%). További fontos kritérium, hogy szegregátumnak csak az a terület nevezhető, ahol az érintett lakosság száma legalább 50 fő.

Szekszárdon, a KSH 2011-es népszámlálási adatai az alábbi szegregátumokat mutatta ki:

- 1. szegregátum: Rákóczi utca - Rózsamáj utca északi oldala - Patak utca északi oldala - Pollack Mihály utca – Nyár utca – Patak utca
- 2. szegregátum: Prantner János utca - Csébi Fiúk utca - Halasi Andor utca – Tartsay Vilmos utca - Alkony utca déli oldala – Kövendi Sándor utca - Kisfaludy utca - Bencze Ferenc utca
- 3. szegregátum: Sárköz utca - Kerámia utca - Csatár utca - Névtelen utca
- 4. Ózsákpuszta (Külterület)

Forrás: KSH

6.2 A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések

Az antiszegregációs intézkedések közül a 2014-2020-as tervezési időszakban Szekszárd MJV Önkormányzata 163 millió Ft támogatást nyert a TOP-6.7.1-16-SE1-2017-00001 azonosítószámú pályázati konstrukció keretében Szekszárd leromlott városi területének rehabilitációjára. A projekt részeként a Patak utcában 9 lakóegység felújítása és egy közösségi ház kerül kialakításra.

A szegregált területek jellemzően roma származású családok lakóhelye. Jellemző az itt élőkre, hogy tartósan a létminimum alatt élnek, rendkívül alacsony jövedelmük jelentős részét szociális támogatások teszik ki, magas számú az alacsony komfortfokozatú lakások aránya, és önerőből szinte képtelenek kijutni nehéz helyzetükből. A mélyszegénységben élők körében magas számú a foglalkoztatott nélküli háztartások száma, jelentős a romák aránya, az aluliskolázott felnőttek, és a megváltozott munkaképességűek aránya. Ezen okok miatt lényegesen nehezebben tudnak elhelyezkedni a munkaerőpiacon, így számukra rendkívül fontos a megfelelő szintű pénzbeli és szociális jellegű segítségnyújtás. A korábbi városi tapasztalatok azt mutatták, hogy bár számos felzárkóztató szociális program valósult meg, ezek még ha rövid távon sikeresek is voltak, hosszú távon, a projektek befejeztével nem tudtak tartós eredményt felmutatni.

6.3 A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

Az Önkormányzat céljai között szerepel a szegregált lakosság felzárkóztatása, marginalizálódási folyamatuk megállítása.

A város számára legnagyobb probléma a lakhatási probléma megoldása, amely önerőből nem megoldható, legalább 200 db szociális bérlakásra lenne szükség. A lakásprogram megindításától függetlenül szükséges a szociális munkások jelenléte, mert a családok életmódja nehezen teszik lehetővé a beköltözést.

A szegregált és veszélyeztetett, leromlott területeken élők a lakáskörülményeiket, munkaerő-piaci esélyeiket és így alapvető megélhetésüket tekintve napjainkban is kedvezőtlen helyzetben vannak.

Horizontális antiszegregációs célok és beavatkozások

Célok	A célok elérése érdekében tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség és annak tervezett forrása
1. Az integrált oktatás kiterjesztése, deszegregáció a közoktatásban, a romák képzettségi szintjének emelése	<ul style="list-style-type: none"> Közoktatási szolgáltatásokhoz egyenlő hozzáférés biztosítása	450.000.000

Célok	A célok elérése érdekében tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség és annak tervezett forrása
2. Az alacsony státuszú népesség munkaerőpiaci integrációjának elősegítése, illetve foglalkoztatottsági szintjük emelése	<ul style="list-style-type: none"> Támogatott munkahelyek létrehozása az alacsony státuszú népesség részére, többek között a közhasznú, a közcélú, valamint a közmunkaprogram kiszélesítése által. A roma származású fiatalok szakképzésének, felsőfokú diplomaszerezésének, valamint munkához jutásának kiemelt támogatása. 	200.000.000
3. A lakhatási körülmények javítása,	<ul style="list-style-type: none"> Szociális bérlakásépítés megvalósítása 	1.000.000.000
4. A szociális ellátórendszer fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> A COVID-19 járvány tapasztalataiból kiindulva a civil szervezetek és az önkormányzat közötti együttműködések megerősítése 	150.000.000
5. Az alacsony státuszú népességgel szembeni diszkrimináció csökkentése	<ul style="list-style-type: none"> HEP felülvizsgálata 	100.000.000

Szegregátum	1. szegregátum (Halasi Andor u. - Tartsay Vilmos u. - Barát János u. - Kövendi Sándor u. - Kisfaludy u.)	2. szegregátum (Halasi Andor utca - Tartsay Vilmos utca - Alkony utca déli oldala - Kövendi Sándor utca - Kisfaludy utca)	3. szegregátum (Sárkőz utca - Kerámia utca - Csatár utca - Névtelen utca)	Ózsákpusztá (Külterület)
Átfogó beavatkozás				
Az integrált oktatás kiterjesztése, deszegregáció a közoktatásban, a romák képzettségi szintjének emelése	x	x	x	x
Az alacsony státuszú népesség	x	x	x	x

Szegregátum	1. szegregátum (Halasi Andor u. - Tartsay Vilmos u. - Barát János u. - Kövendi Sándor u. - Kisfaludy u.)	2. szegregátum (Halasi Andor utca - Tartsay Vilmos utca - Alkony utca déli oldala - Kövendi Sándor utca - Kisfaludy utca)	3. szegregátum (Sárköz utca - Kerámia utca - Csatár utca - Névtelen utca)	Ózsákpuszta (Külterület)
munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, illetve				
foglalkoztatottsági szintjük emelése	x	x	x	x
A lakhatási körülmények javítása,	x	x	x	x
A szociális ellátórendszer fejlesztése	x	x	x	x
Az alacsony státuszú népességgel szembeni diszkrimináció csökkentése	x	x	x	x

A beavatkozások ütemezése

Tervezett akciók és beavatkozások	2021 2.	2022 1.	2022 2.	2023 1.	2023 2.	2024 1.	2024 2.	2025 1.	2025 2.	2026 1.	2026 2.	2027 1.	2027 2.
horizontális													
Az integrált oktatás kiterjesztése, deszegregáció a közoktatásban, a romák képzettségi szintjének emelése													

Tervezett akciók és beavatkozások	2021	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2025	2026	2026	2027	2027
	2.	2	2	3	3	4	4	5	2.	1.	2.	1.	2.
		1.	2.	1.	2.	1.	2.	1.					
Az alacsony státuszú népesség munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, illetve													
foglalkoztatottsági szintjük emelése													
A lakhatási körülmények javítása,													
A szociális ellátórendszer fejlesztése													
Az alacsony státuszú népességgel szembeni diszkrimináció csökkentése													

Az antiszegregációs terv pénzügyi terve

Tervezett akciók és beavatkozások	becsült költség	tervezett forrás	
horizontális			
Az integrált oktatás kiterjesztése, deszegregáció a közoktatásban, a romák képzettségi szintjének emelése	450.000.000	TOP Plusz / EFOP Plusz	
Az alacsony státuszú népesség munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, illetve foglalkoztatottsági szintjük emelése	200.000.000	TOP Plusz / EFOP Plusz	
A lakhatási körülmények javítása,	1.000.000.000	TOP Plusz / EFOP Plusz	
A szociális ellátórendszer fejlesztése	150.000.000	TOP Plusz / EFOP Plusz	
Az alacsony státuszú népességgel szembeni diszkrimináció csökkentése	100.000.000	TOP Plusz / EFOP Plusz	
Összesített költség:	1.900.000.000		

7 A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

7.1 Külső összefüggések (a stratégia illeszkedése a településrendezési eszközökhöz, az ágazati stratégiákkal, az önkormányzat gazdasági programjával, a települési környezetvédelmi programmal és más környezetvédelmi tervekkel, a területfejlesztési tervdokumentumokkal, védettségekkel való összhang bemutatása)

Széchenyi Terv Plusz

A 2021-es év kezdetével új Európai Unió tervezési időszak vette kezdetét. A 2021-2027-es tervezési időszakban az Unió és hazai fejlesztési hangsúlyok megváltoztak. A Széchenyi 2020 programot követő Széchenyi Terv Plusz, Magyarország Partnerségi Megállapodásán keresztül, az Unió kohéziós politikájában lefektetett 5 szakpolitikai célkitűzés végrehajtásáért felel, melyek az alábbiak:

- 1) egy intelligensebb Európa az innováció, a digitalizálás, a gazdasági átalakulás, valamint a kis- és középvállalkozások támogatása révén;
- 2) egy olyan, zöldebb, karbonmentes Európa, amely végrehajtja a Párizsi Megállapodást, valamint beruház a tiszta energiaforrásokra való átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelemben;
- 3) egy jobban összekapcsolt Európa, amely stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal rendelkezik;
- 4) egy szociálisabb Európa, amely megvalósítja a szociális jogok európai pillérét, valamint támogatja a minőségi foglalkoztatást, az oktatást, a készségeket, a társadalmi befogadást és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférést;
- 5) egy, a polgáraihoz közelebb álló Európa, amely szerte az EU-ban támogatja a helyileg irányított fejlesztési stratégiákat és fenntartható városi fejlődést.

Az ITS tervezése során a szakpolitikai célokhoz igazodva kerülnek meghatározásra a 2021-2027-es tervezési időszakra vonatkozó középtávú fejlesztési elképzelések Szekszárdra.

Széchenyi Terv Plusz tematikus célkitűzései	ITS részcélok												
	R1.1	R1.2	R1.3	R1.4	R2.1	R2.2	R2.3	R2.4	R3.1	R3.2	R3.3	R3.4	

Egy intelligensebb Európa	++	++ +	++ +	++ +	++ +	++	++ +	++	++ +	++ +	++ +	++ +
Egy zöldebb, karbonmentesebb Európa	++ +	+	++ +	++ +	+	++ +	++ +	+	++	++ +	++ +	++ +
Egy jobban összekapcsolt Európa	++	++ +	++	++	++	++ +	++	++	++ +	++ +	++ +	++ +
Egy szociálisabb Európa	++ +	++ +	++	++ +	++ +	++	++ +	++ +	++	++ +	++ +	++ +
Egy, a polgáraihoz közelebb álló Európa	++ +	++ +	++ +	++ +	++ +	++ +	++ +	++ +	++ +	++ +	++ +	++ +

+++ - erős kapcsolat

++ - közepes kapcsolat

+ - gyenge kapcsolat

Fejlesztési típusú tervekhez való illeszkedés

Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)

Az Országgyűlés az 1/2014. (I.3.) határozatával elfogadta a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiót (OFTK) hazánk társadalmi, gazdasági és területi fejlődése, valamint környezetminőségének javítása érdekében. Az OFTK egy hosszútávú jövőképet, valamint fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg, időtávja 2030-ig szól. A Konceptió a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozóan fejlesztési prioritásokat fogalmaz meg. Az alábbiakban ezeket vetettük össze Szekszárd MJV ITS rész céljaival. A Konceptió megfogalmaz területpolitikai irányokat is, mint például makroregionális térkapcsolatok feltárása, többközpontú fejlődés, természeti erőforrásainkat védő térszerkezet, melyekkel összhangban vannak Szekszárd ITS stratégiai céljaival és azok rész céljaival.

OFTK prioritásai	ITS rész célok
Patrióta gazdaság, kis-és középvállalati bázison, nagyvállalati partnerségben	R1.1, R1.2, R1.3, R1.4
Fordulat a teljes foglalkoztatottság és a tudástársadalom felé	R1.1, R1.2, R1.3, R1.4

Útban az erőforrás-és energiahatékonyság illetve az energiafüggetlenség felé	R2.2, R2.3
Népesedési és közösségi fordulat	R1.3, R3.3, R3.4
Területi integráció, térségi és helyi fejlesztések a helyi gazdaság bázisán	R1.1, R1.2, R1.3, R1.4

OFTK specifikus céljai	ITS operatív célok
Versenyképes, innovatív hálózati gazdaság	R1.1, R1.2, R1.3
Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség-és sportgazdaság	R3.3
Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszerfeldolgozóipar fejlesztése	R1.1
Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I	R1.3
Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom, roma-integráció	R3.2, R3.4
Jó állam, szolgáltató állam és biztonság	R2.4
Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és környezetünk védelme	R1.1, R1.2, R2.1, R2.2
Az ország makro-regionális szerepének erősítése	R1.1
A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat	R2.4
Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése	R1.1, R1.2, R1.3, R1.4, R3.1, R3.2, R3.3, R3.4
Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése	R2.2
Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése	R1.1, R1.2
Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása	R2.4

A Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió megyei bontásban határozza meg a fejlesztési irányokat. Tolna megyére vonatkozóan a Konceptió az alábbi fejlesztési irányokat fogalmazza meg:

- Innovatív környezeti ipar és energetika lehetőségeinek megteremtése működő tudásbázisokkal, a Paksi Atomerőmű fejlesztéséhez kapcsolódó szak- és felsőoktatási képzés biztosítása.
- Piacképes, hagyományosan jelenlévő ipari ágazatok fejlesztése (élelmiszeripar, textil- és bőripar, fémfeldolgozás), mezőgazdasági termékek feldolgozása, piaci értékesítése; a biotermelés ösztönzése, az agrármarketing tevékenység fejlesztése.
- Közúti és vasúti közlekedés infrastruktúra fejlesztése (M9 gyorsforgalmi út), a táji, környezeti szempontok figyelembevételével.
- A termálvízkincs egészségturisztikai, energetikai és mezőgazdasági hasznosítása.
- A turizmus jelenlévő ágazatainak fejlesztése, tematikus összekapcsolása (termál- és gyógyturizmus: Dombóvár, Hőgyész, Tamási, Tengelic, Bonyhád; vadászturizmus: Gemenc, Gyulaj; tájjellegű és kulturális turizmus: Sárköz, szekszárdi fesztiválok; vízi turizmus: Fadd-Dombori, a Sió-csatorna fejlesztése; horgászturizmus: Duna és horgásztavak; borturizmus: Szekszárdi borvidék, Tolnai borvidék).
- Szekszárd, mint megyei fejlesztési pólus központi és idegenforgalmi funkcióinak megerősítése és a megye városainak képessé tétele az innováció befogadására.

Összességében megállapítható, hogy Szekszárd ITS célrendszere és beavatkozási területei, prioritásai összhangban vannak az OFTK-ban rögzített prioritásokkal és fejlesztési irányokkal.

Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia 2012-2024

A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia fő célja, a természeti erőforrások túlzott felhasználásának csökkentését elősegítő intézkedések elterjesztése és ösztönzése. Az országgyűlés által a 18/2013. (III. 28.) határozattal elfogadott stratégia azon fenntarthatósági prioritásokat jelöli ki, amelyek Magyarország számára a nemzetközi együttműködések keretében követendő. A Keretstratégia hangsúlyozza a települési szintű feladatok fontosságát. A környezettudatosság növelése, a megújuló energiaforrások alkalmazása, a kritikus állapotban lévő erőforrások felhasználásának korlátozása kerültek megjelölésre általános elvként. Szekszárd MJV ITS a Keretstratégia alábbi céljaihoz illeszkedik:

A Keretstratégia célrendszere	ITS részcélok
Emberi erőforrások: cél a népességben stabil, egészséges, a kor kihívásainak megfelelő készségekkel és tudással rendelkező emberek alkotta, a kirekesztettséget fokozatosan csökkentő társadalom.	R1.3, R3.1
Társadalmi erőforrások: A fenntarthatóságot támogató kultúra kialakítása, pozitív értékek, erkölcsi normák, attitűdök erősítése	R3.2, R3.4
Természeti erőforrások: Környezeti eltartóképesség érvényesítése	R1.4, R2.2

Gazdasági (fizikai) erőforrások: cél a fizikai tőke szelektív gyarapítása, a közösségi tőkejavak amortizációjának pótlása. Kiemelt feladat a vállalkozói réteg megerősítése, a hazai tőkebefektetések fokozatos növelése, külföldi kitettség csökkentése. Fontos a lokalizáció és a nemzetközi gazdasági kapcsolatok kihasználása közötti ésszerű arány megteremtése, a helyi gazdasági kapcsolatok erősítése

R1.1, R1.2, R1.3

Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (2018-2030)

Az Országgyűlés a 23/2018. (X. 31.) határozatával fogadta el a második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiát a 2018-2030-ig terjedő időszakra és 2050-ig kitekintve. A második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia tartalmazza az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményben elfogadott Párizsi Megállapodásban foglalt célkitűzései és prioritásai szerint átdolgozott szöveget. A Stratégia célul tűzi ki a biológiai sokféleség csökkenése, az áradások és aszályok súlyosbodása, a termőföld pusztulása, a vizek és a levegő szennyeződése, az idegenhonos inváziós fajok és kártevők terjedése, a környezeti okokra visszavezethető megbetegedések gyarapodása által okozott hatások mérséklésére kidolgozott hatékony intézkedéscsomag megvalósítását. A Stratégia cél- és eszközrendszere lehetővé teszi az EU és hazai pénzügyi források éghajlatvédelmi célokra fókuszáló felhasználását és nyomon követését. A Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia magába foglalja a Hazai Dekarbonizációs Tervet, a Nemzeti Alkalmazkodási Stratégiát és a „Partnerség az éghajlatért” Szemléletformálási Tervet.

Szekszárd ITS a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia alábbi specifikus céljaihoz illeszkedik:

A Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia specifikus céljai	ITS részcélok
Dekarbonizáció	R2.3
Az éghajlati sérülékenység területi vizsgálatának térinformatikai megalapozása	R2.2, R2.4
Alkalmazkodás és felkészülés	R2.2, R2.3, R2.3
Éghajlati partnerség biztosítása	R2.2

Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II.

Az Európai Unió tagállamainak közös keretstratégiájához illeszkedően a Kormány 2011-ben készítette az első Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégiát, amely 2014-ben felülvizsgálatra, és a Kormány 1603/2014. (XI. 4.) számú határozatával elfogadásra került. A stratégia fő célja a szegénységgel kapcsolatos társadalmi problémák kiváltó okainak, szerkezeti összefüggéseinek feltárása a leszakadó térségekben, kiemelten a roma lakosságra és a gyermekszegénységre vonatkozó problémákat. Hosszú távon célkitűzés a társadalmi, valamint gazdasági javakhoz való hozzáférés esélyének javítása és a társadalmi összetartozás erősítése. Emellett célként került megfogalmazásra a gazdaságélénkítéshez, a munkaalapú társadalom

értékeinek gyakorlatba való átvezetésével a foglalkoztatottság számottevő bővítéséhez, a szegénység csökkentéséhez és a szociális biztonság megerősítéséhez történő hozzájárulás.

Szekszárd ITS a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia alábbi specifikus céljaihoz illeszkedik:

A Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia ITS részcélok II. célrendszere	
A szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők arányának csökkentése, különös tekintettel a roma népességre.	R3.2
A szegénység, szociális kizáródás újratermelődésének megakadályozása.	R3.2
A társadalmi-gazdasági javakhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés javítása, a társadalmi összetartozás erősítése.	R3.2, R3.3, R3.4

Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégia 2014-2030

A Kormány 1486/2014. (VIII. 28.) számú határozatával elfogadott Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégia a közlekedési ágazat közép-, és hosszútávú céljait fogalmazza meg a közlekedéssel kapcsolatos gazdasági, társadalmi, környezeti és területhasználati folyamatok tervezhetőségének biztosítása érdekében.

Szekszárd ITS a Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégia alábbi céljaihoz illeszkedik:

A Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégia ITS részcélok célkitűzései	
Környezetre gyakorolt hatások javulása	R2.2
Egészség és vagyonbiztonság javulása	R3.3
Gazdasági növekedés elősegítése	R1.1, R1.2, R1.3, R1.4
Foglalkoztatás javulása	R1.1, R1.2, R1.3, R1.4
Lakosság jólétének javulása	R1.1, R1.2, R1.3, R3.1, R3.2, R3.3
Területi egyenlőtlenségek mérséklése	R1.1, R1.2, R1.3, R3.1, R3.2, R3.3
Társadalmi igazságosság, méltányosság javulása	R3.2

Nemzetközi kapcsolatok erősítése	R1.1, R1.2, R1.3
Társadalmi szinten hasznosabb közlekedési szerkezet kialakítása	R2.4
Szállítási szolgáltatások színvonalának és hatékonyságának növelése	R2.4

Tolna Megye Területfejlesztési Konceptiója

Tolna Megye Területfejlesztési Konceptiójának felülvizsgálatát Tolna Megye Közgyűlése 2021 szeptemberében fogadta el.

Tolna Megye Területfejlesztési Konceptiójának stratégiai céljai	ITS részcélok
Új K+F+I és logisztikai központok kialakítása vállalkozói együttműködések létrehozásával iparáganként, termékpályánként	R1.1, R1.2
Piacképes, hagyományosan jelenlévő ipari ágazatok, elsősorban könnyűipari tevékenységek (gépgyártás, fémfeldolgozás, élelmiszeripar, textil- és bőripar) fejlesztése	R1.1
A megye természeti erőforrásainak, táji és természeti értékeinek és épített környezetének szélesebb körű megismertetése, potenciáljának javítása, fenntartható hasznosítása és tematikus összekapcsolása	R2.1
Vállalkozások versenyképességének erősítése	R1.3
Oktatásfejlesztés, hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci esélyeinek javítása, a digitális átállás elősegítése az oktatásban	R1.3
A kedvezőtlen demográfiai folyamatok hatásainak mérséklése	R1.1, R1.2, R1.3, R1.3, R3.1, R3.2, R3.3, R3.4
Települési infrastruktúra és közszolgáltatások fejlesztése	R2.4, R3.3
Mezőgazdasági alapanyagokra épülő, nagy hozzáadott értékű termék előállítás, -feldolgozás, piaci értékesítés és agrármarketing tevékenység termelői együttműködéssel	R1.1
Vidéki életminőség javítása és a rurális térség népességmegtartó képességének elősegítése	-

A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Tolna megyét érintő területének fejlesztése	R2.1., R2.2., R2.4, R3.1, R3.3
---	--------------------------------

Tolna Megye Területfejlesztési Programja

Tolna Megye Területfejlesztési Programjának felülvizsgálatát Tolna Megye Közgyűlése 2021 szeptemberében fogadta el.

Tolna Megye Területfejlesztési Programjának területi céljai	ITS részcélok
A helyi mezőgazdasági alapanyagokra épülő magas hozzáadott értékű élelmiszer és feldolgozóipari kapacitások kiépítése a növénytermesztés és az arra épülő állattenyésztés gazdasági egyensúlyára alapozva, funkcionális térségenként	R1.1, R1.2
Sió és Duna menti rekreációs térség turisztikai hasznosítása	R1.4
Az oktatás modernizálása (digitalizálás, e-oktatás)	R1.3
Helyi közösségi identitásfejlesztést és kulturális életet elősegítő közösségfejlesztő szakemberképzés indítása	R1.3, R3.2
Bérház (lakás) és háztáji program bevezetése az apró és kistelepülésekben	-
Apró- és kistelepülési térségek elérhetőségének javítása	-
A vidéki letelepedést segítő támogatások bevezetése, helyi adókedvezmények biztosítása	-
Közép-Duna Menti Kiemelt Térség	R2.1., R2.2., R2.4, R3.1, R3.3
A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség komplex fejlesztési programmal fejlesztendő területe	-

Tolna Megye Előzetes Integrált Területi Programja 2021-2027

Tolna Megye Előzetes Integrált Területi Programját Tolna Megye Közgyűlése 2021 novemberében fogadta el. Az ITP a Területfejlesztési Program céljaihoz illeszkedik, a TOP Plusz megyei fejlesztési keretösszeg felhasználása érdekében fejlesztési célterületeket jelöli ki.

Az előzetes ITP fejlesztési célterületei	ITS részcélok
Fenntartható városfejlesztés – Szekszárd MJV-ra tervezett TOP Plusz keretösszeg	R1.1, R1.2, R1.3, R1.4, R2.1, R2.2, R2.3, R2.4, R3.1, R3.2, R3.3, R3.4
Közép-Duna Menti Kiemelt Térség	-
Dél-Tolna	-
Kiemelt kedvezményezett	-

7.2 Belső összefüggések (a célok logikai összefüggései, a helyzetértékelésben beazonosított problémákra ad-e megoldást, a stratégia megvalósíthatósága, a célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása)

Jelen fejezet célja, hogy a stratégiai célkijelölés belső összefüggéseit vizsgálja. Az alábbi táblázat azt mutatja be, hogy a stratégiai fejezetben meghatározott célok mely -a helyzetértékelésben feltárt - problémák megoldására fókuszálnak.

Helyzetértékelésben feltárt problémák (SWOT-Gyengeségek)	ITS célrendszeréhez illeszkedés
Társadalom, humáninfrastruktúra <ul style="list-style-type: none"> Kedvezőtlen adottságok a fiatalok helyben tartására Időskorú népesség növekvő részarányával számolnia kell a városnak. A roma lakosság alacsony foglalkoztatási szintje Alacsony vállalkozói készség, kevés vállalkozó Képzett munkaerő hiánya, magasabban képzettek nem jönnek vissza a térségbe Szegregátumban élők kedvezőtlen életkörülményei	R3.1, R3.2, R3.3, R3.4
Gazdaság <ul style="list-style-type: none"> Alacsony feldolgozottságú mezőgazdasági termékek	R1.1, R1.2, R1.3, R1.4

<ul style="list-style-type: none"> • Szervezőerő hiánya a mezőgazdaságban • Képzett munkaerő hiánya, magasabban képzettek elvándorolnak és nem jönnek vissza a térségbe • Nincs megfelelő termék és térségi marketing, • vállalati mérethierarchia torz, mikrovállalkozások túlsúlya jellemző, KKV szféra relatíve gyenge, nagyvállalati kör kicsi; • külföldi tőke jelenléte mérsékelt • Helyi vállalkozások jellemzően alacsony tőkével, csekély létszámmal működnek, fejlődési potenciáljuk csekély, a kereslet ingadozásai rendkívül súlyosan érintik őket • az önkormányzat gazdaságfejlesztésre fordítható eszközei és erőforrásai korlátozottak. A helyi vállalkozások korlátozott innovativitása, limitált K+F tevékenység 	
<p>Táj- és természetvédelem, zöldfelületi rendszer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fásított területek alacsony aránya • összességében csökken a városi közparkok területe • természetvédelmi területeken nem a védettséggel összeegyeztethető területhasználat, illegális hulladéklerakás, • természetközeli területek rekreációs célú használata, bemutatása sok esetben elégtelen, • zöldfelületi kataszter hiánya, • kertés mezőgazdasági területek és a védett természeti területekkel szembeni elvárások ütközése. 	R2.1, R2.2, R2.3, R2.4
<p>Közlekedés, településszerkezet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vasúti kapcsolat gyengése • Aprófalvas környezet (Szekszárdi járás) • Nemzetközi gazdasági együttműködések gyengék és nem intézményesültek • Növekvő gépjárműforgalom környezetkárosító hatása • Közösségi közlekedés nem alkalmazkodik a változó igényekhez • Oltóvíz általános hiánya 	R2.1, R2.3, R2.4

8 A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

Az egyes kockázatok bekövetkezésük valószínűsége alapján három kategóriába sorolhatók: alacsony, közepes és magas kockázattal rendelkezők. Feltüntetésre kerültek a lehetséges megelőzési, illetve kezelési javaslatok is, azonban az ITS-ben megnevezett projektek megvalósítása előtt a kockázatok feltérképezése – kockázatkezelési terv készítése – valamennyi projekt esetében szükséges, hogy a kockázatok lehetőségét minimalizálni lehessen, és ne akadályozza a stratégiai célok megvalósulását.

A stratégia megvalósításának kockázatait az alábbi táblázatban mutatjuk meg.

Kockázat típusa	Kockázatok azonosítása	Kockázatok értékelése	Kockázatok kezelése	Bekövetkezési valószínűség	Bekövetkező és hatása
Intézményi kockázat	Humán erőforrás minősége	A stratégia megvalósítása sikertelen	Tapasztalt munkatársak és hatékony, együttműködő menedzsment szervezet felállítása	alacsony	közepes
	Menedzsment szervezet minősége	Menedzsment szervezete hatékonysága alacsony	Menedzsment szervezet megerősítése (HR)	alacsony	közepes
	Tulajdonviszonyok helyzete	Potenciális fejlesztő és az ingatlan tulajdonos nem egy személy/szervezet	Ingatlanviszonyok rendezése a projekt előkészítése során – együttműködése, bérleti konstrukciók kidolgozása	alacsony	közepes
	Projektelemek előkészítettsége nem megfelelő szintű	Egymásra épülő projektek egymás megvalósulását veszélyeztetik	Előkészítő munkák helyes menedzselése	alacsony	magas
	Megyei és állami szintű	Megyei és állami partnerek bevonása nem	Együttműködése kialakítása a megyeszékhely	közepes	magas

	kapcsolatok minősége	kellő szintű, mélységű	el, szomszédos településekkel, településekkel és állami szereplőkkel		
Társadalmi kockázat	Társadalmi elégedetlenség a fejlesztések következtében	A lakosság a fejlesztésekkel elégedetlen	Egyeztetése lefolytatása a fejlesztések megkezdése előtt	alacsony	közepes
Kivitelezési kockázat	Időbeli csúszás áll be a projekt megvalósítása során	Műszaki-tervezési munkák időbeli csúszása miatt a projekt nem valósult meg vagy késik	Ütemezés gondos tervezése, operatív menedzsment szervezet megerősítése	közepes	magas
	Kivitelezési munkák okozta elégedetlenség	Kivitelezési munkák során fellépő kellemetlen/nem kívánt intézkedések a lakosság számára	Lakossági tájékoztatás megtartása a kivitelezés megkezdése előtt	alacsony	alacsony
Pénzügyi, gazdasági kockázat	Pályázati források lehívhatóságának nehézségei	Korlátozott forráskeret, nagy versenyhelyzet áll elő a települések között	Pályázati dokumentáció elkészítése szakértelemmel rendelkező menedzsment szervezet által	magas	magas
	Önkormányzati források rendelkezésre állása	Az önkormányzat nem tudja a szükséges önerőt, előleget biztosítani a fejlesztéshez	Megfelelő pénzügyi előkészítés szükségessége	magas	magas
	Külső források (befektetők, hitelek) elmaradása	A fejlesztések megvalósulása a szükséges források bevozása	Projekt előkészítése során a befektetői körök felmérése,	közepes	magas

		befektetői érdeklődés és/vagy hitelfelvételi lehetőség hiánya miatt meghiúsul	hitelfelvételi lehetőségek megvizsgálása		
Jogi kockázatok	Szabályozási környezet változásai	Jogszabályi feltételek megváltozása miatt a projekt megvalósítása veszélybe kerül	Jogi környezet folyamatos figyelése, helyi szintű jogszabályok szükséges módosítása	alacsony	közepes
	(Köz)beszerzési eljárások sikertelensége	A sikertelen beszerzési eljárások időben kitolhatják vagy veszélybe sodorhatják a fejlesztés megvalósulását	(Köz)beszerzési eljárások megfelelő szakmai előkészítése	közepes	közepes

9 A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

9.1 Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása

Szekszárd MJV Önkormányzatának szakbizottságai közül a Gazdasági és Városfejlesztési Bizottsága, valamint a Pénzügyi Bizottság preferenciája a városüzemeltetéssel kapcsolatos fejlesztési feladatok, melyekhez szorosan kapcsolódnak a stratégia megvalósítás kérdéskörei.

A Pénzügyi Bizottság javaslatot tesz a külső fejlesztési források bevonására, a forrásteremtés és forrásallokáció végrehajtására.

A Gazdasági és Városfejlesztési Bizottság véleményezi a városfejlesztési, városépítészeti szempontból jelentős beruházásokat, a vállalkozásfejlesztési célok megvalósulása szempontjából az önkormányzat vállalkozásainak tevékenységét, figyelemmel kíséri a város adottságait és azok figyelembevételével részt vesz a városfejlesztési koncepciók kidolgozásában, karbantartásában, megvalósításában. A Bizottság új együttműködési lehetőségeket tár fel a vállalkozásfejlesztés terén érintett szervezetekkel, elősegíti közös vállalkozás- és turizmusfejlesztési programok megvalósítását.

Smart City projektek Szekszárdon

- Energetikai korszerűsítés (hőszigetelés, megújuló energiaforrások)
- Közvilágítás korszerűsítése (LED, intelligens vezérlés)
- Vezérelt locsolóhálózat közterületeken
- Napelem park létrehozása
- Komplex turisztikai fejlesztés
- Közlekedés fejlesztése (környezetbarát kerékpárutak)
- Szolgáltatások fejlesztése (közmű-, közvilágítás, víziközmű fejlesztés, közlekedésbiztonság fejlesztése, parkolóhely bővítés)

Szociális, Egészségügyi, Környezeti és Fenntarthatósági Bizottság felügyeli a zöldfelületek, véderdő kialakításával, valamint a temetők, játszóterek fejlesztésével kapcsolatos terveket és koncepciókat, valamint figyelemmel kíséri a zöldterületek parkosításával, fásításával kapcsolatos feladatokat, és az önkormányzat által alapított gazdasági társaságok környezetvédelmi tevékenységét, az önkormányzat környezetvédelmi feladatait. Előkészíti a város klímastratégiáját, és figyelemmel kíséri a környezetvédelmi (fenntarthatósági, klímavédelmi) szabályozás teljesítését.

Zöldfelület-program Szekszárdon:

- Városközpont kijelölt akcióterületeinek zöldítése (megújítása, létrehozása, gondozása)
- Hulladékgazdálkodás fejlesztése
- Klímabarát település (klímastratégia)
- Temetők fejlesztése

A város jövőképe, stratégiai célok meghatározása, intézményi finanszírozás feltételrendszerének kialakítása, cselekvési terv, akciótervezés definiálása, zöld és digitális menetrend kialakítása

- Az előkészítést, kidolgozást a fejlesztési dokumentum-készítéssel megbízott szakértő végzi
  - a) a kidolgozás folyamatában szakmai munkacsoportok vesznek részt

- b) vállalkozói és civil végzett információgyűjtésre, feldolgozásra és értékelésre kerül sor
- A szakértő által leadott anyagot a Polgármesteri Hivatal Beszerzési és Jogi Igazgatóságának Stratégiai Tervezési Osztálya, illetve a Gazdasági Igazgatóság Pénzügyi Osztálya szakmai és formai szempontból véleményezi, korrigáltatja, előzetesen elfogadja.
  - A dokumentumot az önkormányzati szaktanácsadók, valamint a szaktanácsadói szakmai tanácsadó testületek, Tanácsok tagjai
    - a) megtárgyalják, véleményezik, korrigáltatják, előzetesen elfogadják
    - b) társadalmi vitára bocsátják
      - a jogszabály alapján kötelező partnerségi körben
      - fórumok tartásával
      - stratégiai egyeztetések a város önálló entitásai körében

Stratégiai ciklus szempontjából fontos szervezeti egységek és a feladatok ellátásáért felelős személyek

1. Szekszárd MJV Közgyűlése - polgármester: Ács Rezső
2. Gazdasági és Városfejlesztési Bizottság, elnöke: Bomba Gábor László
3. Városfejlesztési és Üzemeltetési Igazgatóság, igazgatóság vezető: Magyar Károly
4. Városfejlesztési és Üzemeltetési Osztály, osztályvezető: Lipovszky Barna
5. Beszerzési és Jogi Osztály, osztályvezető: dr. Bagó Anita Szilvia
6. Stratégiai és Tervezési Osztály, osztályvezető: Magyarné Somogyvári Tünde
7. Gazdasági Igazgatóság, igazgatóság vezető: Tamási Anna
8. Pénzügyi osztály, osztályvezető: Szántóné Karl Rita
9. Főépítési Iroda, főépítész: Herr Teréz
10. Szekszárdi Zöldülő Város munkacsoport
11. Digitális-Megtartó-Kiszolgáló Város munkacsoport
12. Prosperáló Város munkacsoport

Belső akadályok a stratégiai ciklus működtetésében:

Az ITS operatív feladatait megvalósító szervezeti egységeinél dolgozó szakemberek releváns szakmai tapasztalattal rendelkeznek, a korábbi ITS-ben nevesített program és nagyberuházások koordinálásában, lebonyolításában is közreműködtek, így a városfejlesztésre vonatkozó kompetenciákkal teljeskörűen rendelkeznek. Azonos kompetenciákkal rendelkező szakemberek az önkormányzati fenntartású vállalatoknál szintén rendelkezésre állnak. A polgármesteri hivatal szervezete a stratégiai ciklus tekintetében döntéshozatali, koordinációs, dokumentációs és adminisztratív szerepeket tölt be. Személyi állománya és összetétele is ehhez igazodik. A politikai döntés első lépcsője a szaktanácsadók szintje. Az egyes szaktanácsadók saját stratégiáik kidolgozásához mérsékeltan kapnak támpontokat, igazodási pontként a városfejlesztési dokumentumokhoz kell igazodniuk. Ez a rendszer működőképes, azonban nem biztosítja teljes mértékben az integráció és a komplexitás követelményeit, valamint azt az igényt, hogy a szaktanácsadók fejlődése harmonikus legyen, ezt a bizottsági és vezetői (alpolgármesteri, polgármesteri) szinten követik. Szakmai partnerek bevonására 3 munkacsoport keretében van lehetőség.

A rendszer azonban közel egy évtizede változatlan, a szervezetmódosítások a szervezet alapjellemzőit nem érintették. Az intézményi kérdőívek elemzéséből kiderül, hogy az intézmények 7,4 %-nál nem hajtottak végre 2014-2020 évek közötti ciklusban informatikai fejlesztést és csak az intézmények munkatársainak 14,8%-a körében történt felhasználói kompetenciák fejlesztésére irányuló

tanfolyamon történő részvétel. Mindezek ellenére az intézményi dolgozók több mint 85%-a alkalmazna okos megoldásokat munkavégzése során, ami a humánerőforrás részéről igen nagyfokú hajlandóságot mutat a Smart City modell megvalósításához. Fontos lenne a digitalizáció a stratégiai döntéshozókészítések, az intézményi munkavégzések, monitoring feladatok ellátása során, mert ez implikálja a szervezet módosítását. Ez a szervezet és az egységek funkciói mellett a személyi állomány átalakítását is igényelné. A folyamatok digitális átállása nélkül nem változtatna hatékonyan a szervezeti munkavégzés sem a humánerőforrás, sem az általa használt digitális eszközpark (hardver és szoftver) vonatkozásában.

A stratégiai ciklus végrehajtásában közreműködő külső vállalkozások szerepe a stratégiai folyamatban:

A Polgármesteri Hivatallal, a közgyűlési bizottságokkal, valamint az önkormányzati tulajdonú társaságokkal szorosan együttműködik. Érdemi és technikai jellegű döntéseinek nagy részét a tulajdonos legfőbb testületei (közgyűlés és bizottságok) hozzák meg. Ez utaló arra, hogy a cég helyzete az ellátott feladatkör miatt egyedi, erősen a tulajdonoshoz kötött, a fejlesztési stratégiaalkotás mint feladat kiszervezett tevékenység, de erős tulajdonosi felügyelet/közvetlen irányítás jellemzi.

A tervezés során a módszertani iránymutatásoknak és a szakmai háttér információknak megfelelően a tervezési-módszertani folyamatokban érintett partnerek bevonásának módja aktualizálásra került. Három munkacsoport felállítására került sor, melyek elsődleges célja a folyamatos tájékoztatás mellett a tervezési folyamatban való aktív közreműködés támogatása. A tervezési folyamat belső véleményezési mechanizmus kialakítását teszi szükségessé. Az intézkedéscsoportok közreműködése az integrált településfejlesztési stratégia felülvizsgálatának része, így hatékony működésüket rendszer szinten szükséges biztosítani. Az előkészítés és megvalósítás során a munkacsoportokra eltérő feladatok hárulnak. A stratégia megvalósítása, végrehajtása során az intézkedéscsoport tagjainak köre változhat, mivel indokolt lehet okos / digitális város szakértők, adatmenedzserek, speciális ágazati technológiai stb. ismeretekkel rendelkező szakértők bevonása is.

fejlesztéseiben a megye és a térség aktuálisan érintett önkormányzatai és a Tanács szakmai testülete között zajlik egyeztető párbeszéd. A Tanács időközönként kérdőíves formában, valamint személyes találkozók során összegyűjti a vonatkozó települések önkormányzatainak, a kapcsolódó vállalkozói és civil szféra fejlesztési elképzeléseit, melyeket a döntéselőkészítés folyamán figyelembe vesz. A területfejlesztés tervezési munkaszakaszában történő egyeztetése az érintettek bevonásával mérföldkövenként történik, majd társadalmi egyeztetésre kerül sor. A nyilvánosság biztosítása, a többszintű véleményezés garantálja a szakmai anyagok minél inkább helyi igényekhez való igazítását. A társadalmi egyeztetés szakmai anyagait a konzultációk során a Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal, Terület- és Vidékfejlesztési Osztálya koordinálja.

A Szekszárd és Térsége Tehetségsegítő Tanács szervezetek és magánszemélyek összefogásával Helyi Tehetségalap létrehozásával a tehetséges fiatalokat támogatja általános iskolás kortól. Integrált tehetségsegítő programok kialakításával a tehetségsegítés térségi hálózatának kialakítását tűzte ki céljaul tehetségbarát társadalmi környezet kialakítása mellett. Szekszárd és Térsége Tehetségsegítő Tanács tagjai:

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata / Szekszárd

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzat Hivatala

Tolna Megyei Intézményfenntartó Központ, Szekszárd

Garay János Gimnázium, Szekszárd

Bíborvég ÁMK, Tehetségpont, Decs

Garay János Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Közoktatási Típusú Sportiskola, Óvoda / Pedagógiai-Szakmai Szolgáltató Intézmény, Szekszárd

Babits Mihály Általános Iskola, Szekszárd

Baka István Általános Iskola, Szekszárd

Dienes Valéria Általános Iskola, Grundschule, Szekszárd

PTE IGY Gyakorlóiskola, AMI és Gyakorlóóvoda, Tehetségpont, Szekszárd

Szabó Matild / Delegált személy

Béla Gimnázium, Szekszárd /

Tolna Megyei Sztárai Mihály Gimnázium, Tolna /

Eötvös Pedagógiai Szolgáltató, Tehetségpont, Szekszárd

Tolna Megyei Levéltár, Szekszárd

Wosinsky Mór Megyei Múzeum, Szekszárd

Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár, Szekszárd

Babits Mihály Művelődési Ház és Művészetek Háza, Szekszárd

Tolna Megyei Diáksport Tanács, Szekszárd

A Tolna Megyei Diáksport Tanács helyileg a Szent László Középiskola székhely Intézményében működik, az iroda és az informatikai háttérét a Szekszárdi Tankerület biztosítja. A Diáksport Tanács a megyei diáksport szervezeteket fogja össze. Számukra biztosít működési, szervezési. és -időnkénti lehetőségként- kismértékű anyagi segítséget is. A Magyar Diáksport Szövetséggel, a hat város-

városkörnyéki diáksport-bizottsággal és a Tolna Megyei Sportszövetségek Szövetségével való szoros kapcsolatot koordinálja a Tolna Megyei Diáksport Tanács. Minden tanév kezdetekor tanév-előkészítő tanácskozást szervez meg a Tolna Megyei Diáksport Tanács a testnevelők számára, ahol a közoktatás és a testnevelés aktuális helyzetének kérdéseit vitatják meg. A tanácskozás során tartják meg a Tolna Megyei Diáksport Tanács közgyűlését is.

A Tolna Megyei Bűnmegelőzési Tanács 2015-ben jött létre azzal a céllal, hogy bűnmegelőzési és közbiztonsági kérdésekben koordinációs feladatokat lásson el. A Tanács működése eltér a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács működési mechanizmusától. A Tanács célja a bűnmegelőzés helyi szereplőinek összefogását erősítő folyamat, melynek tagjai:

Tolna Megyei Rendőr-főkapitányság

Tolna Megyei Önkormányzat

Tolna Megyei Főügyészség

Szekszárdi Törvényszék

Tolna Megyei Kormányhivatal

Tolna Megyei Gyermekvédelmi Igazgatóság

Tolna Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

Tolna Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság

Tolna Megyei Polgárőr Szervezetek Szövetsége

Klebsberg Intézményfenntartó Központ Szekszárdi Tankerület

Klebsberg Intézményfenntartó Központ Tamási Tankerület

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata

Paks Város Önkormányzata

Bonyhád Város Önkormányzata

Dombóvár Város Önkormányzata

Tamási Város Önkormányzata

Dunaföldvár Város Önkormányzata

Bátaszék Város Önkormányzata

Simontornya Város Önkormányzata

Gyöng Város Önkormányzata

Nagymányok Város Önkormányzata

Szekszárdi Szakképzési Centrum

Pécsi Tudományegyetem Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar

Ülések, konferenciák szervezésével a bűnmegelőzési szakemberek tanácskoznak a megye, a város bűnügyi helyzetét érintő kérdésekről, a bűnmegelőzés aktuális trendjeinek ismertetésére kerül sor, valamint itt tesznek javaslatot a jövőbeni célkitűzésekre és az azokhoz kapcsolódó feladatokra.

Szekszárdi és Környéke Alapellátási és Szakosított Ellátási Társulás a 2.4.2 Működési modell fejezetben részletezett települések között a Társulási Tanács közreműködésével működik. A Társulási Tanács határozza meg a közös fenntartású intézmények költségvetését, ellenőrzi a törvényes működést, és évente egy alkalommal értékeli a szakmai munka eredményességét. A Társulás döntéshozó szerve a Társulási Tanács, melynek tagjai a társult önkormányzatok képviselő-testület által delegált tagjai. A tagoka Társulási megállapodásban rögzített lakosságszám szerinti szavazattal rendelkeznek. A Társulási Tanács nyilvános ülést tart, de meghatározott esetekben (Mötv. 46.§ (2) bekezdése szerint) zárt ülésre is sor kerülhet.

Szekszárd és Környéke Szociális Alapszolgáltatási és szakosított Ellátási Társulás szintén a 2.4.2 Működési modell fejezetben részletezett települések között a 17 tagú Társulási Tanács közreműködésével működik. A Társulás évi legalább 6 alkalommal nyilvános, rendes ülést tart. Az elnök a Társulási Tanács ülését - sürgős, halasztást nem tűrő esetben - bármikor összehívhatja. A Társulási Tanács zárt ülést tart önkormányzati hatósági, összeférhetlenségi, méltatlansági, kitüntetési ügy tárgyalásakor, fegyelmi büntetés kiszabása, valamint vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás esetén, valamint az érintett kérésére választás, kinevezés, felmentés, vezetői megbízás adása, annak visszavonása, fegyelmi eljárás megindítása és állásfoglalást igénylő személyi ügy tárgyalásakor. A Tanács zárt ülést rendelhet el vagyónával való rendelkezés esetén, továbbá az általa kiírt pályázat feltételeinek meghatározásakor, a pályázat tárgyalásakor, ha a nyilvános tárgyalás Társulás, annak tagjai vagy más érintett üzleti érdekét sértené. A Társulási Tanács ülésének napirendjére és a tárgyalás sorrendjére az elnök tesz javaslatot, amelynek alapján a napirendet a Társulási Tanács állapítja meg, melyről a Társulási Tanács vita nélkül, egyszerű szótöbbséggel dönt. A Társulási Tanács ülésére készített előterjesztések általában írásbeli formában készülnek, de halaszthatatlan döntések esetében szóbeli előterjesztés is megengedett. A Társulási Tanács munkaszervezeti feladatait (döntéseinek előkészítése, végrehajtás szervezése) Szekszárd Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala látja el. A feladatokat a társulási megállapodás, a Polgármesteri Hivatal szervezeti és működési szabályzata, valamint a feladatok ellátásában részt vevő köztisztviselők munkaköri leírása tartalmazza.

9.3 Monitoring rendszer kialakítása

Szekszárd Integrált Településfejlesztési Stratégiája megalapozza a város következő 7-8 éves fejlesztési időszakát. Annak érdekében, hogy a stratégiában foglalt megállapítások, célok, vállalások megfelelően teljesülhessenek, fontos a folyamatos visszacsatolás és az eredmények mérése.

A stratégiai menedzsment ciklus módszer alkalmazásával az Önkormányzat a stratégiai célokhoz indikátorokat rendel, amivel biztosíthatóvá válik azok megvalósulásának mérhetősége.

Fontos emellett az adaptív forgatókönyv kockázati elemeinek, és azokra hozott intézkedések megvalósulásának nyomon követése.

Az adaptív forgatókönyv tartalmazza azokat a kockázati tényezőket, melyekre az Önkormányzat nem minden esetben tud teljeskörű intézkedést hozni, az rajta kívül álló tényezőkn is múlik.

A monitoring rendszer másik modulja éppen ezért folyamatosan figyelemmel kíséri az adaptív forgatókönyv kockázati tényezőinek alakulását, és folyamatosan figyeli a hozott intézkedések megvalósulását, azokat további szükséges intézkedésekkel egészíti ki. Éves szinten elemzi az adatokat és az intézkedések megvalósításáról státuszt készít, melyet tájékoztatásul előterjeszt a Közgyűlésnek, szükség esetén további intézkedésekre felhatalmazást kérve.

A rendszeres, időről időre megvalósuló monitoring folyamat megalapozott, adatokkal alátámasztott információkat biztosít, és megfelelő döntés előkészítő eszköz a döntéshozók számára, így támogatja a kontroll funkciót, és az erőforrások koordinációját, felfedi a trendeket a város számára fontos szakpolitikai területeken, és így lehetővé teszi az intézkedések objektív előkészítését, a város szakpolitikai területeire nagyobb rálátást biztosít, rámutat az egyes területek közötti összefüggésekre, és lehetőséget nyújt a különböző érintettek közötti intézményes együttműködés kialakítására.

Fentiek alapján egyértelműen szükséges egy olyan monitoring rendszert működtetni, amely alkalmas erre az időközi visszacsatolásra, azaz megállapítható a stratégiában kitűzött célok elérhetősége, illetve megfelelő korrekciók kezdeményezhetők.

A monitoring nem csak szigorúan az eredmények elérését nyomonkövető rendszer, hanem annál összetettebb feladata van, így folyamatosan része a stratégiai menedzsmentnek. Lényege, hogy minél konkrétabban megfogható célokat tudjon meghatározni a város.

A segítségével:

- megállapítható a város jövőképe és céljai,
- vizsgálhatók a kockázatok,
- számszerűsíthetők az eredmények,
- mérhetők a teljesítések,
- megállapítható a kitűzött célok elérésének realitása,
- kiértékelhetők az elért eredmények és az oda vezető út.

A monitoring relevanciái a stratégiai menedzsment ciklus egyes fázisaiban:

- kiinduló információk kiértékelése (eddig gyűjtött, jelenleg hozzáférhető adatok, ezek relevanciája, mérhetősége, alkalmassága)
- forgatókönyvek felmérése
- célok (átfogó és stratégiai célok, stratégiai dimenziók szerint) és az azokhoz rendelt indikátorok meghatározása majd számszerűsítése,
- konkrét beruházások outputjainak értékelése aszerint, milyen mutatók értékeinek változásához járul hozzá
- folyamatos visszacsatolások megalapozásaként két évente felülvizsgálat: mit sikerült elérni, elsődlegesen a számszerű célok módosítása nélkül

A mutatók kiválasztása

Szekszárd az ITS egységes indikátorai koncentrálna alakítja ki monitoring rendszerét, melyet néhány eredmény indikátorral egészít ki a stratégiai célrendszerhez illeszkedően.

Az indikátorok minden esetben specifikusak, mérhetőek, az adatok elérhetőek, megbízhatóak és a behatárolt időszakra vonatkozóak.

Összefoglaló indikátor táblázat

	indikátor	mértékegység	bázisérték	célérték 2027	mérés módszere
Stratégiai cél 1: A helyi adottságokra	<i>Helyi gazdaságot erősítő</i>	%	0	10	

	indikátor	mértékegység	bázisérték	célérték 2027	mérés módszere
épülő gazdasági szerkezet erősítése	<i>ágazatokban működő vállalkozások iparűzési adóbevételének növekedése</i>				
Helyi gazdaságot erősítő ágazatokban (mezőgazdaság, élelmiszeripar, kereskedelem, környezetipar) működő vállalkozások iparűzési adóbevételének növekedése					
Stratégiai cél 2: A minőségi települési környezet alapjainak biztosítása	<i>éves ÜHG kibocsátás egyenérték</i>	tCO ₂ e	114779,14	80345,398	
Városi ÜHG kibocsátás számítása (SECAP módszertan alapján):					
A városi ÜHG kibocsátásba bele kell számolni az alábbi szereplők ÜHG kibocsátását: közszéfer, lakosság, szolgáltató szektor.					
Az ÜHG kibocsátásba az alábbi tevékenységeket kell beleszámolni: épületek, berendezések/létesítmények, ipar (önkormányzati épületek, szolgáltató szektor épületei, lakóépületek, közvilágítás, ipar); közlekedés (önkormányzati flotta, tömegközlekedés, magáncélú és kereskedelmi közlekedés); egyéb (hulladékgyaldálkodás, szennyvízgyaldálkodás).					
Cél a fajlagos kibocsátási érték évről évre történő csökkenése.					
Stratégiai cél 3: A társadalmi jólét megteremtése	<i>állandó lakónépesség száma adott év végén</i>	fő	31595	31595	
KSH adatok alapján					
Rész cél 1.1: A táji adottságokra építő termelési kultúra és ökoszisztéma modernizálása	<i>agrár és kapcsolódó ágazatokban működő vállalkozások számának növekedése</i>	db	467	490	
agrár és kapcsolódó ágazatokban működő vállalkozások számának növekedése					
Rész cél 1.2: A vállalkozások megtelepedéséhez	<i>iparterület nagysága</i>	ha		12	

	indikátor	mértékegység	bázisérték	célérték 2027	mérés módszere
szükséges feltételrendszer biztosítása					
Rendelkezésre álló ipari terület					
Rész cél 1.3: Szakképzési struktúra munkaerőpiaci igényekhez adaptálása	történő <i>Középfokú oktatási intézményekből helyi munkaerőpiacon elhelyezkedők arányának növekedése</i>	%		10	
Középfokú oktatási intézményekből helyi munkaerőpiacon elhelyezkedők arányának növekedése					
Rész cél 1.4: A város természeti környezetében potenciálok összehangolt fejlesztése	rejlő <i>Klímareziliens zöldfelületek arányának növekedése</i>	%	10	20	
Klímareziliens zöldfelület nagysága/ összes zöldfelület nagysága Klímareziliens zöldfelület: figyelembe vették a zöld felületi megújítás során a zöldfelületi megköthetőség növelését, pl. klímaalkalmazkodó növényzet ültetése, többszintű növényzetültetés, vízmegtartó funkció erősítése, talajmenedzsment alkalmazása, stb.					
Rész cél városi területhasználat élhetőséget erősítő optimalizálása	2.1: A <i>barnamezős fejlesztések száma</i>	nm	0	9500	
Adott évben beruházással érintett már meglévő, felújított ingatlanok nagysága nm-ben. Ide számít a bontott és helyére új építésű ingatlan is.					
Rész cél zöldfelületi rendszer klímareziliens fejlesztése	2.2: A <i>Klímareziliens zöldfelületek arányának növekedése</i>	tCO ₂ e	10	20	
Klímareziliens zöldfelület nagysága/ összes zöldfelület nagysága Klímareziliens zöldfelület: figyelembe vették a zöld felületi megújítás során a zöldfelületi megköthetőség növelését, pl. klímaalkalmazkodó növényzet ültetése, többszintű növényzetültetés, vízmegtartó funkció erősítése, talajmenedzsment alkalmazása, stb.					

	indikátor	mértékegység	bázisérték	célérték 2027	mérés módszere
Rész cél 2.3: A város karbonlábnyomának csökkentése	éves ÜHG kibocsátás egyenérték	tCO _{2e}	114779,14	80345,398	
Városi ÜHG kibocsátás számítása (SECAP módszertan alapján):					
A városi ÜHG kibocsátásba bele kell számolni az alábbi szereplők ÜHG kibocsátását: közsféra, lakosság, szolgáltató szektor.					
Az ÜGH kibocsátásba az alábbi tevékenységeket kell beleszámolni: épületek, berendezések/létesítmények, ipar (önkormányzati épületek, szolgáltató szektor épületei, lakóépületek, közvilágítás, ipar); közlekedés (önkormányzati flotta, tömegközlekedés, magáncélú és kereskedelmi közlekedés); egyéb (hulladékgazdálkodás, szennyvízgyártás).					
Rész cél 2.4: A mobilitási, infrastrukturális és digitális rendszerek korszerűsítése	Megújult mobilitási rendszerek száma	db	0	5	
A város területén működő, megújulással érintett mobilitási, közlekedési rendszerek és digitális modulok száma					
Rész cél 3.1: A városi közösség erősítése a rekreációs feltételek javításával	rekreációs szolgáltatások száma	db	0	10	
A városban elérhető rekreációs terek és szolgáltatások száma					
Rész cél 3.2: A helyi kulturális örökség hosszútávú megőrzése	kulturális örökséghez tartozó ingatlanok kihasználtságának aránya	db	50	70	
A kulturális örökséget, identitást jelképező ingatlanok funkcióval való ellátottsága, városi közösségi életbe való bevontságának aránya					
Rész cél 3.3: A szociális és egészségügyi rendszer fejlesztése	Megújult humán szolgáltatások száma	db	0	5	
A város területén működő, megújulással érintett szolgáltatások (egészségügyi, szociális) száma					

		indikátor	mértékegység	bázisérték	célérték 2027	mérés módszere
Rész cél	3.4: A városi civil élet lehetőségeinek javítása	<i>civil közösségi terek elérhetőségének növekedése</i>	%	0	10	
A civil szervezetek és civil önszerveződések számára elérhető közösségi terek (beltéri és kültéri) növekedésének aránya						

10 AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA TERVEZÉSÉNEK MÓDSZERTANA

Az integrált településfejlesztési stratégia a településfejlesztési koncepcióban megfogalmazott környezeti, társadalmi, gazdasági célok megvalósítását szolgáló középtávú fejlesztési program. A rendelkezésre álló és bevonható források ismeretében határozza meg a koncepcióban megfogalmazott meghatározott célok megvalósítását szolgáló beavatkozásokat, programokat, a megvalósítás eszközeit, nyomon követését. Az ITS a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendeletben meghatározott tartalmi követelményeknek megfelelően határozza meg Szekszárd rövid-középtávú fejlesztési célkitűzéseit, és az azok megvalósításához szükséges stratégiai beavatkozásokat a 2021-2027-es Európai Uniói tervezési időszakra.

A sikeres stratégia kialakításához nélkülözhetetlen a pozicionálás, az általános (gazdasági, jogi, társadalmi stb. tényezők), a közvetlen (versenytársak helyzete) és a belső környezet mélyreható, részletes, az összefüggésekre, a tapasztalatokra, a várható változásokra, jövő alternatíváira és végül a döntések kockázatelemzésére is kiterjedő kutatás.

Az ITS-hez kiinduló adatként felülvizsgálatra került a 2014-ben elkészített Megalapozó Vizsgálat a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 1. sz. melléklete alapján. Az elemzések célja a - társadalmi, gazdasági, épített- és táji környezeti és egyéb a közösséget meghatározó tényezők alapján – lehetőségek feltárásával, azok előnyös és káros hatásainak vizsgálatával a megalapozott döntés előkészítése. A terveknek realistának, megvalósíthatónak, fenntarthatónak, decentralizálnak, széles körben támogatottnak és számon kérhetőnek kell lennie.

SZEKSZÁRD MEGYEI
JOGÚ VÁROS

Integrált
Településfejlesztési
Stratégiájának
módosítása

Terviratok
a partnerségi egyeztetésről

Készítette:

EX ANTE Tanácsadó Iroda Kft.

Farkas László
TT 01-6199; Tkö 01-16873

Településtervező

Dr. Mérei András

Projektmenedzser, terület- és
településfejlesztő geográfus

Janza Frigyes

Ügyvezető, közgazdász

Moldrich Dávid Gergő

közgazdász

Megbízó:

Szekszárd Megyei Jogú Város
Önkormányzata
Cím: 7100 Szekszárd, Béla király tér 8.
Tel.: 06 (74) 504 100
E-mail: postmaster@szekszard.hu
Honlap: <https://szekszard.hu>

Dátum: 2022.11.02.

www.exante.hu

TARTALOMJEGYZÉK

1	VÉLEMÉNYEZÉSI ELJÁRÁS	4
1.1	Véleményezési szakasz	4
1.2	Lakossági fórum	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

1 VÉLEMÉNYEZÉSI ELJÁRÁS

1.1 Véleményezési szakasz

Szekszárd Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának módosítása széleskörű partnerséggel, a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint a településfejlesztési, településrendezési és településképi feladataival összefüggő partnerségi egyeztetések szabályairól szóló 10/2017. (III. 6.) számú önkormányzati rendelet szerint történt.

A stratégia módosításához az önkormányzat a megalapozó vizsgálat módosítását is elvégezte. Megfogalmazásra került a település jövőképe, majd a megalapozó vizsgálatban feltárt értékek és problémák alapján beazonosításra került a stratégia célrendszere és a beavatkozási területek, amelyek a stratégia vázát képezik. A stratégia projektszintű intézkedéseket fogalmaz meg, akcióterületi, pontszerű (egyedi), hálózatos és szoft (nem beruházás jellegű) felosztásban.

A Tr. 30. § (7) bekezdésének megfelelően a dokumentumot véleményezésre küldte az önkormányzat, az alábbi táblázat foglalja össze a beérkező észrevételeket:

I. Államigazgatási szervek észrevételei				
Szervezet neve	Vélemény összefoglalása	Beavatkozást igényel (igen/nem)	Tervező észrevétele It elfogadja (igen/nem)	Tervezői válasz
1.	TMKH Állami Főépítész			
Megalapozó vizsgálat				
1.	Az 1.3. fejezetben (19. oldaltól) kérjük a felsorolt övezeteknél külön-külön megállapítani Szekszárd érintettségét, legalább felsorolással („...” övezet érinti, „...” övezet nem érinti).	igen	igen	Valamennyi övezetről külön-külön megállapítottuk Szekszárd érintettségét.
2.	Alsónána község (29.o.) készített új településtervet, rendelkezésre áll.	igen	igen	Az Alsónánára vonatkozó megállapításokat javítottuk.

3.	Kérjük Tolna megye korfája mellett Szekszárd város korfáját is vizsgálni, szerepeltetni (41.o.).	igen	igen	Tolna megye korfája alá elhelyeztük Szekszárd korfáját is, valamint elemeztük azt.
4.	Javasoljuk rögzíteni, hogy történt-e összefüggés-vizsgálat a vállalkozásméret és a vállalkozási tevékenység között. Meghatározható-e az egyes vállalkozásmérethez jellemző tevékenység.	nem	nem	Nem történt a vállalkozások méretét és tevékenységét felmérő vizsgálat.
5.	Kérjük az 1.10.3. alfejezet (89.o.) ábrát követő bekezdését átfogalmazni, nem érthető.	igen	igen	Az 1.13.3 alfejezet ábra alatti bekezdését javítottuk, átfogalmaztuk.
6.	90. oldal utolsó bekezdését (hivatkozást) javasoljuk megtartani az ITS tartalma, céljai alapján.	igen	igen	A hivatkozást megtartottuk.
7.	Az 1.12. fejezet utolsó előtti mondata rögzíti a földhivatali nyilvántartás szerinti erdőterület nagyságát, amely nem egyezik meg az 1.16. fejezetben leírt erdő adatokkal. Kérjük, hogy az 1.12.; 1.16. és 2.1.4. fejezetre tekintettel pontosítsák a zöldterületekre és a zöldfelületekre vonatkozó adatokat, továbbá a két kifejezést megfelelően alkalmazzák (az 1.16. fejezetben a fogalom jelentése zavaros, kevert).	igen	igen	Az 1.16 és 2.1.4 fejezetekben az önkormányzat tulajdonában álló zöldterületek kerületek adat szinten bemutatásra, ezt pontosítottuk. A fogalomhasználatot javítottuk, egységesítettük.
8.	Az 1.16.1.2. alfejezetben kérjük a „geodéziaiilag” helyett a „geomorfológiaailag” szófordulatot alkalmazni.	igen	igen	A használt kifejezést cseréltük.
9.	A dokumentum többször hivatkozik a mintavételre, de módszertanilag nem ismert annak reprezentativitása. Kérjük pontosítani, hogy reprezentatív mintavételezés történt-e? Ha részlegesen reprezentatív,	igen	igen	Az előzetesen elkészített kérdőíves mintavételezés kérdéseit és a kiértékelést a 3.

		kérjük megjelölni, hogy mely mutatóra nézve igaz.			mellékletben szerepeltettük.
10.		Az MV több számadatot tartalmaz az elektromos töltőkre vonatkozóan. Kérjük pontosítani, hogy mennyi elektromos töltő található a megyeszékhelyen (114.o.).	igen	igen	Az elektromos autótöltők számát pontosítottuk.
11.		130. oldal 4. bekezdésében kérjük a hulladékgazdálkodásra vonatkozó számszerű adatokat pontosítani, a viszonyítás alapján megnevezni. A 6. bekezdésében szereplő beruházásnál javasolt rögzíteni, hogy tervezett vagy megvalósult beruházásról írnak. A 7. bekezdésében kérjük pontosítani: Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata.	igen	igen	A 130. oldal 4., 6. és 7. bekezdését javítottuk.
12.		144. oldal 1. bekezdése tájékoztatást ad arról, hogy a közlekedésből eredő légszennyezettség kisebb lett. Véleményünk szerint a légszennyezettség áthelyeződött a sűrű beépítésű területről az elkerülő útra. Kérjük a bekezdést átgondolni, korrigálni.	igen	igen	A megállapítást a javasolt módon átfogalmaztuk.
13.		„SWOT Gazdaság” táblázat Lehetőségek pontjában javasoljuk a Városmarketing részt kiegészíteni a helyi civil szervezetek, helyi vagy térségi TDM bevonásával.	igen	igen	Kiegészítettük a SWOT Gazdaság táblázatot.
14.		A „SWOT Zöldfelületi rendszer” táblázatban javasoljuk a leírt méreteket (-50ha, 44ha, 3ha; területileg korlátozó számértékek) törölni, helyette a zöldterület növelése, illetve megtartása lehetne használatos.	nem	nem	A javaslat célokat fogalmaz meg, a SWOT tényeket állapít meg, ezért használjuk a számértékeket mértékegységgel.
15.		A „SWOT Közlekedés, közművesítés” táblázat Gyengeségek pontja a Szekszárdi járást aprófalvas környezetnek nevezi. Figyelemmel arra, hogy a járáshoz tartozó települések közül egy falu lélekszáma nem	igen	igen	Javítottuk a megállapítást kis- és középfalvasra.

		éri el az 500 főt, három falu lakosság száma 5-600 fő közötti, az aprófalvas kifejezést nem tartjuk helytállóknak. Kérjük pontosítani.			
16.		A közösségi közlekedésben történtek átszervezések, ezekre figyelemmel volt az adatgyűjtés? Kérjük figyelembe venni, átgondolni.	nem	nem	A közösségi közlekedés a Volánbusz legutolsó, 2021-es éves beszámolója alapján készült. Nem történt külön adatgyűjtés, felmérés.
17.		A 3.1.2. fejezet ábrájában több pontatlanság szerepel, melyet kérünk javítani: 1. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvényt nem szerepeltetik, kérjük pótolni. 2. A MATTT duplikált, egyrészt az első sorban (kék szín), másrészt a rendezési tervek alatt (3. sor, sárga szín) szerepel. Javasoljuk jogszabályok duplikálását mellőzni. A MATTT a jogszabály, azon belül a releváns fejezet alkalmazandó, értelemszerűen az OTTT (2. fejezet) a budapesti agglomeráció és a BKÜ területén a vonatkozó fejezet tartalmi eltéréseivel értelmezendő. 3. A helyi építési szabályzat (HÉSZ) és a szabályozási terv (SZT) nem különül el, mindössze a HÉSZ a szöveges munkarésze, az SZT a rajzi munkarésze a helyi rendeletnek és mellékletként szerepel.	igen	igen	Az ábrát javítottuk.
18.		Főépítési feljegyzés tartalmazza a 3.3.3. alfejezetet, amelyet a MV nem tartalmaz, kérjük pótolni.	igen	igen	A hiányzó alfejezetet pótoltuk.
19.		3.3.1. alfejezet nem mutatja be a városrészeket az 1. bekezdés tartalmával ellentétben, kérjük a kiegészítést elkészíteni. Kérjük, hogy a városrészek leírásánál legyenek szívesek bemutatni, hogy melyek az arra a	igen	igen	A városrészek funkcionális bemutatását beemeltük a fejezetbe.

		városrésze jellemző adottságok, és a meglévő funkciók (funkcióvizsgálat).			
20.		3.3.2.1. fejezet négy szegregátumot ír, amely nem egyezik meg az ITS-ben rögzítettekkel. Kérjük a KSH adatszolgáltatását (térképi állomány) teljeskörűen szerepeltetni, a MV-ben és az ITS-ben összhangba hozni.	igen	igen	Az MV és az ITS szegregátumokat tárgyaló fejezeteit szinkronba hoztuk, a 2011-es KSH adatszolgáltatást szerepeltettük.
21.		Formai szempontú észrevételek	igen	igen	A dokumentum formázását, helyesírását és a javasolt módosításokat elvégeztük.
Integrált településfejlesztési stratégia					
1.		Kérjük figyelemmel lenni a településfejlesztési koncepcióval való összhangra, szükség esetén a településfejlesztési koncepció módosítására. Amennyiben megállapításra kerül, hogy a településfejlesztési koncepció módosítása szükséges, a településfejlesztési koncepció elfogadása meg kell, hogy előzze az ITS elfogadását a korábbi R. 3. § (5) bek. és 28. §-a alapján.	nem	igen	Az ITS-módosítás tervezete illeszkedik a hatályos településfejlesztési koncepcióhoz.
2.		A munkarész több helyen nevesíti a Szekszárdon létesítendő napelemparkot. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az 50 MW-nál nagyobb névleges teljesítőképességű napelemes erőmű a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 7. melléklet II. fejezet 1.2.1.11. pontja szerint országos jelentőségű elem,	nem	igen	Szekszárd MJV Önkormányzata a későbbiekben dönt a településszerkezet i terv és a településrendezés i terv módosításáról.

	<p>amelyet az Országos Területrendezési Tervben, valamint a megyei területrendezési tervben, mint egyedi építményt szerepeltetni kell, ezért szükségessé válhat az 1996. évi XXI. törvény (a továbbiakban: Tftv.) 23/D. § és a 76/2009. (IV.8.) Korm. rendelet szerinti területrendezési hatósági eljárás lefolytatása, valamint a 419/2021. (VII.15.) Korm. rendelet (a továbbiakban: új R.) előírásai alapján a településrendezési eszközök módosítása. Tájékoztatjuk továbbá, hogy a Kr. 7. melléklet II. fejezet 1.2.2.10. pontja alapján a 5-50 MW közötti névleges teljesítőképességű napelemes erőmű térségi jelentőségű elem, amelyet igény esetén a Tolna megye területrendezési tervéről szóló 8/2020. (X. 29.) rendelet szerkezeti tervén szerepeltetni szükséges. A Tftv. 23/D. § és a 76/2009. (IV.8.) Korm. rendelet szerinti területrendezési — hatósági eljárás lefolytatása szükségessé válhat, valamint a területfelhasználási engedély birtokában a településrendezési eszközöket az új R. előírásai alapján módosítani kell. A megye szerkezeti tervén Szekszárd közigazgatási területét illetően jelenleg sem térségi, sem országos jelentőségű erőmű nem szerepel. Az erőművek telepítésével kapcsolatosan felhívjuk a figyelmet a 2018. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MATrT) és a 253/1997. (XII.20.) Kormányrendelet (a továbbiakban: OTÉK) előírásainak betartására, a területrendezési tervekkel való összhang igazolására, a területhasználatnak megfelelő — településrendezési — eszközök elkészítésére. A településrendezési eszközök módosítása mellett egyes beavatkozások megvalósításához indokolt lehet a településképi rendelet</p>			
--	---	--	--	--

		módosítása, a településképi összhang megteremtésére.			
3.		Az I.2.3. táblázat (15. oldaltól) a „mérés módszere” oszlop üres. Javasolható ebben az oszlopban a mérési adatot biztosító helyet vagy szervezetet megjelölni (pl. KSH, önkormányzati adatszolgáltatás, stb.). Javasolható továbbá a fejléct a tartalom fölött elhelyezni. A táblázat „bázisérték” oszlopa több helyen nem tartalmaz adatot, amelyet kérünk felülvizsgálni, indokolt esetben pótolni.	nem	részben	Szekszárd MJV Önkormányzata az ITS-t a Fenntartható Városfejlesztési Stratégiával szinkronban készíti és módosítja.
4.		2.1. részcélhoz (16.o.) rendelt indikátor a barnamezős fejlesztések száma”, amelynél kérjük egyértelműsíteni, hogy az Étv. 2. § 43. pontja szerinti barnamezős terület fogalmat kell-e érteni, vagy sem.	igen	igen	Egyértelműsítettük a barnamezős fejlesztés fogalmát.
5.		A 2.2. részcélhoz (16.o.) rendelt indikátor mellett javasoljuk a biológiai aktivitásérték változását további indikátorként rögzíteni.	nem	részben	Szekszárd MJV Önkormányzata az ITS-t a Fenntartható Városfejlesztési Stratégiával szinkronban készíti és módosítja.
6.		6.1. fejezetben (33.o.) kérjük pontosítani a szegregátumokat. Az 1. ábra összesítve ábrázolja az érintett területeket, a 2. ábra "Szegregátum 01" címmel a 2. szegregátumként felsorolt területi egységet mutatja. Kérem, hogy amennyiben szegregáló területről, illetve szegregátumként nyilvántartott területéről van szó, azt egyértelműen legyenek szívesek bemutatni. Amennyiben a lehatárolt szegregációval érintett területekről rendelkezésre áll ábraanyag, kérjük mellékelni.	igen	igen	Az MV és az ITS szegregátumokat tárgyaló fejezeteit szinkronba hoztuk, a 2011-es KSH adatszolgáltatást szerepeltettük.
7.		Formai szempontú észrevételek	igen	igen	A dokumentum formázását,

					helyesírását és a javasolt módosításokat elvégeztük.
II. Érintett önkormányzatok észrevételei					
1.	Tolna Megyei Önkormányzat Megyei Főépítész – Molnár Árpád megyei főépítész	Mind az ITS Megalapozó Vizsgálati anyaga, mind a tevezett ITS felülvizsgálat alapos, figyelemre méltó munka. A kitűzött prioritások és célok támogatandók. Kérdéses azonban, hogy az időközben kialakult környezetben és gazdasági helyzetben vajon milyen mértékben lehet aktuális a megvalósíthatósága. Aggodalomra ad okot az előttünk álló néhány év alakulása, amely inkább a meglévő értékek fenntartásának, mint a fejlesztéseknek az időszaka lesz.	nem	igen	Az észrevételeket köszönjük!
2.	Bogyiszló Község Önkormányzata, Tóth István polgármester	Észrevételt nem tesz.	nem	igen	
3.	Decs Nagyközség Önkormányzata, Heberling Tibor polgármester	A módosítás ellen kifogást nem emel.	nem	igen	
4.	Szálka Község Önkormányzata, Pálfi János polgármester	Az ITS-sel kapcsolatban észrevétele nincs.	nem	igen	
III. Civil szervezetek észrevételei					
1.	Nem érkezett vélemény				
IV. Lakossági észrevételek					
1.	Nem érkezett vélemény				

Lakossági fórum időpontja: 2022. 10. 21. 15:00

HÍREK

Meghívó ITS lakossági fórumra

2022.10.17

Meghívó

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia felülvizsgálatával kapcsolatban **2022. október 21-én, pénteken 15 órakor** a Polgármesteri Hivatal Házasságkötő termében mondhatnak véleményét a partnerek és a lakosság.

Szekszárd Megyei Jogú Város megbízásából 2022 őszére elkészül a város 2014-ben elfogadott, majd 2018-ban módosított Integrált Településfejlesztési Stratégiájának (ITS) felülvizsgálata. Az ITS felülvizsgálatát a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet írja elő. Indokolta a felülvizsgálatot az a tény is, hogy a 2020-ban kitört koronavírus járvány az önkormányzati gazdálkodást bizonytalan időre átirta, ezért további tényezőként az önkormányzat lecsökkent mozgásterét figyelembe kell venni. Végül szükségessé tette a felülvizsgálatot, hogy elkészüljön az országos és megyei szintű területrendezési és területfejlesztési eszközök felülvizsgálata, valamint a 2021-2027-es időszakra elkészült Tolna Megye Előzetes Integrált Területi Programja (ITP).

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia felülvizsgálatával kapcsolatban elkészült dokumentumok [ide kattintva](#) elérhetők.

Kapcsolat

7100 Szekszárd, Béla Király tér 8.

Levelezési cím: 7101 Szekszárd, Pf.:83.

E-mail cím: postmaster@szekszard.hu

Telefon: +36-74/504-100

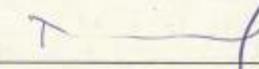
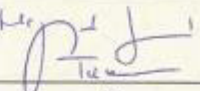

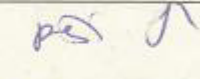
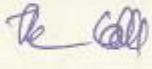
Fax: +36-74/412-719; +36-74/510-251

JELENLÉTI ÍV

Lakossági Fórum Szekszárd MJV Integrált Településfejlesztési Stratégiájának felülvizsgálata	
Dátum:	2022.10.21. 15 óra
Helyszín:	Polgármesteri Hivatal, Polgármesteri Tárgyaló
Projekt:	TOP_Plusz_1.3.1-21-TL1-2022-00003 Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása

1

	Név	Képviselet szervezet, elérhetőség	Aláírás
1.	NEINER ANDRÁS	SZEKSZÁRD MJV	
2.	GERGELY JUDIT	SZEKSZÁRD MJV	
3.	Dr. Kis Gyula	SZÉK MJV ÖNK.	
4.	Dr. MÉRZS ANDRÁS	AX ANTE KFT.	
5.	TAMCZ CILLA		
6.	Magyari Sándor Létele	SZÉK MJV ÖNK.	
7.	GERGELY JUDIT	SZÉK MJV P.H.	
8.	BESI LUDAS	SZÉK MJV P.H.	
9.	HEWEN LÁRUS	MAFCU P.H.	
10.			